

Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní

Tuarascáil Bhliantúil & Ráitis Airgeadais 2017

Barrachas a Ghiniúint

Tá sainordú ag an GNBS an brabach is fearr a fhéadtar a bhaint amach don Stát a fháil. Tar éis dó a príomhchuspóir a bhaint amach trína fhiachas sinsearach uile a fhuascailt, tá GNBS anois dírithe ar an mbarrachas a fhéadfaidh sí a sheachadadh do cháiníocóirí a uasmhéadú. Faoi láthair, réamh-mheasann GNBS barrachas suas le €3.5 billiún, faoi réir coinníollacha reatha an mhargaidh atá i réim.

Seachadadh d'Aonaid Chónaithe

Tá sé mar aidhm ag GNBS, faoi réir inmharthanacht tráchtála, 20,000 maoin chónaithe nua a sheachadadh sna cheantair ina bhfuil an t-éileamh is mó iontu in Éirinn, faoi dheireadh 2020. Ó thús na bliana 2014 go dtí deireadh mhí an Mhárta 2018, thug an Ghníomhaireacht maoiniú chun 7,190 aonad cónaithe nua ar fud na tíre a sheachadadh.

SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath

Tá dul chun cinn mór á déanamh ag GNBS maidir le spás nua tráchtála agus cónaithe a sheachadadh i nDugthailte Bhaile Átha Cliath. As na suíomhanna ina bhfuil leas fós ag an ngníomhaireacht faoi láthair, tá tús curtha le tógáil de 2.56 méadar cearnach de chóiríocht oifige den chuid is mó agus 600 aonad cónaithe.

Rannchuidiú Sóisialta & Eacnamaíoch

Faoi réir a príomh-shainordaithe tráchtála, tá sé mar aidhm ag GNBS rannchuidiú dearfach sóisialta agus eacnamaíoch a thabhairt. Tá sé seo le feiceáil go háirithe i réimse na tithíochta sóisialta agus tá beagnach 2,500 teach seachadta go dtí seo.

"Is rannchuidiú sóisialta agus eacnamaíoch mór de chuid an GNBS ná ár bhfiachas a íoc ar ais agus barrachas a ghiniúint"

FRANK DALY
Cathaoirleach

Gníomhaireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní National Asset Management Agency

18 Bealtaine 2018

An tUasal Paschal Donohoe TD

An tAire Airgeadais

Foirgnimh an Rialtais

Sráid Mhuirfean Uachtarach

Baile Átha Cliath 2

A Aire a chara,

Tá an onóir againn Tuarascáil agus Cuntais na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní a chur faoi bhráid don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2017.

Mise le meas,

Frank Daly
Cathaoirleach

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Réamhrá	Príomhchuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS	4
	Príomhtháscairí Airgeadais 2017	5
	Príomh-bhuaicphointí Gnó	6
	Ráiteas an Chathaoirligh	8
	Ráiteas an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin	10
Forbhreathnú Gnó	Gníomhaíocht Díghiarála	16
	Seachadadh d'Aonaid Chónaithe	22
	SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath	30
	Rannchuidiú Sóisialta agus Eacnamaíoch	38
Athbhreithniú Airgeadais		47
Eagraíocht an GNBS		52
Rialachas	Comhaltaí Boird	54
	Bord agus Coistí an Bhoird	56
	Tuascálacha ó Chathaoirligh Choistí an GNBS	58
	An Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016	64
	Nochtadh agus Cuntasacht	65
	Bainistíocht Riosca	66
Ráitis Chomhdhlúite Airgeadais		67
	Gluais Téarmaí	165

Príomhchuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 1

Is é príomhchuspóir tráchtála an Bhoird a chuid oibleagáidí uile atá fágtha maidir le fiachas agus cothromas a chomhlíonadh agus, faoi réir coinníollacha an mhargaidh atá i réim, agus an barrachas is mó agus is féidir a bhaint amach a ghiniúint faoin am a chríochnaíonn sí a cuid oibre. Tá sé mar aidhm aici a gealltanais uile a bhaint amach lena cuid acmhainní féin.

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 2

D'fhonn a chuspóir tráchtála príomhúil a bhaint amach (mar atá leagtha amach ag 1 thuas), déanfaidh GNBS sócmhainní a bhainistiú go dian agus infheisteoidh sí iontu ionas go gcuirfidh sí barr feabhais ar a n-acmhainneacht agus an luach diúscairtha maidir le táirgeadh ioncaim. Trína ghníomhaíocht diúscairtha, leanfaidh sí le hidirbhearta a ghiniúint a bhfuil sé mar aidhm acu an fheidhmíocht láidir atá feicthe i margadh maoinne le hÉireann le blianta beaga anuas a choimeád.

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 3

Éascóidh GNBS an seachadadh de chóiríocht oifige Grád A sna SDZ Dhughailte Bhaile Átha Cliath; rannchuideoidh sí le, ní hamháin i dtéarmaí maoinithe tionscadail, más gá, ach freisin maidir le comhleanúnachas, treoir agus tiomáint a tabhairt don phróiseas seachadta.

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 4

Tá sé mar aidhm ag GNBS an cur i gcrích de 20,000 aonad cónaithe nua a éascú, faoi réir inmharthanacht tráchtála, go príomha i gceantar Bhaile Áthah Cliath, sa tréimhse suas go dtí deireadh 2020 agus, trí dhianbhainistiú sócmhainne ar láithreáin chónaithe, tá sé d'aidhm líon na láithreáin atá réidh le haghaidh forbartha a uasmhéadú.

CUSPÓIR STRAITÉISEACH 5

Faoi réir príomhaíochta a sainordaithe tráchtála d'Alt 10 ach a chomhlánóidh sí go minic í, feicfidh GNBS chun rannchuidiú sóisialta agus eacnamaíoch dearfach a dhéanamh ar fud raon leathan dá cuid gníomhaíochtaí.

BARRACHAS SUAS LE

€3.5 billiún

Chomhlíon GNBS a príomhchuspóir bunaidh sa mhí Dheireadh Fómhair 2017 - trí bliana roimh an sceideal - nuair a íoc sí ar ais an chuid dheiridh den €30.2 billiún d'fhiachas sinsearach ráthaithe ag an Rialtas. Measann GNBS go soláthróidh sí barrachas críochnaitheach de suas le €3.5 billiún.

IASAIGHT NUA DE

€3.8 billiún

Ó bunaíodh í, tá €3.8 billiún tugtha ag GNBS mar réamhíocaíocht dá féichiúnaithe agus dá glacadóirí chun ligean dóibh sócmhainní urraithe a bhainistiú agus a fheabhsú agus, i gcásanna áirithe, leanúint ar aghaidh ag trádáil, agus mar sin ag teabhairt cosanta d'fhostaíocht. Tá an maoiniú seo go léir faighte ó acmhainní GNBS gan brath ar mhaoiniú ón Státchiste.

75% i mbun tógála

Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2018, bhí tús curtha ar thógáil de láithreáin lena léirítear 75% de leasanna reatha an GNBS i gceantar SDZ Dhughailte Bhaile Átha Cliath. Rinneadh an pleanáil a thaisceadh nó a dheonú don 25% eile.

7,190 aonad seachadta

Idir 2014 agus deireadh mhí an Mhárta 2018, bhí 7,190 aonad cónaithe nua curtha i gcrích ar láithreáin arna maoiniú ag GNBS. Cuireadh 2,000 aonad eile i gcrích ar láithreáin a dhíol an GNBS.

TITHÍOCHT SHÓISIALTA:

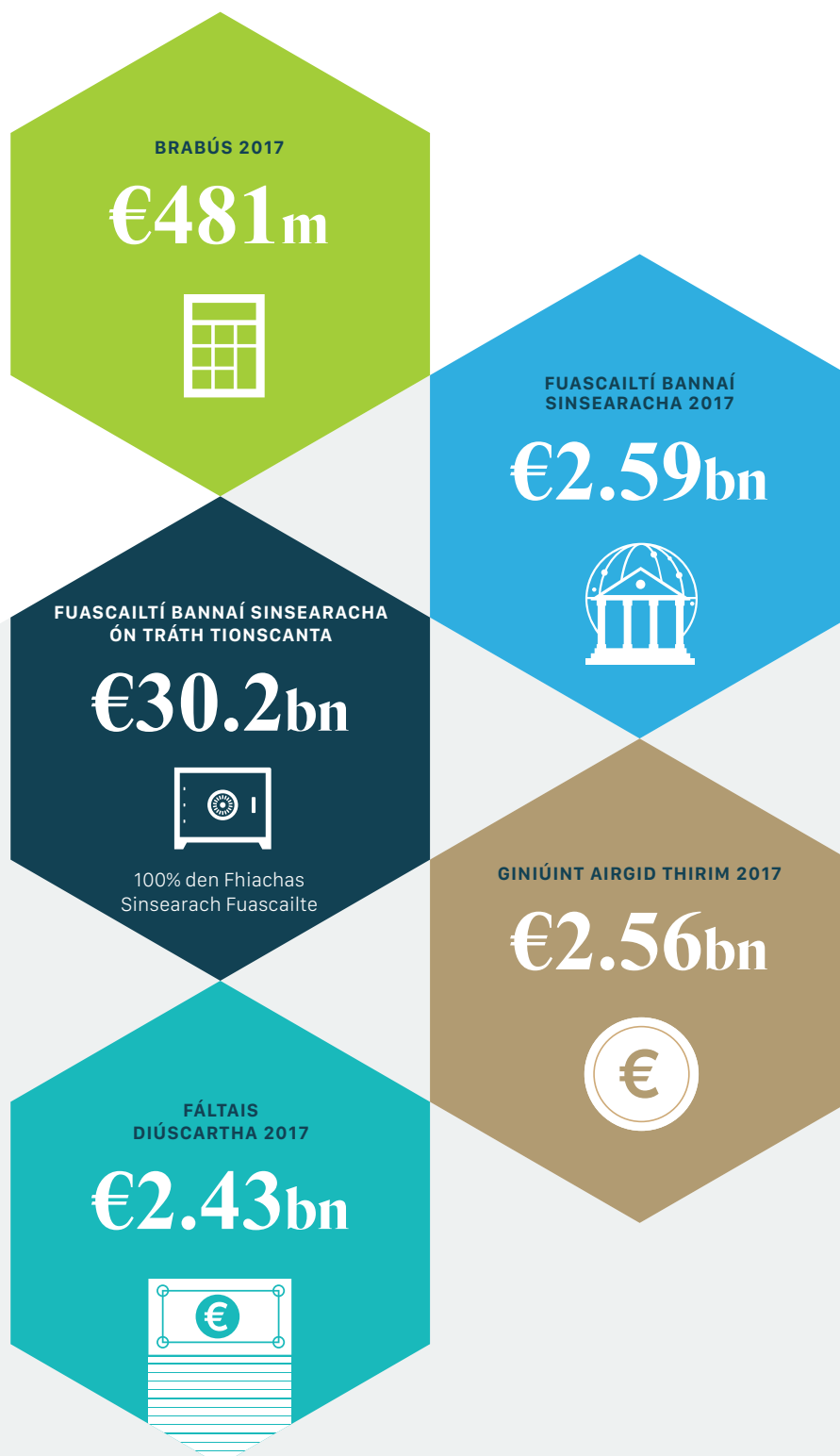
Cóiríocht tugtha do 8,000 duine

Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2018, bhí 91% de na haonaid tithíochta sóisialta, a dhearbhaigh údaráis áitiúla an t-Éileamh sin, arna seachadadh ag GNBS, ag tabhairt cóiríochta do thart ar 8,000 duine.

Príomhtháscairí Airgeadais 2017

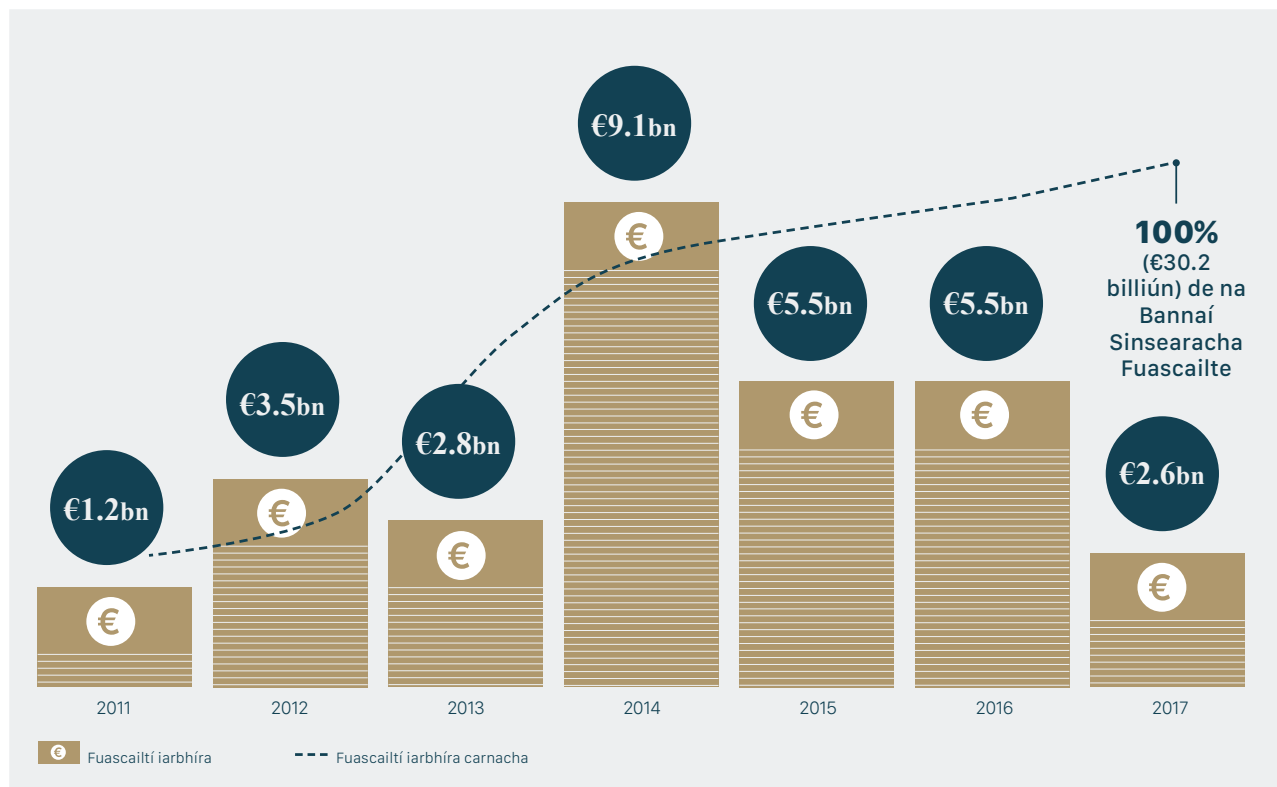
Ba bhliain bhrabúsach eile é an bhliain 2017 do GNBS. Lena feidhmíocht láidir leanúnach tá Bord GNBS ag súil go dtabharfaidh sí, faoi réir coinníollacha an mhargaidh atá i réim, barrachas deiridh don Stát – **a réamh-mheastar faoi láthair ag suas le €3.5 billiún** – tar éis di a cuid oibre a chur i gcrích.

Príomh-bhuaicphointí Gnó

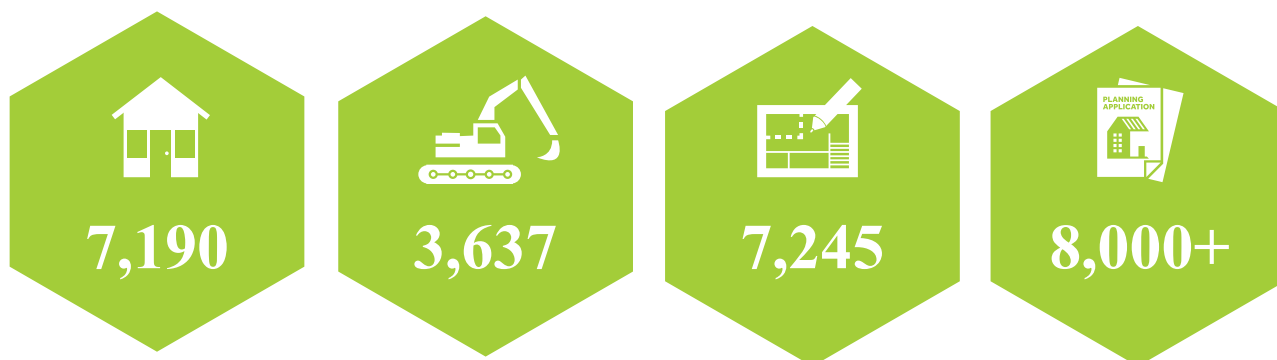
FUASCAILT FIACHAIS SHINSEARAIGH

Ba í 2017 an bhliain inar bhain GNBS a phríomhchuspóir amach agus chuir sí deireadh le dliteanas teagmhasach suntasach de chuid Stát na hÉireann. Anois, aisíodadh go hiomlán an €30.2 billiún i mbannaí sinsearacha ráthaithe ag an Rialtas, a eisíodh i 2010 agus 2011 chun iasachtaí a fháil. Rinneadh an fuascailt dheiridh trí bliana roimh an sprioc i mí Dheireadh Fómhair 2017.

SEACHADADH D'AONAD CHÓNAITHE

STÁDAS AG DEIREADH MHÍ AN MHÁRTA 2018

Ó 2014, thug GNBS maoiniú chun 7,190 aonad cónaithe nua in Éirinn a thógáil ar thalamh forbartha cónaithe, lena n-urraítear a punann iasachta.

Tá 3,637 aonad breise á dtógáil nó tá maoiniú faofa dóibh i gcomhar iad a thógáil ar láithreán atá faoi rialú féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS.

Tá cead pleanála tugtha do 7,245 aonad breise.

Taisceadh iarratais pleanála nó taiscfear iad laistigh de 12 mhí le haghaidh 8,000+ aonad breise.

SDZ DHUGHAILTE BHAILE ÁTHA CLIATH

STÁDAS AG DEIREADH MHÍ AN MHÁRTA 2018

Tús curtha le tógáil

2.56m troigh chearnach

Cuireadh tús leis an tógáil ar láithreáin a sheachadfaidh 2.56m troigh chearnach de spás tráchtála (oifigí de Ghrád A den chuid is mó) agus 600 árasán.

Beagnach críochnaithe

1m troigh chearnach

As na láithreáin atá á dtógáil faoi láthair, beidh 1m troigh chearnach cearnach de spás oifige agus 190 árasán curtha i gcrích le linn 2018.

Cead Pleanála

400,000 troigh chearnach

Tá cead pleanála i bhfeidhm le haghaidh 400,000 troigh chearnach eile de spás tráchtála agus thart ar 780 árasán. Cuireadh pleanáil isteach le haghaidh an 464,000 troigh chearnach eile den spás tráchtála atá fágtha ina bhfuil suim ag an GNBS.

TITHÍOCHT SHÓISIALTA

STÁDAS AG DEIREADH MHÍ AN MHÁRTA 2018

2,474

Seachadadh 2,474 aonad tithíochta sóisialta, lena dtugtar tithe do thart ar 8,000 duine.

6,984

Tá 6,984 maoin cónaithe curtha ar fáil ag an GNBS chun críocha tithíochta sóisialta. Dhearbhaigh na húdaráis áitiúla an t-éileamh ar 2,717 de na maoin seo.

€350m+

Tá os cionn €140m infheistithe nó tiomanta ag an GNBS chun réadmhaoine a athchóiriú agus a chur i gcrích le haghaidh tithíochta agus tá os cionn €210m infheistithe chun tithe agus árasáin a cheannach trína huirlis speisialta maidir le haonaid tithíochta sóisialta a fháil, NARPS.

RANNCHUIDIÚ EACNAMAÍOCH

Idirbhearta a Éascú

Is cuid thábhachtach d'obair an GNBS ná idirbhearta a éascú i margadh maoin na hÉireann, nach dtarlódh gan í, lena n-áirítear maoin oiriúnacha a shainaithint chun críocha oideachais, pobail agus sláinte.

Gníomhaireachtaí Stáit

Leanann an GNBS ag obair go dlúth le ÚFT Éireann, Fiontraíocht Éireann agus le gníomhaireachtaí Stáit eile chun réadmhaoine oiriúnach a aithint do chuideachtaí atá ag iarraidh oibríochtaí gnó atá ann cheana a leathnú nó a bhunú in Éirinn.

Lacáistí Cíos

Tá lacáistí cíos faofa ag an GNBS le luach comhiomlán de €25m, rus a lig do ghnólaachtaí Éireannach leanúint ar aghaidh le trádáil agus le fostaíocht faoi chosaint.

Ráiteas an Chathaoirligh

Táimid rúndaingean maidir lenár dtiomantas chun an barrachas is mó is féidir a sheachadadh don Státchiste.

Ba bhliain an-tábhachtach í an bhliain 2017 don GNBS. I mí Dheireadh Fómhair, d'éirigh linn ár bpríomhchuspóir a bhaint amach tríd an gcuid dheireanach dár bhfiachas sinsearach a fhuascailt. Bhí an €30.2 billiún i bhfiachas sinsearach a d'eisíomar chuig an cúig institiúid rannpháirteacha i 2010 agus 2011 ina ualach mór teagmhasach do cháiníocóirí na hÉireann ar feadh roinnt blianta ina dhiaidh sin. Bhí praghsanna réadmhaoiné in Éirinn fós ag titim suas go dtí 2013 agus dá réir sin thit luach de cúlbhannaí n-iasachtaí. Ag céim amháin i 2012, ag cur san áireamh an titim i bpraghsanna agus an ró-íocaíocht státchabhrach de €5.6 billiún a rinneamar leis na hinstitiúidí rannpháirteacha, measadh go raibh luach margaidh ár bpunann iasachta thart ar €10 billiún ní ba lú ná mar a íocamar as.

Sa chomhthéacs sin, bhí sé deacair a bheith dóchasach maidir lenár n-ionchas dár bhfiachas sinsearach go léir a fhuascailt, agus go deimhin nach raibh sé laistigh d'ionchas deich mbliana a shamhlaigh an Coimisiún Eorpach nuair a cheadaigh siad scéim an GNBS i mí Feabhra 2010. Suas go dtí 2014, bhí aon chaint faoi bharrachas a ghiniúint dochreidte.

Creidim gurb é an straitéis a ghlacamar an straitéis cheart. Níor ghéilleamar don bhrú inár mblianta tosaigh maidir le ceadú a thabhairt do shócmhainní Éireannacha a dhíol ar scála mór. De réir mar a ghnóthaíodh an margadh ó 2013 ar aghaidh, rinneamar maoirseacht ar phróiseas de shócmhainní Éireannacha a dhíol de réir a chéile, próiseas atá fós ar siúl faoi láthair i 2018. I margadh atá ag fás, beidh luach na sócmhainní a dhíoladh sa chéim luath den timthriall ag méadú de réir agus a leanann an borradh ar aghaidh. Ar an mbonn sin, rinne daoine cáineadh orainn ó am go ham, a cheap gur dhíolamar roinnt sócmhainní ró-luath. Agus aird chuí ar an dearcadh sin, ba mhaith liom a rá nach bhféadfaí an €17 billiún de shócmhainní eastáit réadaigh Éireannacha a dhíol fiachóirí agus glacadóirí an GNBS suas go dtí seo (nó iasachtaí urraithe a dhíol an GNBS) a dhíol i mbliain amháin, nó thar trí bliana fiú. Mar gheall ar scála ár nochtadh do mhargadh maoine na hÉireann, maidir le méid an mhargaidh sin agus mar gheall ar ár rialú teoranta ar go leor de na rioscaí a bhaineann leis, bhí sé sé ciallmhar agus stuama glacadh le cur chuige díolachán ilbhliantúil céimnithe.

Is é an cuspóir atá againn anois ná ár n-oibleagáidí maidir le fofhiachas agus cothromais atá fágtha a bhaint amach: tá sé mar aidhm againn ár €1.6 billiún d'fhothiachas a aisíoc faoina chéad dáta glao i mí an Mhárta 2020 agus ina dhiaidh sin an €51m a d'infheistigh infheisteoirí príobháideacha sa GNBS. Nuair a bheidh na gealltanais seo comhlíonta, beidh sé indéanta tús a chur leis an bpróiseas chun barrachas an GNBS a aistriú chuig an Státchiste. Maidir leis an bhfothiachas, thugamar cuireadh do shealbhóirí nótaí i mí Aibreáin 2018 chun téarmaí a thairiscint a raibh siad sásta leo chun cuid dá ghabháiltais nó a gcuid gabháiltais go léir a dhíol linn. Tar éis dúinn measúnú a dhéanamh ar na tairiscintí a fuarthas, shocraíomar ar €243m den fhothiachas a athcheannach. Tá áthas orainn le toradh an phróisis sin agus, faoi réir praghaís, beidh muid ag glacadh le deiseanna ar bith eile a d'fhéadfadh a bheith ann chun méideanna breise fofhiachais a fhuascailt roimh an gcéad dáta glao i mí an Mhárta 2020.

Is í an aidhm atá againn ná an barrachas is mó is féidir a ghiniúint faoin am a chuirimid ár gcuid oibre i gcrích: lenár réamh-mheastachán táthar ag súil le barrachas suas le €3.5 billiún. Glacann leis seo go mbeidh dálaí an mhargaidh in Éirinn sách séimh thar na trí bliana atá romhainn, rud a ligfidh dúinn sócmhainní a bhaint amach ag luachanna reatha an mhargaidh. D'fhéadfaí aon chéim ar gcúl nó athshocrú mór i ngeilleagar na hÉireann nó don mhargadh réadmhaoiné le linn na tréimhse sin laghdú a chur ar an mbarrachas deiridh, agus go deimhin má theipeann orainn baill foirne a choimeád a bhfuil an saineolas agus an taithí acu atá riachtanach chun luach iomlán a bhaint as ár bpunann iarmharach.

Is rannchuidiú sóisialta agus eacnamaíoch mór de chuid an GNBS ná ár bhfiachas a íoc ar ais agus barrachas a ghiniúint. Leanaimid orainn rannchuidiú suntasach eacnamaíoch agus sóisialta a thabhairt ar bhealaí eile chomh maith, maidir le forbairt SDZ Dhughthailte Bhaile Átha Cliath agus maoiniú sa tithíocht a spreagadh. Ó 2014 ar aghaidh, thug an GNBS maoiniú do 7,190 teach agus árasán a chur i gcrích agus tá 3,600 aonad eile á dtógáil nó ceadaíodh an maoiniú dóibh. Ina theannta sin, chuireamar maoiniú ar fáil don phróiseas planála do 9,400 aonad eile agus tá súil againn go mbeidh go leor díobh sin sa chéim

FRANK DALY
Cathaoirleach

tógála le linn na bliana seo chugainn. Tá píblíne láithreán ag ár bhféichiúnaithe agus ag ár n-glacadóirí, láithreán a bheidh in ann 17,800 aonad eile a sheachadadh thar na deich mbliana atá romhainn agus táimid ag obair go crua lena chinntiú go bhféadfar iad a fhorbairt chomh luath agus is féidir, cé go mbraitheann siad i gcásanna áirithe ar shrianta infreastruchtúir agus ar shrianta eile a sháru.

Maidir le seachadadh d'aonaid chónaithe, fuairamar spreagadh mór ón gcinneadh cuimsitheach agus dochréagnaithe a ghlac Coimisiún an AE, a foilsíodh in Eanáir 2018, maidir le gearán a cuireadh faoi bhráid sé inar líomhadh go raibh clár maoinithe an GNBS ag sáru rialacha Cúnaimh Stáit. Tar éis athbheithnithe fairsing thar thréimhse dhá bhliain, chinn an Coimisiún nár sháraigh an GNBS rialacha an AE maidir le cúnamh Stáit. Le cinneadh an Choimisiúin, baintear aon ghné de neamhchinnteacht maidir lenár gcumas maoiniú a thabhairt d'fhorbairt chónaithe atá ag teastáil go mór ó Éirinn.

D'ainneoin na n-iarraichtaí is fearr atá á ndéanamh ag an GNBS agus de mhaoinitheoirí eile forbartha cónaithe, tá bearna suntasach fós ann idir an t-éileamh ar thithíocht agus an soláthar atá ag teacht chun cinn, go háirithe sna príomhchathracha. Tá sé dea-aitheanta gurb é an príomhbhac atá ar an mbearna sin a laghdú ná nach raibh forbairt árasán inmharthana ó thaobh tráchtála de, don chuid is mó den deich mbliana dheireanacha. Beidh tionchar dearfach ag na hathruithe a rinneadh le déanaí maidir le caighdeán dearaidh árasán ar inmharthanacht tráchtála de bhloic árasán a thógáil agus déanfaidh an GNBS, chomh maith le rannpháirtithe eile sa mhargadh, athmheasúnú ar inmharthanacht na dtionscadail um fhorbairt árasán a bhí ag streachailt go dtí seo maidir le hinmharthanacht a bhaint amach.

Is cinneadh dearfach é cinneadh an Rialtais chun Home Building Finance Ireland (HBFI) a bhunú chun dul i ngleic leis an easnamh sa soláthar. Réamh-mheas an ESRI go raibh gá le €6 billiún i 2016 san infheistíocht chun freastal ar éileamh tithíochta agus go mbeidh gá le €9 billiún faoi 2020 chun freastal ar an éileamh réamh-mheasta ag an gcéim sin. I gcomparáid leis sin, réamh-mheasadh gurb'ionann iasacht d'fhorbairt chónaitheach i measc na n-iasachtóirí go léir i 2017 agus €1.5 billiún. Cuirfidh an GNBS cúnamh ar fáil do HBFI le linn a chéim bhunaithe agus tá sé beartaithe go soláthróidh sí seirbhísí gnó dó ar

bhonn leanúnach. Beidh HBFI, áfach, ina eintiteas dlí neamhspleách lena Bhord féin agus le foireann lánaimseartha. Is é an t-ionchas atá ann faoi láthair ná go mbeidh thréimhse ama idir 3 agus 5 bliana ag an HBFI agus táthar ag súil, ag deireadh na thréimhse sin, nach mbeidh gá le hidirghabháil ón Stát chun mhaoiniú a thabhairt d'fhorbairt chónaithe a thuilleadh.

Maidir le tithíocht shóisialta, b'ionann ár gcaiteachas iomlán go dtí seo agus os cionn €350m, lena n-áirítear na costais a thabhaigh an NARPS nuair a cheannaigh sé aonaid chónaithe le haghaidh léasaithe ar aghaidh chuig comhlachtaí tithíochta chomh maith leis an gcaiteachas caipitiúil d'aonaid tithíochta agus d'eastáit neamhchríochnaithe a chur i gcrích. Tá toradh dearfach ag ár gcuid oibre agus caiteachais ar thithíocht shóisialta chun freastal ar riachtanais chóiríochta de thart ar 8,000 duine, gan chur san áireamh na daoine sin a bhfuil cóiríocht faighte acu trí mhaoiniú an GNBS d'idirbhearta Cuid V.

Leagtar amach go mionsonraithe sa Tuarascáil Bhliantúil seo an dul chun cinn atá déanta ag an GNBS i dtéarmaí a phríomhchuspóirí a chomhlíonadh: an fiachas sinsearach a fhuascailt, forbairt Dhugthailte Bhaile Átha Cliath agus maoiniú don seachadadh tithíochta, idir phríobháideach agus shóisialta. Léiríonn an dul chun cinn suntasach seo an obair agus tiomantas a thug mo chomhghleacaithe ar an mBord, an Príomhfheidhmeannach, an fhoireann Feidhmiúcháin agus foireann an GNBS atá le moladh maidir leis an méid a bhain siad amach le linn thréimhse d'ocht mbliana a bhí an- dúshlánach.

Tá go leor fós le déanamh sula gcuirfidh an GNBS a chuid oibre i gcrích ach táimid fós rúndaingean maidir lenár dtiomantas chun an barrachas is mó is féidir a sheachadadh don Státchiste agus chun ár n-aidhmeanna maidir le Dugthailte Bhaile Átha Cliath agus aidhmeanna cónaithe a sheachadadh.

FRANK DALY
Cathaoirleach

Ráiteas an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin

Rinneadh dul chun cinn suntasach le linn 2017 maidir le príomhchuspóirí uile an GNBS.

Rinneadh dul chun cinn suntasach le linn 2017 maidir le príomhchuspóirí uile an GNBS. Ba mhór an sásamh a bhí ann nuair a shroicheamar an chloch mhíle phríomhúil maidir lenár bhfiachas sinsearach uile a fhuascailt trí bliana roimh an spriocdháta. Tharla sé seo mar thoradh ar ocht mbliana de dhianiarachtaí a rinne Bord an GNBS agus na foirne, glacadóirí ceaptha agus féichiúnaithe comhthoiliúla an GNBS a d'oibrigh le chéile chun deireadh a chur le dlíteanas teagmhasach mór de luach €30 billiún do cháiníocóirí nach raibh ag teastáil. Ní raibh aon duine a bhí bainteach leis GNBS machnamh a dhéanamh ar an t-ionchas den dlíteanas teagmhasach sin a iarraidh ar an gcáiníocóir.

Faoi dheireadh na bliana 2017, bhí beagnach €41 billiún ginte in airgead tirim ón bpunann iasachta a fuarthas agus ó na sócmhainní urraíthe Leis sin, ligeadh dúinn an fiachas sinsearach a fhuascailt agus maoiniú ollmhór de €3.8 billiún a chur ar aghaidh dár bhféichiúnaithe agus dár nglacadóirí d'fhonn gnóthais a chothabháil, poist a chosaint agus a chruthú agus tionscadail chónaitheacha agus tráchtála a fhorbairt. Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2018, bhí maoiniú tugtha nó ceadaithe againn le haghaidh tógáil de níos mó ná 10,800 teach agus árasán (lena n-áirítear aonaid chríochnaithe agus i mbun tógála). Thugamar maoiniú don phróiseas pleanála le haghaidh 9,400 aonad eile agus tá sé ar intinn againn maoiniú a thabhairt do phleanáil de 6,000 aonad breise i 2018. D'éascaíomar chomh maith le beagnach 2,500 aonad a sholáthar do thithíocht shóisialta, trí dhíolacháin dhíreacha le húdaráis áitiúla agus le comhlachtaí tithíochta ceadaithe agus trí léasú ag an NARPS.

Chuidigh roinnt díolachán suntasach, lena n-áirítear Óstán Gibson i Dughailte Bhaile Átha Cliath agus Teach Carton i gCo. Chill Dara, chun an €2.56 billiún de airgead tirim a ghiniúint in 2017. Léiríonn an fhíríc go raibh sé seo níos lú ná na méideanna a ghineadh le blianta beaga anuas, an dul chun cinn atá bainte amach leis an bpróiseas díghiarála go dtí seo: agus an laghdú suntasach atá tagtha ar an bpunann atá comhdhéanta d'iasachtaí arna n-urrrú

ag líon mór de shócmhainní de luach íseal. D'fhonn luach iomlán na sócmhainní sin a réadú, beidh gá le tabhairt faoi phróiseas sách mall agus cúramach. I gcásanna áirithe, beidh ar dhlíthíocht dul ar aghaidh lena thabhairt i gcrích agus ní mór deacrachtaí dlí eile a réiteach sula bhféadfadh luach iomlán na sócmhainní a réadú – bhí sé seo i gcónaí rud éigin a rabhamar ag súil leis agus níl sé neamhghnách i dtéarmaí eispéireas de na heintiteas bainistíochta sócmhainní eile ar fud an domhain.

Bhí tionchar ag méid laghdaithe an phunann freisin ar bhrabúsacht: bhí an brabús de €481m a baineadh amach i 2017 níos lú ná na brabúis a taifeadadh i 2015 agus 2016; ach, bhí an phunann, áfach, i bhfad níos mó ná an punann sna blianta sin. Thit ioncam úis agus táille le thart ar aon trian i 2017 agus bhí an t-athscríobh lagaithe a bhí ag €13m i bhfad níos lú ná an t-athscríobh de €282m a taifeadadh i 2016. Léiríonn sé seo an beartas maidir le lagú ciallmhar agus stuama a ghlac an GNBS ón tráth tionscanta. Laghdaigh an glan-bhrabús ar dhiúscairt iasachtaí agus sócmhainní agus an ioncam barrachais ó €1,110m go dtí €335m, cé gur chóir a thabhairt faoi deara gur áiríodh san fhigiúr de 2016 an tionchar a bhí ag roinnt diúscairtí eisceachtúla ar scála mór a cuireadh i gcrích sa bhliain sin.

Mar atá soiléir ón ngraf a atáirgeadh ar leathanach 51 den tuarascáil seo, bhí an chuid is mó de phróifíl na sócmhainní maoiní lena urraíodh an phunann iasachta ag deireadh 2017 le feiceáil i gceantar Bhaile Átha Cliath. Is láithreáin forbartha cónaithe iad cuid mhaith de na sócmhainní seo, a bhfuil an cumas acu rannchuidiú mór a thabhairt do sholáthar tithíochta sa todhchaí agus atá á stiúradh tríd an bpróiseas pleanála agus aird tugtha air sin. I gcoinne cúla den mheath leanúnach i luachanna sócmhainne na Ríochta Aontaithe, tá áthas orainn nach bhfuil ach nochtadh réasúnta teoranta do mhargadh na Ríochta Aontaithe: táimid ag súil go gcuirfí deireadh iomlán lenár nochtadh iarmharach don Ríocht Aontaithe – €460m ag deireadh 2017 – faoi dheireadh na bliana 2018.

BRENDAN McDONAGHPríomhoifigeach
Feidhmiúcháin

San áireamh freisin inár bpunann iarmharach tá iasachtaí atá urraithe ag réadmhaoin i SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath. Ón am ar faomh Bord an GNBS a phlean gnó le haghaidh SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath i mí Mheán Fómhair 2014, tá dul chun cinn ollmhór déanta maidir le cóiríocht oifige agus chónaithe a fhorbairt sa cheantar seo. I ndeireadh na dála, táthar ag súil go ndéanfar 4.2m troigh cearnach de spás tráchtála agus thart ar 2,200 aonad cónaithe a ghiniúint ón 15 láithreán a bhí faoi rialú GNBS nó faoi rialú ghlacadóirí ceaptha ag an GNBS. Faoi mhí an Mhárta 2018, ceadaíodh straitéisí seachadta do 95% de na láithreáin seo. Gan tionscadail a dhíoladh nó a críochnaíodh á gcur san áireamh, cuireadh tús le tógáil ar 75% den chóiríocht oifige agus cuireadh cead pleanála isteach nó deonaíodh é don 25% eile.

Ón tús, léirigh an GNBS go raibh sé toilteanach maoiniú a thabhairt d'fhorbairt SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath mura mbeadh foinsí maoinithe eile ar fáil. Mar sin féin, toisc go bhfuil móiminteam láidir tagtha ar fhorbairt an cheantair le blianta beaga anuas, mealladh infheistíocht phríobháideach do thionscadail na nDugthailte agus mar thoradh air sin níor ghá airgead na gcáiníocóirí a chur i mbaol. Nuair a sheolamar ár dtionscnamh sna Dugthailte, d'fhógraíomar gurbh é ár gcuspóir ná "rannchuidiú, ní hamháin i dtéarmaí maoinithe tionscadail, más gá, ach freisin maidir le comhleanúnachas, treo agus tiomáint a thabhairt don phróiseas." Creidim go bhfuil sé sin déanta againn.

Tá sé tráthúil freisin taifeadadh a dhéanamh ar an dul chun cinn atá déanta maidir le déileáil le heastáit neamhchríochnaithe. Nuair a fuairamar ár bpunann iasachta ar dtús, bhí nochtadh againn do 335 eastát tithíochta neamhchríochnaithe. Bhí go leor cainte ag an am maidir le cuid mhaith de na h-eastáit seo a scartáil. I ndeireadh na dála, níor leagadh ach cúpla eastát a bhí urraithe ag an GNBS agus níor tharla sé sin ach i gcásanna ina raibh rioscaí tromchúiseacha sláinte agus sábháilteachta ann. I gcás de go leor eastát eile, bhí iarrachtaí mionsonraithe agus foighneacha ag teastáil

ón GNBS NAMA chun oibreacha feabhsúcháin agus críochnaithe a shocrú agus a mhaoiniú ar na heastáit agus chun ceannaitheoirí a aithint, lena n-áirítear údaráis áitiúla agus comhlachtaí tithíochta. Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2018, tháinig laghdú ar nochtadh GNBS síos go sé eastát neamhchríochnaithe agus táthar ag súil go ndéanfar iad seo uile a réiteach faoi dheireadh na bliana 2018.

Beidh sraith dhúshlán difriúil os ár gcomhar sna blianta atá amach romhainn. Braitheann méid an bharrachais réamh-mheasta a mbeimid in ann aistriú chuig an Státchiste go páirteach ar an gcaoi a ndéanfar bainistíocht ar phunann iarmharach na sócmhainní níos beaga. Táimid an-tiomanta chun an t-oiread luacha agus is féidir a bhaint as an bpunann, d'ainneoin na ndeacrachtaí a bhfuil tagairt déanta agam thuas. Is é an dúshlán mór a bheidh romhainn ná luach an phunann iasachta iarmharach de €3.2 billiún a uasmhéadú i gcomhthéacs an GNBS a bheidh ag teacht chun deiridh de réir a chéile agus an dóchúlacht go ndéanfaidh go leor dár bhfoireann measúnú ar a gcuid roghanna gairme le linn na céimeanna is déanaí den tabhairt chun críche sin.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an mBord, baill choistí an Bhoird, an fhoireann Feidhmiúcháin, an fhoireann a shanntar don GNBS agus dóibh siúd go léir laistigh den NTMA níos leithne a chuir leis an dul chun cinn atá sonraithe sa tuarascáil seo. Tá mórán oibre fós le déanamh ach is féidir linn a bheith bródúil as an méid atá bainte amach againn go dtí seo agus táimid ag tnúth lenár gcuid oibre a chomhlánú le linn na mblianta atá amach romhainn ar bhealach a fhaigheann an toradh is fearr is féidir do cháiníocóirí na hÉireann.

BRENDAN McDONAGH

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Forbhreathnú Gnó

Tá gnó an GNBS leagtha amach aici i dtrí phríomhghníomhaíocht a thagann lena chuspóirí foriomlána. Dearadh an struchtúr agus na samhlacha gnó ar leith atá i bhfeidhm maidir le gach gníomhaíocht chun seachadadh príomhchuspóirí straitéiseacha an GNBS a éascú, mar atá léirithe thíos:

Gníomhaíocht Díghiarála

I gceist anseo tá an t-oibriú de go leor de na hiasachtaí iarmharacha atá i seilbh an GNBS. Féachann sé chun luach na sócmhainní sin a uasmhéadú trí straitéisí éifeachtacha oibre le féichiúnaithe agus le glacadóirí agus tríd infheistíocht chaipitil i sócmhainní nuair a chuirfidh sé le luach don cháiniocóir.

Tá líon suntasach de shócmhainní de luach íseal sa phunann iasachta díghiarála a mbeidh dian-bhainistíocht ag teastáil uathu chun a luach a uasmhéadú.

Seachadadh d'Aonaid Chónaithe

Tá sé mar aidhm ag an GNBS an seachadadh d'aonaid chónaithe in Éirinn a uasmhéadú faoi dheireadh 2020 trí thionscadail chónaithe féichiúnaithe agus glacadóirí maoinithe atá inmharthana ó thaobh tráchtála a mhaoiniú.

Chomh maith le maoiniú a chur ar fáil do thógáil, is é aidhm an GNBS, trína ghníomhaíocht bainistíochta sócmhainní, an líon láithreán atá réidh le haghaidh forbartha a uasmhéadú.

SDZ Dhughailte Bhaile Átha Cliath

Tá an GNBS tiomanta do sheachadadh tráthúil agus chomhleanúnach de phríomhspás oifige de Ghrád A, spás miondíola agus spás cónaithe a éascú laistigh de Chrios Forbartha Straitéisí (SDZ) Dhughailte Bhaile Átha Cliath ina bhfuil iasachtaí an GNBS á n-urrú ag roinnt sócmhainní.

Faoi dheireadh 2017, bhí sócmhainní lena léirítear 90% de leasanna bunaidh an GNBS sa SDZ Dhughailte ag an gcéim tógála, nó fuair siad cead planála nó cuireadh i gcrích iad nó díoladh iad agus an buntáiste de chead planála ag gabháil leo.

TREOCHTAÍ MARGAIDH 2017

Tá éileamh an mhargaidh ar shócmhainní Éireannacha fós sách láidir, agus tá tacaíocht ann dóibh mar gheall ar an t-eolas atá ag infheisteoirí ar mhargadh na hÉireann agus an t-ionchas atá ann go leanfaidh an geilleagar air ag feidhmiú go láidir thar ionchas meántéarmach. In 2017, meastar gurb 'ionann an infheistíocht in eastát réadach tráchtála na hÉireann (CRE) agus €2.5 billiún, síos ó €4.5 billiún i 2016. Bhí sé seo ag teacht le hionchais an mhargaidh, a réamh-mheasadh go dtiocfaí ar ais go pátrúin gníomhaíochta níos 'gnáiche' agus a thiocfaí deireadh le gníomhaíocht díghiarála.

B'ionann an chéad deich idirbheart infheistíochta in 2017 agus 41% den chaipiteal iomlán a cuireadh i bhfeidhm, le hidirbhearta suntasacha lena n-áirítear Lárionad Baile an Chearnóg, Tamhlacht (€240m tuairiscithe), Páirc Ghnó Choill na Silíní (€145m tuairiscithe) Páirc na Meala, Dún Laoghaire (€132m tuairiscithe) agus 13-18 Cé na Cathrach (€126m tuairiscithe).

Maidir le hearnáil oifige Bhaile Átha Cliath, ba í 2017 an bhliain leis an ráta glactha is mó, agus réamh-mheastadh gur ionann an t-ollghlacadh agus 331,445 méadar cearnach, beagnach an dhúbailt ar an meán 10 mbliana de 185,800 méadar cearnach. Shroich príomh-chíosanna ceannlíne i Lár Chathair Bhaile Átha Cliath leibhéal de €700 in aghaidh an mhéadair chearnaigh sa R4 de 2017.

Mhéadaigh praghsanna cónaithe le 12.3% ar bhonn náisiúnta i 2017. Tháinig méadú suntasach ar luas na gníomhaíochta forbartha cónaitheach i 2017. Ach bhí an t-ascshur i bhfad faoi bhun riachtanaís an mhargaidh.

Sa Bhuiséad 2018 tugadh roinnt beart breise isteach a ceapadh chun méadú ar fhorbairt d'aonad cónaithe a spreagadh sa bhliain atá amach romhainn, lena n-áirítear méadú ar an tobhach um láithreán folamh ó 3% go 7% agus an bunú beartaithe de Home Building Finance Ireland (HBFI). I rith na bliana, thug an Rialtas planáil nua mhear isteach freisin d'fhorbairtí ina bhfuil níos mó ná 100 aonad cónaithe iontu (nó os cionn 200 leaba i gcás cóiríochta do mhic léinn).

Ar bhonn náisiúnta, leanadh leis an ardú ar chíosanna cónaithe le linn 2017, le cíosanna i gceantar Bhaile Átha Cliath ag leibhéal atá 14% níos airde ná na buaicleibhéil a taifeadh roimhe seo i 2007. Dearadh na bearta a d'fhógair an Rialtas ag deireadh 2017 chun inmharthanacht tráchtála na bhforbairtí árasán a fheabhsú agus táthar ag súil go meallfar tuilleadh infheistíochta san fhorbairt árasán in Éirinn leis na bearta sin.

DÍGHI

A photograph of a modern, multi-story glass skyscraper at dusk. The building features a curved facade on the left side and a prominent glass-enclosed elevator shaft on the right. The interior lights are on, and the sky is a deep blue. The title 'DÍGHI' is overlaid in large white letters at the top.

"Mar gheall ar scála ár nochtadh do mhargadh maoiní na hÉireann ... bhí sé ciallmhar agus stuama glacadh le cur chuige díolachán ilbhliantúil céimnithe."

FRANK DALY

ARÁIL

ÓSTÁN GIBSON, BAILE ÁTHA CLIATH

Gníomhaíocht Díghiarála

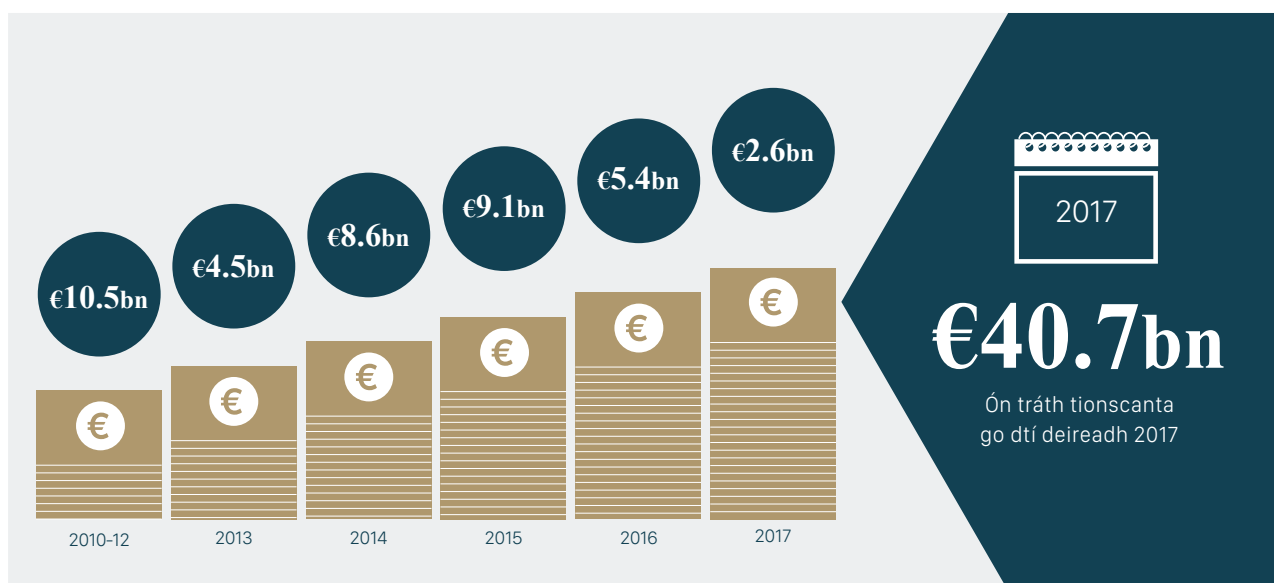
Amhail mí an Mhárta 2018, bhí 223 féichiúnaí fós faoi bhainistíocht, agus astu sin, thug 141 tacaíocht do straitéisí staonta agus bhí 82 faoi réir forfheidhmithe.

DIÚSCAIRTÍ AGUS GINIÚINT AIRGID THIRIM

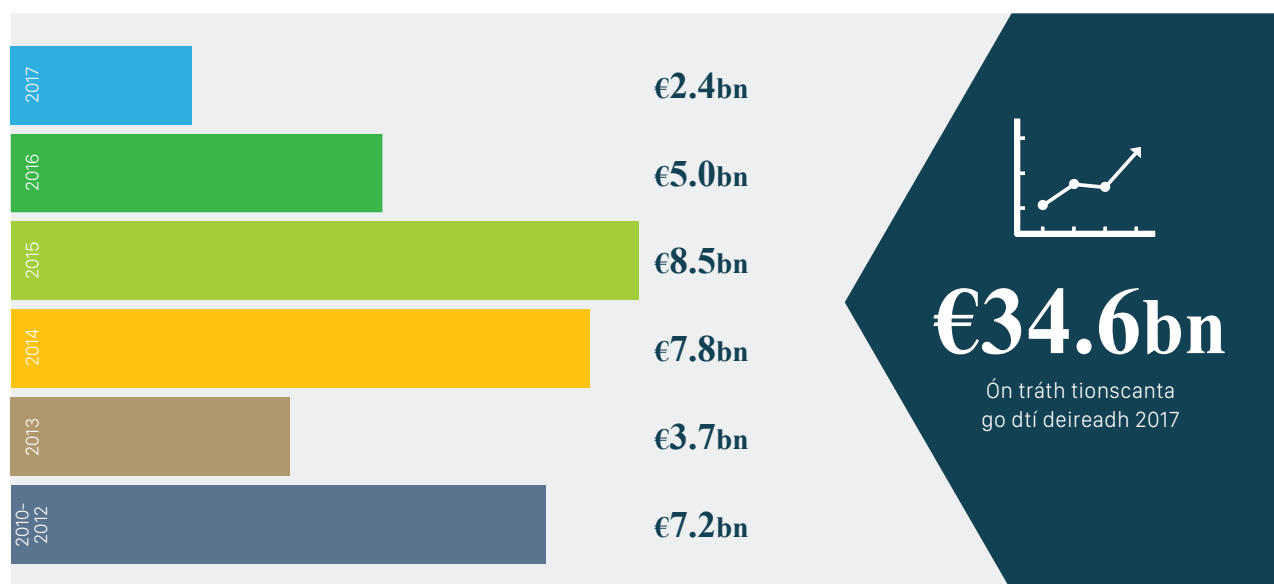
Is beart ríthábhachtach í giniúint d'airgead tirim maidir leis an dul chun cinn atá déanta ag an GNBS chun a cuspóirí luaite a bhaint amach. Faoi dheireadh na bliana 2017, ghin GNBS €40.7 billiún carnach in airgead tirim, go príomha trí dhíolacháin sócmhainne agus iasachta. Mar thoradh ar an bhfeidhmíocht ghiniúna láidir seo d'airgead tirim, bhí an GNBS ábalta a fiachas sinsearach go léir a fhuascailt faoi Dheireadh Fómhair 2017. I rith 2017, ghin GNBS €2.56 billiún in airgead tirim agus €2.4 billiún á bhaint amach ó dhíolachán iasachtaí, maoine agus sócmhainní eile.

Mar aon lena chinntiú, de réir Alt 10 d'Acht an GNBS, go bhfaigheann an GNBS an t-aischur is fearr agus is féidir a bhaint amach don Stát ar a cuid sócmhainní bainc infhála, tá tairbhe dearfach níos leithne ag an gclár díghiarála d'Éirinn toisc go raibh sé ina fhachtóir ábhartha i gcinntí ag gníomhaireachtaí rátála creidmheasa maidir le rátáil creidmheasa na hÉireann a uasghrádú.

Giniúint Charnach Airgid Thirim

Diúscairtí Sócmhainní an GNBS

DÍOLACHÁIN SÓCMHAINNÍ AGUS IASACHTA DE RÉIR ÁITE

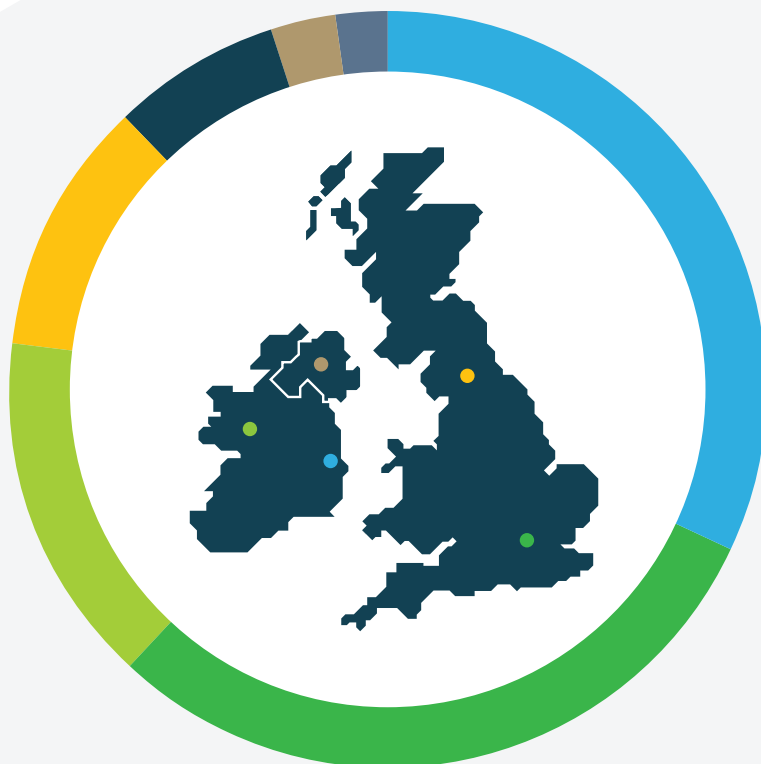
I ngach ceann dá príomhmhargáí, ba é cur chuige an GNBS sócmhainní a scaoileadh lena ndíol ar bhealach céimnithe agus ordúil atá comhsheasmhach le leibhéal an éilimh, le hinfhaighteacht creidmheasa agus le cumas ionsaithe de gach margadh.

Sa tréimhse idir 2010 agus 2012, bhí sócmhainní atá lonnaithe sa Bhreatain i gceist i mbeagnach 80% de dhiúscairtí uile an GNBS, ach níorbh ionann na sócmhainní a bhí lonnaithe in Éirinn agus ach 12% de na diúscairtí le linn na tréimhse sin. Bhí titim mhór i bpraghsanna agus neamhleachtacht ina sainghné de mhargadh na hÉireann le linn na tréimhse sin agus ní raibh aon chiall ann don GNBS clár mór de dhiúscairtí a údarú. Ina áit sin, díriodh ar bhainistíocht sócmhainní chun luach diúscairtí sócmhainní na hÉireann a fheabhsú, go háirithe trí oibriú le féichiúnaithe agus glacadóirí chun tionscadail neamhchríochnaithe a chur i gcrích, chun forbairt tráchtála agus cónaithe inmharthana a mhaoiniú agus chun cead pleanála a fheabhsú agus chun constaicí eile ar fhorbairt a bhaint.

Ó lár na bliana 2013, le dálaí feabhsaithe i margadh na hÉireann ligeadh d'fhéichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS i bhfad níos mó sócmhainní a dhíol ar phraghsanna tarraingteacha. Agus, mar thoradh air sin, bhí GNBS ábalta dlús a chur faoina aisíocaíochtaí fiachais sinsearaigh a agus mar sin de, a fiachas sinsearach a bhí ina dhliteanas teagmhasach de cháiniocóirí a laghdú de réir a chéile agus é a dhíothú i 2017. B'ionann luach carnach na n-iasachtaí agus na sócmhainní a dhíoltar ag deireadh 2017 ná €34.6 billiún.

Sa tábla thíos tugtar anailís ar dhiúscairtí de réir áite ó 2010 go dtí deireadh 2017.

Diúscairtí de réir áite ó 2010 go dtí deireadh 2017

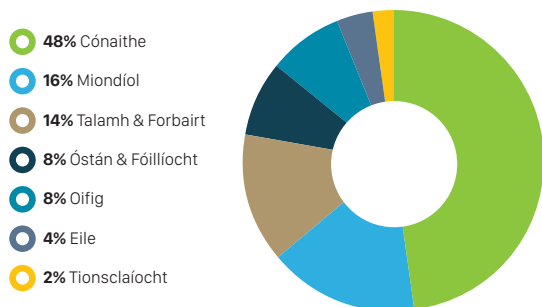

32%	BAILE ÁTHA CLIATH
30%	LONDAIN
15%	AN CHUID EILE DE PHOBLACHT NA hÉIREANN
11%	AN CHUID EILE DEN BHREATAIN
7%	AN CHUID EILE DEN DOMHAN
3%	TUAISCEART ÉIREANN
2%	NEAMH-EASTÁIT RÉADAIGH

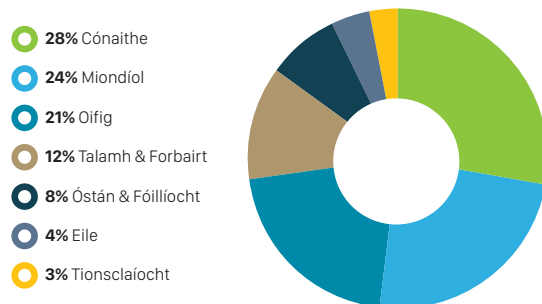
DÍOLACHÁIN SÓCMHAINNÍ AGUS IASACHTA DE RÉIR EARNÁLA

Taispeántar thíos miondealú ar dhiúscairtí de réir earnála le haghaidh 2017 ar fud na n-áiteanna geografacha uile chomh maith le miondealú ar dhiúscairtí Éireannacha de réir earnála don tréimhse 2010 go deireadh 2017. Ba iad na hearnálacha is gníomhaí in 2017 ná an earnáil Chónaithe (48%) agus an earnáil Mhiondíola (16%).

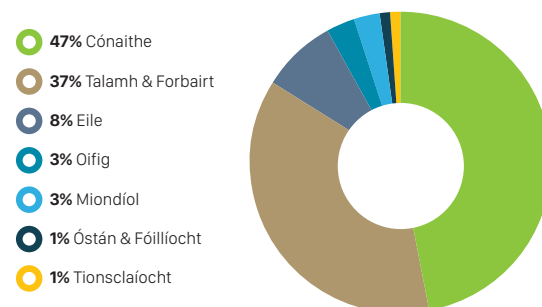
Diúscairt de réir Earnála 2017

Éireann: Diúscairtí de réir Earnála ón tráth tionscanta

Caiteachas caipitil de réir Earnála ón tráth tionscanta

DÍOLACHÁIN SÓCMHAINNÍ AGUS IASACHTA DE RÉIR CINEÁL IDIRBHIRT

I 2017, b'ionann díolacháin sócmhainne agus 77% de na diúscairtí agus b'ionann díolacháin iasachta agus 14% eile agus an 9% iarmharach á gcur san áireamh de réir fuascailtí iasachta.

Sna blianta roimhe seo, ghlac an GNBS leas as an spéis mhéadaithe atá ag infheisteoirí i sócmhainní tráchtála Éireannacha trí phunanna iasachta agus sócmhainní maoine a chruthú d'fhonn iad a dhíol. Rinneadh an ghníomhaíocht diúscairthe seo a chéimniú chun sreabhadh rialta a chinntiú a d'fhéadfadh cabhrú leis an móiminteam dearfach a choinneáil i margadh na hÉireann. Ag teacht le scála laghdaithe de phunann iasachta an GNBS, bhí ní ba lú béime ann i 2017 ar dhíolacháin iasachta agus ní ba mhó béime ar dhíolachán de shócmhainní maoine aonair.

I gceist sa chuid is mó de na hidirbhearta maoine cónaithe bhí agus tá fós an díolachán, ar an margadh oscailte, d'aonaid aonair le ceannaitheoirí aonair. De ghnáth, bhí tionóntaí cheana féin sna haonaid chónaithe a dhíol fiachóirí agus glacadóirí an GNBS mar chuid de dhíolacháin ghrúpa nó phunann níos mó agus níor iarradh ar seilbh folamh roimh an díolachán.

MAOINIÚ DE RÉIR EARNÁLA

Chomh maith le tionscadail chónaithe agus tráchtála nua a mhaoiniú, cuireann an GNBS caiteachas caipitiúil ar fáil freisin chun luach na sócmhainní atá ann cheana a fheabhsú agus mar sin iad a dhéanamh níos tarraingtí do cheannaitheoirí. Ó bunaíodh í, tá maoiniú forbartha suntasach tugtha ag an GNBS do thionscadail Éireannacha agus táthar ag súil le maoiniú suntasach breise a cheadú le haghaidh tionscadail chónaithe, ar bhonn tráchtála, le linn na tréimhse suas go dtí 2020. Sa tábla thíos, taispeántar an miondealú ar chaiteachas caipitil de réir earnála ón tráth tionscanta. Tá €2.8 billiún ar an iomlán íoctha go dtí seo i gcaiteachas caipitil do thionscadail nua agus reatha. Bhain 47% de sin leis an earnáil chónaithe thar punann iomlán an GNBS.

Mórdhíolacháin Shócmhainní arna n-urrú ag an GNBS in 2017

AN CEARNÓG, TAMHLACHT, BAILE ÁTHA CLIATH 24

Conraithe i mí na Nollag 2017

Bun rialaithe in ionad siopadóireachta mór (557,000 troigh cearnach) atá suite i mBaile Átha Cliath 24. Ba ghnólaicht bainistíochta infheistíochta idirnáisiúnta é an ceannaitheoir.

ÓSTÁN GIBSON, CÉ AN PHOIRT THUaidh, BAILE ÁTHA CLIATH 1

Curtha i gcrích i mí na Nollag 2017

Lonnaithe i Dugthailte Bhaile Átha Cliath, cuimsíonn an t-óstán ceithre réalta seo 252 seomra codlata sa bhreis ar áiseanna cruinnithe agus comhdhála. Ba é an díolachán den Óstán Gibson an t-idirbheart óstán aonair is suntasaí in Éirinn in 2017.

IAR-LÁITHREÁN EDF, ST JOHNS WOOD, LONDAIN NW8

Curtha i gcrích i mí na Nollag 2017

Suíomh forbartha suite i Lár Londen, in aice le Lord's Cricket Ground. Ba forbróir idirnáisiúnta é an ceannaitheoir.

TEACH CARTON, MAIGH NUAD, CO. CHILL DARA

Curtha i gcrích i mí na Nollag 2017

Tá ceann de na heastáit is tábhachtaí in Éirinn anois athchóirithe i réadmhaoin eisceachtúil de 147 seomra agus 18 svít le dhá chúrsa gailf Craobhchomórtais agus na háiseanna coimhdeacha go léir. B'infheisteoir bunaithe i Meiriceá é an ceannaitheoir, a rinne a chéad cheannach i margadh na hÉireann.

BLOC 10A, CÉ AN PHOIRT THUaidh, BAILE ÁTHA CLIATH 1

Curtha i gcrích i mí Mheán Fómhair 2017

Tá Bloc 10A suite laistigh de na Dugthailte Thuaidh, in aice leis an 3 Arena. Ag tráth an díolacháin, bhí cead pleanála iomlán tugtha don suíomh d'fhorbairt oifige, lenar cuimsíodh 380,000 troigh cearnach os cionn dhá bhloic oifige. Fuair Targeted Investment Opportunities (TIO) agus NAJVA an suíomh, fochuideachta den GNBS.

AN PHÁIRC, CARRAIG MHAIGHIN, CO. BHAILE ÁTHA CLIATH

Curtha i gcrích i mí Mheithimh 2017

Forbairt oifige atá lonnaithe i gCarrig Mhaighin. Ba chiste infheistíochta é an ceannaitheoir a bhí faoi stiúir teach airgeadais Éireannach.

Réamhrá

Forbheathnú Gnó

Athbheithnú Airgeadais

Eagraíocht an GNBS

Rialachas

Ráitis Airgeadais

An aerial photograph showing a residential development. In the foreground, there are several modern, multi-story houses with light-colored facades and dark roofs. To the right, a construction site is visible with a large pile of rubble and debris, a yellow excavator, and various construction materials. The background shows a suburban neighborhood with smaller houses and green lawns.

cónaí

“

"Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2018, bhí maoiniú déanta againn nó maoinithe ceadaithe againn chun breis is 10,800 teach agus árasán a tógáil."

BRENDAN MCDONAGH

THE

ARDILEA CRESCENT, CLONSKEAGH

Soláthar Aonad Cónaithe

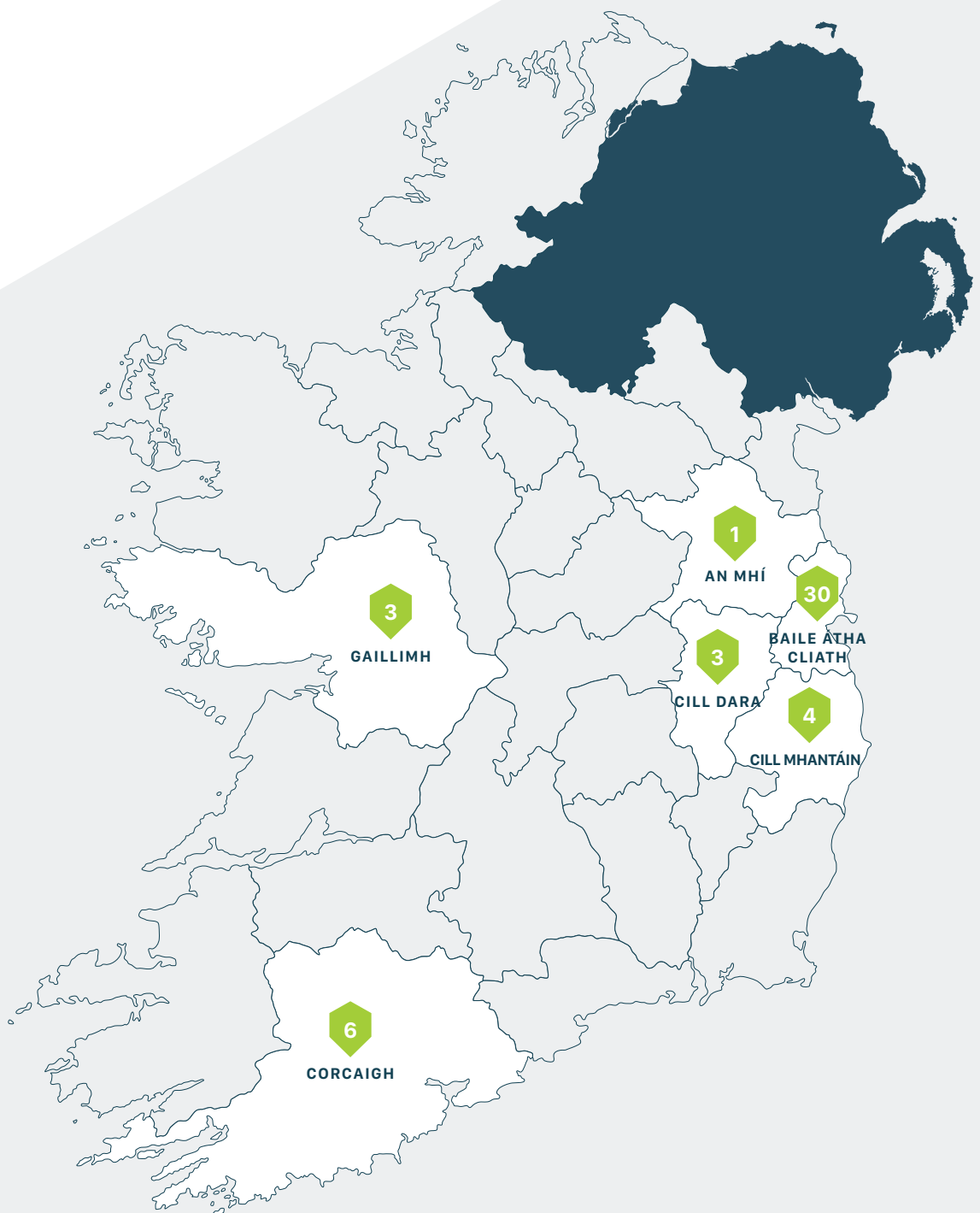
Éilíonn Alt 10 den Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní go ndéanfaidh GNBS an toradh airgeadais is fearr a fháil don Stát, plé go dlúsúil leis na sócmhainní a fhaigheann sí, agus luach na sócmhainní sin a chosaint nó cur leis ar shlí eile. Chuige sin, tá GNBS ag obair le féichiúnaithe agus le glacadóirí chun deiseanna a aithint, nuair is féidir ó thaobh tráchtála de, maidir le forbairt Aonad cónaithe nua a thabhairt ar aghaidh.

I dtaca leis sin, tá sé mar aidhm ag GNBS freastal ar thógáil suas le 20,000 aonad cónaithe nua in Éirinn faoin mbliain 2020, faoi réir inmharthanacht tráchtála.

Tá iasachtaí GNBS urraithe le thart ar 2,279 heicteár de thalamh forbraíochta cónaithe in Éirinn atá faoi smacht a cuid féichiúnaithe agus glacadóirí.

Tá suíomhanna na 47 suímh faighte ag NAMA ar a raibh tógáil maoinithe ag GBNS ó Mhárta 2018 amach ar siúl leagtha amach de réir contae sa ghrafaic thíos Tá tromlach na suíomhanna faighte ag GBNS lonnaithe i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath agus i Lárionaid uirbeacha eile.

SUÍOMH NA SUÍOMHANNA ATÁ Á DTÓGÁIL FAOI LÁTHAIR:

MAOINIÚ GNBS AR SHOLÁTHAR CÓNAITHE GO DTÍ DEIREADH MHÍ AN MHÁRTA

Aonaid	An tIomlán in Éirinn
✓ Curtha i gcrích (thar 104 forbairt) ó thús 2014	7,190
✓ Á dtógáil (thar 45 láithreán)/Maoiniú ceadaithe i gcomhair tógála (thar 52 suíomh)	3,637
✓ Cead Pleanála tugtha	7,245
✓ Iarratais phleanála curtha isteach	2,177
✓ Iarratais phleanála le cur isteach laistigh de 12 mhí	6,299

🏠 Tá 2,000 aonad cónaithe breise tógtha go dtí seo ar shuíomhanna a dhíol feichiúnaithe agus glacadóirí GNBS, agus bhain cuid mhaith díobh leas as maoiniú GNBS maidir le pleanáil.

26,000+
aonad

Rinneadh dul chun cinn ollmhór ag féachaint leis an soláthar cónaithe a uasmhéadú ar láithreáin atá faoi smacht fhéichiúnaithe agus ghlacadóirí GNBS: tá sé de chumas 26,006 aonad a sholáthar ó láithreáin atá tugtha chun críche nó á dtógáil nó a bhfuil pleanáil tugtha, curtha isteach nó ar tí bheith curtha isteach ina leith. Ní chuimsíonn na méideanna sa tábla thuas suíomhanna atá díolta, a bhfuil conradh chun díolacháin aontaithe nó atá ar díol ar an margadh.

17,000+
aonad

Tá láithreáin a bhfuil cumas soláthair de bheagnach 17,000+ aonad eile acu ag céimeanna réamhphleanála nó féidearthachta – níl na láithreáin sin inmharthana ar bhonn tráchtála ag praghsanna díolacháin reatha agus/ nó tá riachtanais bhonneagair shonracha acu macasamhail bóithre, uisce nó séarachas a gcaithfidh údaráis áitiúla agus comhlachtaí Stáit eile dul i ngleic leo sular féidir iarratas pleanála a chur isteach.

MIONDEALÚ AR NA HAONAIÐ CHÓNAITHE A SOLÁTHRAÍODH DE RÉIR LIMISTÉIR ÚDARÁIS ÁITIÚIL Ó 2014

Iomlán curtha i gcrích ó 2014 go dtí deireadh mhí an Mhárta	
Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath	784
Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin	1,721
Comhairle Contae Fhine Gall	1,236
Comhairle Contae Átha Cliath Theas	1,417
Fo-iomlán do Bhaile Átha Cliath	5,158
Comhairle Chontae na Mí	121
Comhairle Contae Chill Dara	458
Comhairle Contae Chill Mhantáin	283
An tIomlán i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath	862
Corcaí	698
Gaillimh	192
An chuid eile d'Éirinn	280
Taomh a,muigh de MBÁC	1,170
Iomlán Náisiúnta	7,190

Samplaí ar thionscadail chónaithe curtha i gcrích

A

Ardilea Crescent Títhe agus Árasáin

Cluain Sceagh, Baile Átha Cliath 14

B

Coillte Bheallairmín

An Chéim, Co. Átha Cliath

C

Belltree

Cluain Ghrifín, Baile Átha Cliath 13

D

Árasáin Chúirt Eustace

Dún Laoghaire, Co. Átha Cliath

E

Mainéar Chionn tSáile

Cionn tSáile, Co. Chorcaí

F

Millers Glen

Sord, Co. Átha Cliath

G

Woodbank

Seanchill, Co. Átha Cliath

Samplaí de tionscadail chónaithe atá á dtógail

A

Bóthar Brighton

Carraigh an tSionnaigh, Baile Átha Cliath 18

B

Páirc Rathborne Park

Baile an Ásaigh, Baile Átha Cliath 15

55,000
aonaid

6,061 seacadtha/
á dtógáil

SUÍOHANNA CÓNAITHE DÍOLTA

D'fhéach GNBS i gcónaí lena chinntiú go bhfuil soláthar dóthanach talamh forbraíochta ar fáil don mhargadh. Ó thús na bliana 2011, dhíol féichiúnaithe agus glacadóirí GNBS láithreáin ag a bhfuil an cumas os cionn 55,000 aonad cónaithe a sholáthar. Meastar gur soláthraíodh 2,000 aonad go dtí seo ar na láithreáin sin agus go bhfuil 4,062 aonad breise á dtógáil. Léiríonn iomlán an 6,061 aonad atá soláthraithe nó á dtógáil ar na láithreáin sin 11% de chumas soláthraithe na láithreán seo.

CUMAS SOLÁTHAIR FÉIDEARHA (LÍON NA N-AONAD CÓNAITHE) NA LÁITHREÁN AR DHÍOL GNBS NÓ A CUID FÉICHIÚNAITHE/GLACADÓIRÍ A GCUID LEASANNA IONTU Ó 2011 GO DÁTA

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Iomlán
Cumas soláthair féideartha (líon na n-aonad cónaithe) ar láithreáin	1,022	2,677	2,351	6,827	20,125	8,373	9,819	4,386	55,580
Líon na n-aonad curtha i gcrích nó á dtógáil				39	1,125	1,525	3,287	85	6,061

Tugtar faoi deara go bhféadfadh go bhfuil cosc ar fhorbairt roinnt de na láithreáin faoi láthair mar gheall ar shríon amháin nó níos mó a bhaineann le hinmharthanacht tráchtála, bonneagar nó cead pleanála oiriúnach a bheith acu.

CUR CHUIGE GNBS MAIDIR LE HIASACHTAÍ URRAITHE AR RÉADMHAOIN CHÓNAITHE AGUS AR LÁITHREÁIN FORBARTHA A DHÍOL

Ní mholann GNBS d'fhéichiúnaithe agus do ghlacadóirí seilbh ghlan a lorg ar an réadmhaoín chónaithe roimh dhíol na n-iasachtaí. Déantar é sin ionas nach gcuirfear isteach ach go beag ar dhaoine atá ina gcónaí sna réadmhaoine sin. Is infheisteoirí a bhíonn ag lorg sruthanna cíosa fadtéarmacha a fhaigheann na hiasachtaí sin de ghnáth, in ionad a bheith ag iarraidh réadmhaoine a dhíol go gearrthéarmach agus dá bhrí sin leanann tionóntaí réadmhaoine den sórt sin ag baint leasa as téarmaí léasa reatha agus as na cosaintí reachtúla atá i bhfeidhm sa mhargadh cíosa cónaithe.

Sula ndéantar aon iasacht a dhíol, féachann GNBS arís ar na sócmhainní a urraíonn na hiasachtaí atá i gceist le fáil amach an bhfuil siad oiriúnach i gcomhair forbairt chónaithe.

Ag eascairt as sin, rinneadh iasachtaí a urraíodh le talamh a bhfuil sé de chumas acu soláthar breise cónaithe a sholáthar a bhaint amach as díolacháin iasachtaí.

Ina theannta sin, sula ndíoltar iasachtaí atá nasctha le réadmhaoín chónaithe, féachann GNBS arís ar an gcumas atá ag na réadmhaoine bunúsacha tithíocht shóisialta a sholáthar. Sa chás go dtugann údaráis áitiúla le fios go bhfuil aonaid chónaithe áirithe oiriúnach le haghaidh tithíocht shóisialta, tarraingítear siar na hiasachtaí a bhíonn i gceist ón díolachán.

DUGTH

"Tá dul chun cinn ollmhór déanta i bhforbairt spáis oifige agus cónaí sa limistéar seo."

BRENDAN MCDONAGH

AILTE

Dugthailte SDZ Bhaile Átha Cliath

The Ainmníodh na Lotaí Thuaidh agus limistéar Dhugaí na Canálach Móire de Dhugthailte Bhaile Átha Cliath mar Chríos Forbartha Straitéisí (SDZ) i mí na Nollag 2012 agus cheadaigh an Bord Pleanála scéim pleanála SDZ na nDugthailte i mí na Bealtaine 2014. Roinneann an plean SDZ na Dugthailte i 20 bloc forbartha. Bhí leas ag GNBS ar dtús báire i 15 den 20 bloc agus d'fhorbair sí straitéisí mionsonraithe le haghaidh gach ceann de na 15 bhloc. Bhain leas GNBS le 16.74 heicteár (41.25 acra) – 75% den 22 heicteár de thalamh infhorbartha i limistéar SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath. Tá na suíomhanna seo lonnaithe laistigh de limistéar na nDugaí Thuaidh agus Theas agus tá fórál sa phlean reatha SDZ do dha dhroichead choisithe a nascfaidh an dá limistéar.

Oibríonn foireann thiomnaithe Dhugthailte SDZ GNBS, in éineacht le glacadóirí GNBS agus comhpháirtithe GNBS go dlúth le Comhairle Chathair Átha Cliath mar Ghníomhaireacht Forbartha chun cuspóirí na Scéime Pleanála SDZ a bhaint amach.

Meastar go bhféadfaí suas le 4m troigh chearnach de spás tráchtála agus breis is 2,000 árasán a sholáthar nuair a dhéanfar forbairt iomlán ar na 15 láithreán uile ina raibh leas ag GNBS an chéad lá riamh thar shaolré scéim SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath. Tá éagsúlacht ag baint le rannpháirtíocht GNBS ó láithreán go láithreán.

DUL CHUN CINN GO DÁTA

Stadas ag deiteadh Mhí an Mhárta 2018:

Tá pleanáil faighte do 3.6m troigh cearnach de spás tráchtála agus 2,000 árasán i limistéar an SDZ.

Coinníonn an GNBS leas reatha i 12 láithreán atá in ann 3.5m troigh cearnach de spás tráchtála agus 1,500 árasán a sholáthar.

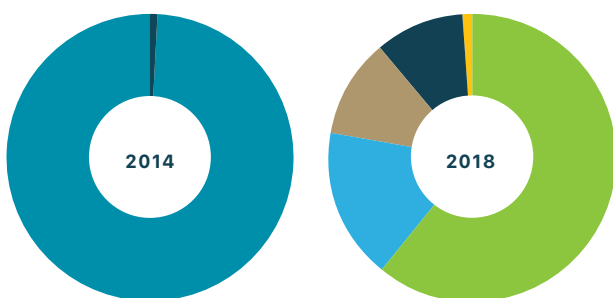

Tá tús curtha le tógáil chun 2.56 troigh cearnach de chóiríocht oifige a sheachadadh a bheidh le seachadadh in 2018, 2019 agus 2020.

Nuair a bheidh sé críochnaithe, meastar go gcruthóidh tionscadal na nDugthailte spás do os cionn 20,000 oibrí oifige agus tithe do bhreis is 5,000 duine, ag athghiniúint agus ag athrú an chuid thábhachtach seo de Bhaile Átha Cliath.

Stádas Spás Tráchtála na nDugthailte

	DEIREADH -2014	MÁRTA -2018
● Tosaíodh ar thógáil		61%
● Tionscadail a dhíoltar / díol comhaontaithe		17%
● Pleanáil curtha isteach		11%
● Pleanáil deonaithe	1%	10%
● Tionscadail críochnaithe		1%
● Réamhphleanáil	99%	0%

Oibreacha Bonneagair

Bóthar nua*

Éilíodh i Scéim Pleanála SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath go gcuirfí bóthar nua ar fáil a nascann Sráid an tSirriam Uachtarach le Cé an Phoirt Thuaidh in aice le Croílár Shráidbhaile an Iosta. Tugadh cead pleanála le haghaidh an bhóthair sin i mí na Samhna 2015 agus cuireadh tús leis an dógáil i mí an Mheithimh 2016 le maoiniú GNBS. Ghlac Comhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath seilbh ar an mbóthar nua nuair a bhí sé críochnaithe agus osclaíodh é do thrácht i Mí Eanáir 2018.

*Ó Bhealtaine 2018 i leith níor ainmníodh an bóthar nua go foirmiúil

Tionscadail ghníomhacha GNBD Dugthailte SDZ Bhaile Átha Cliath

Le bheith seachadhta in 2018

5 Cé Hanover

Ciste na nDugthailte Theas

Tá scairsheilbh mhionlaigh ag GNBS sa chiste seo, agus is é Oaktree an scairsheilbh thromlaigh. Tá an ciste leagtha amach mar Ghléas Éireannach um Chomhbhainistiú Sócmhainní agus á údarú ag Banc Ceannais na hÉireann. Tugadh cead pleanála i mí Aibreáin 2015 le haghaidh spás tráchtála de 205,000 troigh chearnach agus 100 aonad cónaithe. Go luath in 2016, díoladh an ghné chónaithe le Cairn Homes Plc. Tá na hoibreacha tógála curtha ar bun ar an ngné oifige atá le soláthar i lár 2018.

Dublin Landings

Oxley Holdings Limited

Fuair Oxley Holdings Ltd leas léasachta fada ó GNBS leis an gceart chun luach an láithreáin a fhorbairt, a bhainistiú agus a réadú. Is ag GNBS atá an leas ruilse go fóill agus gheobhaidh sí sruth ioncaim slán chomh maith le céatadán d'aon fháltais díolacháin sa todhchaí. Cuimseofar sa tionscadal suas le 719,000 troigh chearnach de spás oifige agus miondíola agus 290 aonad cónaithe. Tá an tógáil ag dul ar aghaidh go maith ar dhá cheann de na bloic oifige. Tá Comhaontú Léasaithe ag Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta maidir le 1 Dublin Landings ina iomláine i bhfoirgneamh éadan le huisce atá le cur i gcrích faoi dheireadh 2018. Tá obair thógála beagnach críochnaithe ag 2 Dublin Landings atá curtha in áirithe do WeWork. Tá oibreacha tógála ar bun freisin ar na trí fhoirgneamh oifige eile agus ar bhloc cónaithe.

13-18 City Quay

Ciste Ché na Cathrach

Bhí scairsheilbh mhionlaigh ag GNBS sa chiste seo, agus ba é Oaktree an scairsheilbh thromlaigh. Tá an ciste leagtha amach mar GÉCS agus é á údarú ag Banc Ceannais na hÉireann. Fuair an Ciste Forbartha Cathrach an láithreán seo in 2013. I rith 2016, bhíothas in ann an bloc oifige 117,000 troigh chearnach a bheidh ocht stór ar airde a réamhligeán le Grant Thornton faoi léas 25 bliain agus tá sé díolta i struchtúr maoinithe ar aghaidh le Irish Life Investment Managers. Táthar ag súil an fhorbairt a chríochnú in 2018.

Duga na Príomhchathrach

KW Irish Real Estate Fund VIII

Tá scairsheilbh mhionlaigh ag GNBS sa chiste seo, agus is é Kennedy Wilson an scairsheilbh thromlaigh. Tá struchtúr Ciste Infheistíochta Malartaí d'Infheisteoir Cáilithe i gceist atá á údarú ag Banc Ceannais na hÉireann. Tugadh cead pleanála i mí Dheireadh Fómhair 2015 le haghaidh forbairt tráchtála 409,000 troigh chearnach agus 190 árasán. Tá foirgneamh amháin díolta le JP Morgan agus tá dhá fhoirgneamh réamhlighthe leis an Indeed Group. Tá an obair thógála ag dul ar aghaidh go maith ar na sé fhoirgneamh agus táthar ag súil í a chur i gcrích in 2018.

Le bheith ar fáil in 2019

Cé Uí Bheoláin

Rialaíonn glacadóir a cheap GNBS an fhorbairt ilchineálach seo. Tugadh cead pleanála i mí Iúil 2015 le haghaidh forbairt tráchtála 330,500 troigh chearnach, 46 aonad cónaithe agus spás coimhdeach. Rinneadh oibreacha scartála, oibreacha caomhnaithe agus oibreacha cumasaithe ina dhiaidh sin agus, i mí an Mhárta 2017, i ndiaidh próiseas tairisceana mionsonraithe, cheap an Glacadóir BAM Ireland Ltd mar phríomhchonraitheoir chun an tógáil a dhéanamh. Tá tógáil ar bun agus táthar ag súil lena chríochnú ar bhonn céimniúil dot dtí R4 2019.

Bloc 10a

T10 Duganna Thuaidh D.A.C.

Tá leas mhionlaigh ag GNBS i T10 Duganna Thuaidh D.A.C. le Bainistíocht Caipitil Oaktree mar scairshealbhóir tromlaigh. Deonaíodh cead pleanála i mí na Nollag 2017 le haghaidh 270,000 troigh cearnach de spás oifige agus óstán 241 sheomra leapa. Cuireadh tús le tógáil na n-oifigí i mí Eanáir 2018 agus Bennett Construction ceaptha mar chonraitheoir forbartha agus tá sé le bheith críochnaithe i R3 2019.

76 Sir John Rogerson's Quay

Ciste na nDuganna Theas

Tá scairshealbhú mionlaigh ag an GNBS sa chiste seo, le bainistíocht caipitil Oaktree mar scairshealbhóir tromlaigh. Tá an ciste struchtúrtha mar GÉCS agus tá sé údaraithe ag Banc Ceannais na hÉireann. Bronnadh cead pleanála 137,000 troigh cearnach de spás oifige agus 72 árasán i 2015. Ceapadh Bennett Construction mar phríomhchonraitheoir agus cuireadh tús leis an tógáil go luath i 2018. Tá an chuid tráchtála le críochnú i 2019 agus an chuid chónaithe le bheith ar fáil i 2020.

Le bheith seachadhta in 2020

Foirgneamh Exo

Fuair Glacadóirí a cheap GNBS cead pleanála i mí an Mhárta 2016 le haghaidh an bhloc oifige is airde in Éirinn, foirgneamh 73 méadar ar airde ag Sráidbhaile an Iosta. Beidh spás san fhoirgneamh a bheidh 17 stór ar airde le haghaidh thart ar 2,000 oibrí oifige. I ndiaidh próiseas tairisceana, ceapadh Bennet Construction mar conraitheoir i mí na Nollag 2017 agus cuireadh tús leis an tógáil i mí Eanáir 2018. Tá an foirgneamh díolta i struchtúr maoinithe ar aghaidh le CIO (Tristan Capital Partners/SW3). Táthar ag súil lena chríochniú go luath in 2020.

Iarratais Ghníomhacha pleanála

Bloc 3

Fuair glacadóir ceaptha ag an GNBS cead pleanála do 360 árasán i mí na Samhna 2017 agus do 400,000 troigh cearnach de spás tráchtála i mí na Bealtaine 2018. Tá an suíomh réidh chun obair a thosú agus táthar ag súil go dtosóidh an tógáil i 2019.

Bloc 9

Fuair glacadóir ceaptha ag an GNBS cead pleanála do 420 árasán i mí na Samhna 2017 do 400,000 troigh cearnach de spás tráchtála i mí na Nollag 2017. Tá an suíomh réidh chun obair a thosú agus táthar ag súil go dtosóidh an tógáil i 2019.

10 – 12 Hanover Quay

KW Irish Real Estate Fund XIII

Tá scairseilbh mhionlaigh ag GNBS sa chiste seo, agus is é Kennedy Wilson an scairseilbh thromlaigh. Tá an ciste leagtha amach mar GÉCS agus é á údarú ag Banc Ceannais na hÉireann. Tá iarratas pleanál curtha isteach le haghaidh 87,000 troigh cearnach de spás oifige.

POLL BEAG THIAR SDZ

Ar an 2 Deireadh Fómhair 2017, d'fhaomh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Scéim Phleanála an Phoill Bhig Thiar.

Lonnaithe soir ó Dhúgaí Theas Bhaile Átha Cliath, tá sé de chumas ag Poll Beag Thiar SDZ suas le **3,500 aonad cónaithe** agus **860,000 troigh chearnach d'fhorbairt tráchtála** a sholáthar chomh maith le **suíomhanna scoile agus spás poiblí**.

Cabhróidh forbairt an Phoill Bhig Thiar go mór leis na riachtanais chónaitheacha a bhaineann le cathair atá ag fás mar is ceann de na cúpla féidearthacht forbartha móra atá lonnaithe i lár Chathair Bhaile Átha Cliath é.

Tá glacadóir ceaptha ag GNBS ag obair le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus leis an Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil chun Poll Beag Thiar SDZ a chur chun cinn.

Táthar ag súil le go nglacfar le scéim phleanála an Phoill Bhig Thiar faoi dheireadh R3 2018.

— Limistéar SDZ

— Suíomhanna faighte ag GNBS

SÓISIALTA AGUS

"Leanaímaid le rannchuidiú
suntasach geilleagrach agus
sóisialta a dhéanamh."

FRANK DALY

GEILLEAGRACH

AIKLING, INIS

Rannchuidiú Sóisialta agus Geilleagrach

I gcomhthéacs a sainordaithe uileghabhálaigh tráchtála, féachann GNBS lena punann in Éirinn a bhainistiú ar bhealach a chomhlánaíonn na cuspóirí atá ag comhlachtaí poiblí eile, lena n-áirítear ranna Rialtais, gníomhaireachtaí Stáit agus údaráis áitiúla. Bhí sé sin le feiceáil go háirithe sa réimse tithíochta sóisialta agus i réiteach na n-eastát tithíochta nach raibh críochnaithe.

TITHÍOCHT SHÓISIALTA

Bíonn roinnt céimeanna i gceist le seachadadh tithíochta sóisialta, ó réadmhaoin oiriúnach a aithint go seachadadh na réadmhaoin go teaghlaigh.

Réadmhaoin a aithint

D'oibrigh GNBS go dlúth leis an Roinn Tithíochta, Pleanála, Pobail agus Rialtais Áitiúil (RTPPRÁ) agus leis an nGníomhaireacht do Thithe ag féachaint leis an stoc cónaithe atá i seilbh a cuid féichiúnaithe agus glacadóirí a mheaitseáil le riachtanais na n-údarás áitiúil i leith tithíocht shóisialta. Maidir leis seo d'aithin GNBS 6,984 réadmhaoin chónaithe ina punann urraithe mar réadmhaoin oiriúnach féideartha do thithíocht shóisialta.

Éileamh a Chinntiú

Luíonn an fhreagracht maidir le hoiriúnacht réadmhaoin chun críocha tithíocht shóisialta a chinneadh le húdaráis áitiúla agus leis an nGníomhaireacht do Thithe. Rud tábhachtach nach mór smaoineamh air is ea an gá atá le meascán iomchuí tionachtaí tithíochta a sholáthar agus deighilt tithíochta míchuí laistigh d'fhorbairtí aonair agus limistéir chónaithe níos leithne a sheachaint.

Seachadadh a Éascú

Chomh luath is a dheimhnítear oiriúnacht réadmhaoin, éascaíonn GNBS teagmháil agus idirphlé idir a féichiúnaí nó a glacadóir agus údarás áitiúil nó Comhlacht Tithíochta Faofa chun an réadmhaoin a fháil. Is féidir le ceannach díreach a bheith i gceist leis na socrúithe conarthacha ón bhféichiúnaí nó ón nglacadóir, nó trí léas fadtéarmach trí National Asset Residential Property Services D.A.C. (NARPS). Nuair a dhearbhaíonn údarás áitiúil éileamh ar réadmhaoin, éascaíonn GNBS seachadadh trí dhíol díreach chuig údarás áitiúla nó le Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe ag a feichiúnaí nó a glacadóir, nó trí cheannach agus léas ar ais trí NARPS (National Asset Residential Property Services D.A.C.). Tá níos mó ná 180 tionscadal aonair ag clár tithíochta sóisialta GNBS ar fud na tíre agus bhí comhoibriú suntasach i gceist idir páirtithe leasmhara éagsúla, chomh maith le hinfhéistíocht maoinithe substaintiúil ó GNBS.

Ag Cinntiú Go Bhfuil Tithe Réidh Chun Cónaí Iontu

San iomlán, tá caiteachas GNBS ar thithíocht shóisialta (trí íocaíochtaí tarraingthe agus geallta) os cionn €350m go dtí seo. Áiríonn sé seo na costais a thabhaigh NARPS agus aonaid chónaithe a gceannach agus caiteachas caipitiúil arna thabhtú ag GNBS ar aonaid tithíochta agus eastáit a chríochnú ionas go gcinnteofar go gcomhlíontar na rialacháin tógála agus pleanála.

Tithe a Sholáthar

Ó Mhárta 2018, chuir GNBS 2,474 aonad ar fáil d'úsáid tithíochta sóisialta. Seo 91% de den réadmhaoin ar fad a ndearnadh an t-éileamh a dheimhníú agus a bhí fós ar fáil. Ag úsáid figiúirí teaghlach coimeádach, meastar gur bhain 8,000 duine ar a laghad leas as clár tithíochta sóisialta an GNBS.

Táthar ag súil go sáróidh rannchuidiú deiridh tithíochta sóisialta an GNBS, tríd an gclár seachadta seo, níos mó ná 2,500 aonad ag glacadh leis go mbeidh tionscadail atá fós i mbun idirbheartaíochta seachadta. Ní chuimsíonn sé seo idirbhearta Cuid V agus réadmhaoin eile ar fud phunann an GNBS a bhí i seilbh ar thionóntachtaí RAS (Scéim um Chóiríocht ar Cíos).

Gníomhaíocht i rith 2017

Díríodh i rith 2017 lena chinntiú go seachadadh gach tionscadal faoi chonradh ag deireadh 2016, ar a raibh oibreacha feabhsúcháin agus críochnaithe ag teastáil. Maidir leis seo, críochnaíodh 426 áitreabh agus aistríodh ar aghaidh iad chuig Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe, réidh le haghaidh cónaí láithreach, i rith 2017.

Suíomhanna a Sholáthar

Chomh maith leis na haonaid a seachadadh tríd an gclár seo, rinneadh conarthaí a mhalartú agus aontaíodh téarmaí le húdaráis áitiúla agus/nó le Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe chun roinnt suíomhanna cónaithe a dhíol agus cead pleanála iomlán acu.

NARPS – NATIONAL ASSET RESIDENTIAL PROPERTY SERVICES

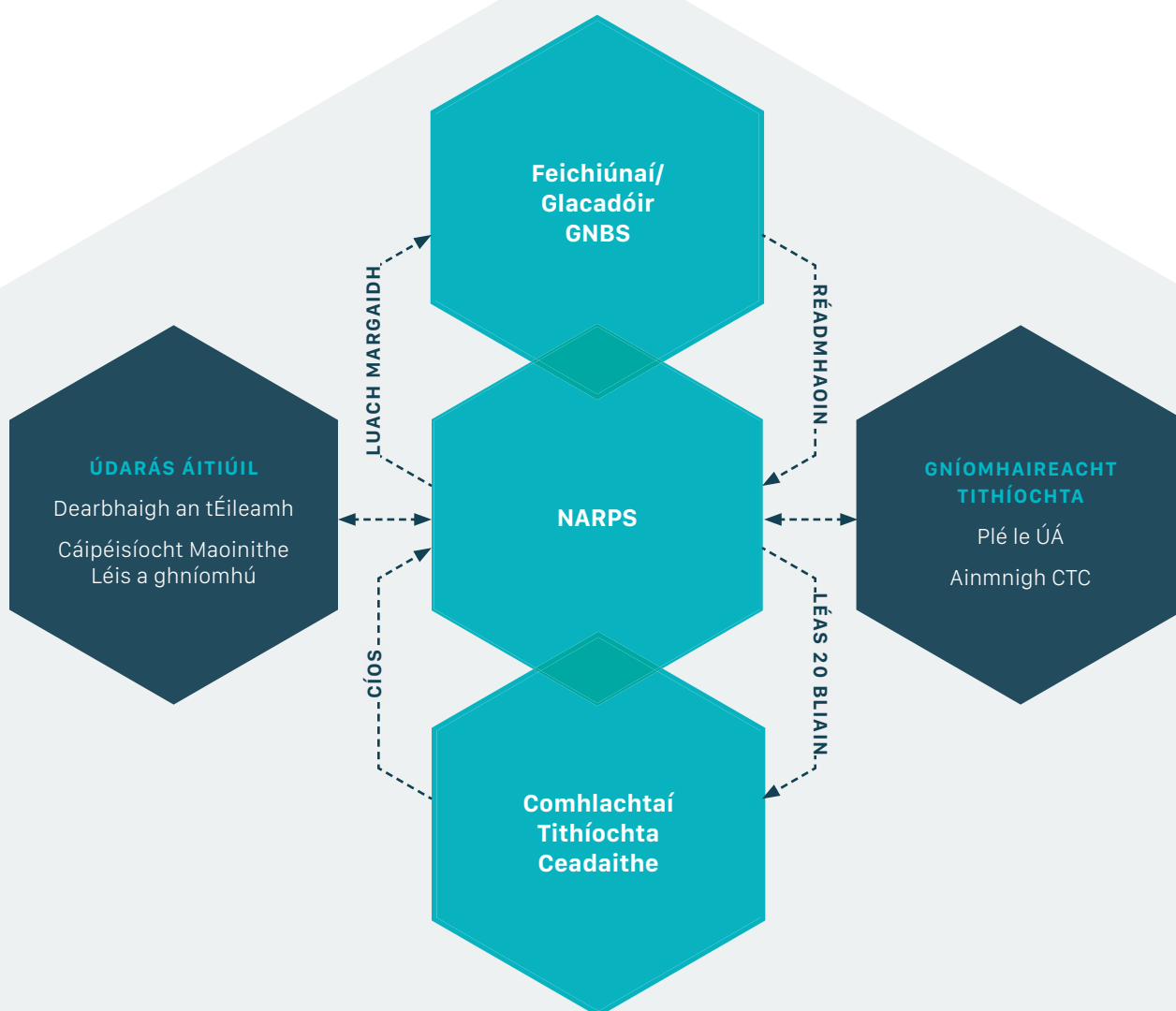
Tá an tsamhail léasaithe NARPS ina foinse shuntasach de sheachadadh aonad cónaithe don earnáil tithíochta sóisialta le blianta beaga anuas.

Bhunaigh GNBS NARPS in 2012 mar bhealach chun tithíocht shóisialta a bhí ag teastáil go mór a sholáthar. Oibríonn NARPS trí réadmhaoin a cheannach ó fhéichiúnaithe agus ó ghlacadóirí GNBS, ar luach iomlán an mhargaidh, agus iad a chur ar fáil láithreach d'údarás áitiúla (ÚÁ) nó Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe (CTC) trí léas caighdeánaithe fadtéarmach.

Go deireadh 2017, bhí 1,372 aonad ceannaithe ag NARPS, iad ar fad iad curtha ar léas don earnáil tithíochta sóisialta. Ba aonaid neamhiomlána folmha iad go leor den réadmhaoin a fuair NARPS in eastáit tithíochta neamhchríochnaithe. Is minic go raibh ceannacháin NARPS ina gcúis le cur i bhfeidhm clár níos iomláine críochnaithe agus feabhsúcháin ar na heastáit seo, mar is minic a léirigh suirbhéanna mionsonraithe réimsí neamhchomhlíonta le rialacháin tógála agus sábháilteachta dóiteáin araon. Maidir leis sin, tugadh breis agus €140m de mhaoiniú GNBS chun réadmhaoin a chríochnú, chun lochtanna foirgnimh a leigheas agus chun a chinntiú go gcomhlíonfar Pleananna Réitigh Láithreáin agus/nó reachtaíocht um Fhorbairt II-Aonad. Tá sé seo anuas ar an infheistíocht ag GNBS/NARPS de níos mó ná €210m chun réadmhaoin a cheannach óna féichiúnaithe agus óna glacadóirí.

D'fhorbair NARPS comhpháirtíochtaí láidre le roinnt CTCanna agus ainmníodh forbairtí áirithe agus fuair siad dámhachtainí sna réimsí feabhais agus comhoibrithe ó Chomhairle na hÉireann um Thithíocht Shóisialta agus an Institiúid Chairte um Thithíocht.

CONAS A OIBRÍONN AN TSAMHAIL NARPS

Éilíonn seachadadh tithíochta sóisialta infheistíocht, comhoibriú agus am

Aisling, Inis, Co. an Chláir

Teach cónaí ag 23 teaghlach | €6.25m infheistithe ag an GNBS

Is éard a bhí i gceist leis an tionscadal seo ná ceannach NARPS de 23 réadmhaoin neamhiomlán sa chéim dheireanach d'fhorbairt tithíochta nach raibh críochnaithe ach a raibh áititheoirí sa chuid eile. Ar áireamh sa chlár críochnaithe bhí ceapadh glacadóra, comhaontú Plean Réitigh Suímh le Comhairle Contae an Chláir, scartáil blocanna neamhiomlána árasán, athchumrú inmheánach na n-aonad chun comhlíonadh na rialachán pleanála agus foirgníochta a éascú, agus raon fairsing oibreacha feabhsaithe agus críochnaithe.

Cheannaigh NARPS an réadmhaoin chríochnaithe i mí na Samhna 2017 agus tugadh ar léas iad do Co-Operative Housing Ireland.

Ar an iomlán, d'infheistigh GNBS €6.25m sa tionscadal seo, lena n-áirítear feabhsúcháin, caiteachas caipitil agus ceannach ag NARPS.

Am líne

2014	Réadmhaoin aitheanta mar ar fáil do GNBS
2014	Dhearbhaigh Údarás Áitiúil éileamh (tríd an nGníomhaireacht Tithíochta)
Dfomh 2015	Rinne NARPS tairiscint don Ghlacadóir 23 teach a cheannach bunaithe ar luacháil margaidh a chinnfaí go neamhspleách
Lúil 2016	Co-operative Housing Ireland ainmnithe ag an nGníomhaireacht Tithíochta mar CTC chun an réadmhaoin a léasú
Lúil 2016	Conradh ar díol idir NARPS agus Glacadóir á mhalartú
Lún 2016	Ceapadh an conraitheoir agus chuir sé tús le hobair ar an suíomh
Samh 2017	23 teach seachadta

“Caithfear creidmheas a thabhairt don GNBS agus do Chomhairle Contae an Chláir araon as ucht leanúint leis na haonaid sin a thabhairt ar ais”

MR. KIERON BRENNAN

Prímhfeidhmeannach, Co-Operative Housing Ireland

The Boroughs, Dúglas, Co. Chorcaí

Cónaí curtha ar fáil do 48 teaghlach i rith 2017, agus cónaí le cur ar fáil do 17 dteaghlach eile in 2018 | €20.8m infheistithe ag an GNBS

Bhí 65 réadmhaoin neamhiomlán san fhorbairt neamhchríochnaithe, lena n-áirítear trí bhloc árasán neamhspleácha, in eastát tithíochta de 93 teach agus árasán a raibh áititheoirí i roinn acu.

I mí na Samhna 2015, rinne NARPS conradh chun na 65 réadmhaoinmaoin a bhí fágtha a cheannach le haghaidh léasú ar aghaidh chuig Túath Housing. Bhí feabhsú suntasach i gceist leis an gclár críochnaithe, lena n-áiríodh gnéithe athdheartha, mar gheall ar oibreacha lochtacha. Áiríodh leis na díonta uile, an t-insliú seachtrach agus na staighrí cruacha seachtracha a bhaint agus a athsholáthar ionas go gcinnteofaí go gcomhlíonfaí rialacháin tógála. Mhaoinigh an GNBS €9.2m le haghaidh fheabhsúcháin agus chríochnú na forbartha seo. Mar gheall ar mhéid na n-oibreacha feabhsúcháin a bhí le meas ag an bhfoireann deartha, níorbh fhéidir conraitheoir a cheapadh go dtí deireadh 2016.

Críochnaíodh an chéad dá chéim lena n-áirítear 48 aonad i R4 2017 agus cuireadh ar léas iad le Túath Housing. Tá an chéim dheireanach de 17 aonad ar conradh le díol chuig NARPS agus iad a bheith críochnaithe go hiomlán in 2018.

San iomlán, d'infheistigh GNBS €20.8m sa tionscadal seo, lena n-áirítear feabhsúcháin, caiteachas caipitil agus ceannach ag NARPS.

Amlíne

Ean 2015	Réadmhain aitheanta mar ar fáil agus a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach
Feab 2015	Dhearbaigh Údarás Áitiúil an t-éileamh (tríd an nGníomhaireacht Tithíochta)
Beal 2015	Rinne NARPS tairiscint leis an nGhacadóir 65 teach a cheannach bunaithe ar luacháil margaidh a cinneadh go neamhspleách
Meith 2015	Bainisteoir Tionscadail/QS ceaptha chun scóip na n-oibreacha chun na haonaid a athshlánú agus a chomhlánú a mheas
Samh 2015	Tuath Housing ainmnithe ag an nGníomhaireacht Tithíochta mar Chomhlacht Tithíochta Ceadaithe chun na haonaid a léasú
Samh 2015	Conradh ar díol arna síniú idir NARPS agus an Glacadóir
Samh 2015	Oibreacha suntasacha oscailte agus imscrúduithe déanta ar an láithreán
Dfomh 2016	Thosaigh an conraitheoir ag obair ar an suíomh
Dfomh 2017	Críochnaíodh Céim 1 agus ar léas le Tuath Housing (27 aonad)
Samh 2017	Críochnaíodh Céim 2 agus ar léas le Tuath Housing (21 aonad)

INDIAIDH

ROIMH

Cúirt an Aba, Cualanor, Dun Laoghaire, Co. Átha Cliath

Cónaí curtha ar fáil do 124 teaghlach | Tógáil nua maoinithe ag GNBS

Chuir NARPS ceannach i gcrích do 124 aonad, thar thrí chéim ar leith, ag Cúirt an Aba, Cualanor, Dún Laoghaire. Rinneadh na hárásáin a sheachadadh roimh sceideal agus nuair a fuair NARPS iad, cuireadh ar léas iad láithreach le Túath Housing.

Ba ionann é seo agus tógáil nua maoinithe ag GNBS, agus sa chás seo, ghníomhaigh NARPS mar cheannaitheoir in áit an údaráis áitiúil chun seachadadh Cuid V a éascú ar an suíomh.

Fuair an fhorbairt aitheantas 'Ard-Mholadg' i mí Feabhra 2018 ag Gradaim Institiúid Cairte na Tithíochta i mBéal Feirste.

Amlíne

R3 2015	Plé tosaigh idir NARPS, Feichiúnaí GNBS agus an tÚdarás Áitiúil
Noll 2015	Tearmaí Comhaontaithe leis an Údarás Áitiúil maidir le Comhaontú Chuid V
Ean 2016	Rinne NARPS tairiscint chun 124 aonad a cheannach, thar ceann an Údaráis Áitiúil, i gcomhréir le comhaontú Cuid V
Iúil 2016	Conradh ar díol Malartaithe idir NARPS agus Feichiúnaí an GNBS
Lún 2016	Túath Housing ainmnithe ag an nGníomhaireacht Tithíochta mar Chomhlacht Tithíochta Ceadaithe chun an Réadmhaoin a léasú
Q3 2016	Tosaíodh ar oibreacha ar an suíomh
Feab2017	Críochnaíodh Céim 1 agus ar léas le Túath Housing (52 aonad)
Már 2017	Críochnaíodh Céim 2 agus ar léas le Túath Housing (40 aonad)
Aib 2017	Críochnaíodh Céim 3 agus ar léas le Túath Housing (32 aonad)

“Is iarracht thar a bheith comhoibríoch é an jab a dhéanaimid agus ní bheadh sé indéanta gan na páirtithe leasmhara go léir ag obair le chéile”

ANT-UAS. MARTIN LOUGHRAN

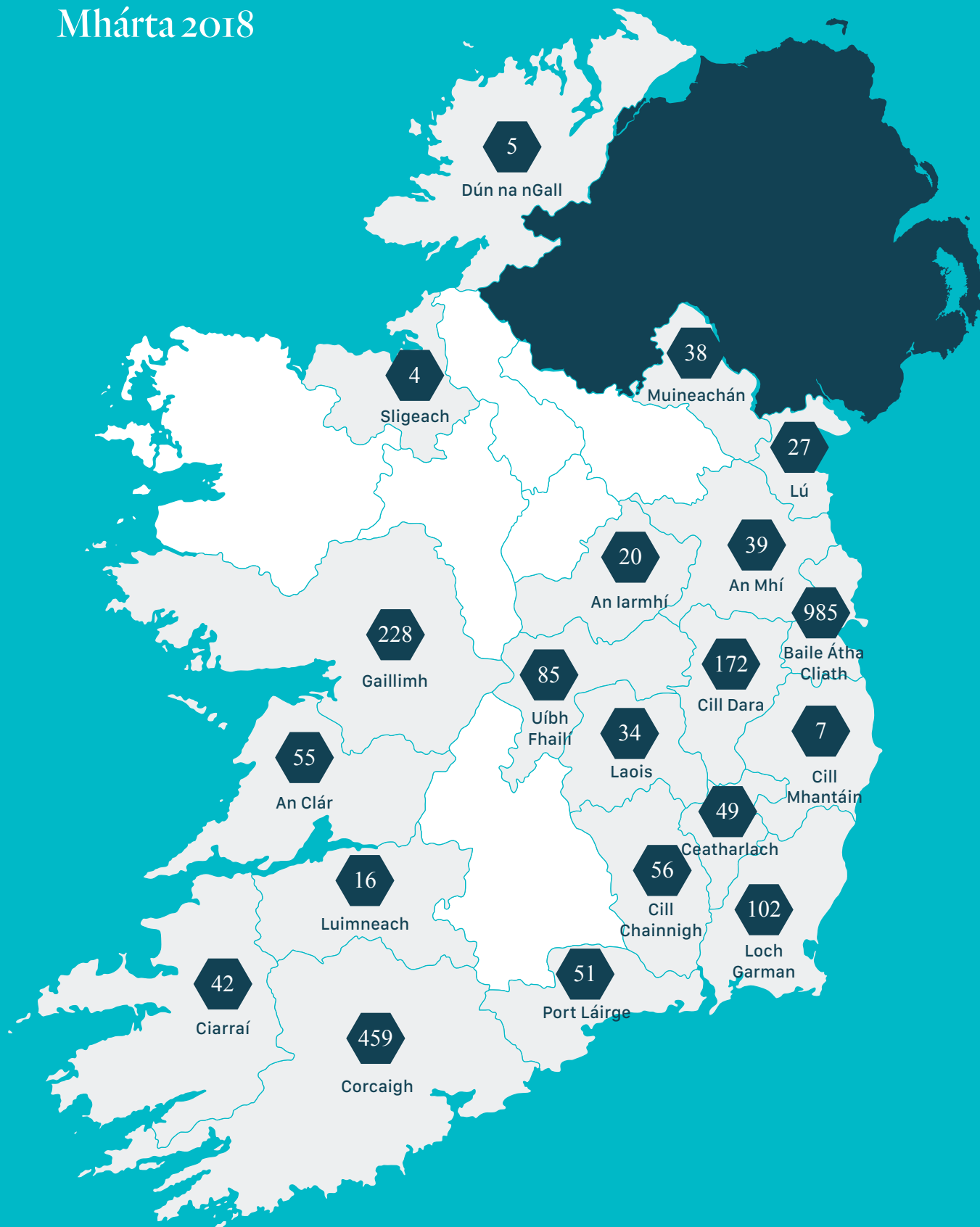
Túath Housing

TÓGÁIL NUA

Soláthar Tithíochta Sóisialta

Cuireadh 2,474 áitreabh ar fáil do thithíocht shóisialta ó 2012 go dtí deireadh mhí an Mhárta 2018

RÉITEACH NA NEASTÁT TITHÍOCHTA NEAMHCHRÍOCHNAITHE

Ó 2011 i leith bhí GNBS neamhchosanta ar **335 eastát tithíochta neamhchríochnaithe**. Faoi dheireadh 2017 bhí an figiúr sin laghdaithe go dtí 8 agus faoi dheireadh mhí an Mhárta 2018, bhí neamhchosaint GNBS laghdaithe tuilleadh go dtí díreach **sé eastát tithíochta neamhchríochnaithe**. Táthar ag súil go réiteofar na heastáit tithíochta sin atá fágtha faoi dheireadh 2017. Tá straitéisí i bhfeidhm do na heastáit atá fágtha agus táthar ag súil go mbeidh siad réitithe faoi dheireadh 2018. Is dul chun cinn suntasach é seo maidir le ceist na n-eastát neamhchríochnaithe a réiteach agus rinneadh é a éascú rí mhaoiniú a chur ar fáil d'fheichiúnaithe agus do ghhlacadóirí a ligeann dóibh tabhairt faoi oibreacha deisiúcháin agus críochnaithe ar eastáit neamhchríochnaithe lena n-áirítear eastáit iomlána i roinnt cásanna.

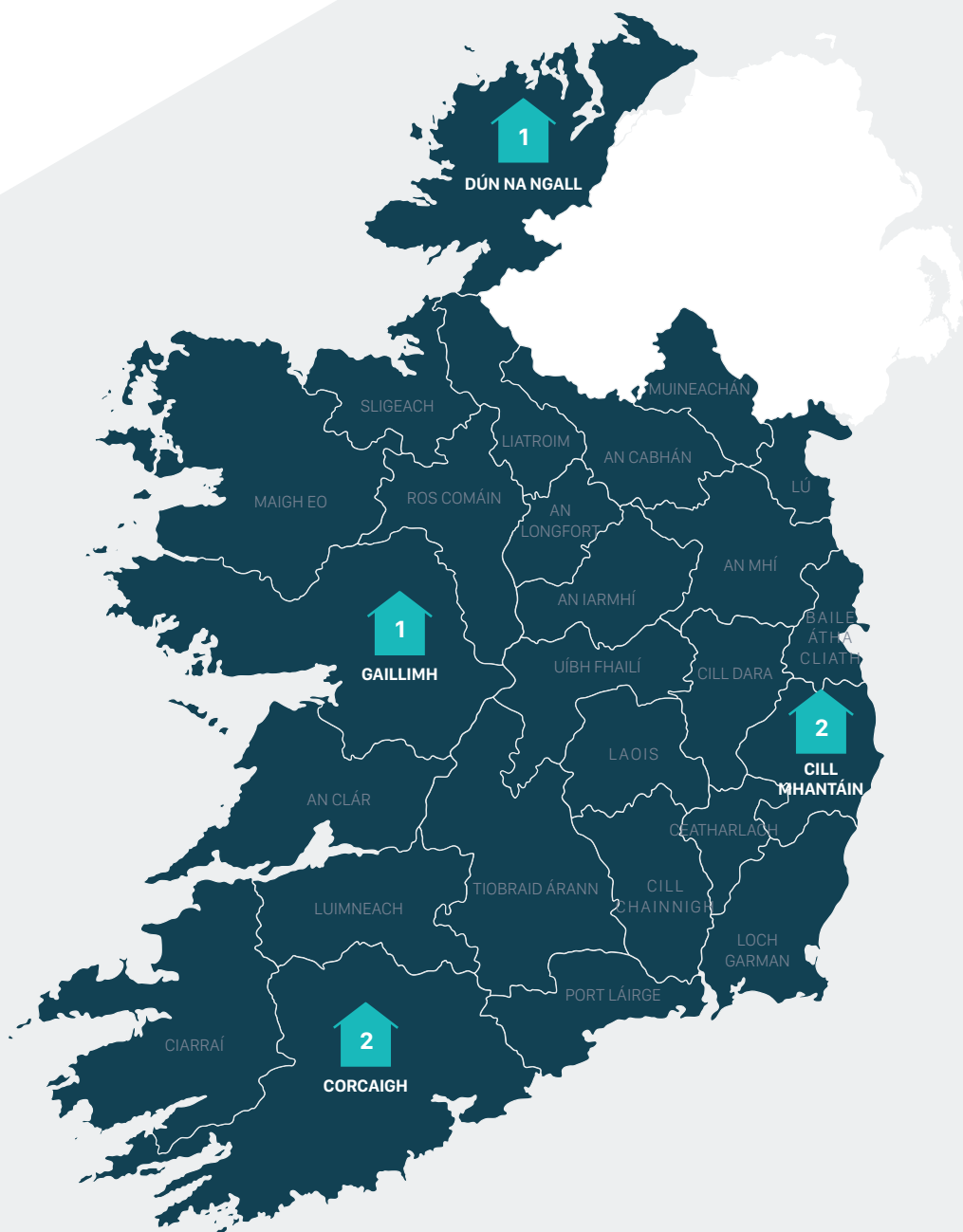
6 fágtha ó 335 in 2010

Bhí nochtadh ag GNBS do **335** eastát tithíochta neamhchríochnaithe

Faoi mhí an Mhárta 2018, laghdaíodh nochtadh GNBS go dtí **6 cinn ar fud 4 chontae**

RANNCHUIDIÚ GEILLEAGRACH NÍOS LEITHNE

Cuid thábhachtach d'obair GNBS ná idirbhearta i margadh réadmhaoin na hÉireann a éascú trí oibriú go dlúth le ranna Rialtais, le gníomhaireachtaí Stáit lena n-áirítear Údarás Forbartha Tionscail Éireann, agus le húdaráis áitiúla chun réadmhaoin aitheanta a sholáthar.

Idirbhearta Tráchtála a Éascú - Príomhshamplaí in 2017

Soláthar Scoileanna a Éascú

Bhíothas ag plé go leanúnach leis an Roinn Oideachais agus Scileanna maidir le láithreáin scoile fhéideartha i gceantair ardéilimh. Shainnaithin GNBS láithreáin áirithe agus d'éascaigh sí idirbheartaíocht idir a féichiúnaithe/glacadóirí agus an Roinn i ndáil le díol na láithreán sin in 2017:

- Suíomh ag Mooretown, Sord, Co. Bhaile Átha Cliath (14 acra) - díolta leis an Roinn Oideachais agus Scileanna chun forbairt iarbhunscoile nua a éascú.
- Tá roinnt idirbhearta breise curtha chun cinn i gcaitheamh na bliana agus tá siad ar conradh le díol, lena n-áirítear láithreáin i: Dúglas, Co Chorcaí; Carraig Thuathail, Co Chorcaí; agus Iarthar na Cathrach, Baile Átha Cliath 24.

80:20 Tionscnamh Íocaíochta Iarchurtha

Sheol an GNBS an Tionscnamh Íocaíochta Iarchurtha 80:20 in 2012 mar bheart gearrthéarmach chun níos mó gníomhaíochta a ghiniúint i margadh tithíochta na hÉireann. Bhí an tionscnamh, a sholáthair cosaint praghais i gcás laghdú leanúnach i bpraghanna, i bhfeidhm ar feadh dhá bhliain agus tugadh tairiscintí ar 412 áit maidir le 33 forbairt ar fud na íre.

Tá íocaíochtaí, a cuireadh siar ar feadh cúig bliana faoin tionscnamh seo, le haisíoc don GNBS in 2018 agus 2019.

GNBS – TIONCHAR DEARFACH AR GHEILLEAGAR NA hÉIREANN

Costas Fiachais na hÉireann a laghdú

Tríd an dul chun cinn a rinne sé ar aisíoc €30.2 billiún i bhfiachas sinsearach, chabhraigh an GNBS costas maoinithe fhiacha na hÉireann a chobhsú agus a laghdú. Ba fhachtóir ábhartha é seo i gcinntí ag gníomhaireachtaí rátála creidmheasa maidir rátáil creidmheasa na hÉireann a uasghrádú.

Uallach an Stáit a laghdú

Tá GNBS go hiomlán féinmhaoinithe agus dá bhrí sin níl sé ag brath ar an Státchiste as a riachtanais mhaoinithe. Nuair is féidir agus nuair atá sé ciallmhar ó thaobh na tráchtála de, bíonn GNBS ag iarraidh caipiteal príobháideach a mhealladh (trí JVanna agus socruithe comhpháirtíochta eile) chun riosca creidmheasa a laghdú do cháiníocóirí Éireannacha.

Fostaíocht a Chruthú agus a Chothabháil

Cuireann GNBS caipitil ar fáil go ciallmhar chun luach sócmhainní urraithe a chaomhnú agus a fheabhsú. Go dtí seo, tá maoiniú de €3.8 billiún ag an GNBS curtha ar fáil dá féichiúnaithe agus dá glacadóirí. Tá poist cosanta de bharr seo agus fostaíocht shuntasach cruthaithe san earnáil tógála. Léiríonn staidéir thionscail go gcruthaíonn gach €1 billiún a infheistítear i dtógáil 12,000 go 16,000 post díreach agus indíreach.

Ag Tacú le Fás sa Mhargadh

Scaoileann an GNBS sócmhainní le díol ar bhealach atá dírithe ar fheidhmíocht láidir mhargadh réadmaoine na hÉireann a chothú. Féachann GNBS freisin go mbeidh soláthar leordhóthanach de thalamh forbartha cónaithe ar fáil don mhargadh agus tá sé d'aidhm aici líon na suíomhanna cónaithe atá réidh le haghaidh forbartha uasmhéadú.

Tithe a Chosaint

D'infheistigh GNBS os cionn €100m chun réadmhaoín chónaithe ina punann urraithe a fheabhsú, lena n-áirítear oibreacha suntasacha sábháilteachta dóiteáin.

Athghiniúint a Spreagadh

Tugann an GNBS comhleanúnachas, treo agus fuinneamh do na forbairtí a éascaíonn agus a mhaoiníonn sí, go háirithe trína chuid oibre le SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath agus i réimse leathan forbairtí cónaithe. Maoiníonn GNBS oibreacha bonneagair freisin, de réir mar is gá, chun forbairt tráchtála agus cónaithe a éascú.

Cáin a Íoc

D'íoc GNBS €227m san iomlán i gcáin ar bhrabús in 2016 agus 2017.

Athbhreithniú Airgeadais

Buaicphointí Airgeadais 2017	2017 €m	2016 €m	Ón tráth tionscanta go deireadh -2017 €m
Giniúint Airgid Thirim			
Iomlán an airgid thirim a gineadh	2,560	5,399	40,698
Fáltais dhiúscartha	2,434	5,025	34,629
Ioncam neamhdhiúscartha	126*	374	5,508
Aisíocaíochtaí Bannaí Sinsearacha			
Bannaí sinsearacha fuascailte	2,590	5,500	30,190
Brabúsacht			
Brabús oibriúcháin roimh bhearnú	531	1,386	
Sochar bearnúcháin	13	282	
Brabús don bhliain roimh cháin ioncaim	544	1,667	
Muirear cánach	(63)	(164)	
Brabús don bhliain tar éis cáin ioncaim	481	1,503	
Staid Airgeadais ag deireadh-2017			
Airgead agus coibhéisí airgid agus sócmhainní leachtacha	1,254	2,165	
Iomlán na n-iasachtaí agus na n-infháltas (glan ar bhearnú)	3,194	3,935	

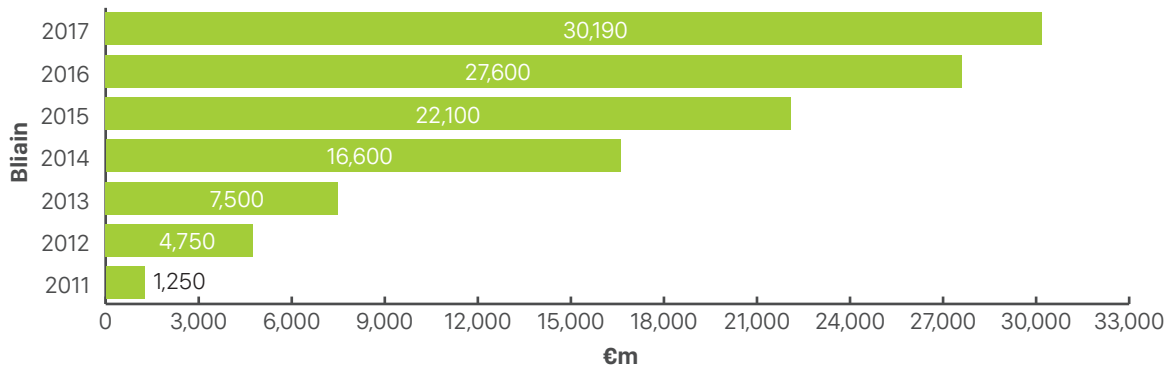
*Áirítear ioncam neamhdhiúscartha ó iasachtaí €110m agus dáileacháin ó infheistíochtaí cothromais €16m.

FUASCAILTÍ BANNAÍ SINSEARACHA

D'fhuascail GNBS €2.59 de bhannaí sinsearacha faoi dheireadh na bliana 2017. is ionann é sin agus 91% den €30.2 billiún d'fhiachas sinsearach a eisíodh i dtosach in 2010 agus in 2011 chun iasachtaí bainc a fháil.

Léiríonn na bannaí sinsearacha dliteanas teagmhasach do Stát na hÉireann mar go bhfuil siad á ráthú ag an Rialtas. Cuirfear deireadh iomlán leis an dliteanas teagmhasach seo leis an bhfuascailt, dá bhrí sin bainfear toisc shuntasach a bhíodh ann nuair a bhí maoiniú fiachais na hÉireann á chinneadh.

FUASCAILT COMHLÁNACH IARBHÍR BANNAÍ SINSEARACH

FOBHANNAÍ

Thug GNBS cuireadh do nóta-shealbhóirí nótaí i mí Aibreáin 2018 téarmaí tairisceana ar a raibh siad sásta cuid dá ghabháiltais nó a gcuid sealúchais go léir a dhíol ar ais. Faoi dheireadh mhí Aibreáin 2018, d'athcheannaigh an GNBS €243m (ainmniúil) d'fhofhiachas.

BRABÚSACHT

	2017 €m	2016 €m
Ráiteas ioncaim – Grúpa GNBS		
Ioncam úis	250	371
Ús agus speansais cosúil leis	(4)	(83)
Glanioncam úis	246	288
Ioncam Táillí	3	27
Ioncam eile/(speansass)	21	35
Glanbhrabús ar dhiúscairt iasachtaí, sócmhainní réadmhaoine; agus barrachas ioncaim	335	1,110
Gnóthachan/(caillteanas) malairte eachtraí	(6)	9
Caillteanais ar ionstraim airgeadais díorthacha	(1)	(3)
Speansais riarcháin	(67)	(80)
Brabús oibriúcháin roimh bhearnú	531	1,386
Creadmheas bearnaithe ar iasachtaí agus infháltais	13	282
Brabús don bhliain roimh cháin	544	1,667
Muirear cánach	(63)	(164)
Brabús don bhliain	481	1,503

GLANIONCAM ÚIS

	2017 €m	2016 €m
Ioncam úis agus táille	253	398
Speansas úis	(4)	(83)
Glanioncam úis	249	315
Airgead tirim ginte ó ioncam neamhdhiúscartha	126	374
Infháltais agus iasachtaí meánacha (glan ar bhearnú)	3,565	5,875
Glanchorrlach úis (ioncm táillí san áireamh)	7.0%	5.3%

Den chuid is mó, tharla an laghdú ar ghlanioncam úis ó €315m in 2016 go €249m in 2017 de bharr iarmhéideanna níos ísle ar iasachtaí agus infháltas in 2017. Ar an gcaoi chéanna, laghdaigh giniúint airgid neamh-indiúscartha, ar léiriú é sin ar mhéid na díghiorála.

Is ag ráta seasta úis a aithnítear ioncam úis, ráta a bunaíodh i dtosach trí thagairt do mheastachán de shreafaí airgid, Rinneadh é seo mar chuid de dhícheall cuí GNBS i ndáil lena punann iasachtaí gnóthaithe. Ní aithnítear ioncam úis ar aon chuid bhearnaithe d'iasacht.

GLANBHRABÚS AR DHIÚSCAIRT IASACHTAÍ, SÓCMHAINNÍ RÉADMHAOINE; AGUS BARRACHAS IONCAIM

	2017 €m	2016 €m	Ón tráth tionscanta
Barrachas ioncaim ar aisíocaíochtaí iasachta de bhreis ar fhiachas	270	729	3,485
Brabús/(caillteanas) glan ar dhiúscairt iasachtaí agus sócmhainní réadmhaoine	65	381	1,099
Brabús iomlán	335	1,110	4,584

D'íoc GNBS €31.8 billiún leis na hinstiúidí rannpháirteacha as a cuid iasachtaí. Is é an luach fála an méid a d'aithin GNBS ó thús ar a clár comhardaithe amhail luach anonn iasachtaí agus infháltas. Tá sé fós riachtanach ó thaobh an dlí d'fhéichiúnaithe parluach na hiasachta a íoc de réir na gcomhaontuithe iasachta bunaidh leis na hinstiúidí Rannpháirteacha. Tá sé de chumas ag GNBS barrachas ioncaim a ghiniúint má sháraíonn an glan-insreabhadh airgid iarbhrí nó réamh-mheasta iomlán a bhaineann le hiasachtaí féichiúnaí luach anonn GNBS na n-iasachtaí (mar bhearnaithe, más infheidhmíthe). Sa chás go dtarlaíonn sé sin, tugtar aon bharrachas sa ráiteas ioncaim díreach mar bhrabús (nó barrachas ioncaim).

Cuimsíon brabús glan ar dhiúscairt iasachtaí, sócmhainní maoine; agus ioncam barrachais de €335m in 2017 (2016: €1,110m), brabús ar dhiúscairt iasachtaí agus sócmhainní maoine de €65m (2016: €381m) agus ioncam barrachais de €270m (2016: €729m). Is éard atá sa ioncam barrachais ná €125m (2016: €402m) a bhaineann le haisíocaíochtaí iarbhrí arna ndéanamh ag féichiúnaithe de bhreis ar luach iompair an GNBS de na hiasachtaí ábhartha, agus baineann €145m (2016: €327m) le haisíocaíochtaí a bhfuiltear ag súil leo a bheith níos mó ná an iompar luach na n-iasachtaí.

Tar éis thorthaí bheart bearnúcháin 2017, bhí barrachas €348m (2016: €469m) neamhaitheanta coinnithe ag GNBS ag 31 Nollaigh 2017 ar giniúint é faoi chur chuige cuntasaoíochta an Chostais Amúchta. Athróidh bunús cuntasaoíochta d'iasachtaí féichiúnaithe ó Chostas Amúchta ar Luach Cóir faoi IFRS 9 agus tá mionsonraí breise maidir leis seo leagtha amach thíos.

PRÍOMH-NUASHONRUITHE BEARTAS CUNTASAOÍCHTA

Ceann de na príomhfhorbairtí sa bheartas cuntasaoíochta ná glacadh IFRS 9 a thugann aghaidh ar réimsí cosúil le earnú, aicmiú, tomhas agus fáilchuntasaoíocht. Tá IFRS 9 i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2018.

Bunaithe ar mheasúnuithe a rinneadh go dtí seo, is é an t-ionchar cainníochtúil mheasta tosaigh ar ghlacadh IFRS 9 ná méadú ar thuilleamh coinnithe amhail an 1 Eanáir 2018 tuairim is €150m roimh cháin. Go suntasach, baineann sé seo go léir leis an athrú ar bhonn tomhais iasachtaí agus infháltas ó chostas amúchta ar luach cóir agus, mar thoradh air sin, le héifeacht ón 1 Eanáir 2018, ní ghlacann GNBS aon bharrachas neamhaitheanta (31 Nollaigh 2017: €348m).

Tá an meastachán seo bunaithe ar roinnt tuiscintí, breithiúnaigh agus measúnuithe eile atá fós faoi réir athraithe go dtí go ndéanann an Grúpa a ráitis airgeadais a chur i gcrích don bhliain dar críoch an 31 Nollaigh 2018. Leanfaidh an GNBS ag bheachtú agus a bhailíochtú ar na samhlacha luacha cóir, ar na próisis ghaolmhara, ar rialuithe agus ar thionchar cainníochtúil i rith 2018.

ACHOIMRE AR BHRABÚS/(CAILLTEANAS) IOMLÁN GNBS A AITHNÍODH AR DHIÚSCAIRT IASACHTAÍ AGUS COMHTHAOBHACHTA BUNÚSAÍ

€m	2017			2016			Ón tráth tionscanta go deireadh 2017		
	Diúscairtí comhthaobhachta bunúsaí	Diúscairtí iasachtaí	Iomlán	Diúscairtí comhthaobhachta bunúsaí	Diúscairtí iasachtaí	Iomlán	Diúscairtí comhthaobhachta bunúsaí	Diúscairtí iasachtaí	Iomlán
Fáltais*	1,777	783	2,560	4,243	1,156	5,399	30,313	10,385	40,698
Brabús/(caillteanas) a aithníodh sa Ráiteas Ioncaim	270	64	334	729	378	1,107	3,485	1,098	4,583
Criostalú na forála bearnúcháin reatha	(127)	(15)	(142)	-	(633)	(633)	(180)	(2,215)	(2,395)
Iomlán	143	49	192	729	(255)	474	3,305	(1,117)	2,188

*Iona n-áirítear ioncam neamhdhiúscartha a gineadh ó bhunsócmhainní.

Ón tráth tionscanta go deireadh 2016, tá brabús beagnach €2.2billiún aitheanta ag GNBS ó dhiúscairt iasachtaí agus comhthaobhachta a bhí ina seilbh mar urrús ar na hiasachtaí a fuarthas.

Seasann criostalú na forála bearnúcháin reatha do mhéid na forála bearnúcháin a aithníodh roimhe seo atá curtha i leith dhiúscairt na n-iasachtaí agus na comhthaobhachta bunúsaí. Ní sheasann sé do mhuirear an ráitis ioncaim i dtréimhse an chriostalúcháin. Ina áit sin, tharla aithint an ráitis ioncaim nuair a taifeadh an fhoráil bearnúcháin roimhe seo. I dteannta an 'Brabús/(caillteanas) a aithníodh sa ráiteas ioncaim', léiríonn sé brabús/(caillteanas) iomlán maidir le diúscairt iasachtaí agus comhthaobhachta bunúsaí don tréimhse.

FÁLTAIS DHIÚSCARTHA AGUS NEAMHDHIÚSCARTHA

B'ionann na fáltais diúscartha agus neamhdhiúscartha in 2017 agus €2.5 billiún (2016: €5.4 billiún), lena áiríodh diúscairtí comhthaobhachta réadmhaoine de €1.6 billiún (2016: €3.5 billiún), idirbhearta díolachán iasachtaí de €0.8 billiún (2016: €1.2 billiún) agus idirbhearta diúscartha eile de €0.1 billiún (2015: €0.1 billiún). Cothaíodh neamhdhiúscairt fáltais €0.1 milliún i rith na bliana (2016: €0.4 milliún).

Táthar ag súil le laghdú ar fháltais diúscartha de réir an laghdaithe ar chlár comhardaithe GNBS agus aibiú phróiseas díghiarála GNBS.

SPEANSAIS RIARACHÁIN

B'ionann na speansais riaracháin sa bhliain 2016 agus €67m (2016: €80m). I gcomhair 2017, is ionann oiread na gcostas agus 2.6% d'infháltais atá mórán mar a chéile le nósmaireacht an tionscail.

BEARNÚ

Tar éis athbhreithniú bearnúcháin 2017 a dhéanamh, tá sochar bearnúcháin €13m (2016: €282m) aitheanta ag GNBS mar aon le foráil bearnúcháin chernach de €1.4 billiún in aghaidh a punainne infháltas agus iasachtaí ag deireadh na bliana.

	Luach seilbhe amhail an 31/12/2017 €m	2017 Foráil bearnúcháin €m	2016 Foráil bearnúcháin €m	Gluaiseacht €m	Clúdach bearnúcháin %
Punann bhearnaithe	3,220	1,406	1,561	(155)	
Punann neamhbhearnaithe	1,340	-	-		
Iomlán	4,560	1,406	1,561	(155)	31%

Tá bearnú ina phríomhréimse breithiúnais i ráitis airgeadais GNBS. Fuair GNBS punann iasachtaí ina raibh bunús uile acu bearnaithe trí thagairt do dháta luachála mhí na Samhna 2009.

Bhí an t-athbhreithniú bearnúcháin ceann bliana 2017 bunaithe ar an méid seo a leanas:

- Measúnú aonair mionsonraithe ar na sreafaí airgid don todhchaí maidir le gach nasc féichiúnaí le hiasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara ar luach seilbhe (gan bearnúcháin a bhaint) €4.6 billiún (2016: €5.5 billiún).
- Léiríonn na measúnuithe na hionchais sa todhchaí is fearr atá ag GNBS ar gach nasc féichiúnaí. Áirítear leo sreafaí airgid measta a eascraíonn as diúscairt comhthaobhachta réadmhaoine, díolachán iasachtaí agus ioncam neamhdhiúscartha (fearacht ioncaim ó chíos).

Ba í an ghluaiseacht iomlán ar an soláthar mearnaithe in 2017 ná laghdú €155m ó €1,561m go €1,406m. As an méid seo, aithníodh €13m sa ráiteas ioncaim mar chreidmheas do 2017 agus aithníodh €142m in aghaidh iasachtaí agus infháltais.

PUNANN IASACHTAÍ

Fuair GNBS iasachtaí ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha ar comaoín €31.8 billiún. B'ionann luach seilbhe na n-iasachtaí de chuid GNBS ag deireadh 2017 agus €3.2 billiún (glan ar an bhforáil bhearnúcháin charnach de €1.4 billiún) (2016: €3.9 billiún, glan ar bhforáil bhearnúcháin charnach de €2.5 billiún).

Tugtar achoimre thíos ar na gluaiseachtaí in iasachtaí agus infháltais:

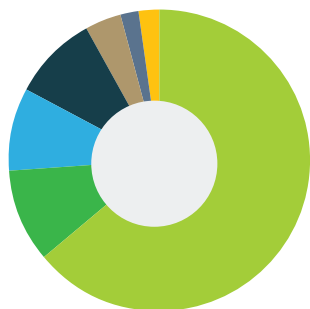
	Fiachas GNBS 2017 €m	Fiachas GNBS 2016 €m	Parfhiachas 2017 €m	Parfhiachas 2016 €m
Athbheithniú Airgeadais				
Iasachtaí agus infháltais – iarmhéid tosaigh	3,935	7,817	28,381	41,069
Airgead tirim a fuarthas ó iasachtaí agus ó infháltais	(1,770)	(5,290)	(1,770)	(5,290)
Comaoín iarchurtha as díolachán iasachtaí	(242)	(751)	-	-
Comaoín as trádáil maoine	98	(106)	-	-
Ioncam úis	248	368	633	908
Coigeartuithe gnóthuithe/luacháil iasachtaí	18	-	91	-
Airleacain chaipitil oibre	571	648	571	648
Airleachain iasachtaí Scairshealbhoirí	23	-	-	-
Brabús ar dhíolachán iasachtaí agus barrachas ioncaim	334	1,123	-	-
Gluaiseacht i ndíolachán par-iasachtaí ¹	-	-	(141)	(7,637)
Díscríobh/comhréiteach fiachais	-	-	(1,746)	(594)
Malairt eachtrach agus gluaiseachtaí eile	(34)	(156)	(189)	(723)
Criostalú bearnúcháin	(142)	(633)	-	-
Iasachtaí agus infháltais roimh bhearnú	3,039	3,020	25,830	28,381
Foráil bhearnúcháin – sochar incriminteach	155	915	-	-
Iasachtaí agus infháltais – iarmhéid deiridh	3,194	3,935	25,830	28,381

1. Baineann gluaiseacht i ndíolachán par-iasachtaí go príomha le parlúach na n-iasachtaí a díoladh glan ar airgead tirim diúscartha a fuarthas. Níl aon luach fiachais GNBS coibhéiseach ann. Léirítear an ghluaiseacht in iarmhéid fiachais GNBS mar thoradh ar dhíolacháin iasachtaí i bhfáltais airgid agus i mbrabús nó caillteanas ar dhíolacháin iasachtaí.

Tá chomhchruinniú phunann iasachtaí faighte GNBS atá fágtha, de réir earnála agus tíreolaíochta, bunaithe ar an urrús bunúsach léirithe thíos:

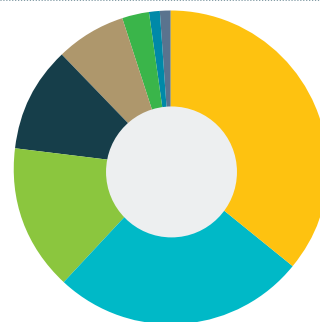
Punann fágtha de réir símh amhail 31 December 2017

- 64% Baile Átha Cliath
- 10% Londain
- 9% Crios Comaitéarachta
- 9% Ionad Uirbeach
- 4% An chuid eile den domhan
- 2% An chuid eile de Phoblacht na hÉireann
- 2% An chuid eile den RA

Dáileachán Earnála Punainne Fágtha amhail 31 December 2017

- 36% Talún
- 26% Forbairth
- 15% Cónaitheach
- 11% Oifigí
- 7% Miondíol
- 3% Óstán & Fóillíocht
- 1% NRE
- 1% Tionscail

TAGARMHARC AN RÁTA FÁLTAIS

In 2014, d'fhorghas an Bord tagarmharc sprice de 20% maidir le Toradh Aonáin ar Infheistíocht. Ba é an toradh réamh-mheasta ag deireadh 2016 35%.

Ríomhtar tagarmharc an Toraidh Aonáin ar Infheistíocht bunaithe ar chomparáid idir staid bharrachais deiridh GNBS a réamh-mheastar, agus infheistíocht tosaigh GNBS, arna coigeartú ionas nach n-áireofaí an €5.6 billiún de Chabhair Stáit arbh éigean do GNBS a íoc leis na hInstitiúidí Rannpháirteacha mar chuid de phraghas fála na hiasachta.

Eagraíocht GNBS

Trí Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN), d'earcaigh GNBS comhaltaí foirne a bhfuil éagsúlacht scileanna agus taithí acu ó dhisciplíní na baincéireachta, an airgeadais, an dlí, na réadmhaoine (suirbhéirí cainníochta, innealtóirí), na dócmhainneachta agus na planála, i measc disciplíní eile. Tá cúig rannán in GNBS.

ACMHAINNÍ FOIRNE

B'ionann líon na gcomhaltaí foirne de chuid GBCN a bhí sannta do GNBS ag deireadh 2017 agus 264. Áirítear leis sin 8 fostaí atá le himeacht sa chéad leath de 2018 mar chuid de Chlár Iomarcaíochta Deonaí 2017.

Struchtúr eagraíochtúil

POF

- Airgeadas
- Oibríochtaí
- Cáin
- Iniúchadh & Riosca
- Córais
- Athrú Corparáideach

STRAITÉIS & CUMARSÁID

- Straitéis
- Punann & Anailís ar an Margadh
- Cumarsáid
- Gnóthaí Poiblí
- Oireachtas

SOLÁTHAR AONAD CÓNAITHE

- Bainistiú Cásanna
- Seachadadh Struchtúrtha
- Príomhthionscadail
- Bainistíocht Forbartha
- Creidmheas & Riosca/MI

DÍL

- Díghiaráil agus Dílíthíocht
- Seachadadh Cónaithe
- Bainistíocht Sócmhainní & Infheistíochtaí
- Tionscadail agus Seirbhísí Díl (lena n-áirítear Paradlíthiúil & Rúnaí na Cuideachta)
- Soláthar
- Cosaint Sonraí
- Saoráil Faisnéise

AISGHABHÁIL SÓCHMHAINNÍ

- Bainistiú Cásanna - Díghiaráil
- Seirbhísí Dócmhainneachta
- Díolacháin lasacht & Punainne
- Bainistíocht Ghnó & Oibriúcháin

BAINISTIÚ SÓCHMHAINNÍ

- Dugthailte SDZ Bhaile Átha Cliath
- Tionscadail Forbartha Straitéiseacha
- Pleanáil
- Tithíocht Shóisialta/NARPS

* D'fhaomh Bord an GNBS na rannáin um Bainistiú Sócmhainní agus Aisghabháil Sócmhainní a nascadh i Márta 2018.

Rialachas

Comhaltaí Boird

An tUasal Frank Daly | An Cathaoirleach

(ceaptha an 22 Nollaig 2009 ar théarma cúig bliana agus athcheaptha an 22 Nollaig 2014 ar théarma cúig bliana eile)

■ Comhalta den Choiste Luach Saothair

Ceapadh Frank Daly mar Stiúrthóir Leasa an Phobail de Bhanc Angla-Éireannach i mí na Nollag 2008. D'éirigh sé as an bpost sin an 22 Nollaig 2009 nuair a ceapadh é ina Chathaoirleach ar GNBS.

Scoir Frank Daly as a phost mar Chathaoirleach na gCoimisinéirí Ioncaim i mí an Mhárta 2008, tar éis dó obair mar Chathaoirleach ón mbliain 2002 agus mar Choimisinéir ón mbliain 1996. Chuaigh sé isteach sna Coimisinéirí Ioncaim in 1963.

I mí an Mhárta 2008, ceapadh Frank Daly ina Chathaoirleach ar an gCoimisiún um Chánachas, a cuireadh ar bun chun athbhreithniú a dhéanamh ar struchtúr agus ar éifeachtúlacht chóras cánachais na hÉireann.

An tUasal Brendan McDonagh |

An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

- Comhalta Boird (de bhrí oifige)
- Comhalta den Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin
- Comhalta den Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta den Choiste Creidmheasa
- Comhalta den Choiste Comhairleach Pleanála

Cheap an tAire Airgeadais Brendan McDonagh mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS i mí na Nollag 2009. Roimhe sin, bhí sé ina Stiúrthóir Airgeadais, Teicneolaíochta agus Riosca in GBCN idir 2002 agus 2009 agus ba Rialtóir Airgeadais GBCN é idir 1998 agus 2002.

Sa bhliain 1994 chuaigh Brendan McDonagh isteach i GBCN ó Bhord Soláthair an Leictreachais, an fiontas cumhachta is mó in Éirinn, áit a mbíodh sé ag plé le réimsí éagsúla, amhail cuntasáiocht, iniúchadh inmheánach agus cistíocht.

An tUasal Conor O'Kelly | Comhalta Boird (de bhrí oifige)

(Cuireadh tús le ról Conor O'Kelly mar chomhalta Boird de bhrí oifige an 5 Eanáir 2015 tar éis a cheapacháin mar Phríomhfheidhmeannach GBCN)

- Comhalta den Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta den Choiste Comhairleach Pleanála
- Comhalta den Choiste Luach Saothair

Bhí Conor O'Kelly ina Leas-Chathaoirleach ar Investec Holdings (Ireland) Ltd. Roimhe sin bhí sé ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar NCB Group agus sa bhliain 2003 rinne sé idirbheartaíocht rathúil agus ghlac sé ceannas ar cheannach thar barr amach na bainistíochta den ghnólacht a fuair Investec PLC ina dhiaidh sin. Sula ndeachaigh sé ag obair le NCB mar Cheannasaí Ioncaim Sheasta bhí 11 bhliain caite aige le Barclays Capital, áit a raibh poist bhainistíochta sinsearaí aige agus d'oibrigh sé i Londain, i dTóiceo agus i Nua-Eabhrac. Bhí an tUasal O'Kelly ina stiúrthóir tráth ar Stocmhalartán na hÉireann agus is iarbhall é de Bhord Fondúireachta Choláiste na Tríonóide. Céimí de chuid Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath é agus tá céim mháistreachta aige ó Ollscoil Senshu sa tSeapáin.

An tUasal Oliver Ellingham | Comhalta Boird

(ceaptha an 10 Aibreán 2013 ar théarma cúig bliana athcheaptha le haghaidh tearma cúig bliana an 10 Aibreán 2018)

- Cathaoirleach an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta den Choiste Iniúchóireachta

Is cuntasóir cairte é Oliver Ellingham. Bhíodh sé ina iar-Cheannasaí um Airgeadas Corparáideach (an Eoraip) le BNP Paribas agus ina fheidhmeannach sinsearach le BNP Paribas UK. I láthair na huaire, tá sé i seilbh stiúrthóireachtaí neamhfheidhmiúcháin i roinnt cuideachtaí agus is cathaoirleach agus úinéir Ellingham Limited é. Bhíodh ról bhainistíochta sinsearaí aige freisin le Charterhouse Bank (atá mar chuid de HSBC Group anois) agus le Robert Fleming (JP Morgan anois) agus bhí sé ina chomhalta de Bhord CÉRB idir mí Dheireadh Fómhair 2011 agus mí Feabhra 2013.

Mari Hurley Uasal | Comhalta Boird

(ceaptha an 8 Aibreán 2014 ar théarma cúig bliana)

- Cathaoirleach an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin
- Cathaoirleach an Choiste Luach Saothair
- Comhalta den Choiste Comhairleach Pleanála
- Comhalta den Choiste Creidmheasa

Tá Mari Hurley ina Príomhoifigeach Airgeadais ar Ghrúpa Hostelworld. Roimhe sin, bhí sí ina Stiúrthóir Airgeadais ar Sherry Fitzgerald Group agus d'oibrigh sí in Bear Stearns Bank plc. Tá sí ina Comhalta d'Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn tar éis di oiliúint agus cáilíocht a fháil le Arthur Andersen. Bhain Mari Hurley céim Bhaitsiléara Tráchtála amach i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh. Is Stiúrthóir í ar Ervia.

An tUasal Brian McEnery | Comhalta Boird

(ceaptha ar dtús an 22 Nollaig 2009 ar théarma ceithre bliana agus athcheaptha an 22 Nollaig 2013 ar théarma cúig bliana)

- Cathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta
- Comhalta den Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta den Choiste Luach Saothair

Is saineolaí é Brian McEnery (FCCA) i réimse na dócmhainneachta agus na tarrthála corparáidí agus is Comhpháirtí, Airgeadas Corparáideach agus Ceannasaí Cúram Sláinte é le BDO, ag cleachtadh i Luimneach agus i mBaile Átha Cliath. Tá sé ina Chomhalta de Chomhlachas na gCuntasóirí Deimhnithe Cairte agus ina chomhalta comhairle de, mar aon le bheith ina chomhalta de Chuntasóirí Cairte na hAstráile agus an Nua-Shéalainne. In 2009/2010, bhí sé ina Uachtarán ar ACCA Éireann agus in 2016, toghadh an tUasal McEnery mar Uachtarán Domhanda ACCA don téarma 2016/2017. Tá sé ina chomhalta de Chúirt Eadrána Londain agus ina Chathaoirleach ar Bhord an Údaráis um Fhaisnéis agus Cáilíocht Sláinte.

An tUasal Willie Soffe | Comhalta Boird

(ceaptha ar dtús an 22 Nollaig 2009 ar théarma ceithre bliana agus athcheaptha an 22 Nollaig 2013 ar théarma cúig bliana)

- Cathaoirleach an Choiste Creidmheasa
- Cathaoirleach an Choiste Chomhairligh Phleanála
- Comhalta den Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin

Tá breis agus 45 bliain caite ag Willie Soffe ag obair sa Rialtas Áitiúil i gceantar Bhaile Átha Cliath. Le linn an ama sin, tá tréimhsí caite aige mar Bhainisteoir Cúnta Cathrach i mBardas Bhaile Átha Cliath (Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath anois) agus mar Bhainisteoir Contae i gComhairle Contae Fhine Gall. Ó scoir sé in 2004, thug Willie Soffe faoi roinnt tascanna seirbhíse poiblí, lena n-áirítear Cathaoirleach Oifig Iompair Bhaile Átha Cliath, comhalta den Choimisiún um Chánachas agus comhalta den Ghrúpa Stiúrtha um Athbheithniú ar Scéimeanna Ceantar-bhunaithe um Athnuachan Dreasa Cánach.

EOCHAIR COMHALTACHT AN CHOISTE Comhalta den
Choiste
IniúcháireachtaComhalta den
Choiste
CreidmheasaComhalta den Choiste
Airgeadais agus
FeidhmiúcháinComhalta den
Choiste
Bainistíochta RioscaComhalta den Choiste
Comhairleach PleanálaComhalta den Choiste
Luach Saothair

An Bord agus Coistí an Bhoird

De bhun Alt 19 den Acht um an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní, 2009 (an “tAcht”), bíonn Cathaoirleach agus suas le hochtar comhaltaí ar an mBord. Is é an tAire Airgeadais a cheapann an Cathaoirleach agus an seisear comhaltaí agus is comhaltaí Boird de bhrí oifige iad Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Príomhfheidhmeannach GBCN. Leagtar príomhfheidhmeanna an Bhoird amach in Alt 18 den Acht:

- A chinntiú go gcomhlíonfar feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil.
- Cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha don GNBS a leagan.
- A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta cuí i bhfeidhm chun na spriocanna agus cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.
- Gach beart réasúnach atá ar fáil dó a ghlacadh chun na spriocanna agus cuspóirí sin a bhaint amach.

Bíonn clár ábhar le formheas ag an mBord agus déileálann sé leo le cúrsaí creidmheasa laistigh dá leibhéal údaráis tarmligthe.

Tá seachtar comhaltaí ar an mBord faoi láthair ó Mhárta 2018. Cheap an tAire triúr comhaltaí ar dtús an 22 Nollaig 2009: Frank Daly (Cathaoirleach) (5 bliana), Brian McEnery (4 bliana), agus Willie Soffe (4 bliana) agus athcheapadh iad ina dhiaidh sin ar théarmaí cúig bliana (athcheapadh Frank Daly mar Chathaoirleach ón 22 Nollaig 2014 agus athcheapadh Brian McEnery agus Willie Soffe ón 22 Nollaig 2013). Cheap an tAire Oliver Ellingham agus Mari Hurley ar an 10 Aibreán 2013 agus an 8 Aibreán 2014 faoi seach (athcheapadh Oliver Ellingham ón 10 Aibreán 2018). Is iad an bheirt chomhaltaí Boird de bhrí oifige Conor O’Kelly, Príomhfheidhmeannach GBCN agus Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS).

Níl aon chomhalta ceaptha i dteideal fónamh ar feadh breis agus dhá théarma chomhleanúnacha. Cinneann an tAire leibhéal an luacha saothair do chomhaltaí ceaptha agus dá dteidlíocht d’aisíocaíocht as speansais. Ní fhaigheann na comhaltaí de bhrí oifige aon luach saothair breise as a gcomhaltacht ar an mBord.

I rith 2017, tháinig an Bord le chéile 16 huairé ach tháinig sé choiste an Bhoird le chéile 56uair. Leagtar amach sonraí freastail ag cruinnithe an Bhoird agus an Choiste ar Leathanach 57.

De réir Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord ceithre choiste reachtúla: An Coiste Iniúcháireachta, an Coiste Creidmheasa, an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Coiste Bainistíochta Riosca. Bhunaigh an Bord trí choiste reachtúla freisin faoi Alt 33: an Coiste Comhairleach Pleanála, an Coiste Luach Saothair agus Coiste Comhairleach Thuaisceart Éireann, ar díscaoileadh an ceann deireanach díobh ina dhiaidh sin ar an 8 Meán Fómhair 2014 tar éis iasachtaí fhéichiúnaithe Thuaisceart Éireann a dhíol.

Tacaíonn an Rúnaí leis an mBord ina fheidhmeanna agus comharthaíonn sé chomh maith feidhmiú na gcoistí éagsúla Boird; tacaíonn Oifigeach GNBS ag a bhfuil an saineolas cuí le gach coiste agus feidhmíonn sé mar rúnaí ar an gcoiste.

SCEIDEAL NA GCÚRSAÍ COINNITHE

Faoi Alt 18 den Acht, tá an Bord freagrach as a chinntiú go gcomhlíonfar feidhmeanna GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil. Féadfaidh an Bord feidhmiú a fheidhmeanna a tharmligean d’oifigeach GNBS. Tá Sceideal Cúrsaí Coinnithe agus Tarmligthe faofa ag an mBord mar chuid de tharmligean foirmiúil, cuimsitheach fheidhmeanna agus chumhachtaí an Bhoird leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin. D’fhaomh an Bord é seo go deiridh i mí Dheireadh Fómhair 2016 agus an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin gur féidir leis fo-tharmligean a dhéanamh le comhalta den Fhoireann Feidhmiúcháin Shinsearach faoina rialú agus mhaoirsiú foriomlán. Tá tarmligeann feidhmeanna faofa ag an mBord chomh maith i mBeartas Creidmheasa um Údarás Tarmligthe agus Beartas Clár Comhardaithe.

BEARTAS ÚDARÁIS THARMLIGTHE AN BHOIRD

Tharmlig an Bord cinntí creidmheasa áirithe leis an gCoiste Creidmheasa agus leis an bhFoireann Feidhmiúcháin Shinsearach trína Bheartas Creidmheasa um Údarás Tarmligthe, atá faoi réir athbhreithniú rialta. Faoin mbeartas sin, tá leibhéal údaráis éagsúla leagtha síos ag an mBord chun tograí a fhaomhadh. Braitheann siad sin ar neamhchosaint airgeadais iomlán an fhéichiúnaí agus ar an bhfuil iarratas déanta ar chistí nua nó nach bhfuil. Faoin mBeartas Creidmheasa um Údarás Tarmligthe, féadfaidh údaráis ag leibhéal níos ísle a gcinntí a chur faoi bhráid údaráis níos airde má mheastar go bhfuil an dara tuairim inmhianaithe nó má bhíonn coimhlínt tuairime ann.

MEASTÓIREACHT AR AN MBORD AGUS AR NA COISTÍ

Tugann an Bord agus gach coiste faoi mheasúnú féinmheasúnaithe go bliantúil i ndáil le héifeachtúlacht agus le héifeachtacht a chinnteoireachta. De réir Alt 4.6 den Chód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016, tugann an Bord faoi mheasúnú seachtarach timpeall gach trí bliana. Thug an Bord faoi mheasúnú seachtarach in 2016 a rinne Institiúid an Riaracháin Phoiblí.

FREAGRACHT AN BHOIRD CHUN TUARASCÁILBHLIANTÚIL & RÁITIS AIRGEADAIS A ULLMHÚ

Tá an Bord freagrach as Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais 2017 a ullmhú agus tar éis athbhreithniú mionsonraithe agus aird chuí ar mholtaí an Choiste Iniúcháireachta¹, measann an Bord go dtugann na Ráitis Airgeadais léargas fírinneach cóir ar fheidhmíocht agus ar sheasamh airgeadais GNBS ag deireadh na bliana 2017.

* Mar aon leis an gCoiste Iniúcháireachta, tá ról ag an gCoiste Bainistíochta Riosca in athbhreithniú an Ráitis um Rialú Inmheánach

Tinreamh Chruinnithe an Bhoird agus Chruinnithe Choiste an Bhoird in 2017

	Bord	Iníúcháireacht	Creidmheas	Airgeadas & Feidhmiúchán	Bainistíocht Riosca	Comhairleach Pleanáil	Luach Saothair
Frank Daly	16						2
Brendan McDonagh	16		21	5	6	5	
Conor O'Kelly	13				3	2	2
Oliver Ellingham	15	13			6		
Mari Hurley	16		18	6		6	2
Brian McEnery	12	13			3		2
Willie Soffe	16		23	6		6	
Baill Seachtacha							
Jim Kelly		13					
Michael Wall						6	
Alice Charles						5	

Tuarascálacha ó Chathaoirligh Choistí GNBS

An Coiste Iniúcháireachta

BRIAN MCENERY
An Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord Coiste Iniúchta a fheidhmíonn faoi Théarmaí Tagartha faofa ag an mBord.

Tá na baill a leanas ar an gCoiste Iniúcháireachta:

- Brian McEnery (an Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Oliver Ellingham (Comhalta Boird)
- Jim Kelly (Comhalta seachtrach)

Is iaroifigeach sinsearach leis na Coimisinéirí Ioncaim é Jim Kelly. Bhí sé ina chomhalta Boird d'Údarás Maoirseachta Iniúcháireachta agus Cuntasaíochta na hÉireann agus bhí sé ina Rúnaí den Choimisiún um Chánachas 2008-2009.

De réir Alt 32(2) den Acht, is gá go mbeadh seisear comhaltaí ar an gCoiste Iniúcháireachta, a bhfuil beirt díobh seachtrach de GNBS agus a cheapann an tAire. Ceapann an Bord an ceathrar comhaltaí eile as a chomhaltaí. D'fhéadfaí na folúntais ar an gCoiste Iniúcháireachta a líonadh tar éis na gceapachán nua a dhéanamh leis an mBord.

Chinn an Bord gurb é Brian McEnery saineolaí airgeadais an Choiste agus gurb é Oliver Ellingham saineolaí riosca an Choiste. Tháinig an Coiste le chéile 13 n-uaire in 2017.

Cuidíonn an Coiste Iniúcháireachta leis an mBord ina fhreagrachtaí maoirseachta sna feidhmeanna seo a leanas:

- Sláine an phróisis tuairiscithe airgeadais.
- Neamhspleáchas agus iomláine na bpróiseas iniúchta inmheánaigh agus sheachtraigh.
- Éifeachtúlacht chóras rialaithe inmheánaigh GNBS.
- Na próisis atá i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar an gcaoi a gcomhlíonann na soláthróirí seirbhísí iasachta a n-oibleagáidí conartha le GNBS.
- Comhlíonadh GNBS i gcás riachtanais chuí dlí, rialála agus cánachais a chinntiú.
- Socruithe do thuairiscí éagóracha ábhartha, d'fhostaithe GNBS chun imní a chur in iúl, go rúnda, maidir le héagóracha féideartha i dtuairiscí airgeadais nó cúrsaí eile agus a chinntiú go gceadaíonn na socruithe sin d'fhiosrú agus gníomh leantach i gcomhréir agus atá neamhspleách.

Áiríodh iad seo a leanas ar phríomhghníomhaíochtaí an Choiste in 2017:

1. Tuairiscí airgeadais

Rinne an Coiste athbhreithniú ar an Tuarascáil Bhliantúil agus ar na Ráitis Airgeadais, mar aon le haon fhógraí foirmiúla eile a bhaineann leis na Ráitis Airgeadais, sular cuireadh faoi bhráid an Bhoird iad. Le linn an athbhreithnithe sin, díríodh go sonrach ar athruithe atá tagtha ar bheartais agus ar chleachtais chuntasaíochta, ar mhór-réimsí breithiúnais agus ar chomhlíonadh ceanglas dlíthiúil (lena n-áirítear aon riachtanais faoin Acht) agus riachtanais rialála eile. Le linn 2017, dhírigh an Coiste am ar mhaoirseacht a dhéanamh ar ullmhacht GNBS maidir le tionchar na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairiscí Airgeadais 9 (IFRS 9) a mheas. D'oibrigh an Coiste chun a

chinntiú go mbeadh GNBS réidh chun an caighdeán cuntasaíochta nua a chur chun feidhme in 2018. Leanfaidh an Coiste ar aghaidh ag fáil nuashonruithe ar IFRS 9 agus a impleachtaí ar riachtanais tuairiscithe airgeadais i rith 2018.

2. Iniúchadh Seachtrach

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste (ARCC) an t-iniúcháir seachtrach sainithe faoin Acht. Níor chuir an ARCC seirbhísí neamhiniúchta ar fáil i rith 2017. Ceapadh Mazaes mar iniúcháirí Reachtula GNBS i ndiaidh próiseas tairisceana in 2017. Rinne an Coiste athbhreithniú ar an bplean iniúchta sheachtraigh roimh an iniúchadh agus tháinig sé le chéile leis an iniúcháirí seachtracha agus reachtúla chun athbhreithniú a dhéanamh ar torthaí iniúchta na ráiteas airgeadais.

3. Iniúchadh Inmheánach

Le linn na blianaúair an Coiste tuairiscí rialta ón iniúcháir inmheánach. Áiríodh orthu seo achoimrí ar phríomhthorthaí gach iniúchta sa tréimhse agus nuashonruithe ar an gclár oibre pleanáilte. Chinntigh an Coiste ar bhonn leanúnach go raibh dóthain acmhainní ar fáil do na gníomhaíochtaí sin agus go raibh seasamh cuí acu laistigh de GNBS. Áiríodh anseo comhaontú an phlean iniúchta inmheánaigh bhliantúil. Déanann an Coiste iarracht chomh maith comhordú idir na hiniúcháirí inmheánacha agus seachtracha a chinntiú.

4. Rialuithe Inmheánacha

Is cúram eile an Choiste é measúnú ar an gcóras rialaithe inmheánaigh, lena áiríodh nósanna imeachta ar glac GBCN leo ina feidhmíocht comhlíonta agus feidhmeanna rialaithe do GNBS. Tuairiscíodh torthaí an Choiste chuig an mBord.

5. Monatóireacht ar sholáthróirí seirbhísí

Faigheann an Coiste nuashonruithe rialta ón mBainistíocht agus ón Iniúcháir Inmheánach maidir le feidhmíocht soláthróirí seirbhíse GNBS, arna dtagarmharcáil in aghaidh spriocanna comhaontaithe.

Idirbheartaíochtaí an Choiste

Tugadh cuireadh do Phríomhoifigeach Airgeadais GNBS, don Cheannasaí Iniúcháireachta agus Riosca, d'fhéidhmeannaigh shinsearach eile GNBS agus d'ionadaithe na n-iniúcháirí inmheánacha, seachtracha agus reachtúla de réir mar ba chuí freastal ar chruinniú iomlán nó ar chuid de chruinniú. Tháinig an Coiste le chéile as féin chomh maith leis an iniúcháir seachtrach, leis na hiniúcháirí reachtúla, leis an iniúcháir inmheánach, leis an bPríomhoifigeach Airgeadais, leis an gCeannasaí Iniúcháireachta agus Riosca agus le Ceannasaí Comhlíonta GBCN. Tá rochtain dhíreach acu sin ar fad, gan srianadh, ar Chathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta.

Brian McEnery
An Cathaoirleach

An Coiste Creidmheasa

WILLIE SOFFE
An Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, d'ainneoin go bhfuil bunfhreagracht ar an mBord as riosca creidmheasa GNBS, bhunaigh an Bord Coiste Creidmheasa ag feidhmiú faoina údarás tarmligthe. De réir Alt 32(6) den Acht, feidhmíonn an Coiste Creidmheasa de réir Téarmaí Tagartha atá ceadaithe ag an mBord.

Tá siad seo a leanas ar an gCoiste Creidmheasa:

- Willie Soffe (an Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Mari Hurley (Comhalta Boird)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Comhalta Boird ex-officio)
- Alan Stewart (an Ceannasaí Dlí)
- Conor Owens (an Ceannasaí Aisghabhála Sócmhainní)
- Noelle Condon (an Príomhoifigeach Airgeadais)
- Mary Birmingham (an Ceannasaí Bainistíochta Sócmhainní)
- John Collison (an Ceannasaí Soláthar Aonad Cónaithe)

D'éirigh na baill seo a leanas as i rith 2017, i ndiaidh dóibh an Ghníomhaireacht a fhágáil:

- Aídeen O'Reilly (iar-Cheannasaí Dlí) a d'éirigh as i mí Iúil 2017.
- AiMichael Moriarity (iar-Cheannasaí Aisghabhála Sócmhainní) a d'éirigh as i mí an Mheithimh 2017.
- John Coleman (iar-Phríomhoifigeach Airgeadais) a d'éirigh as i mí Iúil 2017.

Tháinig an coiste le chéile 23 uair i rith 2017, de ghnáth ar bhonn coicísíúil nó de réir mar ba gha leis.

Freagrachtaí an Choiste Creidmheasa

Tá ról rithábachtach ag an gCoiste Creidmheasa maidir le comhairle a thabhairt don Bhord maidir le beartas creidmheasa GNBS agus a chinntiú go bhfuil cinnteoireacht creidmheasa i ndáil le féichiúnaithe comhsheasmhach le beartas an Bhoird.

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as ceadú nó diúltú iarratais chreidmheasa laistigh dá leibhéal Údarás Tarmligthe (faoi bhun an leibhéil Údarás Tarmligthe atá ag teastáil do cheadú an Bhoird, ach a sháraíonn an t-údarás ceadaithe creidmheasa a tharmligeann an Bord chuig Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus an Ceannasaí Aisghabhála Sócmhainní/an Ceannasaí Bainistíochta Sócmhainní/an Ceannasaí Soláthar Aonad Cónaithe). Ní mór don Choiste feidhmiú ar bhealach tomhaiste tráthúil d'fhonn tacú le cinnteoireacht éifeachtach a bhaineann le creidmheas i ndáil le fiachais ghnóthaithe a nasc féichiúnaí.

De réir sainmhíniú leathan, ciallaíonn iarratas creidmheasa aon imeacht a athraíonn próifíl riosca bhunúsach na neamhchosanta nó an féichiúnaí go hábhartha.

Áiríodh iad seo a leanas ar phríomhghníomhaíochtaí an Choiste in 2017:

1. A chinntiú go raibh córais atá i bhfeidhm chun iarratais chreidmheasa a chuirfear faoi bhráid an Choiste a phróiseáil agus go raibh an Bord éifeachtach, éifeachtúil agus oiriúnach.
2. Athbheithniú ar straitéisí féichiúnaithe ceadaithe ag an GNBS agus an dul chun cinn atá déanta go dtí seo. Déanann an Coiste athbheithniú débhlantúil freisin ar straitéisí féichiúnaithe is fearr an GNBS (déantar na féichiúnaithe is fearr a shainmhíniú mar fhéichiúnaithe a bhfuil 50% d'fhiachas iomlán GNBS déanta d'fhiachas comhcheangailte na bhféichiúnaithe sin).
3. 42 iarratas creidmheasa aonair a mheas, a mholadh agus a cheadú, ó chinntí bainistíochta sócmhainní go hábhair casta a bhain le gníomhartha straitéise féichiúnaithe amhail maoiniú leanúnach sócmhainní forbartha nó réiteach deiridh naisc. Rinne an Coiste athbheithniú ar 10 bpáipéar chun iad a mholadh don Bhord. Ina theannta sin, rinne an Coiste maoirsiú ar 532 cinneadh creidmheasa aonair a rinneadh laistigh d'údarás tairmligthe Phríomhfheidhmeannach agus Cheannasaí um Aisghabháil Sócmhainní/Bhainistíocht Sócmhainní/Sheachadadh Cónaithe GNBS.
4. Beartais chreidmheasa agus beartais earnála araon a fhorbairt agus a fheabhsú; agus comhshamhlú na faisnéise bainistíochta ata bainteach leis.
5. Athbheithniú rialta ar dhul chun cinn ar phleananna gnó a bhfuil tábhacht shóisialta agus eacnamaíoch ann; go háirithe iad siúd a bhaineann le Seachadadh Cónaithe agus DugthailteSDZ.

Táthar ag súil gur bliain ghníomhach eile a bheidh in 2018 arís don Choiste Creidmheasa mar a leanann sé le cinntiú go gcloítear le beartas an Bhoird maidir le forbairt suíomhanna cónaithe inmharthana ó thaobh na tráchtála de a mhaoiniú agus Dugthailte SDZ de réir mar a leantar le díghioráil ar bhonn tráthúil. Ag an bpointe seo ina clár díghiarála, le díolachán mór iasachta agus gníomhaíocht díolacháin punainne ag laghdú, táthar ag súil go mbeidh líon i bhfad níos mó cinntí creidmheasa réasúnta íseal ann chun spriocanna ginte airgid a shásamh.

Déanann an Coiste Creidmheasa measúnú ar gach togra go dian, agus meastar na roghanna tráchtála éagsúla ina n-íomláine. Aithníonn an Coiste go bhféadfadh tionchar suntasach a bheith ag na cinntí a dhéanann sé ar na sócmhainní agus ar na féichiúnaithe lena mbaineann, agus tá sé tiomanta do thacú le tionscadail a chuireann luach leis ach i gcónaí d'fhonn an toradh do cháiníocóirí na hÉireann a uasmhéadú.

Willie Soffe
Cathaoirleach

An Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin

MARI HURLEY
An Cathaoirleach

Tá beirt Chomhaltaí Boird neamhfheidhmeannacha, comhalta Boird de bhrí oifige amháin agus triúr feidhmeannach sinsearach GNBS ar an gCoiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin.

Tá na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin:

- Mari Hurley (an Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- William Soffe (Comhalta Boird)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Comhalta Boird de bhrí oifige)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (an Ceannasaí Soláthar Aonad Cónaithe)
- Seán Ó Faoláin (an Ceannasaí Straitéise agus Cumarsáide)

D'éirigh an ball seo a leanas as i mí Iúil 2017, i ndiaidh dó an Ghníomhaireacht a fhágáil:

- John Coleman (iar-Phríomhoifigeach Airgeadais) a d'éirigh as i mí Iúil 2017

Tháinig an Coiste le chéile sé huair in 2017.

Is é príomhfhreagracht an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin monatóireacht a dhéanamh ar bhainistíocht airgeadais agus oibriúcháin GNBS agus ar a tuairisciú buiséadaithe agus bainistíochta, lena n-áirítear:

- Gach tuairisciú airgeadais agus bainistíochta don Aire Airgeadais, don Oireachtas nó ar shlí eile (ach amháin i gcás ráitis bhliantúla airgeadais GNBS as a bhfuil an Coiste Iniúcháireacht freagrach).
- Ullmhú na gcuntas bainistíochta.
- Ullmhú na mbuiséad bliantúil agus réamhaisnéisí eile.
- An t-athbhreithniú ar fheidhmíocht agus ar athraitheas in aghaidh buiséid agus fheidhmíocht na bliana roimhe.
- Ceadú ollchaiteachais chaipitil.
- Bainistíocht an tsoláthair.
- Maoirseacht soláthróirí seirbhísí (seachas iad siúd a bhfuil a maoirseacht forchoimeáda go sonrach do choistí eile Boird).

Déanann an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin maoirseacht ar fhreagrachtaí an Fhoireann Feidhmiúcháin as beartais airgeadais, oibriúcháin agus buiséadaithe GNBS a fhorbairt, a chur i bhfeidhm agus a bhainistiú agus as tuairisciú a dhéanamh orthu. Déanann sé moltaí don Bhord maidir le caiteachas agus riachtanais bhuiséid GNBS. Tuairiscíonn an Cathaoirleach go foirmiúil don Bhord ar na príomhghnéithe d'imeachtaí an Choiste.

Tar éis athruithe ar Acht na gCuideachtaí 2014, bhí ar GNBS Iniúcháir Reachtúil a cheapadh do eintitis Ghrúpa an GNBS. Rinneadh an Coiste a nuashonrú i gcaitheamh na bliana ar gach céim de cheapachán an Iniúcháir Reachtúil, lena n-áirítear an measúnú tosaigh ar na ceanglais faoi Acht na gCuideachtaí 2014, impleachtaí dé-iniúchta ar amlínte agus ar ualach oibre, ar an bpróiseas tairisceana, agus ar deireadh ar an Iniúchadh Reachtúil ar eintitis Ghrúpa GNBS. Bhí IFR 9 ina ábhar rialta freisin ag cruinnithe Coiste i rith na bliana chun a chinntiú go mbeadh GNBS réidh chun an caighdeán cuntasáíochta nua a chur i bhfeidhm.

Fuair an Coiste nuashonrúfreisin ar phríomhthionscadail oibríochtúla, lena n-áirítear an Clár Lárnach Creidmheasa (CCR) agus na Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (GDPR). Rinne an Coiste roinnt athbhreithnithe inmheánacha freisin, lena n-áirítear athbhreithniú ar an tsamhail ghnó do fheidhm Chóras an GNBS.

I 2018, leanfaidh an Coiste ar aghaidh ag fáil nuashonruithe ar na príomhthionscadail oibríochtúla.

Mari Hurley
Cathaoirleach

An Coiste Bainistíochta Riosca

OLIVER ELLINGHAM
An Cathaoirleach

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca freagrach as maoirsiú a dhéanamh 2. ar mheasúnú agus ar bhainistíocht rioscaí; rioscaí, dá dtarlóidís, a mbeadh caillteanais airgeadais de thoradh orthu agus/nó teip ar GNBS a cuspóirí, arna leagan amach sa Phlean Straitéiseach, a bhaint amach.

Tá siad seo a leanas ar an gCoiste Bainistíochta Riosca:

- Oliver Ellingham (an Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Brendan McDonagh (Príomhfheidhmeannach GNBS agus Comhalta Boird ex-officio)
- Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN agus Comhalta Boird ex-officio)
- Brian McEnery (Comhalta Boird)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- Mary Birmingham (Ceannasaí Bainistíochta Sócmhainní)

D'éirigh an ball seo a leanas as i mí Iúil 2017, i ndiaidh dó an Ghníomhaireacht a fhágáil:

- John Coleman (iar-Phríomhoifigeach Airgeadais) a d'éirigh as i mí Iúil 2017

Tháinig an Coiste le chéile sé huaire in 2017.

I measc phríomhfheargachtaí an Choiste tá:

1. Athbheithniú agus maoirseacht ar phleananna na Foirne Feidhmeannais maidir leis na Rioscaí Bunaigrid atá roimh GNBS a shainaithint, a bhainistiú, a thuairisciú agus a mhaolú.
2. Maoirsiú ar chur i bhfeidhm agus ar athbheithniú an chreata Bainistíochta um Riosca Fiontair agus sásaíonn an Coiste é féin go ndéantar bearta cuí i gcás go sainaithnítear aon imní shuntasach.
3. Cinntiú go soláthraíonn rialachas bainistíochta riosca agus múnla eagrúcháin GNBS leibhéil chuí neamhspleáchais agus dúshláin.

Clúdaíonn na catagóirí riosca arna sainaithint i mBeartas Riosca Fiontair GNBS raon leathan rioscaí chun cuspóirí GNBS a bhaint amach.

Áiríodh iad seo a leanas ar phríomhghníomhaíochtaí an Choiste in in 2017:

1. Rinne an Coiste athbheithniú rialtaar chúig príomhriosca GNBS atá ina mbunús leis an Nochtadh um Rioscaí agus um Neamhchinnteachtaí sa uarascáil Bhliantiúil. Sainmhínítear Príomhrioscaí mar riosca, nó meascán de rioscaí, a d'fhéadfadh tionchar suntasach a imirt ar shamhail ghnó, ar leachtacht, ar fheidhmíocht, nó ar cháil GNBS.

Is próiseas leanúnach é aithint agus measúnú na bpríomhrioscaí a fhreagraíonn ar athruithe ar straitéis, ar chuspóirí gnó agus ar an timpeallacht sheachtrach. Thug saineolaí ábhair faisnéisiú don Choiste maidir le príomhrioscaí ar leith nó le gnéithe sonracha de na rioscaí sin, nuair ba chuí, chun a chinntiú go ndéanfaí gach gné de na príomhrioscaí a mheas.

2. Cruthaíonn comhtháthú foinsí sonraí a bhaineann le riosca mar thuairisciú teagmhais, príomhtháscairí riosca agus torthaí iniúchta agus na ráitis uileghabhála Fonn Riosca caidreamh níos soiléire idir fonn (nó easpa foinn) na heagraíochta maidir le rioscaí áirithe a bhaineann le baint amach a cuspóirí straitéiseacha. Comhlánaíonn agus neartaíonn an anailís seo an creat lamhálaí agus teorainneacha atá bunaithe ar phríomhrioscaí atá ann cheana féin atá tharmlichte ag an mBord chuig leibhéil éagsúla de bhainistíocht an GNBS.
3. Rinneadh monatóireacht ar chomhdhéanamh chlár comhardaithe GNBS (agus rioscaí lena mbaianeann) i rith 2017. Rinne an Coiste athbheithniú rialta ar chomhpháirteanna éagsúla riosca an chlár comhardaithe, na modhanna trína dtomhaistear agus trína dtuairiscítear na rioscaí sin agus measadh straitéisí malartacha chun na rioscaí sin a mhaolú. Rinne an Coiste moltaí chuig an mBord áit ar theastaigh athruithe ar bheartas, ar thomhas, ar theorainneacha riosca nó ar straitéis bainistíochta riosca chun riosca a mhaolú chuig leibhéal infhulaingthe agus aird chuí ar an gclár comhardaithe agus athruithe ar phunann iasachta, ar ráta úis agus ar mhargaí malartaithe eachtraigh bunúsacha GNBS.
4. Rinne an Coiste Bainistíochta Riosca athbheithniú rialta ar Chlár Riosca Ranna, a nuashonraíodh go leanúnach i rith 2017, agus ar a n-áirítear rioscaí oibríochtúla bunúsacha i ngnó GNBS. Lean an Coiste Bainistíochta Riosca ag déanamh athbheithniú ar bhonn rialta ar chlár riosca na Soláthróirí Seirbhíse chun forbheathnú a fháil ar thionchar agus ar dhóchúlacht na rioscaí a bhainistíonn na haonáin seo a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar bhaint amach chuspóirí GNBS. Éilíonn an Coiste fianú rialaithe ráithiúil agus oiliúint i bhfeasacht riosca d'fhostaithe GNBS. Thacaigh Iniúchadh agus Riosca leis an gCoiste chuige sin, a chinntigh gur thuairiscigh agus go ndearna an Coiste breith ar na rioscaí ábhartha agus ar na rioscaí atá ag teacht chun cinn.

Ionchais do 2018

Beidh an bhéim ar Rioscaí Bunaigrid mar thosaíocht go fóill don Choiste Bainistíochta Riosca in 2017, a chinnteoidh go bhfanann na rioscaí sin faoi athbheithniú seasta agus go gcuirfear aon nuashonruithe nó athruithe ar na rioscaí sin in iúl don Bhord ar bhonn tráthúil agus críochnúil.

Déanfaidh Iniúchadh agus Riosca (CFO) monatóireacht ar ráiteas Fonn Riosca nasctha le Rioscaí Bunaigrid agus tuairisceoidh siad orthu go rialta.

Oliver Ellingham
An Cathaoirleach

An Coiste Comhairleach Pleanála

WILLIE SOFFE

An Cathaoirleach

Is é cuspóir an Choiste Chomhairligh Pleanála comhairle a thabhairt don Bhord ar chúrsaí pleanála agus talún agus ar chúrsaí lena mbaineann a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar luacháil agus ar réadú shócmhainní GNBS agus, tríd sin, ar chomhlíonadh chuspóir agus fheidhmeanna GNBS, arna leagan amach in Ailt 10 agus 11 den Acht. Féadfaidh an Coiste moltaí a dhéanamh leis an mBord maidir le cuspóirí GNBS i ndáil le straitéisí, le treoirlínte agus le pleananna reachtúla faofa, lena n-áirítear SDZanna agus Pleananna Ceantair Áitiúla agus a dtionchar ar shócmhainní GNBS.

Tá siad seo a leanas ar an gCoiste Comhairleach Pleanála:

- Willie Soffe (an Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Mari Hurley (Comhalta Boird)
- Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN agus Comhalta Boird de bhrí oifige)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Comhalta Boird de bhrí oifige)
- Mary Birmingham (an Ceannasaí Bainistíochta Sócmhainní)
- Michael Wall (Comhalta Seachtrach)
- Alice Charles (Comhalta Seachtrach)

Is ailtire agus abhcóide é an tUasal Michael Wall agus tá sé ina iarchomhalta Boird den Bhord Pleanála. Tá an-taithí pleanála ag Alice Charles Uasal agus tá sí ina comhalta d'Institiúid Ríoga na bPleanálaithe Bailte agus d'Institiúid Pleanála na hÉireann. Tháinig an Coiste le chéile sé huairé i rith 2017.

I rith 2017, lean an Coiste ag díriú ar shócmhainní GNBS suite gar do phríomhláithreacha ar féidir iad a fhorbairt, lena n-áirítear SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath, SDZ Poll Beag Thiar agus na príomhláithreacha forbartha d'aonaid chónaithe lena n-áirítear SDZ Chluain Buiríosa. Thug an Coiste comhairle maidir le straitéis rannpháirtíochta seachtraí GNBS, go príomha le húdaráis phleanála, an Roinn Tithíochta, Pleanála, Pobail agus Rialtais Áitiúil (lena n-áirítear rannpháirtíocht i ndáil le dáileadh an Chiste Gníomhaíochtaíthe um Bonneagar Tithíochta Áitiúil), soláthraithe bonneagair cosúil le Uisce Éireann agus an tÚdaráis Náisiúnta Iompair. Chuir an Coiste comhairle ar fáil chomh maith do GNBS maidir le hathruithe reachtúla/treorach atá ag teacht chun cinn lena n-áirítear reachtaíocht um Sheachadadh Straitéiseach Tithíochta lena ndéantar iarratais pleanála im thithe cónaithe straitéiseacha go díreach leis an mBord pleanála; An Creat Náisiúnta Pleanála (NPF) agus uasdátuithe ar na Caighdeáin Dearaidh 2015 un Árasáin nua eisithe i mí na Nollag 2017

Leanann an Coiste ag cur comhairle agus treoir ar fáil do rannpháirtíocht GNBS i roinnt tionscnaimh beartais lena n-áirítear, i measc nithe eile, caidreamh leis an nGníomhaireacht Tithíochta agus Pobail Inbhuanaithe, le húdaráis Áitiúla agus le Comhlachtaí Tithíochta Faofa chun aonaid chónaithe a chur ar fáil chun críocha sóisialta.

Soláthraíonn an Coiste maoirsiú ar fhorbairt an tsamhail léasaithe fadtéarmach d'áitribh chónaithe trí Sheirbhísí Náisiúnta Maoine Cónaithe Sócmhainne D.A.C. ('NARPS'), SPV de chuid GNBS a bunaíodh chun seachadadh tithíochta sóisialta a chur chun cinn. Ó bunaíodh GNBS, tugadh 2,474 aonad ar fáil do thithíocht shóisialta, trí dhíolacháin dhíreacha ag féichiúnaithe nó ag Glacadóirí an GNBS nó léasaithe fadtéarmacha trí NARPS, rud a sháraíonn na spriocanna atá leagtha síos ag an Rialtas.

Rinneadh dul chun cinn suntasach maidir le réitigh eastáit tithíochta nach bhfuil críochnaithe. Leanann an GNBS fós ag maoiniú pleananna réitigh símh atá á ndéanamh ag féichiúnaithe/glacadóirí, agus béim ar chomhlíonadh sláinte agus sábháilteachta. De réir mar a dhíghóráil an GNBS, laghdaíodh a nochtadh sa réimse seo go mór agus, ó mhí an Mhárta 2018, ní raibh fágtha ach sé eastát le bheith réitithe, as iomlán tosaigh 335, cé go bhfuil pleananna réitigh i bhfeidhm ag na sé láithreán.

Tugann an Coiste treoir freisin maidir le soláthar na sprice de 20,000 aonaid cónaithe faoi dheireadh 2020 a éascú (ag glacadh le hinmharthanacht tráchtála) agus rinne sé monatóireacht ar an dul chun cinn suntasach a rinneadh in 2017 i dtéarmaí aonaid a soláthraíodh agus aonaid atá á dtógáil agus i dtéarmaí iarratais phleanála a fuarthas. Is é an rún a chinntiú go mbreisítear luach sócmhainní gearrtha GNBS d'fhonn aisghabháil a uasmhéadú do cháiniocóirí fad is chuirtear le soláthar áiteanna cónaithe nua.

I gcomhlíonadh a fheidhmeanna, faigheann an Coiste an-chúnamh ó eolas agus ó thacaíocht Fhoireann Pleanála GNBS.

Willie Soffe
Cathaoirleach

An Coiste Luach Sathair

MARI HURLEY
An Cathaoirleach

Bunaíodh an Coiste i mí an Mheithimh 2016, agus d'fhaomh an Bord Téarmaí Tagartha faofa i mí Mheán Fómhair 2016. Rinne an Bord na Téarmaí Tagartha a aithbhreithniú i Mí na Nollag 2017.

Ta na baill seo a leanas ar an gCoiste Luach Sathair:

- Mari Hurley (an Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Frank Daly (Cathaoirleach an Bhoird)
- Brian McEnery (Comhalta Boird)
- Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN agus Comhalta Boird ex-officio)

Tháinig an Coiste le chéile faoi dhó in 2017.

Gan dochar do ról GBCN mar fhostóir Oifigigh GNBS, tá Bord GBCN freagrach as Beartas Luach Sathair foriomlán GBCN agus aon scéim pá/coinneála agus iomarcaíochta a bhaineann le feidhmíocht d'Oifigigh GBCN agus treoraíonn comhairle agus moltaí Choiste Luach Sathair GBCN é ina fhreagrachtaí.

Airítear le príomhfheidhmeannaí an Choiste Luach Sathair:

- Athbheithniú agus moltaí a dhéanamh le Bord GNBS maidir le beartas luach sathair foriomlán GNBS.
- Athbheithniú agus moltaí a dhéanamh le Bord GNBS maidir le haon scéimeanna pá iomarcaíochta, coinneála agus/nó feidhmíochta d'Oifigigh GNBS agus ar íocaíochtaí bliantúla iomlána le déanamh faoi aon scéim den chineál sin.
- Moltaí a dhéanamh le Bord GNBS maidir le luach sathair Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Fhoireann Feidhmeannach GNBS agus aon athruithe a dhéantar orthu agus aird, i measc nithe eile, ar bheartas Rialtais agus ar riachtanaí an Chóid Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016 i ndáil leis an luach sathair sin.
- Faisnéis iontaofa, cothrom le dáta a fháil maidir le luach sathair i gcomhlachtaí eile de scála agus castacht inchoimparáide. Le cabhrú chun a dhualgaí a chomhlíonadh, féadfaidh an Coiste comhairleoirí luach sathair a cheapadh agus tuairiscí, suirbhéanna nó faisnéis a choimisiúnú nó a cheannach a mheasann sé atá riachtanach ag costas GNBS ach laistigh de shrianta buiséid arna leagan ag an mBord.
- Bheith freagrach go heisiach as na critéir roghnúcháin a bhunú, Téarmaí Tagartha a roghnú, a cheapadh agus a leagan amach i gcomhair aon sainchomhairleoirí luach sathair a chuireann comhairle ar an gCoiste.

- Faireachán a dhéanamh ar phleanáil comharbais Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Fhoireann Feidhmeannach GNBS agus ar fhorbairt cheannairí reatha agus amach anseo na heagraíochta.
- Athbheithniú a dhéanamh ar chritéir agus ar na socruithe luach sathair maidir le cúrsaí luach sathair d'Oifigigh GNBS a aontaítear ó am go céile idir Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus GBCN.

Freagracht as comhaontú le GBCN thar ceann GNBS téarmaí an chonartha (lena n-áirítear luach sathair) atá le baint le haon fhostaí aonair a tharmilg an Bord le Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS gur ga dó, chuige seo, cloí le téarmaí an Bheartais Luach Sathair agus aon chinntí ábhartha eile a dhéanann Bord GNBS/Coiste Luach Sathair GNBS.

D'fhaomh agus d'athbheithnigh an Coiste ábhair AD agus Luach Sathair i rith 2017 agus rinn sé ceapacháin Ceann Aisghabhála Sócmhainní nua i mí Feabhra 2017 agus Ceann Cúrsaí Dlithúla agus an Príomhoifigeach Airgeadais nua i mí Iúil 2017.

Tuairiscíonn an Cathaoirleach go rialta don Bhord ar na príomhghnéithe d'imeachtaí an Choiste.

Mari Hurley
Cathaoirleach

An Cód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016

RIALACHAS

Tráth a tionscanta, ghlac GNBS leis an gCód Cleachtais do Rialachas Comhlachtaí Stáit ("Cód 2009"), arna oiriúnú dá struchtúr rialachais ar leith agus do riachtanais reachtúla an Achta.

Sheol an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe an Cód athbhreithnithe (an "Cód") i mí Lúnasa 2016 le dáta éifeachtach ón 1 Meán Fómhair 2016. Léiríonn an Cód athbhreithnithe athbhreithniú suntasach ar Chód 2009 chun forbairtí rialachais, tionscnaimh athchóirithe san earnáil phoiblí a thabhairt agus comhairliúcháin gheallsealbhóirí san áireamh.

Ní sháraíonn forálacha an Chóid riachtanais agus dualgais reachtúla reatha arna gcur i bhfeidhm ag, i measc nithe eile, Achtanna na gCuideachtaí, reachtaíocht um Eitic, reachtaíocht

um Chaighdeán in Oifigí Poiblí reachtaíocht fostaíochta nó reachtaíocht chomhionannais nó forálacha reachtúla Acht GNBS, 2009. Leagtar amach in Acht GNBS creat mionsonraithe agus fairsing reachtúil ina bhforáiltear roinnt bearta rialachais comhionann le forálacha an Chóid, lena n-áirítear, i measc nithe eile, réiteach pleananna straitéiseacha, an creat do mhaoirsiú na Roinne Airgeadais, athbhreithnithe tréimhsiúla GNBS, dualgais tuairiscithe agus chuntasaíochta, socruithe maidir le comhaltacht Boird agus ceapachán Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an córas chun foireann a chur ar fáil do GNBS.

RÁITEAS COMHLÍONTA

Chuir GNBS an Cód i bhfeidhm faoi réir líon teoranta mínithe (mar a bhfuil foráil ann i gcur chuige 'comhlíon nó mínigh' maidir le cur i bhfeidhm an Chóid) a raibh gach ceann acu fógartha agus aontaithe i scríbhinn leis an Roinn Airgeadais. I nngach cás, bainn na mínithe seo cuspóirí an Chóid amach trí bhearta malartacha reachtúla nó rialachais mar a thugtar achoimre orthu anseo.

- Cuireann an GNBS Ráiteas Bliantúil Alt 53 chuig an Aire faoi Acht an GNBS, ag leagan amach a chuid pleananna straitéiseacha.
- Éilíonn an Cód go ndéanfar tuarascáil bhliantúil rúnda a chur faoi bhráid an Aire i gcomhréir le ceanglais shonracha tuairiscithe san alt Riachtanais Ghnó agus Tuairiscithe den Chód. Baintear é seo amach trí thuarascáil chuimsitheach a bhfuil mionleasaithe déanta uirthi, chomh maith le tagairt do phointí sa tuarascáil bhliantúil.
- Tar éis próiseas soláthair phoiblí, déanann iniúcháirí inmheánacha GNBS athbhreithniú tréimhsiúil ar éifeachtacht an chreata bainistíochta riosca, in ionad an athbhreithnithe seachttraigh thréimhsiúil.
- Maidir le baill an Choiste Iniúchta agus Riosca, agus déanfaidh an GNBS iarracht cloí leis an gCód, bíonn tosaíocht ag forálacha an Achta ar an gCód.
- Tosaíonn tosaíocht ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid ar an gcreat maoirseachta agus tuairiscithe reachtúla de chuid an GNBS faoin Acht.
- Maidir le Soláthar, féach an Ráiteas um Rialú Inmheánach ar leathanach 70 le haghaidh sonraí.

- Tugann Alt 12 den Acht cumhacht don GNBS maoín a fháil nó a dhiúscairt, agus tosaíocht aige seo tosaíocht ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid maidir le talamh, foirgnimh nó sócmhainní ábhartha eile a fháil.
- Ní bhaineann an Cód Caiteachais Phoiblí go díreach le GNBS. D'fhonn na prionsabail mheasúnaithe airgeadais agus eacnamaíochta is fearr a chur i bhfeidhm sa Chód Caiteachais Phoiblí, úsáideann NAMA raon modhanna agus teicnící meastóireachta atá caighdeánach sa mhargadh.
- Ghlac an GNBS beartais maidir le taisteal gnó a chomhlíonann prionsabail eacnamaíochta agus éifeachtúlachta an Chóid. Ní sholáthraíonn an GNBS éilimh chothabhála dá hoifigigh ach oibríonn sí próiseas costais dearbhaithe chun aisíocaíochtaí costas taistil agus ní ciorcláin na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus fógraí oifige maidir le cothabháil á gcur i bhfeidhm dá bhrí sin. Cuirtear rátaí míleáiste na státseirbhíse faofa (atá leirithe i gCiorclán 07/2017) i bhfeidhm.
- Maidir le éagsúlú agus bunú fochuideachtaí agus éadálacha ó Chomhlachtaí Stáit, tá GNBS faoi rialú ag Ailt 11 agus 12 den Acht, a bhfuil tosaíocht acu ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid.
- Ní oibríonn an GNBS a scéim pinsin féin; dá bhrí sin níl feidhm ag na forálacha ábhartha sa chód maidir leis.
- Cuireann GNBS a bheartais inmheánacha féincheadaithe ag an mBord i bhfeidhm maidir le comhlíonadh cánach.
- Tá socruithe áirithe a bhaineann le ballraíocht an Bhoird agus le ceapachán an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin, agus an córas chun foireann a sholáthar don GNBS, curtha i bhfeidhm faoi réir ag Acht an GNBS, an tAcht GNBS, agus trí Choistí Feidhmiúcháin.
- Ní sholáthraíonn an GNBS seirbhísí don phobal i gcoitinne; mar sin níl aon chairt do chustaiméirí ag teastáil.

Más gá, mar chuid dá cur i bhfeidhm an Chóid, tá socruithe curtha i bhfeidhm ag an GNBS chun a chinntiú go gcomhlíonann sí an Cód. Déanann GNBS athbhreithniú ar a mbeartais agus ar a nósanna imeachta ar bhonn tréimhsiúil chun a chinntiú go gcomhlíontar Cód agus prionsabail an dea-rialachais chorparáidigh. Éireoidh leis an mBord glacadh leis an gCód ar bhonn céimniuil i gcomhréir le dea-chleachtais rialachais chorparáidigh.

Nochtadh agus Cuntasacht

RIACHTANAIS NOCHTA

Tá comhaltaí Boird GNBS faoi réir roinnt riachtanas maidir le nochtadh leasanna lena n-áirítear Ailt 30 agus 31 den Acht, Alt 17 den Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus Alt 5.8 den Chód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016.

Éilítear in Alt 30 den Acht ar chomhaltaí Boird nádúr aon leasa airgid nó aon leasa thairbhíúil eile atá acu in aon ábhar atá faoi bhreithniú ag an mBord a nochtadh do chomhaltaí eile an Bhoird. Ní mór do chomhaltaí a bheith as láthair ó chruinniú Boird nuair atá an t-ábhar faoi bhreithniú agus coisctear iad ó aon vótáil a fhéadfar a dhéanamh ar an ábhar sin.

Cuirtear comaoin in Alt 31 den Acht ar gach comhalta Boird de chuid GNBS agus ar gach Stiúrthóir aonáin ghrúpa GNBS fógra a thabhairt do GNBS go bliantúil ar gach leas inchláraithe de réir an tsainmhínte a thugtar san Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995.

Tá na comhaltaí Boird, comhaltaí coistí arna mbunú faoi Ailt 32 agus 33 den Acht agus Stiúrthóirí aonáin ghrúpa GNBS ina stiúrthóirí sainithe de bhun an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 arna leasú ag an Acht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí, 2001 ('Achtanna um Eitic') agus éilítear orthu cloí le hAlt 17 de na hAchtanna um Eitic i ndáil le nochtadh leasanna.

Éilítear ar Bhord agus ar Choiste GNBS chomh maith cloí le hAlt 5.8 den Chód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016.

COMHALTAÍ FOIRNE ATÁ SANNTA DO GNBS

Tá dualgais ar chomhaltaí foirne a shanntar do GNBS nochtadh a dhéanamh ar leasanna de bhun Alt 13 (b) d'Acht Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta, 1990 (arna leasú), Alt 18 de na hAchtanna um Eitic agus Alt 42 den Acht.

Anuas air sin, tá comhaltaí foirne a shanntar do GNBS faoi réir Cód Cleachtais – Iompraíocht Oifigeach GNBS atá faofa ag an Aire Airgeadais faoi Alt 35 den Acht, ina leagtar amach a ndualgais i ndáil le nochtadh leasanna, rúndacht, cosaint sonraí, agus trádáil chos istigh.

Éilítear ar chomhaltaí foirne a shanntar do GNBS gealltanais a shíniú go gcloífidh siad le forálacha an Chóid Cleachtais agus tá oiliúint chomhlíonta rialta éigeantach don fhoireann ar fad.

CUNTASACHT GNBS

I gcomhlíonadh a fheidhmeanna, is gá do Bhord GNBS cloí lena oibleagáidí faoin Acht agus tá sé faoi réir leibhéal ard cuntasachta poiblí.

1. Cuireann GNBS tuarascálacha ráithiúla faoi bhráid an Aire Airgeadais ar a gníomhaíochtaí, mar atá leagtha amach in Alt 55 den Acht. Cuimsíonn sé seo faisnéis ar a hiasachtaí, ar a socruithe maoinithe agus ar a hioncam agus ar a caiteachas. Cuirtear gach tuarascáil ráithiúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.

2. Cuireann GNBS cuntais bhliantúla isteach, i bhfoirm a ordaíonn an tAire Airgeadais, faoi Alt 54 den Acht. Ní mór go mbeadh na nithe seo a leanas san áireamh sna cuntais: liosta de gach urrús fiachais a eisíodh, liosta de gach airleacan a rinneadh ón bPríomh-Chiste nó a rinne GNBS agus a n-aonáin ghrúpa agus liosta de phunanna sócmhainní lena luacháil leabhair. Déanann an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste (ARCC) iniúchadh ar chuntais GNBS agus cuirtear na cuntais iniúchta faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
3. Mar aon lena gcuntais bhliantúla, éilítear ar GNBS, faoi Alt 53 den Acht, Ráiteas Bliantúil a chur faoi bhráid an Aire Airgeadais, ina leagtar amach a cuid cuspóirí atá beartaithe do gach bliain, raon feidhme na ngníomhaíochtaí atá le déanamh, a cuid straitéisí agus beartas agus an úsáid acmhainní atá beartaithe aici. Cuirtear gach ráiteas bliantúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
4. Freastalaíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach agus tugann siad fianaise, nuair a éilíonn an Coiste um Chuntais Phoiblí. Tagann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach os comhair coistí eile an Oireachtais freisin nuair a éilítear a leithéid orthu.
5. Féadfaidh an tAire Airgeadais a éileamh ar GNBS tuairisc a thabhairt dó ag am ar bith ar aon ábhar, lena n-áirítear feidhmíocht a cuid feidhmeanna nó eolas nó staidreamh a bhaineann le feidhmíocht.
6. D'ullmhaigh GNBS cóid chleachtais de réir Alt 35 den Acht chun ábhair áirithe a rialú, lena n-áirítear iompar a cuid oifigeach, caighdeán seirbhísithe le haghaidh sócmhainní bainc a fuarthas, bainistíocht riosca, diúscairt sócmhainní bainc agus an chaoi a gcuirfeadh GNBS leasanna tráchtála na mbanc neamh-rannpháirteach san áireamh. D'fhaomh an tAire Airgeadais na cóid chleachtais agus foilsíodh iad ar www.nama.ie/CodesOfPractice.
7. De réir Ailt 226 agus 227 den Acht, tar éis an 31 Nollaig 2012, b'éigean don Aire agus don ARCC ar leithligh méid an dula chun cinn a rinne GNBS maidir lena cuid cuspóirí foriomlána a chomhlíonadh a mheas. Ina dhiaidh sin, déanfaidh an tAire athbhreithniú ar dhul chun cinn gach cúig bliana agus déanfaidh an ARCC athbhreithniú air gach trí bliana. Foilsíodh an chéad Tuarascáil um Dhul chun Cinn de bhun Alt 226 i gcás GNBS ón Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste i mí na Bealtaine 2014 agus foilsíodh Athbhreithniú de bhun Alt 227 ón Aire i mí Iúil 2014. Tá a dhara tuarascáil á réiteach ag an ARCC faoi láthair.

Bainistíocht Riosca

PRÍOMHRIOSCAÍ AGUS NEAMHCHINNTEACHTAÍ

Tá GNBS neamhchosanta ar réimse leathan rioscaí a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar fheidhmíocht airgeadais agus oibríochtúil na Gníomhaireachta agus a cáil. Tá cur chuige comhtháite i mBeartas Bainistíochta Riosca GNBS atá faofa ag an mBord, lena chinntiú go sainaithnítear gach aicme ábhartha riosca ionas go n-ailínítear straitéis agus cur i bhfeidhm gnó chun an riosca le baint amach Plean Straitéiseach GNBS a íoslaghdú. Bunaítear na próisis chun riosca a shainaithint, a mheas, a luacháil, a thomhas, a thuairisciú agus a mhaolú sa Chreat Bainistíochta Riosca. Shainaithin GNBS na rioscaí bunairgid agus neamhchinnteachtaí seo a leanas a d'fhéadfadh drochthionchar a imirt ar bhaint amach a cuspóirí.

1. Riosca maicreacnamaíoch agus réadmhaoiné

Riosca nach mbeifí in ann dualgais fiachais agus cothromais GNBS a bhaint amach mar gheall ar shuaitheadh intíre nó idirnáisiúnta airgeadais nó maicreacnamaíoch. Má theipeann ar gheilleagar agus ar mhargadh réadmhaoiné na hÉireann aisghabháil iomlán agus inbhuanaithe a dhéanamh nó má thagann meath in áiteanna eile ina bhfuil neamhchosaint ag GNBS, go príomha sa Ríocht Aontaithe, d'fhéadfadh an sreabhadh airgid a réadaíonn GNBS a bheith níos ísle ná mar a tuaradh.

2. Riosca caipitil dhaonna

Má fhágann comhaltáí foirne tábhachtacha le scileanna speisialta GNBS, méadaíonn sé riosca na Gníomhaireacht nach mbainfeadh sí amach a cuspóirí. Dá dteipfí ar chomhaltáí foirne tábhachtacha, a bhfuil an taithí agus saineolas riachtanach acu, a mhealladh, a spreagadh agus a choinneáil chaillfí eolas corparáideach, bheadh baic chumais ar sholáthar sócmhainní le díol agus/nó d'fhéadfadh luachanna réadaithe sócmhainne a bheith níos ísle.

3. Rioscaí SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath

Is é seo an riosca go dteipfeadh ar GNBS a phleananna do SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath a sholáthar. B'fhéidir nach mbainfidh GNBS a cuspóirí amach, lena n-áirítear riachtanas reachtúil Acht GNBS chun an toradh airgeadais is fearr agus is féidir a bhaint amach don Stát, má thagann rioscaí áirithe chun cinn ar nós moill ar chead planála a fháil, moill ar bhonneagair tacaíochta a sholáthar, agus iomaíocht mhargaidh.

4. Rioscaí Forbartha Cónaithe

Is é an riosca atá ann, má theipeann ar GNBS a sprioc chun soláthar 20,000 aonad cónaithe a mhaoiniú faoi dheireadh 2020, d'fhéadfaí drochthionchar suntasach a imirt ar chumas GNBS a chuspóirí a bhaint amach lena n-áirítear riachtanas reachtúil Acht GNBS chun an toradh airgeadais is fearr agus is féidir a bhaint amach don Stát.

5. Riosca clú

Is é seo an riosca go bhféadfadh tuairim dhiúltach phoiblí, pholaitiúil nó thionscail drochthionchar a imirt ar chroí-ghníomhaíochtaí gnó GNBS, ar ionchais airgeadais agus an bonn a bhaint de chumas na Gníomhaireachta a cuspóirí a bhaint amach.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca monatóireacht rialta ar na rioscaí bunairgid agus tuairiscítear aon athruithe ar an bpróifíl riosca nó nuashonruithe suntasacha don Bhord ar bhonn tráthúil. Tugtar cuireadh do shaineolaithe ábhair cur i láthair a dhéanamh don Choiste Bainistíochta Riosca ar bhonn rialta lena chinntiú go ndéantar breith chuí ar gach gné de na rioscaí sin.

Tá próisis láidre riosca i bhfeidhm ag GNBS chun riosca a bhaineann lena gnó a bhainistiú chun an fhéidearthacht go dtarlódh caillteanais shuntasacha gan choinne a laghdú, agus chun tionchar na gcaillteanas gan choinne a laghdú. Cuirtear rioscaí a aithníonn an bhainistíocht in ord tosaíochta de réir dóchúlachta agus tionchair. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca agus an Bord athbhreithniú ar an stádas riosca agus ar mheasúnú na bainistíochta, lena n-áirítear pleananna gnímh rialaithe, go rialta. Tá dúshlán ar an mbainistíocht rioscaí nár cuireadh san áireamh cheana a aithint. Ceapadh straitéisí freagartha GNBS i leith gach riosca lena chinntiú go bhfeidhmíonn GNBS laistigh de lamháltas riosca trí riosca a sheachaint, an riosca a aistriú nuair is féidir, dóchúlacht agus/nó tionchar an riosca a laghdú nó glacadh leis an riosca faoi réir athbhreithniú leanúnach. Molann an Coiste Bainistíochta Riosca don Bhord glacadh le beartais nua nó le hathruithe ar bheartais reatha, glacadh le straitéisí fálaite chun riosca cláir chomhardaithe áirithe a bhainistiú agus paraiméadair do dhíghiaráil an chláir chomhardaithe trí fhuascailtí bannaí mar fhreagra ar thionchair agus ar chúinsí inmheánacha agus seachtracha atá ag athrú, mar shampla.

Tá na neamhchinnteachtaí a spreagann rioscaí a bhaineann le comhdhéanamh chlár comhardaithe GNBS fós ag laghdú de réir mar a chuirtear an straitéis chun luach airgid a chur ar phunann iasachta GNBS i bhfeidhm. Is riosca óna dteastaíonn aire go fóill í an tsamhail oibríochtúil agus an brath ar scileanna ríthábhachtacha a choinneáil. Tá próifíl riosca GNBS athraithe go leanúnach de réir mar a d'éirigh na croí-phróisis agus córais bunaithe agus leabaithe i gcroí na ngníomhaíochtaí eagraíochtúla oibríochtúla.

Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite

An Bord agus faisnéis eile	68
Tuarascáil an Bhoird	69
Ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais	70
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	76
Ráiteas ioncaim comhdhlúite	78
Ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh	79
Ráiteas ioncaim na Gnómhaireachta	80
Ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais	81
Ráiteas na Gnómhaireachta ar an staid airgeadais	82
Ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas	83
Ráiteas na Gnómhaireachta ar athruithe ar chothromas	84
Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid	85
Ráiteas na Gnómhaireachta ar shreabhadh airgid	87
Nótaí le na ráitis airgeadais	88
Gluais na dtéarmaí	165

An Bord agus Faisnéis eile

Bord

Frank Daly (Cathaoirleach)

Brendan McDonagh¹ (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)

Conor O’Kelly¹

Oliver Ellingham

Mari Hurley

Brian McEnery

Willie Soffe

Oifig Chláraithe

Foirgneamh an Státhiste

Sráid na Canálach Móire

Baile Átha Cliath 2

Baincéirí

Banc Ceannais na hÉireann

Sráid an Dáma

Baile Átha Cliath 2

Citibank

An Lárionad Seirbhísí Airgeadais Idirnáisiúnta

Baile Átha Cliath 1

Bainc-Aontas Éireann cpt

Sráid Bhagóid Íochtarach

Baile Átha Cliath 2

Iniúcháir

An tArd-Reachtair Cuntas & Ciste

3A Sráid an Mhéara Uachtarach

Baile Átha Cliath 1

¹ Is baill ex-officio de Bhoird GBCN iad Príomhfheidhmeannaigh GBCN agus GNBS.

Tuarascáil an Bhoird

Cuireann Bord na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('an Gníomhaireacht' nó 'GNBS') a thuarascáil agus ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta um an GNBS i láthair don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017.

Tá na ráitis airgeadais leagtha amach ar leathanaigh 78 go 164.

Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Gníomhaireachta as na Ráitis Airgeadais

Tá Bord GNBS freagrach as ráitis aigeadais an Ghrúpa ('an Ghrúpa') agus an Gníomhaireacht de réir Caighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (CITA) mar a ghlac an tAontas Eorpach agus an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Tá sé mar dhualgas ag an mBord faoin tAcht fán nGníomhaireacht um Bainistíocht Sócmhainní 2009 ('an tAcht') ráitis airgeadais a ullmhú i ndáil lena cuid oibríochtaí le haghaidh gach bliain airgeadais freisin.

Tá an Bord den tuairim go dtugann na ráitis airgeadais léargas cruinn agus cothrom ar shócmhainní, dliteannais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta ag deireadh an bhliain airgeadais agus ar bhrabúis agus caillteannais an bhliain airgeadais.

In ullmhú na ráiteas sin, tugann an Bhord faoi:

- beartais chuntasaíochta chuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- ráiteas a thabhairt faoi cibé acu a ndearnadh na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le caighdeán chuntasaíochta infheidhme, na caighdeáin sin a shainaithint, agus an éifeacht agus na cúiseanna le haon imeacht ábhartha ó na caighdeáin sin a nótaí; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh, ach amháin má tá sé míchuí amhail a dhéanamh.

Tá an Bhord freagrach as, i cibé foirm a fhaomhann an tAire Airgeadais ('an tAire'), gach cuntas cuí agus gnách i ndáil leis an airgead go léir faighte nó caite aici a choinneáil agus as taifid chuntasaíochta a chothú a nochtann le cruinneas réasúnta ag tráth ar bith staid airgeadais na Gníomhaireachta agus a haonáin ghaolmhara.

Tá an Bhord freagrach freisin as sócmhainní faoina cúram a chosaint agus dá réir sin as céimeanna réasúnta a thógáil chun calaiois agus neamhrialtachtaí eile a bhrath agus a chosc.

Bainistíocht riosca

Tá an Grúpa nocht do phríomhrioscaí a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar chuspóirí straitéiseacha iomlána an Ghrúpa a bhaint amach:

- Suaitheadh maicreacnamaíoch nó airgeadais baile nó idirnáisiúnta
- Caillteannas ábhair de chaipiteal daonna
- Mainneachtain pleananna a sholáthar do Cheantar na nDugaí i nBaile Átha Cliath ('Crios Forbartha Straitéisí', nó 'CFS')
- Mainneachtain pleananna Réadmhaoiné Cónaithe a sholáthar
- Damáiste don cháil.

Tá na príomhrioscaí á n-athbheithniú go leanúnach ag Coiste Bainistíochta Riosca GNBS agus déantar aon athrú a thuairisciú do Bhord GNBS ag an am céanna. I mí na Bealtaine 2017, d'fhaomhaigh an Bord Ráiteas Éilimh ar Riosca do gach ceann de na Príomhrioscaí a shainíonn clonadh GNBS chun rioscaí áirithe a ghlacadh lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.

Tá an Grúpa i mbaol riosca creidmheasa, riosca margaidh (i bhfoirm riosca ráta úis, riosca malairte eachtraí agus riosca praghas eile) agus riosca leachtachta i ngnáthchúrsa gnó. Tá tuilleadh sonraí maidir leis an mbealach atá ag an nGrúpa leis na rioscaí seo a bhainistiú le fáil i nótaí 21 go 23 leis na ráitis airgeadais.

Leasanna na gComhaltaí Boird

Níl aon leas tairbhíúil (2016: neamhní) ag Comhaltaí an Bhoird sa GNBS nó in aon aonán de ghrúpa an GNBS agus táthar tar éis cloí le hAlt 30 den Acht maidir le nochtadh na leasanna.

Iniúcháir

Is é an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste iniúcháir an Ghrúpa de bhua Alt 57 de chuid an Achta.

Thar ceann an Bhoird

25 Aibreán 2018

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feisdhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais

Ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta laistigh de chreat rialachais arna bhunú ag an nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('GNBS'). Tá an Bord agus na coistí arna mbunú ag an mBord freagrach as monatóireacht agus maoirseacht rialachais ar na haonáin uile de Ghrúpa an GNBS.

Baineann na torthaí a gcuirtear i láthair anseo leis an mbliain dar críoch 31 Nollaig 2017, le torthaí comparáideacha don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2016.

Freagracht as an gCóras um Rialú Inmheánach Airgeadais

Aithníonn an Bord a chuid freagrachtaí do chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais an GNBS. Ní féidir leis an gcóras seo ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil sócmhainní cosanta, go bhfuil idirbhearta údaráithe agus taifeadta go cuí, agus go bhfuil earráidí nó neamhriachtachtaí ábhartha á gcosc nó go mbraithfí in am trátha iad.

Timpeallacht Rialaithe

Foráiltear san Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009 (an 'tAcht') gur iad seo a leanas feidhmeanna an Bhoird:

- A chinntiú go bhfeidhmítear feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil;
- Na cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan don GNBS;
- A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta oiriúnacha i bhfeidhm chun spriocanna agus cuspóirí straitéiseacha an GNBS a bhaint amach agus chun na céimeanna réasúnta uile a ghlacadh de láimh d'fhonn na spriocanna agus cuspóirí úd a bhaint amach.

Soláthraítear san Acht go ndéanfaidh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin cúrsaí riaracháin agus gnó an GNBS a bhainistiú agus a rialú go ginearálta, mar aon leis an bhfoireann atá sannta di, agus comhlíonfaidh sé feidhm ar bith eile a thugann an Bord dó. Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an duine atá freagrach freisin chun críocha Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

Tá ceithre choiste reachtúil ag an mBord atá freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar oibríochtaí an GNBS agus a Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach; Coiste Iniúcháireachta, Coiste Bainistíochta Riosca, Coiste Creidmheasa, agus Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Tá dhá choiste eile ag an mBord chomh maith: Coiste Comhairleach Pleanála agus an Coiste Luach Saothair. Tá téarmaí tagartha foirmiúla aontaithe ag an mBord dá fhochoistí reachtúla, coistí atá faoi réir athbhreithnithe rialta. Tá cinntí creidmheasa áirithe tarmilgthe ag an mBord don Choiste Creidmheasa agus don Fhoireann Feidhmiúcháin Sinsearach tríd an Beartas Creidmheasa Údarás Tarmilgthe atá a chuirtear faoi aithbhreithniú rialta. Chomh maith leis sin, tá gnéithe áirithe dá chlár comhardaithe agus dá bheartais státchiste tarmilgthe ag an mBord don Choiste Bainistíochta Riosca agus don Fhoireann Feidhmiúcháin Sinsearach.

Tá léirmheas agus breathnú de gnáth tuairisciú an Coiste Iniúcháireachta (a dhéanann maoirsiú ar obair an Iniúcháir Inmheánaigh), an Coiste Bainistíochta Riosca, an Coiste Creidmheasa, An Coiste Airgeadais agus Oibríocháin, an Coiste Luach Saothair, an Ceannasaí Iniúcháir agus Riosca agus an Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach chun an Bhord san áireamh i monatóireacht éifeachtacht rialú inmheánach an Bhoird.

Ghlac an Bord chucu féin an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2009 (Cód 2009) a cuireadh in óiriúnt dá struchtúr rialacháin agus riachtanais reachtúil an tAcht. Rinne an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe athbhreithniú ar an gCód 2009 a sheoladh i Lúnasa 2016 le dáta éifeachúil de 1 Meán Fómhair 2016. Chuir an Bord an Cód i bhfeidhm óna dháta éifeachúil, faoi réir uimhir míniúcháin teoranta (mar a fhoráiltear sa gcur chuige 'cloí nó mínigh' a glacadh leis sa Chód) a bhaineann amach, i ngach cás, cuspóirí an Chód tríd beart reachtúil agus rialachas malartach. Áit ar ghá, mar pháirt do cuir i bhfeidhm an Cód, tá socruithe curtha in áit ag GBNS chun comhlíonadh an Cód a chinntiú agus déanann sé athbhreithniú ar a pholasaithe agus a ghnáthamh ar bhun thréimhsiúl leanúnach le comhlíonadh an Chód a chinntiú chomh maith le dea-chleachtas i rialachas corparáideach.

Feidhmíonn an Coiste Iniúcháireachta i gcomhréir leis na prionsabail atá leagtha amach sa Chód. I measc fhreagrachtaí an Choiste tá maoirseacht a dhéanamh ar an bpróiseas tuairiscithe airgeadais, athbhreithniú a dhéanamh ar an gcóras rialaithe inmheánaigh, athbhreithniú a dhéanamh ar na próisis iniúchta inmheánacha agus seachtreacha agus an Beartas Frithchalaoise a chur i bhfeidhm.

Déanann an Bord athbhreithniú ar bhonn bliantúil ar Beartas Frithchalaoise GNBS agus is i Nollaig 2017 is deireanaí a d'fhaomhaigh an Bord é. Faoin mbeartas seo ní mór an Coiste Iniúcháireachta a chur ar an eolas maidir le gach tuairisc a bhaineann le calaiois nó calaiois amhrasta. Tá Beartas ag GNBS freisin a bhaineann le "Éagóiritheoireacht" a Thuairisciú agus le Nochtadh Faisnéise a Chosaint, a dhéanann an Bord athbhreithniú ar bhonn bliantúil air agus is i Meitheamh 2017 is deireanaí a d'fhaomhaigh an Bord é. Faoin mbeartas déantar prionsabail dea-rialachais chorparáidigh a chur chun cinn chomh maith trí nós imeachta a leagan amach chun imní faoi éagóiritheoireacht fhéideartha, laistigh de mhíniú an Achta um Nochtadh Cosanta 2014, a thuairisciú agus aghaidh a thabhairt air. Tá feidhm ag an mbeartas maidir le gach "oibrí" de chuid GNBS agus tá foráil ann do nochtadh faisnéise ábhartha, go himmheánach trí bhainisteoir líne nó Ceannasaí Comhlíontachta nó go seachtarach trí "Dhuine Ainmnithe". Éilítear ansin ar an gCeannasaí Comhlíontachta agus an Duine Ainmnithe tuairisc a thabhairt do Chathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta. Tá an Coiste Iniúcháireachta freagrach as úinéireacht an Bheartais um Éagóiritheoireacht a Thuairisciú agus Nochtadh a Chosaint sa mhéid a bhaineann sé le feidhmeanna an GNBS, maoirseacht ar a fhorfheidhmiú ó thaobh na feidhmeanna sin de agus maoirseacht ar fhiosrúcháin, lena n-áirítear teagmháil leis an gCeannasaí Comhlíontachta GBCN lena chinntiú go ndéantar aon tuairisc a fhaightear a mheas agus a fhiosrú i gceart.

De réir Roinn 22 den Acht um Nochtuithe Cosanta 2014 foilsíonn GNBS tuarascáil ar a suíomh gréasáin i Meitheamh gach bliain a bhaineann leis an méid nochtaithe cosanta a rinneadh sa bhliain roimhe agus aon gníomh a glacadh mar fhreagra ar a léithead.

Tá Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach ag an GNBS atá, i gcomhar leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, freagrach as gnó an GNBS a bhainistiú. Tá freagracht, údarás agus cuntasacht bainistíochta mínithe agus comhaontaithe go foirmiúil leis an mBord.

Tá Cóid Chleachtais comhaontaithe leis an Aire Airgeadais (an tAire) de réir Alt 35 den Acht, lena n-áirítear inter alia Cóid ina leagtar amach na caighdeáin a bhfuiltear ag súil leo ó oifigigh an GNBS. Déanann an Bord athbhriethniú bhliantúil ar na Cóid Cleachtais cuirtear aon leasú faoi bhráid an Aire lena gceadú roimh foilsíúchán ar shuíomh ghreásáin GNBS. Le linn na bliana, cheannaigh Link Group Capital Asset Services agus tá sé anois ag trádáil faoin ainm Asset Services.

Braitheann an GNBS cuid mhaith ar na rialuithe arna bhfeidhmiú ag roinnt tríú páirtithe lena n-áirítear GBCN, an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir. Ina leith seo ba cheart aird a thabhairt ar na nithe seo a leanas:

- Tá córas dea-fhorbartha um rialú inmheánach ag GBCN agus tá aon seirbhísí comhroinnte atá á soláthar don GNBS á soláthar de réir an chreata rialaithe seo;
- Tá nósanna imeachta bunaithe ag GNBS leis an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir le haghaidh tuairiscíú teagmhas, lena n-áirítear teipeanna rialaithe agus nósanna imeachta formhéadaithe;
- Loirgeann agus faigheann an GNBS dearbhuithe ó GBCN, Asset Services agus Banc na hÉireann agus Bainc-Aontas Éireann cpt go bhfuil athbheithniú déanta acu ar a gcórais um rialú inmheánach airgeadais i ndáil foráil seirbhísí do GNBS.

Measúnú Riosca

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar fheidhmiú beartas riosca agus leibhéal lamháltais atá faofa ag an mBord. Cinntíonn an Coiste Bainistíochta Riosca go bhfuil an riosca á bhainistiú go héifeachtach agus go héifeachtúil ar mhaithe le tacú le toradh foriomlán tráchtála de réir an Achte. Tá meicníochtaí tuairiscithe bunaithe ag an gCoiste Bainistíochta Riosca chun monatóireacht agus athbheithniú a dhéanamh ar phríomhrioscaí agus straitéisí maolaithe, le cinntiú go bhfuil na rioscaí seo á bhfeidhmiú laistigh de theorainneacha faofa an Bhoird.

Tá Clár Rioscaí á choimeád ina n-aithnítear agus ina rangáítear rioscaí a d'fhéadfadh cosc a chur ar an GNBS a cuspóirí a bhaint amach agus a dhéanamh measúnú ar an impleacht agus ar an dóchúlacht go dtarlóidh teagmhais éagsúla riosca ar fud na heagraíochta agus laistigh dá timpeallacht oibriúcháin. Bunaithe ar na rioscaí aitheanta, aontaítear ar ghníomhartha chun na rioscaí seo a bhainistiú agus a mhaolú. Déanann Ceann Rannáin athbheithniú ar chlár rioscaí roinne ar bhun ráithiúil agus cuirtear fianuithe sínithe isteach go feidhm Iniúchta agus Riosca GBNS. Déanann feidhm Iniúchta agus Riosca agus Coiste Bainistíochta Riosca GBNS athbheithniú ar na clár rioscaí seo.

Comhcheanglaítear na clár rioscaí roinne le clár riosca iomlán an slánaonad a chruthú a dhéanamh an Coiste Bainistíochta Riosca athbhriethniú air ar bhun ráithiúil agus an Bord ar bhun leathbhliantúil. Éilítear ar an Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach, ar bhun ráithiúil, oibríochtaí rialuithe comhaontaithe ina roinne le riosca a bhainistiú agus a mhaolú a fhianú.

D'aithin an Coiste Bainistíochta Riosca cúig phríomhriosca a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar chuspóirí straitéiseacha iomlána an GNBS a bhaint amach. Is iad seo a leanas na príomhrioscaí:

- Suaitheadh maicreacnamaíoch nó airgeadais baile nó idirnáisiúnta;
- Caillteanas ábhair de chaipiteal daonna;
- Teip ar pleanna Chrios Forbartha Straitéisí Cheantar na nDugaí a sholáthar;
- Teip ar pleannanna Pleananna Réadmhaoine Cónaithe a sholáthar;
- Damáiste ar an gcáil.

Tá na Príomhrioscaí á n-athbheithniú go leanúnach ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus déantar aon athruithe a thuairisciú do Bhord an GNBS ag an am céanna. I Mí Bealtaine 2017, d'fhaomhaigh Bord an GNBS Ráiteas Éilimh ar Riosca do gach ceann de na Príomhrioscaí a shainíonn claonadh GNBS chun rioscaí áirithe a ghlacadh lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.

Cuireann Asset Services agus Bainc-Aontas Éireann cpt clár rioscaí ar fáil gach ráithe ar aon dul leis na teimpléid chaighdeánacha comhaontaithe leis an GNBS.

Príomhphróisis Rialaithe Inmheánaigh Airgeadais

Tá beartais agus nósanna imeachta forbartha ag an GNBS maidir le príomhghnéithe riaracháin agus bainistíochta an ghnó. Tá sainmhíniú agus feabhas leanúnach déanta ag na úinéirí gnó ar na beartais agus ar na nósanna imeachta seo de réir mar atá an GNBS forbartha.

Tá creat tuairiscithe airgeadais bunaithe ag an GNBS le tacú lena tuairiscíú airgeadais míosúil, ráithiúil agus bhliantúil agus d'ullmhú ráiteas airgeadais comhdhlúite agus na Gníomhaireachta a ionchorpraíonn na próisis agus na rialuithe uile a bhfuil cur síos déanta orthu sa ráiteas seo. Tá próiseas comhdhlúthúcháin atá go hiomlán uathoibríoch i bhfeidhm ag GNBS.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais (ar lean)

Cuireann an GNBS feabhsuithe go leanúnach i bhfeidhm ar a córais faisnéise bainistíochta d'fhonn tuairisciú feabhsaithe a éascú chuig an mBord, an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Fhoireann Feidhmiúcháin Shinsearach maidir lena feidhmíocht. Leanann an GNBS ag déanamh forbartha ar fhaisnéis bainistíochta chun tacaíocht a thabhairt don GNBS lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach agus chun monatóireacht a dhéanamh orthu, ar nós soláthar tithíochta cónaithe agus soláthar forbartha i gcrios forbartha straitéisí Cheantar Dugaí Bhaile Átha Cliath.

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmilgthe ag an mBord dó. Áirítear ina measc seo inter alia faomhadh bainistíocht sócmhainní féichiúnaithe/straitéisí laghdaithe fiachais, réamhíocaíocht airgid nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní/iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisiocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoinne agus cinntí gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh áit ar cuí. Chomh maith leis sin, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú agus cuireann sé moltaí faoi bhráid an Bhoird maidir le hiarratais sonracha ar chreidmheas sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás i ndáil lena leithéid. Tá sé freagrach as beartais ábhartha um Aisghabháil Sócmhainní a mheas roimh fhaomhadh an Bhoird, agus soláthraíonn sé ról maoirseachta maidir le mórchinntí creidmheasa déanta faoi leibhéal údaráis tarmilgthe an Choiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú ar an bhFaisnéis Bainistíochta a ullmhaíonn ag baint leis an Aisghabháil Sócmhainní, Bainistiú Sócmhainní agus Soláthar Tithíochta Cónaithe i ndáil le punann an GNBS lena chinnteoireacht a thacú.

Maidir leis an gCoiste Iniúcháireachta, trína fhreagrachtaí a chomhlíonadh i ndáil leis an bpróiseas tuairiscithe airgeadais agus leis an athbhreithniú ar an gcóras rialaithe inmheánaigh, cuireann sé leis an bpróiseas Rialaithe Inmheánaigh freisin.

Soláthar

Tá polasaí soláthair agus doiciméad Treoir agus Ghnáthaimh Soláthair curtha ar bun ag GNBS a dhéantar athbhreithniú air agus a chuirtear i láthair an Bhoird le formheas gach bliain. Comhlíontar riachtanais soláthair GNBS de réir na doiciméad thuasluaite.

I litir chuig an Roinn Airgeadais maidir le cuir i bhfeidhm an Chód, leag GBNS amach nach mbeartaíonn sé cloígh leis an sraith iomlán treoir soláthair náisiúnta leagtha amach ag an Oifig um Sholáthar Rialtais mar gheall ar na fáthanna leagtha amach thíos:

- Tá Polasaí Soláthair GNBS comhseasmhach le prionsabail na treoir éagsúla leagtha síos ag an OSR, ach amáin i leith an chuid sin de Imlitir an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe 10/2014 ina nílítear go bhfógraítear gach soláthar that €25,000 ar an suíomh gréasáin soláthar náisiúnta www.eTenders.gov.ie. Nuair a chuirtear san áireamh fo gníomhaíonn GBNS i dtimpeallacht tráchtála agus go gcaithfidh sé a iomaíochas tráchtála a chothbháil, ghlac GNBS próisis malartach a dhéanann iarracht luach ar airgead barrmhaith a chuir ar fáil óna soláthar agus ag an am chéanna ag cur fachtóirí eile san áireamh ina measc, éifeachtúlachtaí gnóthaithe ó phainéal a úsáid, rúndacht, coinbhleacht leasa agus amlínte ar sheachadadh seirbhísí. I gcásanna áirithe, faoi Polasaí Soláthar GBNS, cinnítear go bhfuil sé oiriúnach maolú ceadaithe cuí a fháil ó pholasaí soláthar GNBS (i. gan próiseas tairsceana iomaíoch a reachtáil) m.sh. in ábhar rúnda, an-íogar, áit a bhuil ceisteanna comhlínt leasa, ar son tairbhe nó áit a bhfuil eolas reatha roimh ré ag na soláthróirí seirbhíse ar an fiachach/sócmhainn.
- Leanfaidh GNBS ag cloígh lena Polasaí Soláthar agus doiciméad Treoir agus Ghnáthaimh Soláthair a chreideann GNBS atá dóthanach le cuspóirí caiteachas poiblí an Chód a bhaint amach le leibéal ard trédhearcacht i soláthar tríd a bpróisis agus úsáid an córas ríomhthairiscint agus Iris Oifigiúil na gComhphobal Eorpach nuair is gá.

Tá GBNS faoi réir Treoir AE 2014/24/EU atá curtha i bhfeidhm in Éirinn ag Rialacháin an AE (Conarthaí Údaráis Phoiblí a Dhámhachtain) 2016 (na "Rialacháin"), maidir le soláthar earraí, oibriúcháin agus seirbhísí thar luach tairisí áirithe leagtha amach ag an AE. Nuair nach bhfuil feidhm le na Rialacháin – mar go bhduil luach an soláthar faoi tairisí an AE nó nuair atá sé lasmuigh den Rialacháin – tógann GNBS próiseas i gcúram atá deartha leis an luach airgead is fearr a bhaint amach. Ach amháin nuair nach mbaintear le na Rialacháin, ceadáíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin nó Bord GNBS ag bráth ar luach an chonartha aon maolú a thugtar ar phróiseas agus nósanna soláthar GNBS.

Ní hionann úsáid maolú faoi Polasaí Soláthair GNBS agus Doiciméad Treoir agus Ghnáthaimh Soláthair agus neamhchomhlíonadh polasaí soláthar. Baineann reachtaíocht an AE le conarthaí atá thar tairseach an AE agus ceadáíonn Rialacháin Soláthar an AE 2016 maolú ó phróiseas iomaíoch tairisceana AE i gcúinsí iontach teoranta. Níor cheadaigh GNBS aon maolú ó phróiseas iomaíoch tairisceana AE le linn na bliana tuairiscithe.

Cheadaigh an Phríomhoifigeach Fheidhmeannach maolú le luach €4.5m (2016: €3.5m) le linn 2017. Bhí an méid seo ó mhaolaithe ó chreatlach atá ann cheanna féin in áit €3.0m (2016: €2.3m), inar ceapadh solárthaí seirbhíse go díreach ó phainéal chreatlach atá ann cheanna féin gan mion-phróiseas tairisceana a reachtáil. Is ceapaithe díreach go solárthaí seirbhíse é an iomlán €1.5m (2016: €1.2m) de maolaithe fágtha agus is eisceacht ceadaithe faoi Polasaí Soláthar agus Doiciméad Treoir agus Ghnáthaimh Soláthair GNBS iad. Cuimhníonn agus ceadáíonn an Phríomhoifigeach Fheidhmeannach réasúnaíocht aon maolú agus cuirtear chuig an Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin é. Cuirtear ar shúile an Bhoird maolaithe atá thar luach áirithe. Tá miondealú ar an creatlach agus na maolaithe Polasaí Soláthar agus Doiciméad Treoir agus Ghnáthaimh Soláthair curtha ar fáil sa tábla thíos².

² Cuireann GNBS gach maolú san áireamh, beag beann ar a luach agus dá bhrí sin cuirtear gach maolú faoi €25k san áireamh. Déantar é sin le trédhearcacht a chinntiú dá mba rud é go gcuirfí aon síneadh le conradh ar leith ionas go ndéanfar méideanna carnacha a thuairisciú agus lena chinntiú go bhfuil maoirseacht ag GNBS ar aon mhaolú ar chonradh, beag beann ar a luach.

Tá na méideanna atá curtha síos do mhaolaithe bunaithe ar mheastacháin ag an am a lorgaítear an maolú agus a bhronnar an Conradh. D'fhéadfadh téarma a bheith ag baint le roinnt conarthaí a mhaireann tar éis dheireadh na bliana airgeadais agus de ghnáth ní dhéanfar iad a thuairisciú ach amháin sa bhliain a bronnadh an Conradh, seachas má lorgaítear síneadh leis an maolú bunaidh i gcás inarb é polasaí GNBS maolú breise a lorg agus déantar an luach carnach a thaifeadadh. Ar mhaithe le trédhearcacht, tuairiscíonn GNBS méid carnach aon chonradh cibé acu ar tuairiscíodh an Conradh roimhe faoin luach measta tosaigh.

Tábla 1.1 – Maolaithe bronntha ó phainéal creatlacha reatha

Fáth Maolaithe	Uimhir Conarthaí 2017	Meastachán Luach Conarthaí Bronnta €'000 2017	Uimhir Conarthaí 2016	Meastachán Luach Conarthaí Bronnta €'000 2016
Eolas roimh ré ag soláthraí seirbhíse ar an fhiachach/sócmahinní	23	2,710	29	2,027
Níor cheadaigh práinneacht na hoibre go leor ama le mion-phróiseas tairisceana a reachtáil	6	329	10	252
Iomlán	29	3,039	39	2,279

Tábla 1.2 – Maolaithe bronntha ó phainéal creatlacha reatha de réir Roinne

Roinn	Fáth Maolaithe	Uimhir Conarthaí 2017	Meastachán Luach Conarthaí Bronnta €'000 2017	Uimhir Conarthaí 2016	Meastachán Luach Conarthaí Bronnta €'000 2016
Dlíthiúil³	Eolas roimh ré ag soláthraí seirbhíse ar an fhiachach/sócmahinní	23	2,710	27	1,873
	Níor cheadaigh práinneacht na hoibre go leor ama le mion-phróiseas tairisceana a reachtáil	6	329	10	252
Teicneolaíocht Faisnéise	Eolas roimh ré ag soláthraí seirbhíse ar an fhiachach/sócmahinní	-	-	2	154
Iomlán		29	3,039	39	2,279

Tábla 2.1 – Derogations granted from NAMA Procurement Policy

Fáth Maolaithe	Uimhir Conarthaí 2017	Meastachán Luach Conarthaí Bronnta €'000 2017	Uimhir Conarthaí 2016	Meastachán Luach Conarthaí Bronnta €'000 2016
Eolas roimh ré ag soláthraí seirbhíse ar an fhiachach/sócmahinní	17	831	14	700
Práinneacht an obair de dhíth	11	352	7	421
Níor cheadaigh rúndacht nó íogaireacht na hoibre go leor ama le mion-phróiseas tairisceana a reachtáil	3	360	4	128
Iomlán	31	1,543	25	1,249

³ Ba cheart a thabhairt faoi deara gur próiseas iomaíoch é bunú na bpainéal dlíthiúil, lenar ceadaíodh ceapacháin dhíreacha. Fágfar seirbhísí dlí as an áireamh ó na rialacha soláthair i mórchuid na gcásanna, rud a cheadaíonn an tsolúbthacht sin. Rinne comhlachtaí tairiscintí bunaithe ar rátaí in aghaidh na huairé inter alia, rátaí nach bhféadfaidh siad a sháru i dtaca le haon tasc. Cuireann GNBS painéil dhlíthiúla faoin dara babhta tairisceana chun luach níos fearr ar airgid a chinntiú uair amháin atá raon sonrach na hoibre sainaitheanta agus lena gcuimsítear iarratas ar tháille sheasta de ghnáth. Dá bhrí sin, áirítear ceapacháin ar phainéil dhlíthiúla nach gcaithfí a rangú mar mhaolaithe sa tuarascáil seo freisin.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais (ar lean)

Tábla 2.2 – Maolaithe bronntha ó Pholasáí Soláthar GBNS de réir Roinne

Roinn	Fáth Maolaithe	Meastachán Luach Conarthaí Bronnta €'000 2017		Meastachán Luach Conarthaí Bronnta €'000 2016	
		Uimhir Conarthaí 2017	Uimhir Conarthaí 2016	Uimhir Conarthaí 2017	Uimhir Conarthaí 2016
Dlíthiúil	Eolas roimh ré ag soláthraí seirbhíse ar an fhiachach/sócmahinní	7	254	3	75
	Práinneacht an obair de dhíth	6	186	1	25
	Níor cheadaigh rúndacht nó íogaireacht na hoibre go leor ama le mion-phróiseas tairisceana a reachtáil	-	-	1	13
Teicneolaíocht Faisnéise	Eolas roimh ré ag soláthraí seirbhíse ar an fhiachach/sócmahinní	1	10	4	297
	Práinneacht an obair de dhíth	-	-	2	209
	Níor cheadaigh rúndacht nó íogaireacht na hoibre go leor ama le mion-phróiseas tairisceana a reachtáil	2	260	2	15
Aisghabháil Sócmahinní	Eolas roimh ré ag soláthraí seirbhíse ar an fhiachach/sócmahinní	5	351	4	144
	Práinneacht an obair de dhíth	2	108	1	32
Bainistíocht Sócmahinní	Eolas roimh ré ag soláthraí seirbhíse ar an fhiachach/sócmahinní	2	78	1	15
	Práinneacht an obair de dhíth	1	15	1	10
	Níor cheadaigh rúndacht nó íogaireacht na hoibre go leor ama le mion-phróiseas tairisceana a reachtáil	-	-	1	100
Corparáideach	Úsáid ionad mhór le foireann a shuigh do imeacht	1	15	1	15
	Práinneacht an obair de dhíth	1	28	-	-
	Níor cheadaigh rúndacht nó íogaireacht na hoibre go leor ama le mion-phróiseas tairisceana a reachtáil	1	100	-	-
Seachadadh Cónaithe	Eolas roimh ré ag soláthraí seirbhíse ar an fhiachach/sócmahinní	2	138	2	169
	Práinneacht an obair de dhíth	-	-	1	130
Iomlán		31	1,543	25	1,249

Coráis agus Infreastruchtúr Teicneolaíocht Faisnéise

Leanann GNBS cur chuige struchtúrtha i tabhairt faoi tionscadail córais ghnó atá rialaithe ag mion-doiciméid solártha. Le linn 2017 rinneadh clár feabhais in áit athraithe shúntasach ar na croí córais. Sé sin Stór Iasachtaí GNBS, an Córas Bainistíocht Punann, an Córas Bainistíocht Doiciméad agus an Córas Bainistíocht Faisnéise. Tá smachtanna ag GNBS i leith rochtain teicneolaíocht faisnéise a fháil ar fhostaigh nua, athraithe i gceartanna rochtain ó athraithe foirne nó tar éis ball foirne éirí as a fhógrú. Déanann lucht ardbhainistíochta athbhreithniú ráithiúil ar rochtain chuig córais agus sonraí agus tuairiscítear go Foireann Tacaíochta Córais Gnó GNBS é.

Chuir GNBS creatlach oiriúnach i bhfeidhm le cinntiú go gcloíonn sé le Achtanna um Chosaint Sonraí. Mar pháirt den creatlach seo tá córais agus smachtanna le fáil ar shonraí a shrianadh. Nuair a thugann GNBS sárúithe nó sárúithe líomhnaithe faoi deara, scrúdaítear iad go hiomlán agus déantar iad a thuairisciú do na húdaráis cuí nuair is gá.

Tuirisceáil Airgeadais agus Bainistíochta

Déanann an Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin monatóireacht ar bhainistíú airgeadais agus oibriúcháin an GNBS agus ar a cuid tuairiscithe bhuiséadaigh agus bainistíochta, lena n-áirítear ullmhú na mbuiséad bliantúil. Soláthraíonn an GNBS measúnú rialta ar a hioncaim agus costais iarbhrí go buiséid don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Déanann an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin monatóireacht freisin ar fhorbairt agus forfheidhmiú chórais an GNBS.

Cuireann an GNBS faisnéis airgeadais agus feidhmíochta míosúil, ráithiúil agus bhliantúil i láthair an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Bhoird agus cuirtear faisnéis airgeadais agus feidhmíochta ráithiúil agus bhliantúil i láthair an Aire Airgeadais freisin mar atá riachtanach faoin Acht.

Lena chois sin, soláthraíonn an GNBS faisnéis bhainistíochta don Fhoireann Feidhmiúcháin Sinsearach, don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus don Bhord i ndáil le feidhmíocht na bhféichiúnaithe agus na punainne iasachtaí.

Iníúchadh Inmheánach

Gníomhaíonn PwC mar Iníúcháir Inmheánach GNBS. Tá feidhm iniúchta inmheánaigh bunaithe ag an Iníúcháir Inmheánach, atá ag feidhmiú de réir an Chóid Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit. D'fhaomh an Coiste Iniúcháireachta plean iniúcháireachta inmheánaí don bhliain 2017. De réir an phlean seo, tá roinnt iniúchtaí déanta ag an Iníúcháir Inmheánach ar rialuithe atá i bhfeidhm ag an GNBS, Capita agus na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Tuairiscíonn an Iníúcháir Inmheánach a chuid torthaí díreach chuig an gCoiste Iniúcháireachta. Aibhsíonn na tuarascálacha seo easnaimh nó laigí, más ann dóibh, sna córais rialaithe inmheánaigh agus moltar bearta ceartaitheacha atá le glacadh nuair is cuí. Faigheann an Coiste Iniúcháireachta nuashonruithe, ar bhonn rialta, ar stádas na saincheisteanna tugtha chun solais ag na hIníúcháirí Inmheánacha agus Seachtracha agus leantar suas le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de láimh i ndáil leis na saincheisteanna úd.

Monatóireacht Feidhmíocht Soláthraithe Seirbhíse

Tá próisis bunaithe ag an GNBS chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmiú an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir, lena n-áirítear tuairiscí seirbhíse míosúla, athbheithnithe seirbhíse rialta agus Coistí Stiúrtha a bhunú. Tá tuairiscí seirbhíse míosúil, athbheithnithe seirbhíse rialta agus cruinnithe rialta coiste stiúrtha shaincheisteanna feidhmíochta agus oibriúcháin a athbheithniú san áireamh.

Bunaíodh Coiste Seirbhíse GNBS/GBCN i 2014 agus casann an choiste le chéile nuair is gá le maoirseacht a dhéanamh ar seachadadh seirbhíse comhroinnte curtha ar fáil ag an GBCN go GNBS agus monatóireacht a dhéanamh ar na costais tabhaithe.

Tuairiscíú Poiblí

Tá feidhm Straitéis agus Cumarsáid bunaithe ag GNBS a bhfuil bainistíocht cumarsáid seachtrach le páirtithe leasmhara agus leis an phreas mar fhreagracht aige, le cinntiú go n-iompraíonn an Gníomhaireacht chomh trédhearcach agus is féidir lastigh do pharaiméadar a dhualgais dlíthiúla.

Bunaíodh próisis le glacadh le, athbheithniú a dhéanamh ar agus freagra a thabhairt ar ceisteanna ginearálta an phobal, chomh maith le láimhseáil agus freagairt Ceistanna Pharlaiminteach, ceisteanna Oireachtais agus iarratias um Shaoráil Faisnéise. Tá freagracht iomlán ag Foireann Cumarsáide GNBS ar eolas a chur ar fáil do agus freagairt a thabhairt ar chesiteann an Coiste um Chuntais Phoiblí.

Athbheithniú Bliantúil ar Rialuithe

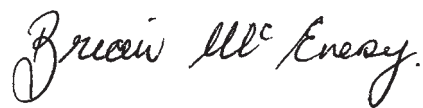
Dearbhaímid go bhfuil athbheithniú déanta ag an mBord ar éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach airgeadais an GNBS don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017. Rinne an Coiste Iniúcháireachta athbheithniú mionsonraithe, agus thuairiscigh sé a chuid torthaí don Bhord i Márta 2018. San athbheithniú ar éifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais áiríodh:

- Athbheithniú agus breithniú ar athraithe ón athbheithniú dheirneach agus rioscaí suntasacha roimh GNBS agus a ábaltacht freagra a thabhairt ar na hathraithe i gnó agus an timpeallacht seachtrach;
- Athbheithniú agus breithniú ar thuairiscíú rialta an Coiste Iniúcháir agus an Coiste Bainistíocht Riosca ar an córas smacht inmheánach;
- Athbheithniú agus breithniú ar éifeachtacht próiséas tuairiscíú poiblí GNBS;
- Athbheithniú agus breithniú chlár oibre an Iníúcháir Inmheánaigh agus breithniú ar a thuarascálacha agus torthaí;
- Athbheithniú ar shaincheisteanna rialuithe inmheánacha airgeadais aitheanta ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste agus ag iniúcháirí reachtúla fóchuideachtaí Grúpa GNBS, le linn a chuid oibre mar iniúcháir seachtrach;
- Athbheithniú ar thuairiscíú rialta an Iníúcháir Inmheánaigh ar stádas na timpeallachta rialaithe airgeadais inmheánaí, agus stádas na saincheisteanna tugtha chun solais roimhe seo óna dtuarascálacha féin agus ábhair tugtha chun solais ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste. Leanann an Coiste Iniúchta suas freisin le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de láimh i ndáil leis na saincheisteanna tugtha chun solais;
- Athbheithniú ar litreacha dearbhaithe faighte ó GBCN, Asset Services, Banc na hÉireann agus Banc-Aontas Éireann cpt i ndáil le feidhmiú a gcóras um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana;
- Athbheithniú ar ráitis dearbhaithe rialaithe curtha i gcrích ag Lucht Bainistíochta Sinsearaí agus Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach an GNBS i ndáil le héifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana.

Frank Daly
Cathaoirleach

25 Aibreán 2018

Brian McEnery
Cathaoirleach, Coiste Iniúcháireachta

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

Tuairim maidir leis na ráitis airgeadais

Tá ráitis airgeadais Grúpa agus Gníomhaireacht an Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní iniúchta agam don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2017 de réir mar a éilítear faoi fhorálacha Alt 57 an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní. Cuimsítear leis na ráitis airgeadais

- an ráiteas ioncaim comhdhlúite
- an ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh
- an ráiteas ioncaim na Gníomhaireachta
- an ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais agus ráiteas na Gníomhaireachta ar an staid airgeadais
- an ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas agus an ráiteas na Gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas
- an ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid agus an ráiteas na Gníomhaireachta ar shreabhadh airgid
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar pholasaithe shuntasacha cuntasaoíochta.

Is é mo thuairim go dtugann siad léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, dliteanais agus ar staid airgeadais an Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní amhail an 31 Nollaig 2017 agus ar a ioncam agus a chaiteachas 2017 de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) mar a ghlacann an Aontas Eorpach leo agus faoi fhórlacha an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

Bunús leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (ISAnna). Tá mé neamhspleách ón gcomhlacht agus tá mo chuid freagrachtaí eiticiúla comhlíonta agam i gcomhréir leis an Cód Eitice arna bhfógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta (INTOSAI).

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúcháireachta atá faighte agam leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi.

Tuairisc ar eolas seachas na ráiteas airgeadais, agus ar nithe eile

Tá eolas eile faoi leith curtha i láthair ag an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní leis na ráitis airgeadais. Cuimsíonn sé an tuarascáil bhliantúil lena n-áirítear an ráiteas maidir le rialachas, tuarascáil na stiúrthóirí agus an ráiteas maidir le rialú inmheánach. Tá cur síos san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar mo chuid freagrachtaí maidir le tuairisc a thabhairt ar an eolas sin, agus ar nithe eile faoi leith ar a dtuairiscím trí eisceacht.

Níl aon ní le tuairisciú agam ina leith sin.

Seamus McCarthy

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

30 Aibreán 2018

Freagrachtaí Comhaltaí Boird

Leagtar amach freagrachtaí comhaltaí Boird i dtuarascáil an Bhoird. Tá comhaltaí Boird freagrach as an méid seo a leanas

- ullmhú na ráiteas airgeadais san fhoirm a fhorordaítear faoi alt 54 an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009
- cinntiú go dtugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais i gcomhréir le Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais Idirnáisiúnta;
- rialtacht idirbhearta a chinntiú
- oiriúnacht na húsáide a bhaineann na stiúrthóirí as an mbonn cuntasáiochta gnóthais leantaigh a mheas, agus
- cibé rialú inmheánach a mheasann siad is gá le go bhféadfadh ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu mar gheall ar chálaois nó ar bhotún.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 57 an Achta iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní agus tuarascáil orthu a thabhairt do Thithe an Oireachtais.

Is é cuspóir m'iniúchta dearbhú réasúnta a fháil an bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha mar gheall ar chálaois nó ar bhotún. Is ionann dearbhú réasúnta agus leibhéal ard dearbhaithe, ach ní ionann é agus ráthaíocht go n-aimseoidh iniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na ISAnna míráiteas ábhartha i gcónaí. Féadfaidh míráitis eascairt as calaois nó botún agus meastar iad a bheith ábhartha más féidir a bheith ag súil go réasúnta go n-imreodh siad tionchar, go haonair nó go comhiomlán, ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na ISAnna, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Agus é sin á dhéanamh agam,

- Déanaim rioscaí maidir le míráitis ábhartha sna ráitis airgeadais, cibé acu mar gheall ar chálaois nó ar bhotún, a shainaithint agus a mheas; déanaim nósanna imeachta iniúcháireachta a dhearadh agus a chur i bhfeidhm a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúcháireachta atá leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi. Tá an riosca nach n-aimseofar míráiteas ábhartha mar thoradh ar chálaois níos airde ná an riosca maidir le ceann a eascaíonn as botún, mar go bhféadfadh sé go mbeadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon ghnó, mífhaisnéis, nó gabháil treise ar an rialú inmheánach i gceist leis.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúcháireachta a dhearadh atá oiriúnach sna cúinsí, ach nach bhfuil oiriúnach chun tuairim a chur in iúl maidir le héifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar oiriúnacht na bpolasaithe cuntasáiochta a úsáideadh agus réasúntacht na meastachán cuntasáiochta agus an nochtadh gaolmhar.
- Tagaim ar thátail maidir le hoiriúnacht na húsáide a bhaintear as an mbonn cuntasáiochta gnóthais leantaigh agus, bunaithe ar an fhianaise iniúcháireachta a fhaightear, maidir le cibé acu an bhfuil éiginnteacht ábhartha ann a bhaineann le himeachtaí nó cúinsí a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar chumas an chomhlachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má thagaim ar an tátal go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, éilítear orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar an nochtadh bainteach sna ráitis airgeadais nó, mura leor an nochtadh sin, mo thuairim a mhodhnú. Tá mo thátail bunaithe ar an bhfianaise iniúcháireachta a fuarthas suas go dáta mo thuarascála. D'fhéadfadh imeachtaí nó coinníollacha amach anseo, áfach, bheith ina gcúis leis an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní scor de bheith ina ghnóthas leantach.
- Déanaim measúnú ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus cibé acu an léiríonn na ráitis airgeadais na hidirbhearta agus imeachtaí bunúsacha ar bhealach lena mbaintear cur i láthair cóir amach.

Cuirim in iúl dóibh siúd atá freagrach as rialachas, i measc nithe eile, raon feidhme beartaithe agus uainiú an iniúchta agus tátail shuntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh a aimsím le linn m'iniúchta i dtaca le rialachas inmheánach.

Eolas nach mbaineann leis na ráitis airgeadais

Ní chumhdaítear le mo thuairim faoi na ráitis airgeadais an t-eolas eile a chuirtear i láthair leis na ráitis sin, agus ní thugaim aon chineál tátail maidir le dearbhú ina leith.

I dtaca le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, éilítear orm faoi na ISAnna an t-eolas eile a léamh a cuireadh i láthair agus, le linn dom é sin a dhéanamh, breathnú an bhfuil an t-eolas eile neamh-chomhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuarthas le linn an iniúchta, nó an cosúil ar shlí eile go bhfuil míráiteas ábhartha déanta ina leith. Más rud é go mbainim an tátal, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go bhfuil míráiteas ábhartha ann i dtaca leis an eolas eile sin, éilítear orm é sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar nithe eile

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na léirbhreithnithe speisialta a bhaineann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus lena bhfeidhmiú. Tuairiscím má tá nithe ábhartha ann a bhaineann leis an mbealach ina bhfuil gnó poiblí déanta.

Féachaim le fianaise a fháil ar rialtacht idirbhearta airgeadais le linn an iniúchta. Tuairiscím aon chás ábhartha nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na críocha dá raibh siad ceaptha nó nár chloí idirbhearta leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Tuairiscím freisin trí eisceacht má, i mo thuairim,

- mura bhfaighim an fhaisnéis agus na mínithe fo léir a theastaigh uaim chun m'iniúchadh a dhéanamh, nó
- mura raibh na taifead cuntasáiochta dóthanach le iniúchadh na ráitis airgeadais a cheadú go fonmhar agus i gceart, nó
- mura bhfuil na ráitis airgeadais ag teacht le na taifead cuntasáiochta.

Ráiteas Ioncaim Comhdhlúite

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2016 Grúpa €'000
Ioncam úis	4	250,348	371,328
Costas úis agus a chosúil	5	(3,772)	(82,578)
Glanioncam úis		246,576	288,750
Ioncam táille	6	3,044	26,799
Ioncam eile/(costais)	7	21,698	35,181
Caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	8	(1,483)	(4,066)
Glanbhrabús ar dhíúscairt agus athmaoiniú iasachtaí, sócmhainní réadmhaoine agus ioncam farasbairr	9	335,035	1,109,817
Glanioncam oibriúcháin		604,870	1,456,481
Costais riaracháin	10	(67,472)	(80,044)
(Caillteanais)/gnóthachain airgeadra eachtrach	11	(6,293)	9,293
Iomlán na gcostas oibriúcháin		(73,765)	(70,751)
Brabús oibriúcháin roimh bhearnú		531,105	1,385,730
Creidmheas bhearnaithe ar iasachtaí agus infháltais	12	12,625	281,578
Brabús oibriúcháin tar éis bearnaithe		543,730	1,667,308
Creidmheas muirear	13	(62,916)	(164,603)
Brabús don bhliain		480,814	1,502,705
Brabús inchurtha i leith:			
Úinéirí an Ghrúpa		480,814	1,502,705
Leasanna neamh-urlámhais	36	-	-

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Tá na torthaí ar fad ó oibríochtaí leanúnacha.

Thar ceann an Bhoird

25 Aibreán 2018

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

Ráiteas Comhdhlúite an Ioncaim Chuimsithigh

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2016 Grúpa €'000
Brabús don bhliain		480,814	1,502,705
Míreanna ar nó nár féidir a athrangú i ndiaidh brabúsa nó caillteanas:			
Gluaiseacht i gcúlchiste fálaíthe an tsreafa airgid roimh cánachas	35	-	72,401
Gluaiseacht i gcúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin roimh cánachas	14,35	(8,739)	13,516
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	14,27	(1,014)	(17,699)
(Speansais)/ioncam cuimsitheach eile don bhliain airgeadais glan ó cháin		(9,753)	68,218
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais		471,061	1,570,923
Ioncam cuimsitheach iomlán inchurtha i leith:			
Úinéirí an Ghrúpa		471,061	1,570,923
Leasanna neamh-urlámhais	36	-	-

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Tá na torthaí ar fad ó oibríochtaí leanúnacha.

Thar ceann an Bhoird

25 Aibreán 2018

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

Ráiteas Ioncaim na Gníomhaireachta

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017 Gníomhaireacht €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2016 Gníomhaireacht €'000
Ioncam úis	4	216,629	1,495,779
Ioncam/(speansais) eile	7	41,101	49,719
Ioncam iomlán		257,730	1,545,498
Costas úis agus a chosúil	5	(3)	(2)
Costais riaracháin	10	(41,404)	(50,096)
Iomlán na gcostas		(41,407)	(50,098)
Brabús don bhliain airgeadais		216,323	1,495,400
Brabús inchurtha i leith:			
Úinéirí an Ghrúpa		216,323	1,495,400

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Tá na torthaí ar fad ó oibríochtaí leanúnacha.

Thar ceann an Bhoird

25 Aibreán 2018

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

Ráiteas Comhdhlúite ar an Staid Airgeadais

Amhail ag 31 Nollaig 2017

	Nóta	31 Nollaig 2017 Grúpa €'000	31 Nollaig 2016 Grúpa €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim	15	733,470	1,587,789
Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	15	25,000	58,000
Sócmhainní airgeadais ar fáil le díol	16	495,097	519,378
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha	17	20,151	20,481
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	18	18,437	25,999
Iasachtaí agus infháiltais (glan ó bhearnú)	19	3,193,505	3,935,151
Sócmhainní eile	28	282,339	802,271
Fardail – réadmhaoin trádála	20	277,357	330,218
Réadmhaoin, innealra agus trealamh	25	1,008	1,344
Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais	26	65,709	55,500
Iomlán na sócmhainní		5,112,073	7,336,131
Dlíteanais			
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	17	10,686	10,763
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	18	4,375	4,365
Dlíteanais eile	30	14,201	27,839
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	29	-	2,590,000
Cáin iníoctha	31	363	534
Cáin iarchurtha	27	3,453	10,293
Iomlán na ndlíteanas		33,078	2,643,794
Gnáthscair agus cúlchistí			
Gnáthscair eile	34	1,593,000	1,593,000
Caillteanais choinnithe	36	3,430,830	3,034,419
Cúlchistí eile	35	4,165	13,918
Gnáthscair agus cúlchistí atá inchurtha i leith:			
– Úinéirí an Ghrúpa		5,027,995	4,641,337
– Leasanna neamh-urlámhais	36,37	51,000	51,000
Gnáthscair agus cúlchistí iomlána		5,078,995	4,692,337
Gnáthscair agus dlíteanais iomlána		5,112,073	7,336,131

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

25 Aibreán 2018

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

Ráiteas na Gníomhaireachta ar an Staid Airgeadais

Amhail ag 31 Nollaig 2017

	Nóta	31 Nollaig 2017 Gníomhaireacht €'000	31 Nollaig 2016 Gníomhaireacht €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	15	59	112
Sócmhainní eile	28	3,540,144	3,324,368
Réadmhaoín, innealra agus trealamh	25	1,008	1,344
Infheistíocht i bhfochuideachtaí	37	49,000	49,000
Iomlán na sócmhainní		3,590,211	3,374,824
Dlíteanais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	33	53,568	53,699
Dlíteanais eile	30	6,644	7,449
Iomlán na ndlíteanas		60,212	61,148
Cothromas			
Tuilleamh choinnithe	36	3,529,999	3,313,676
Gnáthscair iomlán		3,529,999	3,313,676
Gnáthscair agus dlíteanais iomlána		3,590,211	3,374,824

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

25 Aibreán 2018

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

Ráiteas Comhdhlúite ar Athruithe ar Chothromas

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2017

Amhail ag 31 Nollaig 2017	Nóta	Gnáthscair eile Grúpa €'000	Tuilleamh coinnithe Grúpa €'000	Cúlchistí eile Grúpa €'000	Leasanna neamh-urlámhais Grúpa €'000	Gnáthscair iomlán Grúpa €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2017		1,593,000	3,034,419	13,918	51,000	4,692,337
Brabús don bhliain	36	-	480,814	-	-	480,814
Ioncam cuimsitheach eile:						
Gluaiseacht i gcúlchiste fálaíthe an tsreafa airgid	35	-	-	-	-	-
Gluaiseacht i gcúlchiste ar fáil le díol	35	-	-	(8,739)	-	(8,739)
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	14	-	-	(1,014)	-	(1,014)
Ioncam cuimsitheach iomlán		-	480,814	(9,753)	-	471,061
Díbhínn díolta ar gnáthscaireanna B	36	-	(547)	-	-	(547)
Cúpón díolta ar fhobhanna	36	-	(83,856)	-	-	(83,856)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2017		1,593,000	3,430,830	4,165	51,000	5,078,995

Amhail ag 31 Nollaig 2016	Nóta	Gnáthscair eile Grúpa €'000	Tuilleamh coinnithe Grúpa €'000	Cúlchistí eile Grúpa €'000	Leasanna neamh-urlámhais Grúpa €'000	Gnáthscair iomlán Grúpa €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2016		1,593,000	1,615,937	(54,300)	51,000	3,205,637
Brabús don bhliain	36	-	1,502,705	-	-	1,502,705
Ioncam cuimsitheach eile:						
Gluaiseacht i gcúlchiste fálaíthe an tsreafa airgid	35	-	-	72,401	-	72,401
Gluaiseacht i gcúlchiste infhaighte	35	-	-	13,516	-	13,516
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	14	-	-	(17,699)	-	(17,699)
Ioncam cuimsitheach iomlán		-	1,502,705	68,218	-	1,570,923
Díbhínn díolta ar gnáthscaireanna B	36	-	(367)	-	-	(367)
Cúpón íoctha ar fhobhannaí	36	-	(83,856)	-	-	(83,856)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2016		1,593,000	3,034,419	13,918	51,000	4,692,337

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

25 Aibreán 2018

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

Ráiteas na Gníomhaireachta ar Athruithe ar Chothromas

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2017

		31 Nollaig 2017 Gníomhaireacht €'000	31 Nollaig 2016 Gníomhaireacht €'000
	Nóta		
Iarmhéid ag 1 Eanáir		3,313,676	1,818,276
Brabús don bhliain airgeadais	36	216,323	1,495,400
Ioncam cuimsitheach iomlán		216,323	1,495,400
Iarmhéid ag 31 Nollaig inchurtha i leith na Gníomhaireachta		3,529,999	3,313,676

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

25 Aibreán 2018

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

Ráiteas Comhdhlúite ar Shreabhadh Airgid

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2017

		Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2016 Grúpa €'000
	Nóta		
Sreabhadh airgid ó oibriúcháin dhíreacha			
Iasachtaí agus infháltais			
Fáltais ó iasachtaithe ⁴		2,536,429	5,357,333
Fáltais ó dhíorthaigh faighte		2,458	5,350
Cistí réamhíoctha le hiasachtaithe	19	(594,331)	(648,401)
Iasachtaí nua faighte	19	(18,000)	-
Gluaiseacht i gcistí i gcúrsa bailicháin	19	316	500
Ioncam táille ar iasachtaí le hiasachtaithe		3,044	12,522
Airgead glan soláthartha ag iasachtaí agus infháltais		1,929,916	4,727,304
Díorthaigh			
Glan-insreabhadh airgid ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach	11	3,287,104	4,651,446
Glan-eis-sreabhadh airgid ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach	11	(3,265,603)	(4,565,340)
Glan-eis-sreabhadh airgid ar dhíorthaigh eile		(488)	(107,802)
Airgead glan soláthartha ag/(úsáidte) i ngníomhaíochtaí díorthach		21,013	(21,696)
Sreabhha airgid oibriúcháin eile			
Íocaíochtaí le soláthraithe seirbhísí		(84,868)	(103,866)
Cáin réamhíoctha		(68,500)	(168,360)
Ús íoctha ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		(3,026)	(7,955)
Díbhinn íoctha ag GINBS C.G.A. ar ghnáthscaireanna B ⁵	36	(547)	(367)
Cúpón íoctha ag BSN C.G.A. ar fhofhiachas eisishe ⁶	36	(83,856)	(83,856)
Glan-insreabhadh ó méideanna geallta mar urrús comhthaobhach le GBCN	15	33,000	198,000
Cistí díolta le réadmhaoin trádála a fháil		(54,202)	(101,019)
Ioncam cíosa faighte		12,333	6,489
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí oibriúcháin eile		(249,666)	(260,934)
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin		1,701,263	4,444,674

4 Lena n-áirítear fáltais airgid neamh-diúscartha de chuid €0.1bn (2016: €0.3bn), fáltais ó dhiúscairt an urrúis chomhthaobhach urraithe i gcoinne iasachtaí in fháltais de chuid €1.6bn (2016: €3.8bn) agus fáltais ó dhíolachán iasachtaí de chuid €0.02bn (2016: €1.2bn).

5 An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS)

6 Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BSN)

Ráiteas Comhdhlúite ar Shreabhadh Airgid (ar lean)

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2017

		Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2016 Grúpa €'000
	Nóta		
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistithe			
Ceannach sócmhainní airgeadais ar díol – caipiteal		-	(520,985)
Ceannach sócmhainní airgeadais ar díol – ús		-	(11,512)
Ús faighte ar sócmhainní airgeadais ar díol		21,970	19,945
Sealbhú infheistíochtaí i ionstraimí cothromais		(3,201)	(1,936)
Dáileacháin faighte ó ionstraimí cothromais	7	16,380	24,791
Airgead glan soláthartha ag/(úsáidthe i) gníomhaíochtaí infheistithe		35,149	(489,697)
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Fuascailt urrúis fhiachais sinsearaí	29	(2,590,000)	(5,500,000)
Ús íoctha ar urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna		-	(1,595)
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(2,590,000)	(5,501,595)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag tús na bliana			
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin	15	1,587,789	3,145,604
Airgead glan (úsáidte i)/soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		1,701,263	4,444,674
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		35,149	(489,697)
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(2,590,000)	(5,501,595)
Éifeachtaí athruithe malairte eachtraí ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim	11	(731)	(11,197)
Iomlán an airgid thirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag deireadh na bliana airgeadais	15	733,470	1,587,789
Sócmhainní airgeadais agus comhthaobhacht airgid thirim			
Comhthaobhacht airgid thirim tugtha do GBCN	15	25,000	58,000
Sócmhainní airgeadais ar fáil le díol	16	495,097	519,378
Iomlán		1,253,567	2,165,167

Is páirt lárnach do na ráitis airgeadais comhdhlúite seo iad na nótaí tionlacain.

Ráiteas Na Gníomhaireachta Ar Shreabhadh Airgid

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2017

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017 Gníomhaireacht €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2016 Gníomhaireacht €'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Ús bainc íoctha		(3)	(2)
Táillí Boird íoctha		(438)	(439)
Cíos íoctha		(2,803)	(2,181)
Aisíocaíocht ghlan ó BISN C.G.A. le haghaidh costas		3,191	2,466
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí oibriúcháin		(53)	(156)
Airgead coinnithe ag tús na bliana airgeadais	15	112	268
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí oibriúcháin		(53)	(156)
Airgead coinnithe ag deireadh na bliana airgeadais	15	59	112

Is páirt lárnach do na ráitis airgeadais comhdhlúite seo iad na nótaí tionlacain.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Tagairt na Nótaí

1.	Faisnéis ghinearálta	89
2.	Beartais chuntasaíochta shuntasacha	93
3.	Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla	104
4.	Ioncam úis	108
5.	Costas úis agus a chosúil	108
6.	Ioncam táille	109
7.	Ioncam Eile/(Costais)	109
8.	Caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	110
9.	Glanbhrabús ar dhíúscairt agus athmaoiniú iasachtaí, sócmhainní readmhaoine agus ioncam farasbairr	110
10.	Costais riaracháin	112
11.	(Caillteanais)/gnóthachain airgeadra eachtrach	118
12.	Creidmheas bhearnaithe ar iasachtaí agus infháltais	119
13.	Muirear cánach	120
14.	Cáin ioncain i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	121
15.	Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim agus urrús comhthaobhach	121
16.	Sócmhainní airgeadais ar fáil le díol	122
17.	Méideanna (dlite le)/ó Institiúidí Rannpháirteacha	122
18.	Ionstraimí airgeadais díorthaigh	122
19.	Iasachtaí agus infháltais (glan ó bhearnúchán)	124
20.	Fardail – réadmhaoín trádála	126
21.	Bainistíocht riosca	126
22.	Riosca creidmheasa	132
23.	Riosca leachtachta	139
24.	Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais	142
25.	Réadmhaoín, innealra agus trealamh	146
26.	Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	146
27.	Cáin iarchurtha	147
28.	Sócmhainní eile	147
29.	Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	148
30.	Dliteanais eile	149
31.	Cáin iníochta	149
32.	Tiomantais agus dliteanais theagmhasacha iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	149
33.	Tiomantais agus dliteanais theagmhasacha	151
34.	Gnáthscair eile	151
35.	Cúlchistí eile	152
36.	Réiteach cúlchistí agus ús neamhrialaithe i bhfochuideachtaí	153
37.	Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa	154
38.	Nochtadh páirtithe gaolmhara	155
39.	Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le hAlt 54 de chuid an Achta	158
40.	Bainistíocht caipiteal	164
41.	Imeachtaí i ndiaidh an dáta tuairiscithe	164
42.	Faomhadh na ráiteas airgeadais	164

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

1. FAISNÉIS GHINEARÁLTA

Fógraíodh i mBuiséad Forlíontach an Aire Airgeadais ar an 7 Aibreán 2009, go raibh sé beartaithe an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní a chruthú, agus glacadh leis an Acht um Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (an Acht) i Samhain 2009.

Faoi Acht bunaíodh an GNBS mar chomhlacht reachtúil ar leith, lena Bord agus Príomhoifigeach Feidhmiúcháin féin ceaptha ag an Aire Airgeadais, i mí na Nollag 2009. Tá Bord GNBS agus na coistí uile arna mbunú ag Bord GNBS freagrach freisin as maoirseacht agus rialachas eintiteas uile Ghrúpa GNBS.

Is é GNBS máthair-eintiteas bunaidh neamh-mheánach Ghrúpa GNBS. Is é GNBS an grúpa is lú agus is mó dá bhfuil an Ghníomhaireacht ina ball agus dá n-ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúthaithe.

Is é an phríomhaidhm an GNBS sócmhainní a fháil i bhfoirm iasachtaí réadmhaoine ó institiúidí creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire Airgeadais mar Institiúidí Rannpháirteacha faoi Alt 67 den Acht. Ba iad seo a leanas na hInstitiúidí Rannpháirteacha bunúsacha: Banc-Aontas Éireann, c.p.t. ('AIB'), Corparáid Bhanc Angla-Éireannach Teoranta ('Angla'), Banc na hÉireann ('BOI'), Cumann Foirgníochta Forleiththeadach na hÉireann ('INBS') agus Cumann Foirgníochta EBS ('EBS').

Ag an dáta tuairisciú tá gach iasacht ó Institiúidí Rannpháirteacha a bhainistiú ag GNBS agus Bainc-Aontas Éireann. Ní sholathraíonn Asset Services ('Capita' roimhe seo)ach seirbhísí riaracháin amháin.

Mar gheall ar chúiseanna bainistíocht inmheánach agus le Stráitéis an Bhoird and GBNS a ailíniú rinneadh trí aonad ghnó de bhun-punann GNBS: Deleverage, Dublin Docklands Strategic Development Zone (SDZ) agus Seachadh Cónaithe.

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

Chun críocha na gcuntas seo, cuimsíonn 'Grúpa an GNBS'; máthair-aonán an GNBS, an Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS), Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BSN), Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SGBSN), Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BSIN), National Asset North Quays D.A.C. (NANQ), North Wall Plaza Management Company D.A.C. (NWPMC), Seirbhísí Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SBSNT), Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A. (NAJVA), Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BRSN), Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SRCSN), Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC (SNSLLC), Gabháltais Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Toilteanach) (GFSNT), RLHC Resort Lazer SGPS, SA (RLHC I) and RLHC Resort Lazer II SGPS, SA (RLHC II).

Ar 18 Nollaig 2014, rinne na baill den GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) an GFSNT a leachtú. Ós rud é go bhfuil cearta an scairshealbhóra glactha ag an leachtaitheoir agus go bhfuil smacht aige anois ar GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) agus a fhochuideachtaí, ní dhéantar GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach), RLHC I agus RLHC II a chomhdhlúthú isteach i dtorthaí an GNBS ag dáta an tuairiscithe. Le haghaidh tuilleadh faisnéise, féach Nóta 37.4.

Tugtar achoimre ar an gaol idir aonáin de Ghrúpa an GNBS i gCairt 1 (leathanach 92).

An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS)

Ionchorpraíodh GINBS ar an 27 Eanáir 2010. Is í GINBS an chuideachta trínar infheistíonn infheisteoirí príobháideacha sa Ghrúpa. Tá 51% de scaireanna na cuideachta ag an GNBS. Is ag infheisteoirí príobháideacha atá an 49% eile de scaireanna na cuideachta.

Tá E49m infheistigh ag an GNBS i GINBS, ag fáil 49 milliún i bhfoirm gnáthscaireanna A. Infheisteoirí príobháideacha a d'infheistigh an €51m eile sa GINBS, le sciar 51 milliún i bhfoirm gnáthscaireanna B á fháil ag gach ceann acu. Faoi théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir an GNBS agus na hinfheisteoirí príobháideacha, féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBS a chrosadh. De thoradh an chrosta seo, tá srian ar chumas na n-infheisteoirí príobháideacha beartaí airgeadais agus oibriúcháin an aonáin a rialú agus is ag an GNBS atá ceart chun rialaithe éifeachtaigh na cuideachta. De bhua an rialaithe seo tá an GINBS agus a fochuideachtaí comhdhlúite ag an GNBS agus tuairiscítear an infheistíocht sheachtrach 51% i GINBS mar ús neamh-rialaithe sna ráitis airgeadais.

Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BSA)

Ionchorpraíodh BSN ar an 27 Eanáir 2010. Tá BSN freagrach as an fofhiachas agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas a eisiúint, a n-úsáidtear mar chomhaoin in éadail sócmhainní iasachta ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Bhí urrúis fiachais arna ráthú ag an Rialtas eisithe ag BSN liostaithe ar Stochmalartán na hÉireann go dtí a bhfuascailt iomlán i 2017.

Aistríodh na hionstraimí fofhiachais agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas chuig SGBSNT agus d'aistrigh SGBSNT iad chuig BSIN. D'úsáid BSIN na hiontraimí fiachais seo mar chomhaoin do na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. FAISNÉIS GHINEARÁLTA (AR LEAN)

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (ar lean)

Tá dhá fochuideacht dhéag ag BSN, sainmhínithe mar "Grúpa BSN" at an dáta tuaisicthe:

1) Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SGBSN)

Gníomhaíonn SGBSN mar an chuideachta sealbhaíochta don aon fhochuideachta déag dá cuid, BISN, BRSN, NAJVA, SBSN, SRCSN, GFSNT, NANQ, agus NALHL (i Leachtú Toilteanach), RLHC I agus RLHC II.

Ionchorpraíodh SGBSN ar an 27 Eanáir 2010. Faigheann SGBSN na hionstraimí fiachais arna n-eisiúint ag BSN faoi chomhaontú iasacht rannpháirteach brabúis (PPL), agus dá réir sin, cuirtear na hionstraimí fiachais seo ar fáil do BISN faoi réir téarmaí comhchosúla. Tá SGBSN faoi lánúinéireacht BSN.

2) Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BISN)

Ionchorpraíodh BISN ar an 27 Eanáir 2010. Is í aidhm BISN na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha a ghnóthú, a choinneáil, agus a bhainistiú. Tá dhá fochuideacht nua ag BISN, is é sin NANQ agus NWPMC.

3) National Asset North Quays D.A.C. (NANQ)

Rinneadh NANQ a ionchorprú ar an 8 Aibreán 2015. Is fochuideachta é NANQ atá faoi úinéireacht iomlán 100% den BISN (Bainistíocht Iasachtaí um Shócmhainní Náisiúnta C.G.A.) agus bunaíodh é chun na tailte a fuair an GNBS ag 72-80 Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1 i mí Feabhra 2015 a choimeád agus chun sruth ioncaim cíosa urraithe a shaothrú ó na tailte trí tháille ceadúnais. Bronnadh an ceadúnas ar thríú páirtí ar feadh thréimhse sé bliana chun forbairt an tsuímh a chumasú ar mhaithe le sochar tráchtála fadtéarmach. Chomh maith le sruth slán ioncaim, tá céatadán socruithe cíosa agus céatadán d'fháltais díolacháin aon fhorbairt tithíochta chríochnaithe a thógtar ar na tailte dlíthe le NANQ. Tá fochuideacht amháin ag NANQ, sé sin NWPMC.

4) North Wall Plaza Management Company D.A.C. (NWPMC)

Rinneadh NWPMC a ionchorprú an 20 Feabhra 2013. Is comhlacht bainistíochta é NWPMC atá freagrach as bainistiú na gceantar poiblí ar na tailte ag 72-80 Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1.

Fuair NANQ an leas ruilse in 2015 i dtailte neamhfhorbartha ag Cé an Phoirt Thuaidh. Mar thoradh ar na tailte a fháil, fuair NANQ scairsheilbh 26.5% i NWPMC. Faoi struchtúr reatha na gconarthaí, ar na foirgnimh thráchtála atá á bhforbairt ar na tailte a chur i gcrích go praiticiúil, aistreoidh úinéireacht an chomhlachta bainistithe go húinéirí na bhfoirgneamh forbartha.

Tá an 73.5% eile faoi úinéireacht Bhanc Ceannais na hÉireann, atá ag úsáid foirgneamh tráchtála atá beagnach críochnaithe ar na tailte.

Ag deireadh 2016, ní raibh NWPMC ainmnithe mar eintiteas Ghrúpa GNBS i gcomhréir le hAlt 4 den Acht. Measadh, mar gheall ar an gcros atá ag NANQ ar chomhdhéanamh bhord NWPMC agus aon rúin a dhéantar ann, go dtagann NWPMC faoin sainmhíniú ar 'fochuideachta' de réir bhrí Acht na gCuideachtaí 2014, agus dá bhrí sin, go gclúdaítear é leis an sainmhíniú ar "Eintiteas Ghrúpa GNBS" in Acht GNBS 2009. Ina dhiaidh sin, ar an 14 Meitheamh 2014, ainmníodh NWPMC mar eintiteas Ghrúpa GNBS, d'éirigh na Stiúrthóirí neamhspleácha a bhí ann as agus d'éirigh an rúnaí as, agus ceapadh Stiúrthóirí agus rúnaí de chuid GNBS.

5) Seirbhísí Bainistíochta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SBSN)

Rinneadh SBSN a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Roimhe seo ba aonán neamhthrádála é SBSN, ach fuair SBSN scairsheilbh 20% i gcomhpháirtíocht ghinearálta gaolmhar leis an infheistíocht NAJVA i rith 2013.

6) Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A. (NAJV A)

Ar an 4 Iúil 2013 bhunaigh GNBS fochuideachta, Sócmhainn Náisiúnta JV A. Is fochuideachta ar lánúinéireacht ag SGBSN é NAJVA. Chuaigh GNBS i bpáirt i gcomhfhiontar le cuibhreannas trína bhfuarthas seilbh ar 20% ús i gcomhpháirtíocht theoranta, agus ba chun an idirbheart seo a éascú a bunaíodh NAJVA. Rinne NAJV A infheistiú i gcomhshocraíochtaí eile tríú páirtithe óna corpú, áit ar ghlac sé ús mhionlach, leasanna gnáthscair neamh-urlámhais in institiúid infheistiúcháin le seachadadh réadmhaoin tráchtála agus eastát réadach a éascú.

7) Bainistíocht Réadmhaoin Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BRSN)

Rinneadh BRSN a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Is é an aidhm atá le BRSN úinéireacht dhíreach a ghlacadh ar shócmhainní réadmhaoin nuair agus más gá.

Tá cúig fochuideachta ag BRSN, SRCSN, SNSCD, GRFSN, RLHC I agus RLHC II.

8) Seirbhísí Réadmhaoin Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SRCSN)

Ar an 18 Iúil 2012 bhunaigh an GNBS fochuideachta nua dar teideal SRCSN. Tá SRCSN ina fochuideachta faoi lánúinéireacht iomlán BRSN, agus bunaíodh í d'fhonn réadmhaoin chónaitheach a ghnóthú agus an réadmhaoin seo a léasú agus ar deireadh í a dhíol le comhlachtaí tithíochta faofa chun críocha tithíochta sóisialta.

Sheachaid féichiúnaithe GNBS 2,472 (2016: 2,378) réadmhaoin chónaitheach d'earnáil na tithíochta sóisialta ina iomlán idir tráth a bunaithe agus an dáta tuairiscithe, 2,335 (2016: 1,909) a cu a bhí críochnaithe agus conraithe ar 137 (2016: 469) réadmhaoin eile (do dhíolachán díreach agus tríd SRCSN) malartaithe ag an data tuairiscithe. San áireamh le seachadtaí a cuireadh i gcrích ón mbunú tátá díolachán díreach 932 (2016: 778) réadmhaoin, díolacháin déanta ag féichiúnaithe GNBS agus glacadóirí le comhlachtaí faofa tithíochta éagsúla, léasú díreach 117 (2016: 117) réadmhaoin ag féichiúnaithe GNBS agus glacadóirí agus 1,286 (2016: 1,014) réadmhaoin faighte ag SRCSN le léasú le comhlachtaí faofa tithíochta.

9) Sócmhainn Náisiúnta Sarasota Cuideachta faoi Dhliteanas Teoranta (SNSCDT)

Ar an 1 Lúnasa 2013 bhunaigh GNBS fochuideachta sna Stáit Aontaithe, Sócmhainn Náisiúnta Sarasota Cuideachta faoi Dhliteanas Teoranta (SNSCDT). Is fochuideachta ar lánúinéireacht BRSN é SNSCDT, a bunaíodh chun seilbh a fháil ar shócmhainní réadmhaoin atá lonnaithe sna Stáit Aontaithe nuair agus má fhaightear iad tar éis proiseis dócmhainneachta. Fuair NASLLC seilbh ar dhá shócmhainn lonnaithe sna Stáit Aontaithe óna sealbhú agus ansin díoladh ceann acu. Níl sé ar intinn and dara sócmhainn a dhíol.

10) Gabháiltais Réadmhaoin Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (in Voluntary Liquidation) (GRFSNT)

Ar an 10 Eanáir 2014 bhunaigh an GNBS fochuideachta dar teideal Gabháiltais Réadmhaoin Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (GRFSNT) (i Leachtú Toilteanach). Is fochuideachta ar lánúinéireacht BRSN é GRFSNT (i Leachtú Toilteanach), a bunaíodh chun seilbh a fháil ar 100% de scairchaipiteal dhá aonán de bhunadh na Portaingéile, RLHC I agus RLHC II.

Bhí bunú na n-aonán seo de dhíth chun éascú a dhéanamh ar athstruchtúrú dlíthiúil de líon na n-aonán le sócmhainní réadmhaoin Portaingéalacha. I ndiaidh an t-athstruchtúrú dlíthiúil a chur i gcrích, cuireadh an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) faoi leachtú ar 18 Nollaig 2014. Tá smacht an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) faoin leachtaitheoir a dhéanfaidh sócmhainní an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) a réadú.

11) agus 12) RLHC Resort Lazer SGPS, S.A. (RLHC I), RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A. (RLHC II)

Ar 5 Feabhra 2014, bhunaigh an GNBS dhá fochuideachta nua, RLHC Resort Lazer SGPS, S.A. (RLHC I) agus RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A. (RLHC II). Is fochuideachtaí iad an RLHC I agus an RLHC II atá faoi úinéireacht iomlán an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) agus fuair sé 90% agus 10% faoi seach den scairchaipiteal de líon na n-aonán Portaingéalach, i ndiaidh athstruchtúrú dlíthiúil na bhfiacha atá dlite ag na haonáin seo.

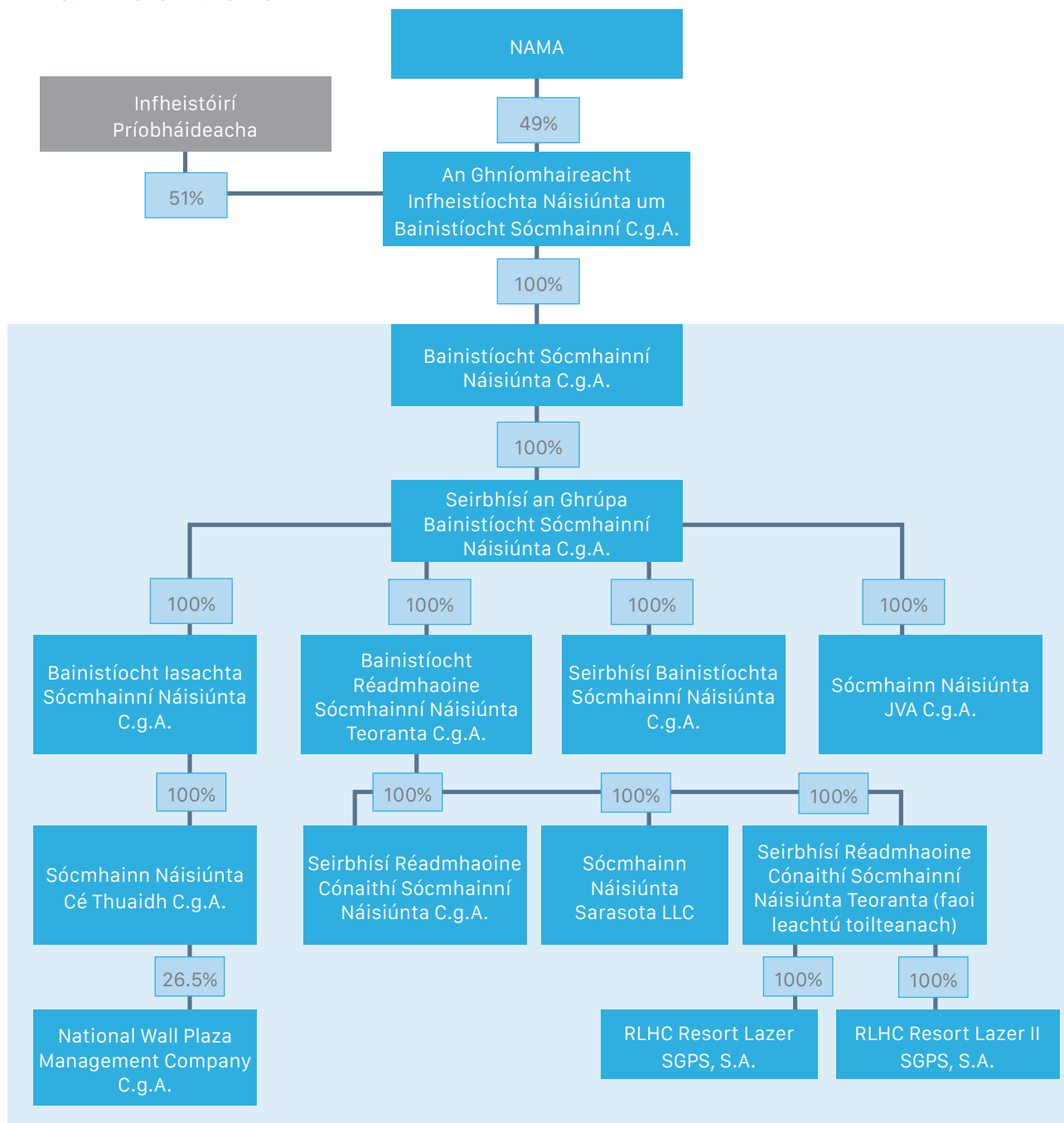
Lasmuigh den RLHC I agus an RLHC II, is é seoladh na hoifige cláraithe de gach cuideachta ag an dáta tuairiscithe Foirgneamh an Stáitchiste, Sráid na Canálach Móire, Baile Átha Cliath 2. Tá gach cuideachta ionchorpraithe agus lonnaithe i bPoblacht na hÉireann, seachas an NASLLC (Cuideachta Sócmhainní Náisiúnta Sarasota faoi Dhliteanas Teoranta) atá ionchorpraithe agus lonnaithe sna Stáit Aontaithe agus tá an RLHC I agus an RLHC II ionchorpraithe agus lonnaithe sa Phortaingéil. Seoladh na hoifige cláraithe den RLHC I agus den RLHC II is ea Rua Garrett, n.º 64, 1200-204 Liospóin, An Phortaingéil.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. FAISNÉIS GHINEARÁLTA (AR LEAN)

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (ar lean)

Cairt 1 "GRÚPA an GNBS"

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA

2.1 Bunús an ullmhúcháin

Gnóthas leantach

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017 ar bhonn ghnóthais leanúnaigh mar go bhfuil an Bord sásta, tar éis na príomhríoscaí agus éiginnteachtaí a bhfuil tionchar acu ar an nGrúpa agus ar an nGníomhaireacht a bhreithniú, go bhfuil sé in ann leanúint ar aghaidh leis an ngnó ar feadh na tréimhse measúnaithe. Is ionann an tréimhse measúnaithe a úsáideann an Bord agus dhá mhí dhéag ó dháta faofa na ráiteas airgeadais seo.

Ar an dáta tuairiscithe, ba ionann luach na Nótaí Ráta Chomhlúthaigh (“Nótaí”) Ráthaithe ag an Rialtas a eisíodh agus a bhain leis na héadálacha buniasachta ó Institiúidí Rannpháirteacha agus Éneamhní (2016: €2,590m).

Ag dáta an tuairiscithe bhí caipiteal gnáthscaireanna agus cúlchistí ag an GNBS de €5,079m (2016: €4,692m). Ar an 31 Nollaig 2017 ag an nGrúpa tá airgead ar fáil, coibhéisí airgid agus sócmhainní leachtacha de €1,254m (2016: €2,165m) agus dliteanais eile (seachas fiach sinsearach) de €33m (2016: €54m), dá bhrí sin tá an Bord sásta gur féidir leis a dhliteanais reatha a chomhlíonadh de réir mar a bhíonn siad dlite go ceann i bhfad. Tá iasachtaí sinsireacha uile agus iasachtaíochtaí uile aisíochta ag an nGrúpa leis an Aire agus níl aon iasachtaíochtaí seachtracha eile aige.

Tá gníomhaíochtaí na Gníomhaireachta faoi réir fachtóirí riosca lena n-áirítear riosca creidmheasa, leachtachta, margaidh agus oibriúcháin Tá athbheithniú déanta ag an mBord ar na fachtóirí riosca seo agus ar an bhfaisnéis chuí chun measúnú a dhéanamh ar chumas na Gníomhaireachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach Déanann an Bord agus a Choistí athbheithniú ar phríomhghnéithe de ghníomhaíochtaí na Gníomhaireachta ar bhonn leanúnach mar aon le hathbheithniú, nuair is cuí, ar na toimhdí criticiúla atá ag tacú lena straitéisí fadtréimheacha.

Dá réir sin, creideann an Bord go bhfuil sé cuí na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh tar éis an tátal a bhaint nach bhfuil aon éiginnteachtaí ábhartha ag baint le himeachtaí nó cúinsí a d’fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar ábaltach na Gníomhaireachta leanúint mar ghnóthas leantach ar feadh na tréimhse measúnaithe.

2.2 Bunús géilliúlachta agus tomhais

Ullmhaíodh ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Gníomhaireachta an Ghrúpa don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2017 de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRS), a bhfuil glactha leo ag an Aontas Eorpach agus Acht GNBS 2009.

Léirítear sa ráiteas comhdhlúite sreafa airgid na hathruithe ar airgead agus coibhéisí airgid i rith na bliana ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin, gníomhaíochtaí infheistithe agus gníomhaíochtaí maoinithe.

Tá na ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Gníomhaireachta curtha i láthair in euro (€), atá mar airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe an Ghrúpa. Sonraítear na figiúirí a léirítear sna ráitis airgeadais chomhdhlúite i mílte €.

Cinntear na sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin bunaithe ar an modh díreach, trína nochtar príomhranguithe ollfháltais airgid agus ollíocaíochtaí.

Is ar bhonn ollmhéideanna a thuairiscítear sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta agus maoinithe. Braitheann sannadh sreabha airgid an ghrúpa do chatagóirí oibriúcháin, infheistithe agus maoinithe ar shamhail ghnó an Ghrúpa (cur chuige bainistíochta).

Tá iarmhéideanna áirithe ón bhliain roimhe athrangaithe chun go mbeidh siad ag teacht le cur i láthair na ráiteas airgeadais 2017, gan aon tionchar ar an ráiteas ioncaim do thréimhsí roimhe sin a cuireadh i láthair, agus gan aon tionchar ábhartha ar an ráiteas maidir leis an staid airgeadais.

De réir IAS 1 *Léiriú Ráitis Airgeadais*, is in ord leachtachta a thugtar léiriú ar shócmhainní agus ar dhliteanais.

2.3 Caighdeáin, leasuithe agus léirmhínte IFRS atá eisithe ach nach bhfuil éifeachtach go fóill

Tá na caighdeáin agus léirmhínte seo a leanas eisithe agus táthar ag súil go mbeidh siad ábhartha don Ghrúpa.

Caighdeáin eisithe ach nach bhfuil éifeachtúil:

IFRS 9 *Ionstraimí Airgeadais*

Tá IFRS 9 *Ionstraimí Airgeadais* tagtha in ionad IAS 39 *Ionstraimí Airgeadais: Aithint agus Tomhas*, le dáta éifeachtach den 1 Eanáir 2018.

Sa bhreis ar chritéir aitheanta agus dí-aitheanta a leagan amach do shócmhainní agus dliteanais airgeadais, áirítear le IFRS 9 freisin múnla leasaithe le haghaidh rangú agus tomhas, measúnú bearnaithe réamhbheathnaitheach ar chaillteanas creidmheasa ionchais (“ECL”) chomh maith leis an deis a sholáthar an cur chuige i leith na cuntasáiochta fálaithe a mhodhnú.

Rangú agus tomhas

Faoi IFRS 9, úsáidtear dhá chritéar lena chinneadh conas ar cheart sócmhainní airgeadais a rangú agus a thomhas, eadhon an “múnla gnó” ina gcoinnítear na sócmhainní airgeadais agus na “tréithe um shreabhadh airgeadais conartha” de na sócmhainní airgeadais.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.3 Caighdeán, leasuithe agus léirmhínte IFRS atá eisithe ach nach bhfuil éifeachtach go fóill (ar lean)

Ionstraimí Airgeadais

Aithnítear leis an gcaighdeán trí chatagóir rangaithe agus tomhais maidir le sócmhainní airgeadais, i.e. costas amúchta, luach cóir trí ioncam cuimsitheach eile ("FVTOCI") agus luach cóir trí bhrabús agus caillteanas ("FVTPL").

Ní mór sócmhainn airgeadais a thomhas ag costas amúchta má chomhlíonann sé an dá chritéar seo a leanas:

- is é cuspóir an mhúnla gnó an tsócmhainn airgeadais a choinneáil chun na sreafaí airgid chonarthaigh a bhailiú, agus
- ar dhátaí sonracha eascraíonn sreafaí airgid arb ionann iad agus íocaíochtaí bunairgid agus úis amháin ("SPPI") as na téarmaí conarthacha.

Mar an gcéanna faoi IFRS 9, tá sócmhainn airgeadais le tomhas ag FVTOCI má chomhlíonann sé an dá chritéar seo a leanas:

- tá an tsócmhainn airgeadais á choinneáil laistigh de mhúnla gnó IFRS ina mbaintear amach an chuspóir trí shreafaí airgid chonarthaigh a bhailiú agus sócmhainní airgeadais a dhíol araon, agus
- ar dhátaí sonracha eascraíonn sreafaí airgid arb ionann iad agus SPPI as na téarmaí conarthacha.

Tomhaistear ionstraimí gnáthscaire ag FVTPL, ach amháin má bhaineann an t-eintiteas leas as an rogha athruithe ar an luach cóir a chur i láthair in 'ioncam cuimsitheach eile'. Mura gcoinnítear infheistíocht ghnáthscaire le haghaidh trádála, is féidir leis an eintiteas rogha dho-chúlghairthe a dhéanamh, tráth an aitheanta tosaigh, é a thomhas ag FVTOCI.

Fiú má chomhlíonann sócmhainn airgeadais na critéir tomhais ag costas amúchta nó FVTOCI, tugtar rogha le IFRS 9 é a aithint ag FVTPL, má chiallaíonn sé go bhfaighfear réidh le neamhréir chuntasaíochta nó go laghdófar go suntasach í.

Faoi gcaighdeán, i mórchuid na gcásanna nach dtomhaistear sócmhainní ag FVTPL, déantar ús a ríomh tríd an Ráta Éifeachtach Úis ("EIR") a chur i bhfeidhm ar an tsuim ghlanluacha chomhiomlán. Is eisceacht é nuair nach raibh an tsócmhainn airgeadais bearnaithe ó thaobh creidmheasa de ag an tús, ach go bhfuil sé anois, agus sa chás sin déantar an t-ús a ríomh tríd an EIR a chur i bhfeidhm ar an tsuim ghlanluacha chomhiomlán gan an soláthar bearnaithe.

Bearnú

Tá bearnú faoi IFRS 9 réamhbhreathnaitheach agus tá sé bunaithe ar chailleanais lena bhfuiltear ag súil seachas caillteanais a tabhaíodh. Is ionann sin agus athrú suntasach ón gcur chuige faoi IAS 39. Teastaíonn aitheantas níos tráthúla ó IFRS 9 ar na caillteanais chreidmheasa lena bhfuiltear ag súil ("ECL") agus cur chuige trí chéim á úsáid:

- Céim 1: nuair nach ndearnadh méadú suntasach i riosca creidmheasa maidir le hionstraimí airgeadais ón aitheantas tosaigh, aithnítear foráil do ECL 12 mhí, is é sin an ECL atá ina thoradh ó imeachtaí loicthe a d'fhéadfadh tarlú laistigh de 12 mhí ón dáta tuairiscithe;
- Céim 2: nuair a rinneadh méadú suntasach i riosca creidmheasa maidir le hionstraimí airgeadais ón aitheantas tosaigh ach nuair nach bhfuil fianaise oibiachtúil ar bhearnú ann, aithnítear ECL saolré, is é sin an ECL atá ina thoradh ó imeachtaí loicthe féideartha uile a d'fhéadfadh tarlú thar shaolré na sócmhainne airgeadais;
- Céim 3: nuair a thaispeántar fianaise oibiachtúil ar bhearnú le sócmhainní airgeadais, aithnítear ECL saolré.

Déantar an measúnú maidir le cé acu ar mhéadaigh nó nár mhéadaigh an riosca creidmheasa go suntasach le haghaidh gach tréimhse tuairiscithe. Ba cheart go mbeadh gach faisnéis ábhartha atá ar fáil san áireamh leis an measúnú ar riosca creidmheasa, lena n-áirítear imeachtaí san am atá caite, imeachtaí reatha agus imeachtaí sa todhchaí, chomh maith le hamluach airgid.

Dlíteanais airgeadais

Coimeádtar an chuid is mó de na riachtanais reatha ó IAS 39 le IFRS 9 maidir le rangú dlíteanas airgeadais. Déantar dlíteanais airgeadais fhoriomlána fós a thomhas ar chostas amúchta agus roinnt eisceachtaí ceadaithe. De réir an chaighdeáin le haghaidh dlíteanais airgeadais áirithe arna dtomhas ar luach cóir trí bhrabús nó caillteanas, déantar aon ghnóthachain nó caillteanais atá inchurtha le hathruithe ar riosca creidmheasa an eintitis féin a léiriú in ioncam cuimsitheach eile, agus le hathruithe eile arna léiriú i mbrabús agus caillteanas.

Iarmhairt IFRS 9 ar Ghrúpa GNBS

Tá IFRS 9 á fheidhmiú sa Ghrúpa ón 1 Eanáir 2018. De réir mar atá ceadaithe faoi IFRS 9, tá leas á bhaint ag an nGrúpa as an díolúine gan tréimhse roimhe a athlua agus ar an mbealach sin tá sé ag tabhairt aitheantais do dhifríochtaí ar bith a eascraíonn idir suimeanna glanluacha IAS 39 agus suimeanna glanluacha IAS 39 ag 1 Eanáir 2018 i dtuilleamh coimeáda tosaigh ar an dáta sin.

Cuireadh foireann tionscadail inmheánach ar bun chun IFRS 9 a chur chun feidhme, arna tacú ag saineolas teicniúil seachtrach. Soláthraítear nuashonruithe rialta do Choistí an Bhoird lena dtugtar breac-chuntas ar dhul chun cinn thionscadail IFRS 9.

Mar thoradh ar na hathruithe ar chuntasaíocht do phunann iasachtaí a d'eascair as IFRS 9 rinneadh leasuithe le córais agus le próisis agus beidh athruithe rangaithe, tomhais, léiriúcháin agus nochta suntasacha ag teastáil don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018.

2.3 Caighdeán, leasuithe agus léirmhínte IFRS atá eisithe ach nach bhfuil éifeachtach go fóill (ar lean)

Rangú agus tomhas

Rinneadh measúnú um múnla ghnó le haghaidh gach ionstraim airgeadais ag an dáta éifeachtach. Bhí torthaí na dtástálacha sin ar aon dul le hionchas an lucht bainistíochta.

Baineann an t-athrú príomhúil atá ina thoradh ar thabhairt isteach an chaighdeáin leis an mbonn tomhais le haghaidh iasachtaí agus infháltas. Déanfar iasachtaí agus infháltais a dhí-chomhbhailiú mar 'iasachtaí féichiúnaithe ag FVTPL (luach cóir trí bhrabús agus caillteanas)' agus 'iasachtaí airgeadais díoltóra'. Beidh dhá bhonn tomhais infheidhme. Déanfar iasachtaí airgeadais díoltóra a thomhas ar FVTOCI (luach cóir trí ioncam cuimsitheach eile a lua) agus beidh siad faoi réir ag measúnú um chaillteanas ionchasach ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe. Déanfar iasachtaí féichiúnaithe eile a thomhas ar FVTPL.

Rinne an Grúpa measúnú ar na roghanna cuntasáíochta éagsúla dá chuid faoin gcaighdeán agus ba é an tátal ar bhain siad as maidir le hiasachtaí féichiúnaithe seachas Airgeadas Díoltóra, gurb é an teicníc um choigeartú an ráta lascaine an modh iomchuí le haghaidh a Luach Cóir a mheas. Úsáidtear sonraí leis an modh sin atá inbhraite go díreach sa mhargadh nó atá intuigthe ó fhoinsí eile atá ar fáil.

San áireamh leis na toimhdí atá i gceist leis an teicníc luachála seo tá dóchúlacht agus uainiú ionchasach sreafaí airgid thirim na sócmhainne sa todhchaí. I gcásanna áirithe, teastaíonn breithiúnas ón lucht bainistíochta maidir le dóchúlacht agus uainiú ionchasach sreafaí airgid thirim na sócmhainne.

De réir mar a theastaíonn faoi IFRS, bainfear úsáid as raon de rátaí lascaine, a mheastar le bheith ionadaíoch de na rátaí a mbainfeadh rannpháirtithe sa mhargadh úsáid astu, chun Luach Cóir iasachtaí féichiúnaithe a thomhas.

Leanfar le hairgead tirim agus coibhéisí airgid thirim atá dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha a thomhas ar chostas amúchta agus leanfar le sócmhainní airgeadais atá ar fáil le díol a thomhas ag FVTOCI.

Níl an Grúpa ag súil le haon athrú ar thomhas na ndlitanas airgeadais.

Tá an Grúpa ag roghnú chun leanúint le riachtanais cuntasáíochta fálaíthe IAS 39 a chur i bhfeidhm, de réir mar atá ceadaithe faoi IFRS 9.

Bearnú

De réir mar a bhogann IFRS 9 ó mhúnla um chaillteanas a tabhaíodh le haghaidh bearnaithe go múnla caillteanais ionchasaigh beidh athruithe ar thomhas bearnaithe ina dtoradh air sin agus méadófar líon na sócmhainní óna dteastóidh measúnú ar bhearnú.

Beidh iarmhairt ag cur i bhfeidhm IFRS 9 freisin ar ábhair nochta IFRS 7 ghaolmhara.

Iarmhairt chainníochtúil

Bunaithe ar mheasúnuithe a rinneadh chuige seo, is ionann an iarmhairt chainníochtúil mheasta thosaigh de thoradh ar chur i bhfeidhm IFRS 9 agus méadú dearfach ar thuilleamh coimeáda an 1 Eanáir 2018 de thimpeall ar €150 milliún roimh cháin. Baineann an méid iomlán de sin ar bhonn substaintiúil leis an athrú ar an mbonn tomhais maidir le hiasachtaí féichiúnaithe áirithe laistigh d'iasachtaí agus infháltais ó chostas amúchta go luach cóir.

Tá an meastachán sin bunaithe ar roinnt toimhdí, breithiúnas agus measúnuithe eile atá fós faoi réir ag athrú go dtí go ndéanfaidh an Ghníomhaireacht a cuid ráiteas airgeadas a thabhairt chun críche don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018. Leanfaidh GNBS chun na múnlaí luacha chóir mar aon le próisis agus rialuithe gaolmhara a bheachtú agus a bhailíochtú le linn 2018.

Léasanna IFRS 16

Eisíodh Léasanna IFRS 16 i mí Eanáir 2016 agus tá sé infheidhme le tréimhsí tuairiscithe bliantúla a thosóidh an 1 Eanáir 2019 nó ina dhiaidh sin. Le IFRS 16 tugtar faoi shainmhíniú léasa, agus faoi aithint agus tomhas léasanna. Bunaítear prionsabail leis a bhfuil mar thoradh orthu go ndéanann léasaithe cuntasáíocht maidir le cuid is mó de na léasanna laistigh de raon feidhme an chaighdeáin ar bhealach atá cosúil leis an dóigh ina ndéantar cuntasáíocht i leith léasanna airgeadais faoi láthair faoi Léasanna IAS 17. Is é príomhathrú a eascraíonn ó IFRS 16 ná go ndéanfaidh léasaithe sócmhainn 'ceart úsáide' a aithint mar aon le dliteanas airgeadais chomhfhreagrach ar an ráiteas ar staid an airgeadais. Déanfar an tsócmhainn a amúchadh thar thréimhse an léasa agus déanfar an dliteanas airgeadais a thomhas ar chostas amúchta. Tá cuntasáíocht léasóra fós mar an gcéanna ar bhonn substaintiúil mar a bhí in IAS 17.

Tá léasanna oibriúcháin i seilbh an Ghrúpa. Amhail 31 Nollaig 2017, tá ceangaltais léasa oibriúcháin neamh-inchealaithe de €5.6 milliún ag an nGrúpa (féach Nóta 32). Tá measúnú á dhéanamh ag an nGrúpa faoi láthair ar chineál agus méid iarmhairt an chaighdeáin. Léirítear le réamh-mheasúnú go gcomhlíonfar an sainmhíniú de léasa faoi IFRS 16 leis na léasanna sin, agus dá bhrí sin aithneoidh an Grúpa sócmhainn ceart úsáide agus dliteanas comhfhreagrach maidir leis na léasanna uile sin mura bhfuil siad cáilithe mar léasanna luacha ísil nó léasanna gearrthearma tar éis IFRS 16 a chur i bhfeidhm. Níltear ag súil go mbeidh iarmhairt shuntasach ag an riachtanas nua chun sócmhainn ceart úsáide agus dliteanas léasa gaolmhar a aithint ar na méideanna atá aitheanta i ráitis airgeadais chomhdhlúite an Ghrúpa agus tá a iarmhairt ionchasach á measúnú faoi láthair. Níl sé praiticiúil meastachán réasúnta den éifeacht airgeadais a sholáthar go dtí go gcuirfear an t-athbheithniú i gcrích. Ní bheidh iarmhairt ag an gcaighdeán seo ar riachtanais nochta reatha an Ghrúpa go dtí go nglacfar le IFRS 16. Ní ghlacfaidh an Grúpa leis an gcaighdeán go luath.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.3 Caighdeáin, leasuithe agus léirmhínte IFRS atá eisithe ach nach bhfuil éifeachtach go fóill (ar lean)

IFRS 15 Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí

Cuirtear IFRS 15 *Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí* in ionad IAS 18 *Ioncam* agus IAS 11 *Conarthaí Tógála*, chomh maith le IFRIC 13, IFRIC 15, IFRIC 18 agus SIC-31, agus baineann éifeacht leis maidir le tréimhsí airgeadais ag tosú an 1 Eanáir 2018 nó ina dhiaidh sin. Sonraítear leis conas agus cathain a dhéanfar ioncam a aithint agus cuirtear iallach ar eintitis ábhair nochta níos eolasaí agus níos ábhartha a sholáthar d'úsáideoirí na ráiteas airgeadais. Soláthraítear múnla cúig chéim singil bunaithe ar phrionsabail leis an gcaighdeán atá le cur i bhfeidhm maidir le conarthaí uile le custaiméirí.

Tá measúnú á dhéanamh ag an nGrúpa faoi láthair ar chineál agus ar mhéid iarmhairt an chaighdeáin ach níltear ag súil go mbeidh sé ina hiarmhairt shuntasach maidir le ráitis airgeadais an Ghrúpa.

Caighdeáin nua á n-eisiúint agus arna nglacadh

Tá leasuithe le roinnt caighdeán agus léirmhíniúcháin, atá ina dtoradh ar fheabhsuithe ar IFRSanna, infheidhme don chéadair in 2017. Ní raibh aon iarmhairt acu, áfach, ar beartais chuntasaíochta, staid an airgeadais nó feidhmíocht an Ghrúpa.

2.4 Bunús an chomhdhlúthaithe

San áireamh i ráitis airgeadais chomhdhlúite an Ghrúpa tá ráitis airgeadais an mháthair-aonáin, an GNBS agus a fhochuideachtaí uile, seachas GRSNT (i Leachtú Toilteannach), RLHC I agus RLHC II. Féach notá 37.4 le haghaidh tuilleadh sonraí. Ullmhaíodh ráitis airgeadais na bhfochuideachtaí a úsáideadh chun na ráitis airgeadais chomhdhlúite a ullmhú dáta tuairiscithe an mháthair-aonáin.

Comhdhlúthaíonn an Grúpa gach aonán sa chás go bhfuil, go díreach nó go hindíreach, formhór na gceart vótála aige agus sa chás go gcinneann sé a bheartais airgeadais agus ghnó, agus má tá cead rialaithe aige d'fhonn tairbhe a bhaint as a ngníomhaíochtaí.

Áirítear infheistíochtaí i bhfochuideachtaí ag costas lúide bearnú. Tá beartais chuntasaíochta na bhfochuideachtaí comhsheasmhach le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa.

Fágтар idirbhearta idirchuideachta agus iarmhéideanna agus gnóthachain ar idirbhearta idir cuideachtaí grúpa as an áireamh. Fágтар caillteanais idirghrúpa as an áireamh freisin mura soláthraíonn an t-idirbheart fianaise ar bhearnú na sócmhainne aistrithe.

Soláthraítear sonraí na bhfochuideachtaí i Nóta 37.

2.5 Aistriú airgeadra coigríche

(a) Airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe

Déantar míreanna san áireamh i ráitis airgeadais aonáin an Ghrúpa a thomhas ag úsáid airgeadra na príomhthimpeallachta gilleagraí a bhfuil gach aonán ag feidhmiú inti ('an t-airgeadra feidhmiúil').

Léirítear na ráitis airgeadais chomhdhlúite in euro, airgeadra tuairiscithe agus feidhmiúil an Ghrúpa.

(b) Idirbhearta agus iarmhéideanna

Aistrítear idirbhearta ainmnithe, nó idirbhearta a éilíonn réiteach, in airgeadra iasachta chuig an airgeadra feidhme ag baint úsáide as na rátaí malairte atá i láthair ar dhátaí na n-idirbheart.

Aistrítear míreanna airgeadaíochta ainmnithe in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta dúnta ag an dáta tuairiscithe. Aistrítear míreanna neamh-airgeadaíochta tomhaiste ag costas stairiúil in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta malairte ar dháta an aitheantais tosaigh.

Aithnítear gnóthachain agus caillteanais mhailairte eachtraí a eascraíonn ó ghlanadh idirbheart malairte eachtraí agus ón aistriú ag rátaí malairte deireadh na bliana na sócmhainní agus dliteanas airgeadaíochta ainmnithe in airgeadraí eachtracha sa ráiteas ioncaim chomhdhlúite.

Léirítear gach gnóthachan agus caillteanas malairte i ngnóthachain agus caillteanais eachtracha mar mhír líne aonair sa ráiteas ioncaim chomhdhlúite.

2.6 Sócmhainní airgeadais

Déanann an Grúpa a shócmhainní airgeadais a rangú sna catagóirí IAS 39 seo a leanas:

- (a) Sócmhainní airgeadais ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas;
- (b) Iasachtaí agus infháiltais; agus
- (c) Sócmhainní airgeadais infhaighte

2.6 Sócmhainní airgeadais (ar lean)

Cinneann an Grúpa rangú a sócmhainní airgeadais ag an aitheantas tosaigh.

(a) Sócmhainní airgeadais ag luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas

Áirítear sa chatagóir sócmhainní seo díorthaigh seachas díorthaigh atá ainmnithe agus éifeachtach mar ionstraimí fálaithe agus ionstraimí cothromais.

Díorthaigh

Cuimsíonn sócmhainní agus dliteanais airgeadais ag luacha chothroim ionstraimí airgeadais díorthaigh. Aithnítear na hionstraimí seo ar dtús ag luach cothrom ar an dáta a gcuirtear isteach ar chonradh díorthaigh, agus cuirtear costais idirbhirt san áireamh go díreach sa ráiteas ioncaim comhdhlúite. Déantar aththomhais orthu tar éis sin ag luacha chothroim. Iompraítear uile díorthach mar sócmhainn nuair atá luach cothrom dearfach agus mar dhliteanais nuair atá luach cothrom diúltach.

Áirítear ioncam agus costas a eascraíonn ó na sócmhainní seo san ioncam úis agus sa chostas úis sa ráiteas ioncaim comhdhlúite. Áirítear gnóthachain agus caillteanais luacha chothroim i ngnóthachain agus caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh sa ráiteas ioncaim comhdhlúite nó mar chuid de na gnóthachain agus caillteanais mhalairte eachtraí sa chás go mbaineann siad le díorthaigh airgeadra. Aithnítear ús ar bhabhtálacha rátaí úis trasairgeadais mar chuid de bhrabús agus de chaillteanais chóra díorthaigh airgeadra.

Tá polasaí cuntasáíochta an Ghrúpa leagtha amach i nóta 2.15.

Ionstraimí cothromais

Is éard atá i gceist le hionstraim cothromais ná conradh ar bith is cúis le leas iarmharach i sócmhainní aonáin tar éis a cuid dliteanais uile a asbhaint. Níl aon oibleagáid chonartha luaite le hionstraim cothromais airgead nó sócmhainn airgeadais ar bith eile a sheachadadh.

Déantar ionstraimí cothromais a thomhas i dtosach ar luach cóir. Déantar na hionstraimí cothromais a shainiú ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas ar an mbonn go bhfuil na sócmhainní ina gcuid de ghrúpa sócmhainní, a dhéantar a bhainistiú agus a ndéantar a bhfeidhmíocht a mheasúnú ar bhonn luacha chóir, de réir straitéis dhoiciméadaithe um bainistíocht riosca. Leanfar le tomhas a dhéanamh ina leith ar luach cóir mura mbeifear in ann an luach cóir a thomhas ar bhonn iontaoifa, agus sa chás sin déantar an ionstraim cothromais a thomhas ar chostas. Déantar luach cóir na n-ionstraimí cothromais a thomhas bunaithe ar ghlanluach sócmhainní an eintitis bhunúsaigh ag dáta an tuairiscithe. Aithnítear athruithe ar luach cóir sa ráiteas ioncaim mar chuid d'ioncam/(speansais) eile. Aithnítear leithdháiltí ó ionstraimí cothromais sa ráiteas ioncaim mar chuid d'ioncam/(speansais) eile. Déantar ionstraimí cothromais a nochtadh go leithleach i ráiteas staid an airgeadais.

(b) Iasachtaí agus infháltais

Is sócmhainní airgeadais neamhdhíreacha iad iasachtaí agus infháltais le híocaíochtaí seasta nó inchinntithe nach bhfuil luaite i margadh gníomhach. Caitear le hiasachtaí a fhaigheann an Grúpa mar iasachtaí agus infháltais de bhrí go raibh na conarthaí bunaidh d'íocaíochtaí seasta nó inchinntithe. Tá na sócmhainní iasachta atá faighte ag an nGrúpa ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha rangaithe mar iasachtaí agus infháltais.

Aithnítear iasachtaí agus infháltais ag luach cothrom móide costais idirbhirt ag an tús. Caitear le sócmhainní iasachta faighte ag an nGrúpa ó Institiúidí Rannpháirteacha, dá bhforáiltear san Acht GBNS ag luach cothrom ag aitheantas tosaigh cothrom leis an bpraghas éadála íochta don tsócmhainn, ag cur aon ghluaiseachtaí sreabhaidh airgid san iarmhéid iasachta idir an dáta luachála agus an dáta aistrithe san áireamh.

Ina dhiaidh sin, tomhaistear íocaíochtaí agus infháltais ag costas amúchta ag úsáid mhodh an ráta úis éifeachtúil (EIR) (féach beartas cuntasáíochta 2.9).

(c) Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin

Is ionann sócmhainní airgeadais infhaighte agus neamhdhíorthaigh atá ainmnithe mar shócmhainní infhaighte nó sócmhainní nach bhfuil rangaithe mar iasachtaí agus infháltais, infheistíochtaí coimeádta go dtí aibíocht nó sócmhainní airgeadais ag luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas. Is ionann sócmhainní airgeadais infhaighte agus sócmhainní atá coimeádta ar feadh tréimhse éiginnte ama, sócmhainní a d'fhéadfaí a dhíol mar fhreagairt ar riachtanais leachtachta nó athruithe ar rátaí úis nó rátaí malairte.

Aithnítear sócmhainní airgeadais infhaighte ag luach cothrom móide costais idirbhirt. Coimeádtar ag luach cothrom iad ina dhiaidh sin. Aithnítear ioncam úis ríofa trí mhodh EIR sa chuntas brabús nó caillteanais. Aithnítear athruithe eile i suim ghlanluacha na sócmhainní airgeadais infhaighte in ioncam cuimsitheach sa chúlchiste infhaighte. Nuair a dhéantar an infheistíocht a dhiúscairt nó nuair a chinntear é a bheith bearnaithe, déantar an gnóthachan nó an caillteanas carnach carntha roimhe seo sa chúlchiste infhaighte a athrangú go dtí an cuntas brabús nó caillteanais.

2.7 Dliteanais airgeadais

Socraíonn an Grúpa rangú a dhliteanais airgeadais at céad aitheantas, ag iompair gach dliteanas airgeadais ag costas amúchta, ach amháin na hionstraimí airgeadais díorthaigh, a thomhaistear ag luach cothrom. Áirítear faisnéis bhreise ar dhliteanais díorthaigh i mbeartas cuntasáíochta 2.15.

Ní dhéanann an Grúpa sócmhainní airgeadais agus dliteanais airgeadais a fhritháireamh.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.8 Dí-aithint sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais

Dí-aithnítear sócmhainní airgeadais nuair atá deireadh tagtha leis na cearta conarthacha sreafaí airgid a fháil ó na sócmhainní seo nó sa chás go bhfuil na sócmhainní aistrithe agus go suntasach go bhfuil rioscaí agus luaíochtaí úinéireacht na sócmhainní aistrithe freisin. Déantar dliteanas airgeadais a dhí-aithint nuair atá siad fuascailte nó múcata ar shlí éigin eile.

2.9 Ioncam úis agus costas úis

Aithnítear ioncam agus costas úis na n-ionstraimí airgeadais úsmhara uile mar ioncam úis agus costas úis sa ráiteas ioncaim ag úsáid modh EIR.

Is ionann modh EIR agus modh chun costas amúchta sócmhainn airgeadais nó dliteanas airgeadais a ríomh agus ioncam úis nó costas úis a leithdháileadh sa tréimhse chuí. Is ionann EIR agus an ráta a dhéanann lascaíniú díreach ar íocaíochtaí airgeadais nó fáiltais mheasta amach anseo thar shaolré na hionstraime airgeadais chuig suim ghlanluacha na sócmhainne airgeadais nó an dliteanas airgeadais. Nuair atá EIR iasachtaí agus infháltais á ríomh, rinne an Grúpa sreafaí airgid a mheas ag baint úsáide as an modheolaíocht faoi shainordú um Luach Geilleagrach Fadtréimhseach (LTEV) ach níor cuireadh caillteanas chreidmheasa na todhchaí san áireamh seachas a raibh aitheanta cheana féin i bpraghas éadála na n-iasachtaí. Áirítear sa ríomh costais idirbhirt agus gach táille íochta nó faighte idir páirtithe an chonartha ar dlúthchuid de EIR iad.

Aithnítear gach iasacht agus infháltas a fhaightear ag úsáid modh EIR ar an dáta tuairiscithe.

Sa chás nach féidir sreafaí airgid iasachta a mheas go hiontaofa bunaithe ar aitheantas tosaigh (go ginearálta sa chás nach bhfuil an próiseas díchill chuí críochnaithe fós), aithnítear ioncam úis ar bhonn fáiltais úis conarthach go dtí gur féidir na sreafaí airgid a mheas, tráth a n-aithneofar an t-ioncam úis trí mhodh EIR.

Déantar an EIR ar gníomhas saoráid iasachta faighte IBRC a ríomh le tagairt do Ráta Shaoráid Iasachtach Imeach an ECB agus corrlach seasta de 1%.

Nuair a bhíonn sócmhainn airgeadais (nó grúpa sócmhainní airgeadais cosúla) scríofa anuas mar thoradh ar chaillteanas bearnaithe, aithnítear an t-ioncam úis ag baint úsáide as an ráta bunaidh úis úsáidte chun sreafaí airgid amach anseo a lascaíniú chun críche an chaillteanas bearnaithe a thomhas. Ní aithnítear ioncam úis ar iasachtaí bearnaithe ar shuim neamhbhearnaithe iarmhéid na hiasachta ag baint úsáid as an EIR bunaidh.

2.10 Ioncam táille

Aithnítear ioncam táille ar dlúthchuid é de ríomh an EIR nó a eascraíonn as iasacht mar chuid de EIR mar a bhfuil cur síos air i mbeartas cuntasaoíochta 2.9. Aithnítear táillí a thuilleann an Grúpa nach cuid de EIR iad sa chuntas brabúis agus ioncaim mar ioncam táille ag fáil airgead tirim.

2.11 Brabús/(caillteanas) ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí, sócmhainní réadmhaoine agus ioncam farasbairr

(a) Brabús agus caillteanas ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí agus sócmhainní réadmhaoine

Ríomhtar brabús agus caillteanas ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí/réadmhaoine mar an difríocht idir luach anonn na n-iasachtaí/réadmhaoine agus an praghas díolacháin conarthach ag an dáta díolacháin. Áirítear sa phraghas díolacháin conarthach aon chomhaoine iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conarthach ag an GNBS aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil i gcomhréir le IAS 32. Aithnítear brabús agus caillteanas ar dhiúscairt iasachtaí/réadmhaoine sa ráiteas ioncaim nuair a tharlaíonn an t-idirbheart. Ní aithnítear brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí nuair atá an nasc féichiúnaí foriomlán bearnaithe i gcomhréir leis na sonraí measúnaithe bearnaithe infhaighte is déanaí, nó dá bhféadfadh bearnú sa nasc a tharlú sa todhchaí mar thoradh ar bhrábús ar dhiúscairt iasachtaí a aithint.

(b) Ioncam farasbairr

Ríomhtar ioncam farasbairr mar an barrachas airgid thirim aisghafa ar nasc féichiúnaí iomlán thar luach anonn na hiasachta agus aithnítear é sa ráiteas ioncaim:

- (i) a fhairsinge atá na sreafaí airgid iarbhir i leith nasc féichiúnaí iomlán ag sárú luachanna anonn iasachta um an nasc féichiúnaí iomlán, i.e. a fhairsinge atá a fhiachas uile de chuid an GNBS aisíochta ag an bhféichiúnaí; nó
- (ii) nuair atá na sreafaí airgid don nasc féichiúnaí iomlán níos mó ná luach anonn iasachta um an nasc féichiúnaí iomlán. Cuirtear a leithéid d'ioncam farasbairr, a fhairsinge atá sé réadaithe ó shócmhainní iasachta sainiúla laistigh den nasc, sa ráiteas ioncaim ag gach dáta tuairiscithe bliantúil amháin.

2.12 Bearnú na sócmhainní airgeadais

Cinneann an Grúpa, ag tús gach tréimhse tuairiscithe, an bhfuil fianaise oibiachtúil ann go bhfuil sócmhainn airgeadais nó grúpa sócmhainní airgeadais, tomhaiste ag costas amúchta, bearnaithe.

Iasachtaí agus infháltais tugtha anonn ag costas amúchta

Ar dtús measann an Grúpa an bhfuil fianaise oibiachtúil de bhearnú ann i gcás sócmhainní airgeadais aonair a bhfuil suntas aonair ag baint leo, agus ar bhonn aonair. Déantar an measúnú suntasach aonair i ndáil le punann iomlán iasachtaí gach nasc féichiúnaí suntasach aonair, seachas ar bhonn iasachta aonair (i.e. is é an nasc féichiúnaíomlán an taonad cuntais).

Áirítear i bhfianaise oibiachtúil go bhfuil sócmhainn nó punann sócmhainní bearnaithe i ndiaidh éadála an GNBS sna cásanna seo a leanas:

- Coinníollacha geilleagracha idirnáisiúnta, náisiúnta nó áitiúla atá comhghaolaithe le mainneachtain ar shócmhainní sa ghrúpa (m.sh. laghdú ar phraghsanna réadmhaoine sa réimse ábhartha nó athruithe díobhálacha ar choinníollacha tionscail a bhfuil tionchar acu ar an bhféichiúnaí);
- Sonraí inbhraite ag léiriú méadú intomhaiste ar luach sreabha airgid measta amach anseo ó phunann sócmhainní ó aitheantas tosaigh na sócmhainní seo;
- Athruithe díobhálacha ar ionchais faoin tsuim ar dócha a réadófar ó dhiúscairt comhthaobhachta bainteach leis an iasacht nó leis an bpunann iasachta;
- Athruithe díobhálacha in ionchais uainithe sreafa airgid amach anseo a eascraíonn ó dhiúscairtí comhthaobhachta;
- Athruithe díobhálacha ar stádas íocaíochta an fhéichiúnaí (m.sh. líon níos mó íocaíochtaí moillithe);
- Deacracht shuntasach bhreise airgid an fhéichiúnaí ón tráth éadála;
- Sáruithe breise conartha, dála mainneachtain nó faillí in úis nó íocaíochtaí bunaidh;
- Is dócha go bhfógrófar an fhéichiúnaí féimheach nó go leanfar le hatheagrú airgeadais de chineál éigin eile.

Suntasach ar bhonn Aonair

Chun críche measúnú suntasach ar bhonn aonair, tomhaistear suim an chaillteanais bhearnaithe mar an difríocht idir suim ghlanluacha na sócmhainne agus luach reatha na sreabha airgid measta amach anseo (seachas caillteanais chreidmheasa amach anseo nach bhfuil tabhaithe), lascainithe de réir EIR bunaidh na sócmhainne airgeadais. Déantar é seo a mheas ar leibhéal um nasc féichiúnaí iomlán, atá mar an aonad cuntasáíochta a gcur i bhfeidhm ag an GNBS. Laghdaítear suim ghlanluacha na sócmhainne trí úsáid a bhaint as cuntas liúntais. Aithnítear suim an chaillteanais bhearnaithe sa ráiteas ioncaim comhdhlúite. Féadfaidh an lucht bainistíochta breithiúnas a chur i bhfeidhm leis an mbearnúchán ríofa a choigeartú áit a dtugann sé léiriú níos cruinne ar luach in-aisghabhála sócmhainne.

Más rud é, i dtréimhse ina dhiaidh sin, go laghdaíonn suim an chaillteanais bhearnaithe agus más féidir an laghdú úd a cheangail go hoibiachtúil le teagmhas a tharlaíonn tar éis a aithníodh an bearnú, déantar an caillteanas bhearnaithe aitheanta a aisiompú tríd an gcuntas liúntais a choigeartú. Aithnítear suim an aisiompaithe sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

Sa chás nach bhfuil seans ann luach anonn iasachta, nó cuid dó, a aisghabháil, déantar an tsuim nach bhfuil in-aisghabhála a dhíscríobh i gcoinne an liúntais ghaolmhar do bhearnú an fhéichiúnaí. Déanfar sócmhainní airgeadais a dhíscríobh nuair a bheidh na nósanna imeachta riachtanacha curtha i gcrích agus nuair a bhíonn suim an chaillteanais cinnte.

Féadfaidh GNBS iasachtaí a dhiúscairt laistigh de nasc féichiúnaí, nó punann iasachtaí a dhiúscairt thar naisc éagsúla.

Nuair a dhíoltar iasacht nó grúpa iasachtaí, téann na cearta i leith na sreafaí airgid ó na hiasachtaí in éag agus déantar cealú ar aithint na sócmhainní iasachta sa ráiteas ar an staid airgeadais. Nuair a chuirtear an aithint ar ceal, déantar gnóthachan nó caillteanas ar an hiasachtaí a ríomh agus aithnítear é sa ráiteas ioncaim comhdhlúite. Déantar an gnóthachan nó an caillteanas a ríomh mar an difríocht idir an chomaoin a fuarthas glan ó chostais idirbheart agus luach anonn na n-iasachtaí arna ndíol.

Sa mheasúnú ar luach anonn na n-iasachtaí arna ndíol, glactar san áireamh bearnú a aithníodh cheana i gcoinne na n-iasachtaí sin.

Má tá bearnú aitheanta roimhe sin i leith na n-iasachtaí

- fágann brabús arna ríomh ar dhiúscairt go scaoiltear leis an bhforáil ghaolmhar bhearnaithe i ndáil leis na sócmhainní sin.
- fágann caillteanas arna ríomh ar dhiúscairt go ndéantar an fhoráil bhearnaithe ghaolmhar a chriostalú, trína laghdaítear an fhoráil arna sealbhú agus olluach anonn na n-iasachtaí araon.

2.13 Bearnú sócmhainní neamh-airgeadais

Déantar suim anonn shócmhainní neamh-airgeadais an Ghrúpa a athbheithniú ag gach dáta tuairiscithe d'fhonn a chinneadh an bhfuil comhartha bhearnaithe ann. Más ann do chomhartha dá leithéid déantar suim in-aisghabhála na sócmhainne a mheas. Is ionann suim in-aisghabhála sócmhainn agus a luach uasta úsáide agus a luach cothrom lúide costais le haghaidh díolacháin.

Agus luach úsáide á mheas, déantar na sreabha airgid measta amach anseo a lascainiú go dtí a luach reatha ag baint úsáide as ráta lascaine atá ag teacht le measúnú reatha margaidh luach an airgid agus na rioscaí a bhaineann leis an tsócmhainn.

Aithnítear caillteanas bhearnaithe sa chuntas brabús nó caillteanais má sháraíonn an tsuim anonn an tsuim in-aisghabhála.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.14 Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim

Is ionann airgead agus airgead ar láimh, earlaisí éilimh agus nótaí státchiste.

Is ionann coibhéisí airgid agus infheistíochtaí gearrthréimhseacha, ardleachtachta atá so-inmhalartaithe go suimeanna aitheanta airgid atá faoi réir riosca neamhshuntasach athruithe ar luach.

2.15 Ionstraimí airgeadais díorthaigh agus cuntasaíocht fálaithe

Úsáidtear díorthaigh, amhail babhtálacha ráta úis, babhtálacha tras-airgeadra agus babhtálacha malairte eachtraí chun críocha fálaithe mar chuid de straitéis bainistíochta riosca an Ghrúpa. Chomh maith leis sin, fuair an Grúpa, ar luach cothrom, díorthaigh áirithe a bhaineann leis na hiasachtaí a fuarthas ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Ní théann an Grúpa isteach i ndíorthaigh ar mhaithe le trádáil dílseánaigh.

Is é beartas an Ghrúpa fálú a dhéanamh ar a neamhchosaint ar airgeadra eachtrach trí dhíorthaigh airgeadra a úsáid. Déantar riosca ráta úis ar fhiachas arna eisiúint ag an nGrúpa a fhálú ag baint úsáide as babhtálacha ráta úis. Déantar babhtálacha ráta úis a fhaightear ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha a fhálú trí bhabhtálacha ráta úis a fhritháireamh.

Cuirtear díorthaigh chun cuntais ar luach cothrom nó trí bhrabús agus caillteanas nó, sa chás go bhfuil siad sainithe mar ionstraimí fálaithe, trí úsáid a bhaint as na soláthairtí um chuntasaíocht fálaithe in IAS 39.

Díorthaigh iasachtaí

Tá díorthaigh iasachtaí comhdhéanta de dhíorthaigh a fuarthas ó Institiúidí Rannpháirteacha a cuireadh i bhfeidhm ar dtús chun fáluithe a chur ar fáil d'iasachtaithe ('díorthaigh iasachtaí'). Fuarthas na díorthaigh seo ó gach Institiúid Rannpháirteach mar chuid de neamhchosaint iasachtaí iomlán.

Déantar díorthaigh iasachtaí a thomhas ag luach cóir agus déantar gnóthachain agus caillteanais luach cóir a aithint sa ráiteas ioncam. Déantar díorthaigh iasachtaí a rangú mar thuillmheach agus neamhthuillmheach. Is é is brí le díorthach tuillmheach ná ceann atá ag comhlíonadh na n-íocaíochtaí conartha um shreabhadh airgid uile suas go dtí an dáta deiridh aisíocaíochta roimh dheireadh dháta an tuairiscithe. Déantar measúnú ar stádas tuillmheach na ndíorthach iasachtaí ag gach dáta tuairiscithe.

Tá díorthaigh iasachtaí comhdhéanta de dhíorthaigh ráta úis. Socraítear ar an luach cóir ag baint úsáide as teicníc luachála bunaithe ar luachálacha neamhspleácha a fuarthas ó ionchuir de mhargaí inbhraite ar nós cuair toraidh Euribor agus Libor, rátaí FX, roghanna luaineachta agus rátaí malairte par-ús.

Díorthaigh GNBS

Cuimsíonn díorthaigh GNBS díorthaigh arna ndéanamh chun an nochtadh a fhálú i leith iasachtaí agus infháltais arna bhfáil agus urrúis fiachais ar eisiúint ('díorthaigh GNBS'). Airítear le díorthaigh GNBS babhtálacha rátaí úis agus airgeadraí. Cinntear luach cothrom dhíorthaigh GNBS trí leas a bhaint as teicníc marcála os coinne luacháil an mhargaidh ar bhonn luachálacha neamhspleácha a fhaightear trí bhíthin ionchuir mhargaidh inbhraite amhail cuair thorthaí Euribor agus Libor, par-ús agus rátaí FX. Aithnítear gluaiseachtaí luacha chothrom a eascraíonn as babhtálacha rátaí úis i mbrabús agus caillteanas. Aithnítear gnóthachain agus caillteanais ar bhabhtálacha airgeadra i mbrabús agus caillteanas mar chuid de na gnóthachain agus caillteanais i malairt eachtrach.

Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas

Déantar díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús agus caillteanas a aithint ar dtús ar luach cothrom ar an dáta ar a ndéantar nó ar a bhfaightear conradh díorthaigh agus déantar iad a thomhas arís níos déanaí ar luach cothrom.

Cinntear luach cothrom dhíorthach ag baint úsáide as teicníc luachála um marcáil ón margadh bunaithe ar luachálacha neamhspleácha a fhaightear trí leas a bhaint as ionchuir mhargaidh inbhraite amhail cuair toraidh Euribor agus Libor, ar chomhchéim le rátaí malairte eachtraí agus úis.

Sna boinn tuisceana a úsáidtear do na teicnící luachála sin áirítear dóchúlacht agus uainiú ionchais shreabha airgid na hionstraime amach anseo. Rialaítear na sreabha airgid sin de réir théarmaí na hionstraime de ghnáth, cé go bhfuil gá le breith ón lucht bainistíochta i gcás ina bhfuil amhras faoi chumas an chontrapháirtí freastal ar an ionstraim de réir théarmaí an chonartha.

Luaitear díorthaigh mar shócmhainní nuair atá an luach cothrom dearfach agus mar dhliteanais nuair atá an luach cothrom diúltach.

Aithnítear gnóthachain nó caillteanais luacha cothrom sa ráiteas ioncaim. Sa chás go bhfuil siad sainithe mar ionstraimí fálaithe áfach, braitheann an chaoi ina bpléitear leis na gnóthachain agus caillteanais ar luach cothrom ar nádúr na gaolmhaireachta fálaithe.

Aithnítear gnóthachain agus caillteanais ar bhabhtálacha airgeadra i mbrabús agus caillteanas mar chuid de na gnóthachain agus caillteanais i malairt eachtrach.

Díorthaigh sainithe i ngaolmhaireachtaí fálaithe

Sainíonn an Grúpa díorthaigh áirithe mar fhálú ar shreabha airgid an-dóchúla amach anseo, atá inchurtha i leith sócmhainne nó dliteanais aitheanta, nó idirbheart réamhaisnéise (fálú an tsreafa airgid).

Ag tráth bunaithe na gaolmhaireachta fálaithe, tuairiscíonn an Grúpa ar an ngaolmhaireacht idir míreanna fálaithe agus ionstraimí fálaithe, chomh maith lena cuspóir bainistíochta riosca agus a straitéis le tabhairt faoi roinnt idirbheart fálaithe éagsúla. Tuairiscíonn an Grúpa ar a measúnú freisin, ag tráth bunaithe an fhálaithe agus ar bhonn leanúnach, faoi cibé an bhfuil na díorthaigh a úsáidtear sna hidirbhearta fálaithe an-éifeachtach chun athruithe i sreabha airgid míreanna fálaithe a fhritháireamh nó nach bhfuil.

Fálú an tsreafa airgid

Déantar an cion éifeachtach athruithe i luach cothrom díorthach atá sainithe agus a cháilíonn mar fhálú an tsreafa airgid a aithint in ioncam cuimsitheach eile agus áirítear i gcúlchiste fhálú an tsreafa airgid iad, a chuimsítear i gcothromas. Aithnítear an gnóthachan nó an caillteanas maidir leis an gcion neamhéifeachtach láithreach sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

Déantar méideanna arna gcarnadh i gcothromas a athrangú go dtí an ráiteas ioncaim sna tréimhsí ina dtéann an mír fálaithe i bhfeidhm ar bhrabús nó ar chaillteanas.

Nuair a théann ionstraim fhálaithe in éag nó nuair a dhíoltar í, nó sa chás nach gcomhlíonann fálú na critéir le haghaidh cuntasaíochta fálaithe a thuilleadh, fágfar gnóthachan nó caillteanas carnach reatha atá i gcothromas ag an am sin i gcothromas agus aithnítear é sa ráiteas ioncaim nuair a dhéantar an t-idirbheart réamhaisnéise. Sa chás nach meastar a thuilleadh go dtarlódh idirbheart réamhaisnéise, déantar an gnóthachan nó caillteanas carnach a tuairiscíodh i gcothromas a athrangú láithreach go dtí an ráiteas ioncaim.

Derivatives previously subject to cash flow hedge accounting matured in September 2016. There was no hedge accounting applied by the Group at 31 December 2017.

2.16 Fardail – Trádáil Réadmhaoine

Coinnítear trádáil réadmhaoine le haghaidh athdhíola ag costas de réir liostaí IAS 2. Aithnítear iad ar dtús ar an ráiteas an staid airgeadais ag an pointe ag ar síneadh an conradh ceannaithe leis an díoltóir. I ndiaidh an chéad aitheantas, luaitear í agus glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Socraítear costais ar bhonn na gcostas aonair a bhaineann le gach sócmhainn a aithint go sonrach. Léiríonn an glanluach inréadaithe an praghas díola measta le haghaidh réadmhaoine lúide na costais mheasta uile chun í a chur i gcrích agus na costais is gá chun an díolachán a dhéanamh. Aithnítear athbheithnithe ar luach anonn na maoine trádála mar a leanas:

- i) i gcás aonaid chonraithe a aithnítear ar ráiteas staid an airgeadais, déantar athbheithnithe ar NRV (glanluach inréadaithe) a fhritháireamh i gcoinne iasachtaí agus infháiltais; agus
- ii) i gcás maoine trádála arna gcur i gcrích, aithnítear athbheithnithe ar luach anonn sa ráiteas ioncaim.

Aithnítear brabús agus caillteanais ó dhiúscairt maoine trádála sa ráiteas ioncaim nuair tharlaíonn an t-idirbheart. Aithnítear maoine trádála i gcomhréir le IAS 2.

2.17 Cánachas

Cuimsíonn cáin ioncaim cáin reatha agus iarchurtha araon. Aithnítear cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim, ach amháin chomh fada agus a bhaineann sí le míreanna arna n-aithint in ioncam cuimsitheach eile, agus sa chás sin aithnítear in ioncam cuimsitheach eile í.

(a) Cáin ioncaim reatha

Is é atá sa cháin ioncaim reatha ná an cháin ionchais atá iníoctha ar an ioncam inchánach don bhliain ag baint úsáide as rátaí cánach arna gcur i bhfeidhm nó arna gcur i bhfeidhm go substainteach ar dháta an tuairiscithe agus coigeartú ar bith ar an gcáin atá iníoctha maidir le blianta roimhe sin.

Déantar cáin ioncaim reatha atá iníoctha ar bhrabús, bunaithe ar an dlí cánach is infheidhme i ngach dlínse, a aithint mar chostas sa thréimhse ina dtagann an brabús chun cinn.

Déantar iarmhairtí cánach na gcaillteanas reatha i gcáin ioncaim atá ar fáil le tabhairt ar aghaidh a aithint mar shócmhainn nuair is cosúil go mbeidh brabús inchánach ar fáil sa todhchaí a ndéantar na caillteanais seo a úsáid ina leith.

Ní dhéanfaidh aonán sócmhainní cánacha reatha agus dliteanais chánacha reatha a fhritháireamh ach amháin:

- má tá ceart infhorfheidhmithe le dlí ag an aonán na méideanna aitheanta a fhritháireamh; agus
- má tá sé i gceist ag an aonán socrú ar bhonn glan, nó an sócmhainn a réadú agus an dliteanas a ghlanadh ag an am céanna.

Ní dhéanann an Grúpa dliteanais agus sócmhainní cáin ioncaim reatha a fhritháireamh.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.17 Cánachas (ar lean)

(b) Cáin ioncaim iarchurtha

Soláthraítear cáin ioncaim iarchurtha ina hiomláine, ag úsáid an mhodha dliteanais, ar dhifríochtaí sealadacha a thagann chun cinn idir boinn chánach sócmhainní agus dliteanais agus a méideanna carraeireachta sna ráitis airgeadais chomhdhlúite. Cinntear cáin ioncaim iarchurtha ag baint úsáide as rátaí cánach (agus dlíthe cánach) atá curtha i bhfeidhm nó curtha i bhfeidhm go suntasach faoi dháta an ráitis faoin staid airgeadais agus go bhfuiltear ag súil go mbeidh siad i bhfeidhm nuair a réadófar an tsócmhainn cáin ioncaim iarchurtha lena mbaineann nó nuair a ghlanfar an dliteanas cáin ioncaim iarchurtha.

Aithnítear sócmhainní cáin ioncaim nuair is cosúil go mbeidh brabús inchánach ar fáil sa todhchaí a bhféadfaí na difríochtaí sealadacha seo a úsáid agus iad a chur ina leith.

Déantar cáin ioncaim iarchurtha a bhaineann le fálú an tsreafa airgid agus atá ar fáil le haghaidh gluaiseachtaí cúltaca díolacháin a aithint in ioncam cuimsitheach eile agus aithnítear í ina dhiaidh sin sa ráiteas ioncaim comhdhlúite mar aon leis an gcaillteanas nó gnóthachan iarchurtha.

Déantar sócmhainní agus dliteanais cáin ioncaim iarchurtha a fhritháireamh nuair atá ceart infheidhmithe le dlí ann chun dliteanais chánach reatha a fhritháireamh, agus nuair a bhaineann na sócmhainní agus dliteanais cáin ioncaim iarchurtha le cáin ioncaim arna ngearradh ag an údarás cánachais céanna ar an aonán inchánach céanna nó ar aonán inchánacha éagsúla nuair atá sé beartaithe na hiarmhéideanna a shocrú ar bhonn glan.

Déanann an Ghrúpa measúnú, ar bhun blianitiúil amháin, ar cháin iarchurtha bainteach le caillteanas cánach nach bhfuil in úsáid.

2.18 Soláthairtí do dhliteanais agus do mhuirir agus dliteanais agus sócmhainní teagmhasacha

Soláthairtí

Aithnítear soláthairtí ar éilimh dhlíthiúla nuair atá oibleagáid dlíthiúil nó inchiallaithe reatha ag an nGrúpa mar gheall ar imeacht atá caite; is ea is dóichí go mbeidh gá le heis-sreabhadh acmhainní chun an oibleagáid a réiteach; agus féadfar meastachán iontaofa a dhéanamh maidir le méid na hoibleagáide.

Dliteanais theagmhasacha

Ní aithníonn an Grúpa dliteanais theagmhasacha ach nochтар iad, ach amháin sa chás gur beag seans a tharlóidh siad.

Sócmhainní teagmhasacha

Ní aithníonn an Grúpa sócmhainní teagmhasacha ach nochтар iad nuair is cosúil go mbeidh insreabhadh tairbhí eacnamaíocha i gceist. Má éiríonn réadú ioncaim geall le cinnte ansin aithnítear an tsócmhainn lena mbaineann.

Déantar dliteanais agus sócmhainní teagmhasacha a mheasúnú ar bhonn leanúnach lena chinntiú go léirítear go hiomchuí sna ráitis airgeadais iad.

2.19 Méideanna dlite le agus ó Institiúidí Rannpháirteacha

Staideanna rótharraingtí neamhghlanta

Déanann na hInstitiúidí Rannpháirteacha cuntais rótharraingte a mhaoiniú agus bailíonn siad aisíocaíochtaí in airgead tirim ar chuntais rótharraingte ar son an GNBS. Aithnítear na méideanna a mhaoiníonn na hInstitiúidí Rannpháirteacha sa ráiteas faoin staid airgeadais mar mhéideanna atá dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha agus aithnítear na méideanna a bhailítear mar mhéideanna atá dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha. Cuirtear an glanmhéid atá dlite le/ó Institiúidí Rannpháirteacha i bhfeidhm i leith iarmhéid na n-infháltais agus na n-iasachtaí gan íoc.

2.20 Conarthaí ráthaíochta airgeadais gnóthaithe

Is iad atá i gconarthaí ráthaíochta airgeadais ná conarthaí ina n-éilítear ar an eisisheoir íocaíochtaí sonraithe a dhéanamh chun an sealbhóir a aisíoc i leith caillteanas a thabhaíonn sé toisc go dteipeann ar fhéichiúnaí sonraithe íocaíochtaí a dhéanamh nuair atá siad dlite, de réir téarmaí ionstraime fiachais. Tugtar ráthaíochtaí airgeadais dá leithéidí do bhainc, d'institiúidí airgeadais agus do chomhlachtaí eile ar son custaiméirí chun iasachtaí, rótharraingtí agus áiseanna baincéireachta eile a dhaingniú.

Aithnítear ráthaíochtaí airgeadais ar dtús sna ráitis airgeadais ar luach cothrom ar an dáta ar a bhfuarthas an ráthaíocht. Tar éis dóibh a bheith aitheanta ar dtús, déantar dliteanais an Ghrúpa faoi ráthaíochtaí dá leithéidí a thomhas ag an méid is airde den mhéid tosaigh, lúide amúchadh táillí arna n-aithint de réir IAS 18 Ioncam agus an meastachán is fearr ar an méid is gá chun an ráthaíocht a ghlanadh. Cinntear na meastacháin sin bunaithe ar thaithí ar idirbhearta comhchosúla agus stair na gcaillteanas roimhe seo, mar aon le tuairim an lucht bainistíochta. Aithnítear an t-ioncam táillí a thuilltear ar bhonn líne díre thar shaolré na ráthaíochta. Tuairiscítear méadú ar bith sa dliteanas a bhaineann le ráthaíochtaí sa ráiteas ioncaim comhdhlúite laistigh de chostais oibriúcháin eile.

2.21 Ionstraimí fiachais agus cothromais

Rangaítear ionstraimí fiachais agus cothromais mar dhliteanais nó mar chothromas i gcomhréir le hábhar théarmaí conarthacha na n-ionstraimí. I gcás ionstraimí nach ngabhann oibleagáid chonartha leo chun airgead tirim nó sócmhainn airgeadais eile a sholáthar d'aonán eile, rangaítear iad mar chothromas agus cuirtear i láthair faoi chothromas iad. Aithnítear na híocaíochtaí cúpóin ar na hionstraimí sin go díreach i gcothromas. Cuimsítear cúpón lánroghnach sna fobhannaí arna n-eisiúint ag an nGrúpa agus níl aon oibleagáid i gceist leo chun airgead tirim a sholáthar, agus dá bhrí sin rangaítear mar ionstraimí cothromais iad.

Roimh a bhfuascailt, rangaítear urrúis fiachais shinsearach a eisiónn an Grúpa mar ionstraimí fiachais mar gabhann cúpón seasta leis na hurrúis bunaithe ar Euribor agus níl an íocaíocht chúpóin lánroghnach.

Roimh a bhfuascailt, déantar urrúis fiachais arna n-eisiúint a thomhas ar dtús ar luach cothrom lúide costais na n-idirbheart agus tomhaistear ina dhiaidh sin iad ar chostas amúchta ag baint úsáide as an modh EIR.

2.22 Scairchaipiteal

(a) Díbhinní ar ghnáthscaireanna

Aithnítear díbhinní ar ghnáthscaireanna i gcothromas sa tréimhse ina bhfaomhann scairshealbhóirí an Ghrúpa iad. Pléitear le díbhinní don tréimhse a fhógraítear tar éis dáta an ráitis chomhdhlúite faoin staid airgeadais i Nóta 41, Imeachtaí tar éis an dáta tuairiscithe.

(b) Cúpón ar ionstraim chothromais eile

Déantar íocaíochtaí cúpón ar fobhannaí a rangaítear mar gnáthscaireanna a léiriú go díreach i gnáthscaireanna, nuair a fhograitítear iad.

2.23 Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN

Éilítear ar an nGrúpa urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaobhachta (CPA) arna aontú idir GBCN agus an GNBS. Is í GBCN an contrapháirtí i leith díorthaigh uile an GNBS (seachas iad siúd a ngnóthaítear ó iasachtaithe). Ní mór go dtabharfaí airgead tirim mar urrús comhthaobhach do GBCN d'fhonn a cuid nochta don Ghrúpa i ndáil lena staideanna díorthach a laghdú. Braitheann an méid urrúis chomhthaobhach ar measúnú den riosca creidmeasa curtha i gcrích ag GBCN.

Déantar airgead tirim a thugtar mar urrús comhthaobhach a thaifeadadh mar urrús comhthaobhach le GBCN sa ráiteas ar an staid airgeadais. Déantar aon ús iníochta nó infhála ag eascairt ón méid a thugtar mar urrús comhthaobhach a thaifeadadh sa chaiteachas úis nó san ioncam úis faoi seach.

2.24 Réadmhaoin, innealra agus trealamh

Thabhaigh an Ghníomhaireacht costais as spás oifige ar léas a fheistiú. Déantar costais a thabhaítear a chaipitliú sa ráiteas faoin staid airgeadais mar réadmhaoin, innealra agus trealamh de réir IAS 16. Ag leanadh ó athbheithniú i 2016, déantar an tsócmhainn aitheanta a dhímheas ar thar saol an sócmhainn, ag comhlíonadh IAS 16 agus déantar an tsócmhainn a dhímheas ina iomláine ag deireadh-2020. Aithnítear dhímheas bliana iomláine sa bhliain ina ndéantar an tsócmhainn a chaipitliú.

2.25 Léasanna oibriúcháin

Is comhaontú é léas trína dtugann an léasóir cead don léasaí, mar thoradh ar íocaíocht nó sraith íocaíochtaí, an ceart chun sócmhainn a úsáid do thréimhse ama comhaontaithe. Tá an cinneadh maidir le cibé arb ionann socrú agus léasa, nó socrú ina bhfuil léasa, bunaithe ar shubstaint an tsocraithe agus teastaíonn measúnú uaidh sin maidir le cé acu an bhfuil nó nach bhfuil comhlíonadh an tsocraithe ag brath ar úsáid sócmhainne ar leith nó cibé an dtugtar ceart úsáide i leith na sócmhainne leis an socrú. Rangaítear léas mar léas oibriúcháin mura n-aistríonn sé go substaintiúil gach riosca agus gach luach saothair a ghabhann le húninéireacht. Aithnítear an tsócmhainn léasaithe ar an ráiteas maidir le staid airgeadais an léasóra.

Aithnítear réadmhaoin faighte ag SRCN chun críocha tithíocht shóisialta mar fhardail de réir IAS 2.

Is de réir méid chothroim a dhéantar cuntas ar ioncam ó chíos ó léasanna oibriúcháin ar réadmhaoin fardail thar théarma an léasa. Aithnítear íocaíochtaí cíosa mar speansais sa ráiteas iocam ar bhunús méid cothrom thar téarma an léasa.

2.26 Leasanna neamh-rialaithe i bhfochuideachtaí

Is é atá i gceist le leasanna neamh-rialaithe i bhfochuideachtaí ná gnáth-scairchaipiteal agus/nó cothromas eile i bhfochuideachtaí nach féidir a chur i leith an mháthair-aonáin, go díreach nó go hindíreach.

Féadfar brabús a d'fhéadfadh a bheith i gceist i dtréimhse ar bith a leithdháileadh ar an leas neamh-rialaithe de réir an toraidh is fearr ar infheistíocht a d'fhéadfaí a íoc leis na hinfeisteoirí seachtracha. Déantar caillteanais a bhíonn i gceist i dtréimhse ar bith a leithdháileadh ar an leas neamh-rialaithe suas go dtí luach an leasa neamh-rialaithe sa Ghrúpa amháin, mar glacann an GNBS beagnach tairbhí agus rioscaí eacnamaíochta uile an Ghrúpa.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.27 Luach cothrom a chinneadh

Is ionann luach cothrom ionstraim airgeadais agus an praghas a bheadh ar fáil dá ndóilfaí sócmhainn nó dá n-íocaí as dliteanas a aistriú mar idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh ag an dáta tomhais sa bhunairgead, nó dá éagmais, an margadh is mó tairbhe a bhfuil rochtain ag an nGrúpa air ag an dáta sin.

Is ag luach cothrom a aithnítear ionstraimí airgeadais ar dtús agus, ar leith ó shócmhainní airgeadais ag luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas, déantar an tsuim ghlanluacha thosaigh a choigeartú do chostais dhíreacha agus incriminteachta idirbhirt. I ngnáthchúrsa gnó, is ionann an luach cothrom tosaigh agus praghas an idirbhirt (luach cothrom na comaoine tugtha nó faighte).

I ndiaidh aithint thosaigh, is trí úsáid a bhaint as teicnící luachála a chinntear luachanna cothroma. Ciallaíonn na teicnící seo go mbaintear an úsáid is fearr agus is féidir as ionchuir inbhraite ábhartha agus go mbaintear a laghad úsáide agus is féidir as ionchuir neamh-inbhraite. San áireamh sna teicnící luachála a úsáideadh bhí fachtóirí a bheadh á gcur san áireamh ag rannpháirtithe margaidh agus idirbheart á phraghsáil. San áireamh sna teicnící luachála tá úsáid a bhaint as idirbhirt ordúla a rinneadh le déanaí idir rannpháirtithe margaidh, tagairt d'ionstraimí cosúla eile, samhlacha praghsála i leith conradh céadrogha, anailís sreabhadh airgid lascainithe agus teicnící luachála eile a mbaineann rannpháirtithe margaidh úsáid astu go minic.

Teicnící luachála

Cheal praghsanna luaite margaidh, agus i ndáil le díorthaigh thar an gcuntar, déantar luach cothrom a ríomh bunaithe ar theicnící luachála. Féadfar luach cothrom a mheas trí úsáid a bhaint as praghsanna luaite margaidh d'ionstraimí cosúla, coigeartaithe le haghaidh difríochtaí idir an ionstraim luaite agus an ionstraim a bhfuil luach á lua léi. Sa chás go ndéantar an luach cothrom a ríomh bunaithe ar anailís sreabhadh airgid lascainithe, is í an mhodheolaíocht atá ann, úsáid a bhaint, a mhéid agus is féidir, as sonraí margaidh atá inbhraite go díreach nó intuigthe ó phraghsanna ionstraimí, cosúil le cuair toraidh ráta úis, praghsanna cothromas agus tráchtarraí, raonta difríochta creidmheasa, luaineachtaí rogha agus rátaí airgeadra.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála na sreafaí airgid ionchais a ríomh faoi théarmaí gach conradh sonrach agus ansin na luachanna seo a lascainiú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtoimhdí atá san áireamh sna teicnící luachála seo tá:

- Dóchúlacht agus uainiú ionchais sreafaí todhchaíocha airgid na hionstraime. Rialaítear na sreabha airgid sin de réir théarmaí na hionstraime de ghnáth, cé go bhféadfaí gá le breith ón lucht bainistíochta i gcás ina bhfuil amhras faoi chumas an chontrapháirtí freastal ar an ionstraim de réir théarmaí an chonartha. Ina theannta sin, d'fhéadfadh go mbeadh sreafaí todhchaíocha airgid íogair do theagmhas imeachtaí todhcháí, athruithe ar rátaí margaidh san áireamh; agus
- Ráta lascaine oiriúnach a roghnú don ionstraim, bunaithe ar na cuair toraidh ráta úis lena n-áirítear cinneadh maidir le raon oiriúnach difríochta don ionstraim don ráta saor ó riosca. Déantar an raon difríochta a choigeartú chun cuntas a dhéanamh de shainphróifíl riosca creidmheasa an nochta.

Tá na coigeartuithe ar fad i ríomh luach láithreach sreafaí todhchaíocha airgid bunaithe ar fhachtóirí a chuirfeadh rannpháirtithe margaidh san áireamh agus an ionstraim airgeadais á phraghsáil.

Féadfar ionstraimí airgeadais áirithe (sócmhainní agus dliteanais) a luacháil bunaithe ar theicnící luachála a bhfuil gné shuntasach margaidh amháin nó níos mó nach bhfuil inbhraite san áireamh iontu. Nuair a bhíonn teicníc luachála a bhfuil sonraí inbhraite luaite léi á cur i bhfeidhm, déantar meastacháin chun léargas a thabhairt ar neamhchinnteachtaí i luachanna cothroma a eascraíonn as easpa sonraí margaidh. I ndáil leis na hionstraimí seo, níl an tomhas luach cothrom chomh hiontaofa. Is dá nádúr go bhfuil ionchuir i luachálacha bunaithe ar shonraí neamh-inbhraite neamhchinnte mar nach bhfuil ach beagán nó nach bhfuil aon sonraí margaidh reatha ar fáil chun an praghas ag a dtarlódh idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh faoi na coinníollacha margaidh reatha a chinneadh.

D'fhéadfadh go mbeadh coigeartú aschur na teicníce luachála ag teastáil i ndáil le ríomh luach cothrom d'aon ionstraim airgeadais chun léargas a thabhairt ar chostas an riosca creidmheasa, dá mbeadh a leithéid curtha san áireamh ag rannpháirtithe margaidh, sa chás nach bhfuil siad neadaithe sna teicnící bunúsacha luachála.

2.28 Speansais riaracháin

Aithnítear speansais riaracháin ar bhunús fabhrú.

3. BREITHIÚNAIS AGUS MEASTACHÁIN CHUNTASAÍOCHTA CRITICIÚLA

Agus ráitis airgeadais á n-ullmhú de réir IFRS, éilítear go mbainfear úsáid as meastacháin agus go nglacfar le boinn tuisceana a théann i gcion ar na suimeanna a thuairiscítear maidir le sócmhainní, dliteanais, ioncam agus costais chomh maith le nochtadh sócmhainní agus dliteanais theagmhasacha. Déantar measúnú leanúnach ar mheastacháin agus breithiúnaí agus bíonn siad bunaithe ar thaithí roimhe seo agus ar thosca eile lena n-áirítear ionchais maidir le himeachtaí amach anseo a mheastar a bheith réasúnach i gcúinsí an cháis. Toisc go mbíonn meastachán ar an dóchúlacht go dtarlódh imeachtaí amach anseo ina chuid de bhreithiúnas an lucht bainistíochta, d'fhéadfadh na torthaí iarbhrí a bheith difriúil ó na meastacháin sin, a d'fhéadfadh dul i gcion ar na méideanna a thuairisceofar le haghaidh sócmhainní agus dliteanas amach anseo.

Creideann an lucht bainistíochta go bhfuil na boinn tuisceana bhunúsacha a úsáidtear iomchuí agus dá bhrí sin, go léiríonn ráitis airgeadais an Ghrúpa an staid airgeadais agus na torthaí ar bhealach cothrom. Déantar cur síos ar na réimsí lena mbaineann leibhéal níos airde breithiúnais nó castachta, nó réimsí ina bhfuil boinn tuisceana agus meastacháin suntasach i leith na ráiteas airgeadais comhdhlúite, mar seo a leanas:

3.1 Bearnú iasachtaí agus infháltas agus díorthaigh ghaolmhara gnóthaithe

Is é beartas an Ghrúpa athbheithniú a dhéanamh ar a phunann iasachtaí agus infháltas le haghaidh bearnaithe ar bhonn leathbhliantúil. Agus cinneadh á dhéanamh cibé ar cheart caillteanas bearnaithe a thaifeadh sa ráiteas ioncaim chomhtháite ag an dáta tuairiscithe, déanann an Grúpa breitheanna faoi cibé an bhfuil aon sonraí inbhraite ann a léiríonn fianaise ar bhearnú ar chosúil go dtiocfadh laghdú intomhaiste ar uainiúcháin agus ar mhéideanna na sreabha airgid measta amach anseo dá thoradh. Tá beartas an Ghrúpa maidir le bearnú leagtha amach i mbeartas cuntasafíochta 2.12.

Déantann an Ghrúpa gach ceangal le féichiúnaithe a bhainistiú agus a mheas go haonair ó thaobh bearnaithe.

Is ionann an creidmheas bearnaithe do 2017 agus €13m (2016: €282m). Is ionann an fhoráil bearnaithe chomhtháite iomlán agus €1,406m (2016: €1,561m), lena gcumhdaítear 31% den iarmhéid iomlán um iasachtaí agus infháltais amhail an 31 Nollaig 2017 (2016: 28%).

Féichiúnaithe measúnaithe ar bhonn aonair

B'ionann luach iasachtaí agus fáltas agus na ndíorthach gaolmhar arna measúnú ar bhonn aonair i leith bearnaithe ar an dáta tuairiscithe agus €4.6bn (2016: €5.5bn).

Le linn 2016 rinneadh líon áirithe nasc a bhí ann cheana a scoilteadh chun bainistiú na nasc a éascú laistigh den Phunann Seachadta Tithíochta. Mar thoradh air sin tháinig méadú ar líon sreafa airgid na nasc féichiúnaí a bhí á meas go haonair i dtaca le bearnúcháin. Le linn 2017, scoilteadh nasc amháin isteach in uimhir nascanna nua.

Tá measúnú bearnaithe na bhféichiúnaithe measúnaithe ar bhonn aonair bunaithe ar réamh-mheastacháin sreafa airgid a d'uillmhaigh bainisteoirí cáis ar leith agus iad athbheithnithe ag an lucht bainistíochta i ndáil le gach nasc féichiúnaí measúnaithe ar bhonn aonair.

Léiríonn na sreabha airgid meastacháin is fearr an GNBS i ndáil le gach féichiúnaí measúnaithe ar bhonn aonair agus áirítear iontu sreabha airgid measta na todhchaí ó dhiúscairt comhthaobhacht réadmhaoine agus ioncaim neamh-diúscairthe eile (ar nós ioncam cíosa).

Mar chuid de réamh-mheastachán an tsreafa airgid ní mór don lucht bainistíochta meastachán agus breithiúnas suntasach a chleachtadh lena n-áirítear toimhdí maidir le cúinsí eacnamaíocha áitiúla, feidhmíocht trádála an fhéichiúnaí agus luach na comhthaobhachta réadmhaoine bunúsa agus an straitéis ar glacadh leis go deirneach don fhéichiúnaí sin. D'fhéadfadh athrú teacht ar na sreabha airgid réamh-mheasta má athraítear straitéis mar shampla ó straitéis diúscairthe sócmhainní go straitéis díolacháin iasachta nó, i gcás na punainne seachadta tithíochta, ó dhiúscairt suímh go forbairt fhaofa tithíochta.

D'fhéadfadh GNBS breith ón lucht bainistíochta a chur i bhfeidhm chun bearnúcháin ríofa a choigeartú i gcás ina dtugann sé léiriú níos cruinne ar luach in-aisghabhála sócmhainne. Níl sreabha airgid a d'fhéadfadh tosú sna blianta amach romhainn agus nach bhfuil faofa go fóill le haghaidh forbairt faoin mBeartas Údaráis Tairmligthe san áireamh le sreabha airgid réamh-mheasta na todhchaí. D'fhéadfadh go dtarlódh bearnúcháin sa bhliain reatha mar thoradh air sin, bearnúcháin a d'fhéadfadh a aisiompú sna blianta ina dhiaidh seo de réir mar a cheadaítear tuilleadh tionscadal forbartha. Sna cásanna sin d'fhéadfadh an lucht bainistíochta forleagan sreafa airgid chur i bhfeidhm chun léiriú níos cruinne a thabhairt ar shreabha airgid réamh-mheasta na todhchaí do na náisc sin agus dá réir sin bearnúcháin ríofa níos cruinne.

Déantar na toimhdí a úsáidtear chun méid agus tráthú sreabha airgid na todhchaí a réamh-mheas d'fhéichiúnaithe aonair a athbheithniú go rialta ag an lucht bainistíochta agus déantar réamh-mheastacháin sreabha airgid a thabhairt cothrom le dáta. I gcásanna áirithe, is féidir leis an lucht bainistíochta forleagan uainithe a chur i bhfeidhm i leith na sreafaí airgid thirim combhailithe aonair d'fhonn ionchas foriomlán an lucht bainistíochta a léiriú maidir le sreafaí airgid thirim agus measúnú níos beaichte ar bhearnú.

Tar éis do shreabha airgid na bhféichiúnaithe aonair go léir a bheith curtha i gcrích cuirtear iad sin i ngrúpa le chéile agus cuirtear na sreabha airgid faoi réir anailíse íogaireachta chun measúnú a dhéanamh ar an tionchar dóchúil ar an soláthar bearnaithe maidir le hathrú ar uainiú agus ar mhéid na sreabha airgid.

Anailís íogaireachta

Cinntear soláthar bearnaithe 2017 tar éis measúnú a dhéanamh ar na nithe seo a leanas:

- Sreabha airgid measta arna nginiúint ó urrús bunúsach mar chomhthaobhacht i leith iasachta;
- Luach diúscairthe ionchais an urrúis bhunúsach; agus
- Uainiú ionchais réadú na sreabha airgid lena n-áirítear uainiú dhiúscairt ionchais an urrúis sa todhchaí.

Críochnaíodh measúnú mionsonraithe sreafa airgid na bhféichiúnaithe le luach comhcheangailte €4.6bn (2016: €5.5bn) a chríochnú, tugann torthaí comhdhlúite an athbheithnithe sreafa airgid seo deis don GNBS íogaireachtaí ar leith a chur i bhfeidhm i ndáil le punann agus measúnú a dhéanamh ar thionchar na n-íogaireachtaí seo ar an bhforáil bearnaithe.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

3. BREITHIÚNAIS AGUS MEASTACHÁIN CHUNTASAÍOCHTA CRITICIÚLA (AR LEAN)

3.1 Bearnú iasachtaí agus infháltas agus díorthaigh ghaolmhara gnóthaithe (ar lean)

Anailís íogaireachta (ar lean)

Déantar sreabhadh airgid aonair a réamh-mheas do gach sócmhainn réadmhaoine i seilbh mar comhthaobhacht. Ansin déantar iad seo a chomhdhlúthú i sreabhadh airgid thirim amháin do gach rannpháirteachas le féichiúnaithe chun críocha an chleachtaidh measúnaithe bearnaithe.

Déanann an GNBS a cuid anailíse íogaireachta ag leibhéal sócmhainne réadmhaoine. Go praiticiúil, ciallaíonn seo go laghdaítear de 1% an luach diúscartha réamh-mheasta do gach réadmhaoine aonair de réir láithreach. Ansin déantar na sreabha airgid thirim ó rannpháirteachas le féichiúnaithe a nuashonrú leis na luacha diúscartha réamh-mheasta athbhreithnithe agus déantar foráil bhearnaithe athbhreithnithe a ríomh do gach rannpháirteachas le féichiúnaí. Cuirtear an fhoráil athbhreithnithe trí chéile i gcomparáid ansin leis an bhforáil bhearnaithe iarbhair chun an tionchar atá ag laghdú de 1% ar luachanna diúscartha réamh-mheasta a léiriú.

Leagtar amach sa tábla thíos an tionchar (i €m) ar fhoráil bhearnaithe 2017, le compráidí, ag athrú 1% i méid na diúscairt sreabha airgid thar gheografaíochtaí agus cineálacha sócmhainní ar leith.

	2017			2016		
	Éire (seachas Tuaisceart Éireann) €m	Cuid eile den Domhan (lena n-áirítear RA) €m	Iomlán €m	Éire (seachas Tuaisceart Éireann) €m	Cuid eile den Domhan (lena n-áirítear RA) €m	Iomlán €m
Talamh agus forbairt	16	-	16	12	-	12
Cónaitheach	6	-	6	5	-	5
Miondíol	3	-	3	2	-	2
Tráchtáil	1	-	1	2	-	2
Óstán agus fóillíocht	-	-	-	-	1	1
Iomlán éifeacht de 1%	26	-	26	21	1	22

Imrítear tionchar ar ghlanluach reatha (NPV) sreafaí airgid freisin ag brath ar uainiú a réadaithe ag eascairt as díol sócmhainní. Dá bhrí sin, rinneadh anailís íogaireachta freisin maidir le huainiú réadú na sreafaí airgid réamh-mheasta chun measúnú a dhéanamh ar an tionchar is mó a d'fhéadfaí a imirt ar an muirear bearnaithe. Léirítear de bharr an chleachtaidh sin, a rinneadh gan a chur san áireamh cibé an mbaineann na sócmhainní comhthaobhachta bunaidh le naisc bhearnaithe nó nach mbaineann, go dtiocfadh muirear bearnaithe breise thart ar €22 milliún (2016: €8m) i gceist maidir le gach €1 bhilliún i sreafaí airgid diúscartha réamh-mheasta arna n-aistriú ó 2018 go 2019. Rinneadh an méid sin a mheas gan ioncam breise féideartha ó fhoinsí seachas diúscairt (ioncaim cíosa sa mhórchuid) a ghinfeadh ó sócmhainn dá gcuifí moill 12 mí ar a dhiúscairt ná méadú a d'fhéadfadh teacht ar na sreafaí airgid amach anseo a chur san áireamh.

Déanann iniúchóirí inmheánacha an GNBS athbhreithniú neamhspleách ar an bpróiseas bearnaithe ar bhonn bliantúil. Áirítear i raon feidhme an athbhreithnithe seo measúnú a dhéanamh ar phróiseas an athbhreithnithe ar bhearnú agus ar chruinneas agus iomláine na n-ionchur do na measúnuithe aonair.

3.2 Aitheantas ioncaim ar iasachtaí agus infháltais

Aithint ioncam EIR

Tá an beartas cuntasaíochta maidir le hioncam úis a aithint le haghaidh iasachtaí agus infháltas leagtha amach i mbeartas cuntasaíochta 2.9. Fuarthas an phunann bhunaidh iasachtaí a fuair an Grúpa ar lascaine shuntasach i leith Pharlúach na n-iasachtaí, lena léiríodh caillteanais iasachta a tabhaíodh ar na hiasachtaí cheana féin sular ghnóthaigh an GNBS iad. Tá EIR na punaine seo socraithe ag an ráta lascaine lena ndéantar luach reatha na sreabha airgid ar glacadh leo sa tsamhail luachála gnóthaithe iasachta cothrom leis an luach gnóthaithe. Socraítear an ráta sin ar dháta na luachála agus bíonn sé mar EIR tosaigh na hiasachta.

D'fhéadfadh difríocht dhearfach nó dhiúltach a bheith idir na sreabha airgid iarbhair thar shaol an fhéichiúnaí agus na sreabha airgid ionchais a nglactar leo sa tsamhail luachála gnóthaithe. Déanann an Grúpa sreabha airgid ionchais a athbhreithniú go bliantúil ar a laghad mar chuid dá athbhreithniú bearnaithe (féach nóta 3.1). Bheadh tionchar ag aon athrú sna toimhdí ar ioncam úis ar iasachtaí agus infháltais tugtha anonn ag costas amúchta mar atá nocht i Nóta 4. Ní aithneofar ioncam úis ar aon chuid bhearnaithe de shócmhainn, ar an tslí sin ag laghdú ioncam úis sa chás go bhfuil sreafaí airgid measta níos lú ná na sreafaí airgid bhunaidh ionchais sa tsamhail éadála iasachta.

3.3 Ioncam barrachais

Is é beartas an Ghrúpa athbheithniú a dhéanamh ar ioncam barrachais a phunann féichiúnaithe ar bhonn leathbhliantúil. Aithníonn an Grúpa ioncam barrachais in dhá chás:

- 1) Féichiúnaithe a bhfuil aisíocaíochtaí fiachais sa bhreis ar a bhfiachas GNBS déanta acu. De thoradh na n-aisíocaíochtaí seo aithníodh €125m i 2017 (2016: €402m).
- 2) Féichiúnaithe a bhfuil glanluachanna láithreacha dearfacha acu agus a bhfuil dianchoinníollacha anáis comhlíonta acu. Réadaigh an Grúpa €145m (2016: €327m) ó na féichiúnaithe seo i 2017.

San áireamh i nglanluach láithreach (NPV) gach féichiúnaí a ndéantar a mheas ina n-aonar tá a sreafaí airgid todhchaí a fhorghéas (lena n-áirítear sreafaí airgid todhchaí measta ó dhiúscairt comhthaobhacht réadmhaoinne agus ioncam neamh-indiúscartha eile). Ansin cuirtear na sreafaí airgid todhchaí lascanaithe measta i gcomparáid lena luach anonn d'fhonn barrachas NPV gach féichiúnaí a ríomh.

I ndáil leis na féichiúnaithe a mbíonn luach dearfach NPV mar thoradh leo, cuirtear dianchoinníollacha anáis i bhfeidhm a bhféadfadh ioncam barrachais a bheith á aithint dá thoradh do líon an-teoranta féichiúnaithe a bhfuil líon suntasach NPVanna dearfacha acu. Déantar na coinníollacha anáis seo, ina n-áirítear measúnú ar leibhéal réitigh an fhéichiúnaí agus cur i bhfeidhm mhaolán íogaireachta NPV, a mheas ar bhonn leathbhliantúil.

San áireamh i bhformheas sreafaí airgid tá breithiúnas agus meastachán na foirne bainistíochta, rud a chiallaíonn go bhféadfadh difríocht a bheith le sonrú idir na sreafaí airgid iarbhrí, agus a n-uainiú, agus na sreafaí airgid réamh-mheasta. Déanann an fhoireann bainistíochta toimhdí a úsáidtear chun sreabhadh airgid a fhorghéas a athbheithniú agus a nuashonrú go rialta.

Le linn 2016, rinneadh na maoláin a úsáideadh le linn leibhéil an bharrachais ioncaim a bhí le haithint a mheasúnú, a nuashonrú d'fhonn an tsaoir a bhí fágtha agus a bhain le gníomhaíochtaí aisghabhála sócmhainní GNBS a chur i gcuntas Ní dearnadh aon athraithe do na maoláin i 2017.

3.4 Breithiúnas agus meastacháin eile an lucht bainistíochta

Chun na ráitis airgeadais a ullmhú, rinne an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí ag a bhfuil tionchar ar na méideanna a dhéantar a thuairisciú maidir le sócmhainní agus dliteanais ag dáta dheireadh na bliana. D'fhéadfadh torthaí iarbhrí a bheith éagsúil ó na meastacháin sin. Déantar meastacháin agus toimhdí bunúsacha a athbheithniú ar bhonn leanúnach.

Is iad na breithiúnais agus meastacháin shuntasacha eile arna ndéanamh ag an nGrúpa chun na ráiteas airgeadais a ullmhú:

- fardail – maoine trádála, agus
- infheistíochtaí a rinneadh in ionstraimí cothromais.

Fardail – maoine trádála

(a) Breithiúnais arna ndéanamh

Fardail – déantar cuntasáocht i leith maoine trádála faoi IAS 2 Fardail, i gcomórtas le IAS 40 Maoine Infheistíochta. Aithnítear maoine trádála mar fhardail, mar déantar iad a choinneáil le haghaidh díola i ngnáthchúrsa an ghnó, agus ní le haghaidh luachmhéadú caipitil. Aithnítear iad ar dtús ar ráiteas staid an airgeadais ag an bpointe ar a ndéantar an conradh ceannaigh a shíniú leis an díoltóir, ar aon dul le beartas cuntasáochta 2.16. Tar éis dóibh a bheith aitheanta ar dtús, déantar maoine trádála a lua ag an gceann ís iochtaraí de chostas agus glanluach inréadaithe.

(b) Meastacháin arna n-úsáid

Is ionann glanluach inréadaithe agus praghas díola measta le haghaidh maoine móide na costais chríochnaithe mheasta uile agus na costais atá riachtanach chun an díolachán a dhéanamh. Aithnítear athbheithnithe ar luach anonn na maoine trádála mar a leanas; i) i gcás aonaid chonraithe a aithnítear ar ráiteas staid an airgeadais, déantar athbheithnithe ar NRV a fhritháireamh i gcoinne iasachtaí agus infháltais, agus ii) i gcás maoine trádála arna gcur i gcrích, aithnítear athbheithnithe ar luach anonn sa ráiteas ioncaim. Is ionann an t-athbheithniú ar ghlanluacháil inréadaithe na maoine trádála agus meastachán bunaithe ar chéatadán críochnaithe na maoine atá i mbéal forbartha nó bunaithe ar mheasúnú ar fhaisnéis ón margadh maidir le maoine trádála arna gcur i gcrích. Ós rud é gur meastachán cuntasáochta an meastachán sin, tá sé faoi réir ag neamhchinnteacht.

Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais

Agus cóireáil chuntasáochta iomchuí ar infheistíochtaí in ionstraimí cothromais á gcinneadh, breithnítear eiseadh tionchair shuntasach ar bhonn cás le cás, agus na táscairí a leanas á n-úsáid:

- ionadaíocht ar an mbord stiúrthóirí nó ar chomhlacht rialaithe coibhéiseach;
- rannpháirtíocht sa phróiseas ceaptha beartas;
- idirbhearta ábharacha idir an dá pháirtí;
- pearsanra bainistíochta a idirmhalartú;
- faisnéis theicniúil rithábachtach a sholáthar; agus
- cearta vótála ionchasacha.

Ag dáta an tuairiscithe, ní raibh aon infheistíochtaí ann in ionstraimí cothromais ina ndearna an Grúpa aon rialú nó tionchar suntasach.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

4. IONCAM ÚIS

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Ús ar iasachtaí agus infháltais	19	248,238	368,108
Ús ar ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte		2,032	2,892
Ús ar airgead agus coibhéisí airgid		78	328
Ioncam úis iomlán		250,348	371,328

Aithnítear ioncam úis ar iasachtaí agus infháltais de réir bheartas cuntasáíochta 2.9.

Ríomhtar ioncam úis ar iasachtaí agus infháltais ag baint úsáide as modh cuntasáíochta EIR. Déanann an modh seo iarracht ioncam úis a aithint ag ráta seasmhach thar saolré na hiasachta agus beidh difríocht idir é agus an t-airgead tirim iarbhrí faighte. Tugann sé seo le tuiscint in aon thréimhse tuairiscithe go mbeidh difríocht idir an méid úis aitheanta agus an t-airgead tirim faighte. Thar shaolré na hiasachta, áfach, beidh iomlán an airgid thirim faighte sa bhreis ar luach gnóthaithe na hiasachta, tar éis coigeartaithe i gcás aon chaillteanas bhearnaithe, cothrom leis an ioncam úis aitheanta. Ní aithnítear aon ioncam úis ar an ngéineál d'aon iarmhéid iasachta a bhreithnítear a bheith bearnaithe.

B'ionann an t-ús ar iasachtaí agus infháltais arna aithint don bhliain agus €248m (2016: €368m). Tá an laghdú ar an ús ar iasachtaí agus infháltais inchurtha go príomha i leith ús a thuilltear ar iarmhéid níos ísle iasachtaí agus infháltais le linn na bliana.

Baineann ioncam úis ar ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte le hús faighte ar dhíorthaigh gnóthaithe ó Institiúidí Rannpháirteacha a bhí bainteach leis na hiasachtaí a gnóthaíodh.

Cuimsíonn ús ar airgead agus coibhéisí airgid ús tuillte ar airgead agus éarlaisí gearrthréimhseacha coinnithe i rith na bliana.

Gníomhaireacht	2017 €'000	2016 €'000
Ús ar iasacht chuig BSNT	216,629	1,495,779
Ioncam úis iomlán	216,629	1,495,779

Le linn 2017, ghin foghnóthais an Ghrúpa GNBS brabúis, a bheidh iníoctha le BSN sa deireadh mar ioncam úis faoi shocrúithe um iasachtaí le rannpháirtíocht sa bhrabús. Ina dhiaidh sin, tar éis úsáid aon chaillteanas cánach a bhí ar fáil agus asbhaint an chostais úis ar a chuid urrús fiachais shinsearaigh agus a chuid fofhiachas, ghin BSN brabúis incháinithe €217m (2016: €1,496m) atá iníoctha leis an gníomhaireacht GNBS, mar ioncam úis.

5. COSTAS ÚIS AGUS A CHOSÚIL

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Ús ar urrús fiachais shinsearaigh i mbun eisiúna		-	526
Ús ar dhíorthaigh a bhfuil cuntasáíocht fálaithe i bhfeidhm orthu	35	-	73,207
Ús ar ionstraimí airgeadais díorthaigh eile		492	469
Ús ar sócmhainní ar fáil le díol		231	31
Ús ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		3,049	8,345
Costas iomlán úis		3,772	82,578

Lagdaí costais úis ar urrús fiachais le linn na bliana mar thoradh ar fhuascailt agus rátaí diúltach Euribor. Ní raibh ao nús fabhráithe ag sealbhóirí urrús fiachais i gceist le linn an bhliain airgeadais mar go bhfuil an ráta cúpóin, atá bunaithe ar Euribor, ag an ráta is ísle de 0%.

Bhí éneamhní ús ar dhíorthaigh áit a bhfuil cuntasáíocht fálaithe i bhfeidhm le linn na bliana mar go ndeachaigh na díorthaigh uile a fálaíodh i gcaidrimh fhálaithe roimhe in éag faoi mí Mheán Fómhair 2016.

Is ús ar bhannaí gearrthéarmach rialtais coinnithe mar gheall ar aidhmeanna leachtacht é ús le fáil ar sócmhainní airgeadais atá ar fáil le díol aithnithe ag úsáid modh EIR. Tá luach ainmiúl €430m (2016: €430m) ar sócmhainní ar fáil le díol ag an dáta tuairiscithe.

Thabhaigh an Ghrúpa costais ús €3m (2016: €8m) ar airgead tirim agus coibhéisí airgead tirim mar gheall ar ús dhiúltach le linn 2017.

5. COSTAS ÚIS AGUS A CHOSÚIL (AR LEAN)

Gníomhaireacht	2017 €'000	2016 €'000
Costais Úis Diúltach ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3	2

Mar gheall ar rátaí dhiúltach úis tá ús diúltach de €0.003m (2016: €0.002m).

6. IONCAM TÁILLE

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Ioncam táille ó rótharraingtí	-	834
Ioncam táille ó iasachta agus infháltas	3,044	25,965
Ioncam táille iomlán	3,044	26,799

Baineann ioncam táille ó rótharraingtí le hioncam táille saothraithe ag GNBS ar chuntais rótharraingthe féichiúnaithe.

Áirítear le hioncam táille ó iasachtaí agus infháltais ioncam táille ó iasachtaithe atá mar dhlúthchuid de ríomh an EIR nó de bhunús iasachta mar chuid de EIR mar a bhfuil cur síos air i mbeartas cuntasaoíochta 2.9. Aithnítear táillí a thuilleann an Grúpa nach cuid de EIR iad, amhail táillí scoir nó táillí feidhmíochta, sa ráiteas ioncaim láithreach mar ioncam táille ar airgead tirim a fháil. San ioncam táille a aithnítear sa bhliain féadfar táillí socruithe agus táillí athstruchtúrtha a áireamh chomh maith le táillí idirbheartaithe ó dhíolacháin iasachtaí.

7. IONCAM EILE/(COSTAIS)

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Dáileacháin ó ionstraim chothromais (a)	16,380	24,791
(Caillteanas)/gnóthú luach coir ar ionstraim chothromais (b)	(5,237)	3,462
Ioncam ó tháille ceadúnais (c)	549	523
Ioncam cíosa Léasa (d)	10,489	6,502
Athluacháil ar réadmhaoine trádála (e)	-	(97)
Spéansais eile (f)	(483)	-
Iomlán ioncam eile/(costais)	21,698	35,181

(a) Fuair an Grúpa díbhinní dar luach €16.4msan iomlán (2016: €24.8m) ar a chuid infheistíochta i rith na tréimhse tuairiscithe.

(b) Tá luach cothrom ionstraimí cothromais GNBS bunaithe ar ghlanluach sócmhainne an aonáin infheistíochta amhail an dáta tuairiscithe, agus déantar athruithe ar an luach cothrom a aithint sa ráiteas ioncaim de réir bheartas cuntasaoíochta 2.6. Féach Nóta 26 le haghaidh tuilleadh sonraí ar ionstraimí cothromais i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe.

(c) Le linn 2015, fuair GNBS tailte áirithe ag Cé an Phoirt Thuaidh agus ina dhiaidh sin, chuaigh GNBS isteach i gcomhaontú comhroinnte ioncaim leis an suíomh a fhorbairt, rud a chuirfear sruth slán ioncaim ar fáil ó na tailte i bhfoirm tháille ceadúnais. Bronnadh an ceadúnas ar thrú páirtí ar feadh tréimhse sé bliana chun forbairt an tsuimh a chumasú ar mhaithe le sochar tráchtála fadtéarmach. Chomh maith leis an sruth slán ioncaim, tá céatadán socruithe cíosa agus céatadán d'fháltais díolacháin aon fhorbairt tithíochta chríochnaithe a thógtar ar na tailte dlite le NANQ. Aithnítear luach reatha aon chuid den sruth ioncaim urraithe mar ioncaim ó tháille ceadúnais i gcomhréir le beartas cuntasaoíochta 2.9. Díchorntar an lascaine ó luacha reatha thar saol an chomhaontú.

(d) Tuilltear ioncam cíosa léasa ó réadmhaoine cónaithe a léasú le comhlachtaí tithíochta faofa le haghaidh tithíochta sóisialta. Déantar é a chuntas ar bhonn líne díri thar théarma an léasa, de réir bheartas cuntasaoíochta 2.26. Is mar gheall ar méadú gníomhaíocht léasa i rith na bliana an méadú sa bhliain.

(e) I gcomhréir le beartas cuntasaoíochta 2.16, déantar réadmhaoine trádála a thomhas ag costas agus glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Ag an dáta tuairiscithe, níor aithin an Grúpa caillteanas nó gnóthú athluachála (2016:caillteanas de €0.1m) ar na sócmhainní seo. Féach Nóta 20 le haghaidh tuilleadh sonraí maidir le sócmhainní réadmhaoine.

(f) Léiríonn spéansais eile táille conraithe a díoladh sa bhliain airgeadais tar éis ráta brábús ainmnithe ar infheistíocht cothromais a shroichint.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

7. IONCAM EILE/(COSTAIS) (AR LEAN)

Gníomhaireacht	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Costais cúitithe ón Ghrúpa BSN	10	40,970	49,661
Ioncam úis dhiúltach ó iasachtaí Idirghrúpa		131	58
Iomlán ioncam/(costais) eile		41,101	49,719

Is mar gheall ar rátaí diúltach úis ar an iasacht idirghrúpa atá ús diúltach ioncaim de €0.13m (2016: €0.06). Tá níos mó sonraí le fáil in Nóta 33.

8. CAILLTEANAIS AR IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Caillteanas ar dhíorthaigh gnóthaithe ó iasachtaithe	(2,112)	(1,088)
(Caillteanas)/Gnóthachainluacha cothrom ar dhíorthaigh eile	629	(961)
Coigeartú neamhéifeachtachta fála	-	(2,017)
(Caillteanas) iomlána ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	(1,483)	(4,066)

Tá gluaiseachtaí luach cothrom ar dhíorthaigh á spreagadh ag gluaiseachtaí margaidh a tharla i gcaitheamh na bliana. Tá tionchar ar luach cothrom na mbabhtálacha seo ag athruithe i rátaí Euribor agus leibhéil feidhmíochta na ndíorthach iasachtaithe. Soláthraítear breis faisnéise ar ionstraimí airgeadais díorthaigh i Nóta 18.

Bhain GNBS feidhm as cuntsaoíocht fálaíthe roimhe lena bannaí sinsearach in éisiúnt a roinnt. Déantar an cion éifeachtach d'athruithe i luach cothrom díorthach atá sainithe agus a cháilíonn mar fhálú sreabhadh airgid a aithint in ioncam cuimsitheach eile laistigh de chothromas. Aithnítear an gnóthachan nó an caillteanas maidir leis an gcion neamhéifeachtach i mbrabús nó caillteanas. Neamhaithníodh gaol fálaíthe sreabhadh airgid ar 28 Eanáir 2017 agus d'aibí na díorthaigh ina dhiadh sin i Meán Fomhair 2016.

Níl aon díorthaigh sa Gníomhaireacht.

9. GLANBHRABÚS AR DHIÚSCAIRT AGUS ATHMAOINIÚ IASACHTAÍ, SÓCMHAINNÍ RÉADMHAOINE AGUS IONCAM FARASBAIRR

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Ioncam farasbairr ar aisíocaíochtaí iasachta (sa bhreis ar luachanna anonn iasachtaí)	19	269,842	729,016
Glan brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí		63,632	378,163
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú sócmhainní réadmhaoine		1,561	2,638
Glanbhrabús iomlán ar dhiúscairt iasachtaí, sócmhainní réadmhaoine agus ioncam farasbairr		335,035	1,109,817

9.1 Fáltais ó Dhiúscairtí

Grúpa	Don bhliain ó 1 Eanáir 2017 go 31 Nollaig 2017			Don bhliain ó 1 Eanáir 2016 go 31 Nollaig 2016		
	Diúscairt comhthaobhachta bunaidh €m	Diúscairt iasachtaí €m	Iomlán €m	Diúscairt comhthaobhachta bunaidh €m	Diúscairt iasachtaí €m	Iomlán €m
Fáltais ó dhiúscairtí	1,777	783	2,560	4,243	1,156	5,399

I gcás sócmhainní faighte áirithe, tá luach anonn na n-iasachtaí agus na n-infháltas sáraithe ag na fáltais ó dhiúscairt na comhthaobhachta bunaidh i nasc féichiúnaí. Aithnítear an farasbarr seo sa ráiteas ioncaim mar bhrabús réadaithe ar iasachtaí. As an méid iomlán de €270m (2016: €729m) a aithnítear i 2017, bhí €125m (2016: €402m) ó fhéichiúnaithe a bhfuil fiachas uile an GNBS aisíoctha go hiomlán acu agus aithnítear aon airgead breise a fhaightear mar bhrabús. Aithnítear €145m (2016: €327m) breise d'ioncam farasbairr ar shócmhainní iasachta ar leith le nasc féichiúnaí sa chás go bhfuil an airgead ginte agus faighte ag an GNBS tar éis luach anonn na hiasachta a sháru; agus sa chás go bhfuil sreafaí airgid measta don nasc féichiúnaí trí chéile níos mó ná luachanna anonn na hiasachta trí chéile. Tá breis eolas faoi aithint ioncam farasbairr i Notá 3, breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla.

I rith na bliana airgeadais, dhiúscairt an Grúpa iasachtaí agus infháltais áirithe faighte le tríú páirtithe. Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt agus athmaoiniú a thomhas mar an difríocht idir fáltais díolacháin faighte agus luach anonn na n-iasachtaí agus na n-infháltas seo. Réadaigh an Grúpa glanbhrabús dar luach €64m (2016: €378m) ar iasachtaí a dhiúscairt agus a athmaoiniú, as ar bhain €62m go díreach le hiasachtaí a dhiúscairt agus a raibh €2m ina bhfáltais ón tionscnamh um íocaíocht iarchurtha. As an nglanbhrabús de €62m a bhain go díreach le diúscairt iasachtaí, thuill an Grúpa ollbhrabús de €63m (féach nóta 19) (2016: €394m), agus nuair a chuirtear é sin in éineacht leis na costais diúscairthe de €1m (2016: €16m), b'ionann an glanbhrabús ar dhiúscairt iasachtaí agus €62m.

Ní aithnítear brabús ar dhiúscairt iasachtaí sa chás go bhfuil an nasc féichiúnaí foriomlán bearnaithe i gcomhréir leis na sonraí um measúnú bearnaithe is déanaí atá ar fáil. Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt réadmhaoina a thomhas mar an difríocht idir fáltais díolacháin faighte agus luach anonn na sócmhainní réadmhaoina sin. Réadaigh an Grúpa glanbhrabús de chuid €1.6m (2016: €2.6m) ar dhiúscairt na sócmhainní réadmhaoina trádála sa bhliain airgeadais.

9.2 Brabús ar dhiúscairt bunchomhthaobhachta agus iasachtaí

Tugann an tábla thíos achoimre ar bhrabús ghlan foriomlán GNBS a aithníodh ar na hidirbhearta a bhaineann le diúscairt bunchomhthaobhachta agus iasachtaí i ndáil leis na blianta 2017 agus 2016:

Grúpa	Don bhliain ó 1 Eanáir 2017 go 31 Nollaig 2017			Don bhliain ó 1 Eanáir 2016 go 31 Nollaig 2016		
	Diúscairt comhthaobhachta bunaidh €m	Diúscairt iasachtaí €m	Iomlán €m	Diúscairt comhthaobhachta bunaidh €m	Diúscairt iasachtaí €m	Iomlán €m
Brabús a aithníodh sa ráiteas ioncaim (Nóta 9)	270	64	334	729	378	1,107
Criostalú an tsoláthair bearnúcháin atá ann cheana (Nóta 19)	(127)	(15)	(142)	-	(633)	(633)
Iomlán	143	49	192	729	(255)	474

Seasann criostalú an tsoláthair bearnúcháin atá ann cheana don mhéid a aithníodh cheana den soláthar bearnúcháin atá curtha i leith diúscairt bunchomhthaobhachta agus iasachtaí sa bhliain airgeadais. Ní sheasann sé do mhuirear ráiteas ioncaim i dtréimhse an chriostalaithe. Ina áit sin, tharla aitheantas an ráitis ioncaim nuair a taifeadadh an soláthar bearnúcháin cheana. In éineacht leis an 'Brabús a aithníodh sa ráiteas ioncaim', tugann an criostalú brabús/(caillteanas) foriomlán maidir le diúscairt bhunchomhthaobhachta agus iasachtaí don tréimhse.

Ní dhearna an Ghníomhaireacht aon iasachtaí nó sócmhainní réadmhaoina a dhiúscairt.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

10. COSTAIS RIARACHÁIN

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Costais in-aisíochta le GBCN	10.1	37,980	47,229
Táillí príomhsheirbhíseora	10.2	9,881	15,215
Táillí máistir-sheirbhíseora	10.3	1,600	1,479
Táillí bainistíochta punainne	10.4	2,417	3,205
Táillí dlí	10.5	6,534	3,484
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	10.6	4,602	4,112
Costais chíos agus áitíochta	10.7	2,636	2,883
Táillí iniúcháireachta inmheánacha	10.8	751	752
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	10.9	634	1,250
Táillí agus costais an Bhord agus an Choiste	10.10	437	435
Iomlán na gcostas riaracháin		67,472	80,044

Gníomhaireacht	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Costais riaracháin			
Costais in-aisíochta le GBCN	10.1	37,980	47,229
Costais áitíochta agus cíosa	10.7	2,990	2,432
Táillí agus costais an bhoird agus coiste	10.10	434	435
Iomlán na gcostas riaracháin		41,404	50,096

Aithnítear na costais in-aisíochta le GBCN mar chostas don GNBS. Aisíocann Grúpa BSN na costais uile, seachas táillí Boird agus coiste agus costais Boird tabhaithe ag an GNBS, leis an GNBS. Chuitigh Grúpa BSN costais iomlána de chuid €40.9m (2016: €49.6m) leis GNBS an Gníomhaireacht.

Gníomhaireacht	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Costais in-aisíochta le BSN			
Costais in-aisíochta le GBCN	10.1	37,980	47,229
Costais áitíochta agus cíosa	10.7	2,990	2,432
Iomlán costais in-aisíochta le BSN		40,970	49,661

10.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN

Faoi Alt 42 (4) den Acht, tá dualgas ar an GNBS na costais tabhaithe ag GBCN de thoradh a fhoireann a shannadh agus seirbhísí a sholáthar don GNBS a chuiteamh le GBCN. Tá na costais san áireamh sna méideanna nochtaithe i ráitis airgeadais GBNS mar gheall ar am a ghlac sé ráitis airgeadais GBNS a chuir le chéile.

Cuimsítear costais ó costais foirne de €30.3m (2016: €37.3m) agus forchostais agus costais seirbhísí roinnte de €7.7m (2016: €9.9m).

Tabhaíonn GBCN costais indíreacha ar nós tuarastail, cíos, TF, seirbhísí oifige agus gnó. Ina theannta sin, soláthraíonn GBCN seirbhísí comhroinnte do GNBS, lena n-áirítear TF, Acmhainní Daonna agus Airgeadas. Ba ionann costas tuarastail fhostaithe leithdháilte GBCN (nach Oifigigh an GNBS iad) a sholáthraigh na seirbhísí sin do GNBS le linn 2016 agus €3.4m (2016: €3.4m).

I 2016, bhí costais in-aisíochta leis an GBCN fritháirithe ag €0.061m a bhaineann le cíos atá dlite ón nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát ar spás oifige a lig an Gníomhaireacht ar cíos leis. Níor aisíochadh costais mar seo i 2017.

10.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

D'aontaigh GNBS cuid coibhneasach de chostais forchostais seachtach tabhtah ag an GBNS a aisíoc ar bhun lárnach áit a deachaigh chun leasa GNBS go díreach nó go hindíreach tríd soláthar earraí agus seirbhísí gaolmhar. Tá costais teicneolaíocht faisnéise, seirbhísí ofigie agus gnó, chomh maith le dímeas in mar úsáid sócmhainn seasta agus forchostais lárnach eile san áireamh.

Gearrtar na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) agus déanann an Grúpa BSNT an Ghníomhaireacht a chúiteamh.

Costais foirne

Níl aon fhostaithe ag an nGrúpa. Tá an pearsanra ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN costas tuarastail na foirne atá ag obair go lánaimeartha i ngnó an GNBS a athmhuipearú ar an nGrúpa. Ba ionann an costas tuarastail iomlán lena n-áirítear costais pinsin don tréimhse tuairiscithe agus €30.3m (2016: €37.3m). Is gá na nochtaithe aisíochta a leanas faoi Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Léirítear na figiúirí mar a leanas:

Bailiúcháin cistí leasa foirne	2017 €m
Bunphá	23.3
Liúntas	0.3
Sochar foirne gearr-théarmach	23.6
Sochar foirceannaithe	0.8
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	2.4
Ranníocaíochtaí pinsin	3.5
Bailiúcháin cistí leasa foirne iomlán	30.3

Tá Bord GNBS ag pléigh pá i gcoibhneas le feidhmíocht a thoiseacht don tréimhse ag críoch 30 Meitheamh 2018. Pléidh agus leagfaidh an Coiste Luach Saothair amach tograí agus déanfaidh siad moladh le Bord GNBS.

Ba é líon na bhfostaithe de chuid an GBCN a bhí páirteach go díreach sa Ghrúpa ('Oifigigh GNBS') ag an dáta tuairiscithe ná 264 (2016: 302). D'fhág beirt fostaí mar pháirt don Scéim Iomarcaíochta Deonaí ('VRS') agus áirítear ochtar eile (2016: 41 fostaí) ar saoire gharraíodóireachta mar chuid den Scéim Iomarcaíochta Deonaí ('VRS') i 2018.

Aithníodh costais de €0.8m (2016: €3.9m) ag baint leis an VRS in 2017, a raibh €0.4m (2016: €1.7m) de inchurtha i leith íocaíochtaí reachtúla agus íocaíochtaí iomarcaíochta eile, bhain €0.2m (2016: €0.8m) leis an "scéim choinneála"⁷, agus €0.2m (2016: €1.4m) le saoire gharraíodóireachta. Ní costas incriminteach don GNBS atá i gceist leis an tsaoire gharraíodóireachta, ach cuid den chostas foriomlán tuarastail a bheadh thabhaithe ag GNBS cibé cinneadh a bheadh déanta maidir leis na baill foirne lena mbaineann a chur ar saoire gharraíodóireachta. Bhí naoi ball foirne i dteideal saoire gharraíodóireachta trí mhí faoin VRS.

Tarlóidh tuilleadh iomarcaíochta ar bhonn céimnithe gach bliain thar an chuid atá fágtha de ré GBNS. Chomh maith leo siúd ar glacadh leo don VRS, cuireadh cúigear ball foirne (2016: seachtar) ar saoire gharraíodóireachta le linn 2017, lenar bhain costas inchurtha 2017 de tuairim is €0.1m (2016: €0.2m). Ar an meán, mhair saoire gharraíodóireachta na cúigear ball foirne dhá mhí (2016: dhá mhí). Rinneadh na cinntí maidir leis na cúigear ball foirne a chur ar saoire gharraíodóireachta ar bhonn cás ar chás agus rinneadh measúnú, inter alia, ar ról an duine sin i GNBS agus fostóir nua an duine sin.

Tá Oifigigh an GNBS ina mbaill de Scéim Pinsean Sochair Shainithe GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí sa scéim seo thar ceann na bhfostaithe úd. Déantar costas na ranníocaíochtaí pinsean seo a athmhuipearú ar an GNBS. Tá costas na ranníocaíochtaí pinsean le fáil i Nóta 38.

⁷ Ní bhaineann an scéim choinneála ach amháin i gcúnsí ina ndearnadh iomarcaíocht ar bhaill foirne, inar chomhlíon siad gach caighdeán feidhmíochta agus inar fhan siad le GNBS don tréimhse riachtanach le sainordú reachtúil na Gníomhaireachta a chomhall.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

10. COSTAIS RIARACHÁIN (AR LEAN)

10.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

I measc na gcostas foirne tá tuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin mar atá luaite anseo thíos:

Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)	2017 €	2016 €
Tuarastal	400,079	390,105
Sochair incháinithe	22,728	21,188
	422,807	411,293

San áireamh i luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin tá buntuarastal, sochair incháinithe agus íocaíocht i gcoibhneas le feidhmíocht de suas le 60% de thuarastal bliantúil. Is ionannsochar incháinithe agus sochar tuillte le linn an tréimhse tuarastála agus is féidir le árachas sláinte, carr cuideachta agus síntiús proifisiúnach bheith san áireamh. Bhí an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin i dteideal íocaíocht i gcoibhneas le feidhmíocht don bhliain 2015 agus 2017, ach i bhfianaise na ndúshlán geilleagrach ag tabhairt aghaidh ar an tír, tharscaoil sé a theidlíocht i ndáil leis an íocaíocht seo.

Baineann na laghduithe pá a ndearnadh foráil dóibh san Acht um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2013, a tháinig i bhfeidhm an 1 Iúil 2013, le hoifigigh GNBS. Rinneadh foráil san Acht um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2015 d'aisiriú na laghduithe pá sin dóibh siúd uile a raibh tionchar ag reachtaíochta 2013 orthu. Cuireadh an chéad aisiriú faoin Acht um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2015 chun feidhme in Aibreán 2017, agus rinneadh aon trian den laghdú a rinneadh ar thuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin in 2013 a aisiriú mar thoradh.

Ní sháraíonn teidlíochtaí pinsin an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin téarmaí caighdeánacha scéim eiseamláireach aoisliúntais na hearnála poiblí.

Is é POF GBCN a chinneann luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin i ndiaidh comhairliúcháin le Bord GNBS. Le comhairle á tabhairt maidir le luach saothair, soláthraítear faisnéis do Choiste Comhairleach GBCN ó dhearcthaí Choiste Luach Saothair GBCN amidir le dualgais an Bhoird polasaí Rialtas a chuir i bhfeidhm ag baint leis an luach saothar seo.

Príomhphearsanra bainistíochta

Sainítear príomhphearsanra bainistíochta faoin gCód Cleachtais do Rialachas na gComhlachtaí Stáit 2016 ('an Cód') mar na baili foirne sin a thuiriscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Tá deichniúr (2016: ochtar) ag tuairisciú go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus ba ionann an cúiteamh iomlán a íocadh le naonúr príomhphearsanra bainistíochta le linn 2017 agus €1.7m (2016: €1.4m), de iomlán thuarastal €1.5m, €0.16m i sochair foirceannadh agus sochair de €0.05m. Tá sochair/liúntais tuillte sa tréimhse tuarastála san áireamh i sochair agus is féidir le árachas sláinte, liúntais cairr agus síntiús proifisiúnta san áireamh freisin.

10.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Sochair Uile na bhFostaithe

Mar a éilítear faoin gCód, tá sochair uile na bhfostaithe, laistigh de bhandaí pá de €25,000 ó €50,000 suas, leagtha amach sa tábla thíos.

Banda pá	Uimhir fostaithe 2017	Uimhir fostaithe 2016
Suas go €50,000	47	52
€50,001 - €75,000	56	74
€75,001 - €100,000	75	80
€100,001 - €125,000	47	51
€125,001 - €150,000	23	27
€150,001 - €175,000	7	8
€175,001 - €200,000	5	4
€200,001 - €225,000	1	2
€225,001 - €250,000	1	1
€250,001 - €275,000	1	2
€275,001 - €300,000	-	-
€300,001 - €325,000	-	-
€325,001 - €350,000	-	-
€350,001 - €375,000	-	-
€375,001 - €400,000	-	-
€400,001 - €425,000	1	1
Iomlán	264	302

Áirítear leis an luach saothair iomlán an buntuarastal agus aon sochair inchánacha íoctha le fostaithe. Ní áirítear leis ranníocaíochtaí pinsin an fhostóra. Tá feidhm ag asbhaint a bhaineann le pinsean na seirbhíse poiblí maidir le fostaithe GBCN.

Caiteachas ar Fháilteachas

Mar is gá a nochtadh faoin gCód leasaithe, tá an caiteachas ar fháilteachas a tabhaíodh le linn na bliana leagtha amach thíos:

	2017 €	2016 €
Leas Foirne	12,456	39,055
Deonacháin Sport agus sóisialta	12,375	13,000
Imeachtaí foirne	12,323	15,178
Bláthanna	420	840
	37,574	68,073

Cuimsíonn an chuid is mó de chostas leasa na foirne costas scagthástálacha sláinte don hfoireann (2017: €8,000; 2016: €35,000) vacsaíní fluú (2017: €2,000; 2016: €2,000) agus ranganna agus léachtaí ag am lóin. Eagraíonn an GBCN iad sin agus tá foireann an GNBS incháilithe le leas a bhaint as na sochair sin.

Tá Coiste Spóirt agus Sóisialta curtha ar bun ag an GBCN don hfoireann uile, agus is féidir leo dul isteach ann ar bhonn deonach agus táillí ballraíochta a íoc. D'aontaigh an GNBS ranníocaíocht a dhéanamh le costais na gníomhaíochtaí eagraithe ag an gCoiste sa chás ina mbaineann baill foirne GNBS leas as na gníomhaíochtaí. Thabhaigh an GNBS €12,000 le linn 2017 (2016: €13,000) i ndáil leis na gníomhaíochtaí eagraithe ag an gCoiste.

Rinneadh imeacht a reáchtáil le haitheantas a thabhairt don chion oibre tábhachtach luachmhar déanta ag foireann an GNBS, idir na baill foirne a bhí ag fágáil faoi scéim iomarcaíochta deonaí 2017 agus na baill foirne a bhí ag fanacht ann, i dtaobh bhaint amach rathúil chuspóirí GNBS le linn na tréimhse ó thús 2010 go deireadh 2017, le fuascailt 100% fiach sinseareach ag an am céanna. D'fhreastail tuairim is 250 (2016: 300) duine ag costas €9,459 (2016: €11,067). Cuimsíonn imeachtaí foirne eile go príomha scair an GNBS de na himeachtaí foirne eagraithe agus an GBCN chuig a dtugtar cuireadh do oifigí an GNBS.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

10. COSTAIS RIARACHÁIN (AR LEAN)

10.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Costais Taistil

Ba ionann na costais taistil iomlána a tabhaíodh le linn 2017 agus €85,000 (2016: €124,000), ar bhain €23,000 (2016: €60,000) de le taisteal idirnáisiúnta agus €62,000 (2016: €64,000) le taisteal intíre.

10.2 Táillí Príomhsheirbhíseora

San áireamh i dtáillí príomhsheirbhíseora tá táillí íochta le AIB agus Banc na hÉireann agus Asset Services a sheirbhísiú. a riarann na hiasachtaí agus na hinfháiltais a d'eascair laistigh de gach Institiúid Rannpháirteach. chomh maith le bainistíocht cuntais reatha gearrtha. Tá na táillí Príomhsheirbhíseora bunaithe ar comhaontaithe seirbhísí leis na solathraí seirbhísí (Banc na hÉireann agus Asset Services) agus aisghabháil costais le uasmhéad 10 bonnphointe d'iarmhéideanna iasachta parfhíachais arna riar (do AIB).

Tá na méideanna iníochta le gach Institiúid Rannpháirteach sonraithe i Nóta 38, nochtadh páirtithe gaolmhara. Is €9.9m (2016: €15.2m). A bhí táillí príomhsheirbhíseora le linn nab liana airgeadais.

10.3 Táillí Máistir-Sheirbhíseora

Áirítear i dtáillí máistir-sheirbhíseora táillí íochta leis an Máistir-Sheirbhíseoir, Asset Services. Soláthraíonn Asset Services seirbhísí riaracháin iasachtaí agus bainistíochta sonraí don Ghrúpa. Bhí táillí Capita don bhliain airgeadais cothrom le €1.6m (2016: €1.5m). Is iad irratais athraithe breise le linn an tréimhse seo atá ag ardú táillí máisistir-sheirbhíseora.

10.4 Táillí bainistíochta punainne

Baineann táillí bainistíochta punainne le táillí tabhaithe i mbainistíocht agus tacaíocht leanúnach féichiúnaithe. San áireamh sna costais áirítear táillí luachála réadmhaoine, cuardaigh sócmhainní agus clárlainne táillí, costais díolacháin iasachtaí agus costais árachais. Is mar gheall ar laghdú i gníomhaíochta ghnó GNBS atá an laghdú i dtáillí bainistíochta punainne.

10.5 Táillí dlí agus Cánach

San áireamh i dtáillí dlí tá táillí íochta le gnólachtaí seirbhíse gairmiúla i ndáil le comhairle dlí i bainistíocht leanúnach agus tacaíocht féichiúnaithe. Is méadú gníomhaíochta dlí atá ag tiomáint méadú i dtáillí dlí. San áireamh i dtáillí dlí de €6.5m tá costais réiteach iomlán de €557,000 thar dhá cás ar díoladh le linn na bliana.

10.6 Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta

Finance, communication and technology costs comprise costs incurred during the year in relation to IT, tax advice and other administration costs.

10.7 Costais chíos agus áitíochta

Áirítear i gcostais chíos agus áitíochta costais tabhaithe i rith na bliana i ndáil leis na háitribh a bhfuil an Grúpa ag baint úsáide astu.

Tá táille dímheasa ar na costais léas feistiú chaipitlithe €336,000 (2016: €336,000) san áireamh sna costais cíosa agus áitíochta.

Léasaigh an Ghníomhaireacht an tríú hurlár dá háitreabh oifige reatha ó 2010 ar feadh tréimhse 10 mbliana. An chéad urlár dá háitreabh oifige reatha ó 2014 ar feadh tréimhse 15 mbliana agus forfhoirgneamh an chéad urláir dá háitreabh oifige reatha ar feadh tréimhse 12 bhliain agus 4 mhí ó 2013.

De réir na gcomhaontaithe léasú, bhí athbhreithniú le déanamh ar an chíos le linn 2017, le méadú sa chíos bhliantúil mar thoradh air. Ba 2015 an dáta éifeachtachdon méadú, agus íocfadh an cíos dlite le linn 2017. Léiríonn an tábla thíos na táillí cíosa ag 31 Nollaig:

Cíós Bliantúil (gan CBL a áireamh)
Gníomhaireacht

	2017 €m	2016 €m
Tríú urlár	1.0	0.8
Chéad urlár	0.8	0.8
Ainnéacs an chéad urlár	0.1	0.1

Ní raibh aon suim (2016: €46,000) faighte ag GNBS at deireadh 2017 maidir le h-áitiú ainnéacs an chéad urlár ag an Corparáid Baincéireachta Straitéisí na hÉireann.

Tá €1.2m (2016: €niallas) atá cúitithe le GNBS ag GBCN ar son an chéad urlár agus ainnéacs an chéad urlár.

Tá breis eolais faoi léasanna i Nóta 32, tiomantais agus dlíteanais theagmhasacha.

Baineann an t-iarmhéid atá fágtha le costais áitíochta.

10.8 Táillí iniúcháireachta inmheánacha

D'úsáid an Grúpa seirbhísí gnólacht iniúcháireachta seachtraí (Deloitte) chun ról an iniúchta inmheánaí a chomhlíonadh don Ghrúpa. Baineann na táillí atá tabhaithe go dtí seo leis an iniúchadh ar phróisis ghnó a rinne na hiniúcháirí inmheánacha agus tuairisciú a rinneadh ar thorthaí na n-iniúchtaí inmheánacha.

10.9 Luach saothair iniúchta sheachtraigh

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Iniúchadh ar Ghrúpa GNBS agus fóchuideachtaí	400	500
Iniúchadh an Iniúcháir Reachtúil ar fhóchuideachtaí Grúpa GNBS	234	750
Luach saothair iomlán an iniúchta sheachtraigh	634	1,250

Ní chuireann an t-Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (mar iníochair seachtrach) aon seirbhísí ráthaíochta, comhairle cánach nó seirbhísí neamhiniúcháireachta ar fáil go an GNBS.

Is é an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste Iniúcháir an GNBS i gcomhréir le hAlt 57 den Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

De bhun na gceanglas in Acht na gCuideachtaí 2014, éilítear ar GNBS iniúcháir reachtúil a cheapadh ar leithligh i leith chuideachtaí laistigh de Ghrúpa an GINBST a meastar a bheith ag trádáil ar mhaithe le sochar. Ós rud é go bhfuil 51% den GNBS faoi úinéireacht phríobháideach agus go bhfeidhmíonn sé le díbhinní a thabhairt ar ais dá scairshealbhóirí meastar é a bheith ag trádáil ar mhaithe le sochar. Dá réir sin, ceapadh Mazars, Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla agus Cuntasóirí Cairte, mar iniúcháirí reachtúla ar fhóchuideachtaí Ghrúpa GNBS i Meitheamh 2017. D'fhabhraigh GNBS €750 míle ar son chostas measta an Iniúchta Reachtúil ar Ghrúpa GNBS agus a fhóchuideachtaí i gcomhair dheireadh na bliana 2016. Ba é €400 míle (gan CBL san áireamh) an táille iniúcháireachta a comhaontaíodh. Áirítear le costas 2017 scaoileadh rófhabhru na bliana roimhe sin.

Le linn na bliana, chuir Mazars seirbhísí dócmhainneachta ar fáil inar cheap GNBS iad le gníomhú ar son féichiúnaithe GNBS a bhfuil dualgas cúraim orthu i leith GNBS de réir mar atá forordaithe sa dlí. Is iad féichiúnaithe GNBS faoi seach a íocfaidh na táillí de €1.2m a tabhaíodh le linn na bliana (2016: €1.3m) agus ní hionann iad agus costas oibríochtúil de chuid GNBS, agus dá bhrí sin níl siad léirithe i ráiteas ioncaim an Ghrúpa.

10.10 Táillí an Bhoird agus an Choiste GNBS

Tá táillí an Bhoird agus an Choiste GNBS leagtha amach faoi, agus iad faomhaithe and an Aire Airgeadais.

	2017 €	2016 €
Frank Daly (Cathaoirleach)	150,000	150,000
Oliver Ellingham	60,000	60,000
Brian McEnery	60,000	60,000
Mari Hurley	60,000	60,000
Willie Soffe	75,000	75,000
Táillí Boird	405,000	405,000
Costais an bhoird	9,347	10,189
Costais iomlán an Bhoird	414,347	415,189
An Coiste Comhairleach Pleanála		
Alice Charles	5,000	5,000
Michael Wall	5,000	5,000
An Coiste Iniúcháireachta		
Jim Kelly	10,000	10,000
Táillí an Choiste	20,000	20,000
Iomlán na dTáillí Boird agus Coiste	434,347	435,189

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

10. COSTAIS RIARACHÁIN (AR LEAN)

10.10 Táillí an Bhoird agus an Choiste GNBS (ar lean)

Ní fhaigheann Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN), Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS), mar bhaill ex-officio aon luach saothair de bhrí gur ag feidhmiú mar chomhaltaí de bhrí oifige an Bhoird atá siad. Tá costais iníoctha i leith an Bhoird agus bhaill Coiste leagtha amach thíos.

Níl táillí Boird €3,000 a díoladh le stiúirtheoirí neamhspléach i 2017 san áireamh sa tábla thuas.

2017	Costais Taistil €	Lóistín agus Cothabháil €	Eile €	2017 Iomlán €	2016 Iomlán €
Frank Daly (Cathaoirleach) ⁸	-	-	1,691	1,691	1,272
Oliver Ellingham ⁸	2,435	1,729	-	4,164	4,305
Brian McEnery ⁸	3,044	448	-	3,492	4,612
	5,479	2,177	1,691	9,347	10,189

10.11 Táillí comhairleachta

Áirítear le costais chomhairleachta, de réir mar atá sainmhínithe sa Chód, an costas a bhaineann le comhairle sheachtrach don ghnó ach ní áirítear feidhmeanna 'gnó mar is gnách' arna seachfhoinsiú. Tá na costais chomhairleachta a leanas san áireamh leis na ceanteidil ábhartha sna costais riaracháin:

Grúpa	2017 €'000
Táillí dlí	851
Costais airgeadais, chumarsáide agus teicneolaíochta	481
Costais chíosá agus áitíochta	33
Iomlán na dtáillí comhairleachta	1,365

San áireamh le hathmhuiarú GNBS, tá costas €0.2m le haghaidh táillí comhairleachta arna dtabhú ag GNBS agus arna n-athmhuiarú ag GNBS.

11. (CAILLTEANAIS)/GNÓTHACHAINAIRGEADRA EACHTRAIGH

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Caillteanais um aistriú airgeadra eachtraigh ar iasachtaí agus infháltais (a)	19	(20,999)	(154,285)
(Caillteanais)/Gnóthachain airgeadra eachtrach neamhréadaithe ar ionstraimí airgeadais díorthaigh (b)		(5,715)	90,710
Gnóthachain airgeadra eachtrach réadaithe malairte ar ionstraimí airgeadais díorthaigh airgeadra		21,501	86,106
Caillteanais airgeadra eachtrach ar airgead tirim (c)		(731)	(11,197)
Caillteanais airgeadra eachtrach eile		(349)	(2,041)
Gnóthachain agus caillteanais iomlána ar airgeadra eachtrach		(6,293)	9,293

(a) Eacraíonn gnóthachain um aistriú airgeadra eachtrach ar iasachtaí agus infháltais ar athluacháil iasachtaí agus infháltas airgeadra eachtrach ainmnithe. Aithnítear méideanna aistrithe airgeadra eachtrach de réir bheartas cuntasáíochta 2.5.

Eascraíonn gnóthachain agus caillteanais ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach ó ghluaiseachtaí margaidh a mbíonn tionchar acu ar luach na dtíorthach sa tréimhse tuairiscithe. Tá caillteanas de chuid €137m (2016: €131m) taifeadta ag an GNBS ar bhonn carntha ó 2010 i leith. Tá an glanchostas carntha seo comhaicmeach le costas "árachais" an GNBS a chosaint ó thionchar luaineachtaí sa ráta airgeadra eachtrach.

⁸ Tá suim de €2,822 san áireamh i speansas taistil agus cóiríochta agus cóiríochta a léiríonn dliteanas cánach GNBS ar sochar comhchineáil i leith speansas bhoird díolta i 2017 (2016: €4,062).

- (b) I ndiaidh aistriú sócmhainní ó Institiúidí Rannpháirteacha, ghlac an Grúpa páirt in idirbhearta airgeadaíochta d'fhonn a nochtadh do luaineachtaí ráta malairte a laghdú, luaineachtaí a eascraíonn ó iasachtaí agus infháltais airgeadra eachtrach gnóthaithe. Cuimsíonn an gnóthachan nó caillteanas ar ionstraimí airgeadais díorthaigh gnóthachain agus caillteanais réadaithe agus neamhréadaithe. Aithnítear gnóthachain réadaithe agus neamhréadaithe i gcomhréir le beartas cuntasaíochta 2.15. Mínítear díorthaigh airgeadaíochta ar bhonn níos mionsonraí i Nóta 18.
- (c) Eascraíonn gnóthachain airgeadra eachtraigh ar airgead tirim mar thoradh ar luaineacht i rátaí airgeadra eachtraigh sna hiarmhéideanna airgid éagsúla neamh-Euro.

12. CREIDMHEAS BHEARNAITHE AR IASACHTAÍ AGUS INFHÁLTAIS

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Iarmhéid ag tús na bliana	1,560,929	2,475,906
Méadú i bhforáil sainiúil	152,489	178,607
Scaoileadh na forála sainiúla	(307,635)	(1,093,584)
Gluaiseacht iomlán san fhoráil	(155,146)	(914,977)
Iarmhéid ag deireadh na bliana	1,405,783	1,560,929
Aitheanta sa ráiteas ioncaim i gcoinne bearnú	(12,625)	(281,578)
Aitheanta i gcoinne iasachtaí agus infháltais (Notá 19)	(142,521)	(633,399)
Iomlán gluaiseacht soláthar	(155,146)	(914,977)

Ríomhtar an foráil bhearnaithe i ndáil le gach nasc féichiúnaí measúnaithe ar bhonn aonair mar an difríocht idir an lucht anonn de chuid iasachtaí iomlána gach nasc féichiúnaí agus luach reatha sreafaí airgid measta na todhchaí don nasc. Féadfaidh an lucht bainistíochta breith a chur i bhfeidhm chun bearnúchán rófa a choigeartú i gcás ina dtugann sé léiriú níos cruinne ar luach in-aisghabhála sócmhainne. Tá tuilleadh eolais maidir le breitheanna ón lucht bainistíochta leagtha amach i Nóta 3.1.

Cuimsíonn an ghluaiseacht san fhoráil shainiúil in 2017 méadú de €152m (2016: €179m) agus scaoileadh de €308m (2016: €1,094m) do naisc áirithe féichiúnaí.

Tharla scaoileadh na forála sainiúla mar gheall ar mhéadú ar shreafaí airgid ionchais agus réadaithe lena n-áirítear sreafaí airgid a fuarthas níos luaithe. Baineann an scaoileadh de €143m (2016: €633m) san fhoráil shainiúil aithnithe in aghaidh iasachtaí agus infháltais le criostalú bearnúcháin a aithníodh roimhe sin in aghaidh iasachtaí a díoladh le linn na bliana agus conclúid na socrúcháin chomhréitigh fiachais.

Ón 1 Eanáir 2015, rinneadh measúnú ar bhonn aonair ar an uile nasc féichiúnaí le haghaidh bearnú. Mar sin de níl foráil bhearnaithe don phunann chomhchoiteann ann.

Tá tuilleadh eolais maidir le bearnú iasachtaí agus infháltais le fáil i Nóta 3, meastacháin agus breithiúnais chriticiúla Chuntasaíochta, Nóta 19, iasachtaí agus infháltais agus Nóta 22, Riosca Creidmheasa.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

13. MUIREAR CÁNACH

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Cáin reatha			
Cáin chorparáide Éireannach		(70,770)	(143,139)
Cáin iarchurtha			
Ar ghnóthachain/(caillteanais) luach cothrom ar dhíorthaigh, ionstraimí cothromais agus coigeartuithe idirthréimhseach		7,854	(21,518)
Ar dhifríochtaí sealadacha eile		-	54
Cáin iarchurtha iomlán aitheanta sa ráiteas ioncaim	27	7,854	(21,464)
Táille iomlán		(62,916)	(164,603)

Seo a leanas réiteach na cánach ar bhrabús ag ráta corparáideach ábhartha na hÉireann i ndáil le muirear cánach iarbhrí an Ghrúpa don bhliain:

Réiteach cánach ar bhrabúis

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Brabús roimh cánachas	543,730	1,667,308
Cáin ríofa ag ráta cánach 25%	135,933	416,827
Éifeacht:		
Gluaiseachtaí díorthaigh neamh-inchánach	(669)	(21,145)
Ioncam neamh-inchánach/(Costais asbhainte)	(34,078)	(252,463)
Caillteanais chánach nár úsáideadh/(úsáidte) tugtha anonn	308	(49)
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha(dliteanas)/sócmhainní	(7,854)	21,464
Coigeartú an bhliain roimhe	312	-
Creidmheas ar cáin a choimeád siar ag foinse	(676)	-
Coigeartuithe idirthréimhseach	(49)	-
Ioncam cáinithe ag ráta níos airde/(níos ísle)	(30,311)	(31)
Muirear cánach	62,916	164,603

Eascaíonn muirear cánach corparáide Éireannach reatha de chuid €71m (2016: €143m) ar an mbrabús tuillte ag GINBS. Tá an Gníomhaireacht díolmhaithe ó cháin ioncaim, cáin chorparáide agus cáin ghnóthachan caipitiúil na hÉireann.

Tá an muirear cánach don bhliain inchurtha go príomha i leith leasuithe Acht Airgeadais 2016 agus 2017 ar Alt 110 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997. Mar thoradh ar leasuithe an Achta Airgeadais 2016, le héifeacht ón 6 Meán Fómhair 2016, tá teidlíocht Chuideachta Gníomhaíochta Ainmithe BSN i leith liúntas cánach do ús PPL iníochta le GNBS srianta a mhead is go bhfuil sé inchurtha i leith a gnó réadmhaíne sonraithe (lastigh de bhrí Alt 110 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997).

Tá brabús formhór na cuideachtaí lastigh den Ghrúpa faoi réir cáin ag ráta 25%, ach amháin GINBST (ar feadh páirt den bhliain airgeadais) agus GINBST ag a bhfuil ráta cáin infheidhme cothrom le 12.5%.

Níl aon dliteanais theagmhasacha bainteach le cáin agus sócmhainní teagmhasacha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de réir IAS 37, Forálacha, Dliteanais Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha. Ní eascraíonn éifeachtaí suntasacha ar bith as athruithe ar rátaí cánach nó dlíthe cánach i ndiaidh na tréimhse tuairiscithe

14. CÁIN IONCAIM I NDÁIL LE COMHPHÁIRTEANNA UM IONCAM CUIMSITHEACH EILE

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Gluaiseacht i gcúlchiste fála an tsreafa airgid roimh cánachas	35	-	72,401
Gluaiseacht i gcúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin roimh cánachas	35	(8,739)	13,516
Gluaiseacht iomlán		(8,739)	85,917
Muirear cánach iarchurtha (glan)	27	(1,014)	(17,699)
Cáin ioncaim iomlán bainteach le comhchodanna eile d'ioncam cuimsitheach		(1,014)	(17,699)

Is ionann an ghluaiseacht i gcúlchiste fálaíthe an tsreafa airgid agus difríocht shealadach idir bonn cánach na ndíorthach áit a bhfuil an chuntasaíocht fálaíthe curtha i bhfeidhm agus a luach cothrom sna ráitis airgeadais. Mar gur éag na díorthaigh ainmnithe ar fad go gaoil fálaíthe i Meán Fómhair 2016, rinneadh athchúrsáil ar aon sócmhainn nó dliteanas cánach gaoil go dtí an ráiteas ioncam le linn 2016. Is ionann an ghluaiseacht ar fáil do chúlchiste díolacháin agus difríocht shealadach idir bonn cánach na sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin agus a luach cothrom.

15. AIRGEAD TIRIM AGUS COIBHÉISÍ AIRGID THIRIM AGUS URRÚS COMHTHAOBHACH

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	692,004	792,523
Iarmhéideanna le bainc eile	41,466	53,187
Éarlaisí téarma	-	70,079
Infheistíochtaí nóta státchiste	-	672,000
Airgead agus coibhéisí airgid iomlána	733,470	1,587,789
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	58,000
Airgead tirim, coibhéisí airgid thirim agus urrúis chomhthaobhacha iomlána	758,470	1,645,789
Gníomhaireacht	2017 €'000	2016 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	59	112
Airgead agus coibhéisí airgid iomlána	59	112

Áirítear iarmhéideanna le Citibank, AIB agus BNP sna hiarmhéideanna le bainc eile. Is ionann nótaí Státchiste agus nótaí gearrthréimhseacha úsmhara, le tréimhsí aibíochta níos lú ná 3 mhí go ginearálta, atá i seilbh GBCN.

Éilítear ar GNBS urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaobhachta (CPA) (arna leasú) a rinneadh in 2012. Tá GBCN mar an contrapháirtí i gcás díorthaigh uile an GNBS (seachas iad siúd atá gnóthaithe ó iasachtaithe. Éilíonn GBCN go dtabharfaí airgead tirim di mar urrús comhthaobhachta d'fhonn a nochtadh don GNBS a laghdú i ndáil lena staideanna díorthach. Ar 31 Nollaig 2017, b'ionann is €4.4m (2016: €4.4m) neamhchosaint dliteanas díorthach GNBS mar a leagtar síos i Nóta 18.

Le linn 2015, cuireadh €250,000 ar éarlais i gcuntas in ainm an Ghrúpa. Coinneofar an méid sin sa chuntas éarlais chun éileamh féideartha dlí i ndáil le féichiúnaí a chlúdach. Nuair a shocrófar é íocfar an t-airgead ar ais le GNBS nó coinneoidh tríú páirtí eile é. Ag deireadh 2017, €251,000 a bhí mar iarmhéid. Ní dhearnadh an méid sin a thuairisciú mar chuid d'iarmhéid airgid thirim an Ghrúpa agus é fós á choinneáil ar éarlais tráth an dáta tuairiscithe amr nach bhfuil aon athrú i stadás an fhéideartha slí le linn 2017 nó 2016.

Le linn na bliana airgeadais, cuireadh €10m i gcuntas eascró in ainm GNBS. Coinneofar an méid sin sa chuntas go dtí go n-eiseofar ceadúnas a bhaineann le maoin, agus meastar go ndéanfaí an méid sin a aisíoc go NALM ag an bpointe sin. Níor tuairiscíodh an méid sin mar chuid d'iarmhéid airgid thirim an Ghrúpa agus bhí sé fós sa chuntas eascró ar an dáta tuairiscithe.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

16. SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS AR FÁIL LE DÍOL

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Banní státhchiste gearrthéarma	495,097	519,378
Iomlán sócmhainní airgeadais ar fáil le díol	495,097	519,378

Banní státhchiste Rialtas Éireann faighte ar son banisítocht leachtú is iad sócmhainní airgeadais ar fáil le díol. Ba €430m (2016: €430m) an luach fánach ar sócmhainní airgeadais ar fáil le díolag 31 Nollaig 2017.

Déantar anailís ar ghluaiseacht sócmhainní airgeadais ar fáil le díol mar a leanas:

	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Ag tús na bliana		519,378	-
Ceannach sócmhainní airgeadais ar fáil le díol		-	520,985
Amúchadh biseach ar cheannachán		(22,201)	(15,123)
Athraithe ghlan i luach cóir	35	(2,080)	13,516
Iomlán ar fáil sócmhainní airgeadais ar díol luach cóir ag deireadh na bliana		495,097	519,378

17. MÉIDEANNA DLITE LE/Ó INSTITIÚIDÍ RANPHÁIRTEACHA

Ghnóthaigh an GNBS cuntais rótharraingte gafa le cuntais iasachta féichiúnaithe in 2010 agus 2011. Ag an 31 Nollaig 2016, bhí na méideanna seo a leanas infhála ó agus iníochta leis na hInstitiúidí Rannpháirteacha i ndáil le hairgead bailithe nó íochta ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha maidir le cuntais rótharraingte féichiúnaithe an GNBS. D'fhéadfadh go mbeadh difríocht idir na méideanna glanta agus na hiarmhéideanna arna dtuairisciú ag deireadh na bliana.

Staideanna rótharraingte neamhghlanta	Infhála €'000	Iníochta €'000
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2016	20,481	(10,763)
Gluaiseacht i gcuntais rótharraingte i rith na bliana airgeadais	(330)	77
Iarmhéid amhail ag 31 Nollaig 2017	20,151	(10,686)

Baineann an iarmhéid ag 31 Nollaig 2017 le staid rótharraingthe neamhíochta le Banc na HÉireann, i ndiaidh gur íocú suimeanna ar fad infhaighte ó AIB le linn 2016.

Dúnadh gach cuntas rótharraingthe a bhí le BOI agus iompaíodh roinnt díobh go hiasachtaí amhail le linn 2015. Tá seacht suíomh le comhaontú fós agus níor áiríodh iad sin sna staideanna deiridh rótharraingthe.

18. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH

Mar chuid den phróiseas éadála iasachtaí ó Institiúidí Rannpháirteacha, fuair an Grúpa roinnt díorthach a bhí gaotha le hiasachtaí bunúsacha.

Chomh maith leis sin, glacann an Grúpa páirt i gconarthaí díorthaigh chun a nochtadh ar riosca ráta úis agus malairte eachtraí a fhálú.

Tá beartais bunaithe ag an nGrúpa chun na rioscaí a thagann chun cinn i ndáil le díorthaigh a bhainistiú, beartais fálaithe san áireamh, a bhfuil míniú le fáil orthu i Nótaí 21, 22 agus 23.

Ní gá gurb ionann méideanna barúlacha cineálacha áirithe ionstraimí airgeadais agus méideanna sreabhach airgid amach anseo i gceist nó luach cothrom reatha na n-ionstraimí agus, dá réir sin, ní comhartha maith iad de nochtadh an Ghrúpa do rioscaí creidmheasa nó margaidh. Deirtear go mbíonn ionstraimí díorthaigh fabhrach (sócmhainní) nó neamhfhabhrach (dliteanais) de thoradh luaineachtaí i rátaí úis margaidh nó malairte eachtraí i gcoibhneas lena dtéarmaí. Is féidir le luach cóir sócmhainní agus dliteanais airgeadais dhíorthaigh luainiú go suntasach thar am.

Is ionann babhtálacha airgeadaíochta agus rátaí úis agus tiomantais sraith amháin de shreafaí airgid a bhabhtáil le sraith eile. Eascaíonn babhtálacha as malairt gheilleagrach airgeadraí nó rátaí úis (ráta seasta nó ráta comhlúthach, mar shampla) nó meascán díobh uile (mar shampla babhtálacha ráta úis trasairgeadra). Is ionann riosca creidmheasa an Ghrúpa agus costas poitéinsíúil conarthaí babhtála a ionadú má theipeann ar chontrapháirtí a oibleagáidí faoin gconradh a chomhlíonadh. Déantar monatóireacht leanúnach ar an riosca agus an luach cothrom reatha mar bhonn tagartha.

Tá na luachanna cothrom agus luachanna barúlach mar iad de ionstraimí airgeadais díorthaigh leagtha amacg thíos.

Grúpa 31 Nollaig 2017	Luachanna cothroma			
	Méid barúlach €'000	Sócmhainní €'000	Dlíteanais €'000	Glan €'000
<i>Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó cailteanas</i>				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte ó iasachtaithe	42,149	16,972	-	16,972
Ionstraimí airgeadais díorthaigh eile	20,000	-	(2,687)	(2,687)
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	421,554	1,465	(1,688)	(223)
Sócmhainní/(dlíteanais) iomlána díorthaigh	483,703	18,437	(4,375)	14,062

Grúpa 31 Nollaig 2016	Luachanna cothroma			
	Méid barúlach €'000	Sócmhainní €'000	Dlíteanais €'000	Glan €'000
<i>Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó cailteanas</i>				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte ó iasachtaithe	44,723	19,458	-	19,458
Ionstraimí airgeadais díorthaigh eile	20,000	-	(3,316)	(3,316)
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	637,707	6,541	(1,049)	5,492
Sócmhainní/(dlíteanais) iomlána díorthaigh	702,430	25,999	(4,365)	21,634

Gluaiseacht aitheanta sa ráiteas ioncaim agus in ioncam cuimsitheach eile

Léiríonn an tábla anseo thíos staid an luch cothrom glan ar dhíorthaigh ag 31 Nollaig 2017 agus 2016. Aithnítear an ioncam sa ráiteas ioncaim i gnóthachain/(cailteanais) airgeadra eachtrach neamhréadaithe ar ionstraimí airgeadais díorthaigh (Nóta 11).

Grúpa	Nóta	Luachanna cothroma		Gluaiseacht 2017 €'000
		2017 €'000	2016 €'000	
<i>Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó cailteanas</i>				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte ó iasachtaithe	8	16,972	19,458	(2,486)
Ionstraimí airgeadais díorthaigh eile	8	(2,687)	(3,316)	629
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	11	(223)	5,492	(5,715)
Glangluaiseacht luach cothrom díorthaigh		14,062	21,634	(7,572)

Ionstraimí airgeadais díorthaigh ag luach cothrom trí bhrabús nó cailteanas

B'ionann luach cothrom na ndíorthach faighte ó iasachtaithe (a bhain le hiasachtaí a fuarthas) ag deireadh na bliana agus €17m (2016: €19m). B'ionann gluaiseacht luach cothrom sa ráiteas ioncaim ar na díorthaigh seo sa bhliain agus cailteanas glan de €2m (2016: €4m) (féach Nóta 8).

An ghluaiseacht luacha chóir a aithníodh sa ráiteas ioncaim sa bhliain ar ionstraim airgeadais dhíorthach, ba ghlancailliúint é de €0.6m (2016: glancailliúint de €1m) (féach Nóta 8). Baineann sé seo le gluaiseachtaí luacha chóir ar dhíorthaigh a rinne an Grúpa chun ionstraim airgeadais dhíorthach a fuarthas ó iasachtaithe a fhálú nár deimhníodh iad i gcaidrimh.

Úsáideann GNBS díorthaigh aigeadra mar fhálú ar neamhchosaint airgeadra eachtraigh a d'eascair as aistriú iasachtaí airgeadra eachtraigh ó Institiúidí Rannpháirtíocha le hUrrúis GNBS ainmnithe in airgeadra an Euro. Úsáidtear na díorthaigh airgeadra eachtraigh chun a neamhchosaint a laghdú ar luaineacht sa ráta malairte a eascraíonn as iasachtaí atá ainmnithe in airgeadra eachtrach agus infháiltais a fuarthas.

Ní raibh aon díorthaigh i seilbh na Gníomhaireachta ag an dáta tuairiscithe, agus níl aon fálú sreafa airgid a chur i bhfeidhm sa Gníomhaireacht.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

19. IASACHTAÍ AGUS INFHÁLTAIS (GLAN AR BHEARNÚ)

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Luach anonn iasachtaí agus infháltas roimh bearnaithe		4,599,288	5,496,080
Lúide: foráil le haghaidh muirir bhearnaithe ar iasachtaí agus infháltais	12	(1,405,783)	(1,560,929)
Iomlán na n-iasachtaí agus na n-infháltais (glan ó bhearnaithe)		3,193,505	3,935,151

Tugtar léargas sa tábla thuas ar luach anonn iasachtaí faighte ó Institiúidí Rannpháirteacha, an méid a fuair an Grúpa na hiasachtaí lena aghaidh (ar lascaine i gcomhthéacs na méideanna conarthacha dlite faoi na comhaontuithe iasachta) san áireamh, mar aon le gluaiseachtaí iasachta tar éis éadála, lúide aon bhearnú breise eile a meastar a tharla i ndiaidh na hédála.

Tá léargas le fáil sa tábla thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí agus infháltais don tréimshe tuairiscithe.

Réiteach gluaiseachta in iasachtaí agus infháltais

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Iasachtaí faighte – iarmhéid tosaigh		5,496,080	10,291,851
Iasachtaí nua faighte le linn na bliana	19.1	18,000	-
Fáltais ó agus íocaíochtaí le hiasachtaithe			
Ioncam neamh-diúscartha	19.2	(110,402)	(294,917)
Fáltais ó dhíol comhthaobhachta mar urrús i gcoinne iasachtaí agus infháltas	19.3	(1,636,836)	(3,838,934)
Fáltais ó dhíolachán iasachtaí	19.4	(22,342)	(1,156,022)
Breithniú iarchurtha ar díol iasachtaí	19.5	(241,835)	(750,707)
Fáltais faighte ag NAJV	19.6	-	(12,105)
Cistí réamhíochta le hiasachtaithe		594,331	648,401
Cistí i gcúrsa bailiúcháin	19.7	(316)	(500)
Costais inghnóaithe ó iasachtaithe	19.8	3,292	11,463
Eile		-	123
Iomlán na bhfáltais ó agus íocaíochtaí le hiasachtaithe		(1,414,108)	(5,393,198)
Gluaiseachtaí eile iasachta			
Ioncam úis iasachta tuillte	4	248,238	368,108
Gluaiseacht i gcuntais rótharraingte	17,19.9	-	8,451
Brabús ar dhíolachán iasachtaí	9	63,084	394,356
Ioncam farasbairr	9	269,842	729,016
Caillteanas airgeadra eachtrach ar iasachtaí agus infháltais	11	(20,999)	(154,285)
Bearnú criostalaithe ó dhíolacháin	9,12,19.10	(142,521)	(633,399)
Gluaiseacht i breithniú réadmhaoine trádála	19.11	98,664	(106,172)
Athrú iasacht scairsealbhora go cothromais	19.12	(12,243)	(3,139)
Eile		(4,749)	(5,509)
Iomlán na ngluaiseachtaí iasachta eile		499,316	597,427
Iomlán na ngluaiseachtaí iasachta		(896,792)	(4,795,771)
Iomlán na hiasachtaí agus infháltais roimh bhearnaithe		4,599,288	5,496,080
Bearnú iasachtaí agus infháltas	12	(1,405,783)	(1,560,929)
Iasachtaí agus infháltais ghlana i ndiaidh bearnaithe		3,193,505	3,935,151

Réiteach gluaiseachta in iasachtaí agus infháltais (ar lean)

Is laghdú é an ghluaiseacht san iarmhéid iasachta tar éis bearnúcháin sa bhliain de €0.7bn (2016: €3.9bn). Is an fhoráil charnach bhearnúcháin iomlán i ndáil ar iasachtaí GNBS agus infháltais ar 31 Nollaig 2017 ná €1.4bn (2016: €1.6bn). Níl aon bhearnúchán ar ghníomhas saoráide iasachta RSNT.

Is ionann gluaiseachtaí iasachtaí réamhbhearnaithe ag titim amach i rith na bliana agus €0.9bn (2016: €4.8bn), lena €1.7bn (2016: €5.0bn) d'fháltais airgid ó fhéichiúnaithe, ginte ó dhíolachán iasachtaí agus réadmhaoine agus ioncam neamh-diúscartha de chuid €0.1bn (2016: €0.3bn) agus breithniú iarchurtha ar díol iasachtaí de €0.2bn (2016: €0.8bn).

Bhí cistí a réamhíocadh le féichiúnaithe i ndáil le caipiteal oibre agus forbartha cothrom le €0.6bn (2016: €0.6bn). Tuilleadh ioncam úis iasachta de chuid €0.2bn (2016: €0.4bn) sa bhliain, as sin bhí 100% réadaithe in airgead tirim ag an GNBS. Tá tuilleadh fainseise maidir le gluaiseachtaí iasachta ar leith le fáil anseo thíos.

19.1 Iasachtaí nua faighte

Iasachtaí nua faighte ina measc tá iasachtaí €18m (2016: €niallas) a fuarthas ó dhá institiúid i ndáil ar nasc féichiúnaí GNBS a bhí ann cheana.

19.2 Ioncam neamh-diúscartha

Ba ionann fáltais ioncaim neamhdiúscartha a taifeadadh in aghaidh iasachtaí agus infháltais in 2017 agus €0.1bn (2016: €0.3bn). Áirítear ar an méid seo ioncam cíosa a fuarthas le linn na bliana den chuid is mó.

19.3 Fáltais ó dhíol comhthaobhachta mar urrús i gcoinne iasachtaí agus infháltas agus aisíocaíochtaí iasachtaí eile

Léiríonn fáltais ó dhíol comhthaobhachta mar urrús i gcoinne iasachta agus infháltas agus aisíocaíocht iasachtaí eile de €1.6bn (2016: €3.8bn) aon fháltais a bhaineann le diúscairt sócmhainní nó mar laghdú ar fhiachas an GNBS.

19.4 Comaoin iarchurtha faighte ar dhíol iasachtaí

Fáltais ó dhíolachán iasachtaí de €0.02bn (2016: €1.2bn) seasann siad d'fháltais a bhaineann le diúscairt iasachtaí agus infháltais an Ghrúpa.

19.5 Comaoin iarchurtha ar dhíolachán iasachtaí

Tá comaoin iarchurtha aitheanta faoi Sócmhainní eile (Nóta 28). Baineann sé sin le dhá dhíolachán iasachta a conraíodh i roimh deireadh na bliana, ach ní bhfuarthas torthaí iomlána an díolacháin go dtí tar éis deireadh na bliana.

19.6 Fáltais faighte ag NAJV A

Baineann fáltais faighte i 2016 ag NAJV A le haisíoc iasachta a chuir NAJV A ar fáil do chomhpháirtíocht faoi dhilteanas teoranta, a rinne infheistíocht i socrú comhfhiontair le cuibheannas in 2013.

19.7 Cistí atá á mbailiú

Cistí á mbailiú is ea idirbhearta a imíonn ó chuntas bainc i ndiaidh an dáta tuairiscithe ach a bhaineann le hidirbhearta a tharla le linn na tréimhe tuairiscithe.

19.8 Costais in-aisghabhála ó iasachtaithe

Is costais in-aisghabhála ó iasachtaithe iad costais a thabhaigh GNBS atá in-aisghabhálach ón bhféichiúnaí agus a chuirtear le luach anonn na n-iasachtaí agus na n-infháltas.

19.9 Cuntais rótharraingte

Baineann an ghluaiseacht sna cuntais rótharraingte in 2016 le meastachán de €8.5m a ndearnadh é a choigeartú cheana féin i gcoinne iasachtaí agus infháltais, ach rinneadh é sin a aisiompú in 2016 nuair a socraíodh na stádais réamhtharraingthe le AIB. Féach ar Nóta 17 le haghaidh tuilleadh sonraí ar cuntais rótharraingthe.

19.10 Bearnúchán criostalaithe ó dhiúscairtí

Déantar forálacha bearnúcháin a chriostalú ar díol iasachtaí agus sócmhainní comhthaobhach nuair a aithníodh roimhe iad in éadan iasachtaí agus infháltais.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

19. IASACHTAÍ AGUS INFHÁLTAIS (GLAN AR BHEARNÚ) (AR LEAN)

19.11 Gluaiseacht i gcomaoin maoine trádála

Cuimsítear le gluaiseacht i gcomaoin maoine trádála an ghluaiseacht i luachanna seilbhe sócmhainní maoine a fuarthas ar conradh lena gceannach ag GNBS ar an dáta tuairiscithe ach nach raibh curtha i gcrích go fóill. Cuireadh roinnt aonad tithíochta sóisialta a cheannaigh NARPS ó fhéichiúnaí agus roinnt maoine a fuarthas i gCrios Forbartha Straitéisí Dhugthailte Bhaile Átha Cliath san áireamh leis na sócmhainní maoine a fuarthas ar conradh. Glactar leis an gcomaoin i leith na maoine sin mar laghdú i bhfiachas gan íoc an fhéichiúnaí atá dlite do GNBS, agus méadú i maoine trádála de réir mar atá leagtha amach i Nóta 20, Fardail – Maoine trádála. Féadfaidh méaduithe nó laghduithe ar luachanna seilbhe a bheith le brath de thoradh ar luachálacha tréimhsiúla ar na sócmhainní ar conradh sin, agus beidh athruithe comhionanna agus contrártha le feiceáil in iasachtaí agus fáiltais mar thoradh air sin.

Rinneadh an rangú idir iasachtaí agus fáiltais agus maoine trádála a athrú in 2016, agus rinneadh €16m a athrangú mar thoradh idir comaoin i leith maoine trádála agus Nóta 20, Fardail – Maoine trádála. Ní raibh tionchar ar bith aige sin ar an ráiteas ioncaim ná ar ghlansócmhainní GNBS.

19.12 Iasacht scairshealbhóirí a chomhshó go cothromas

San áireamh le 'iasacht scairshealbhóirí a chomhshó go cothromas' tá méideanna dar luach €12.2m in iomlán (2016: €3.1m), a bhaineann le hiasacht scairshealbhóirí a chomhshó go hinfheistíocht chothromais in QIAIF atá i seilbh an Ghrúpa.

20. FARDAIL – IONAD RÉADMHAOINE ARNA DTRÁDÁIL

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Ionad réadmhaoine arna dtrádáil	277,357	330,218

Aithnítear réadmhaoine de réir bheartas cuntasáíochta 2.16.

Baineann an ghluaiseacht i luachanna anonn leis an ngníomhaíocht seo a leanas de chuid an Ghrúpa in 2017:

- fáil 21 (2016: 709) aonad breise tithíochta sóisialta mar chuid den tionscnamh tithíochta sóisialta;
- fáil réadmhaoine i gCeantar Dugaí Bhaile Átha Cliath i ndáil le fiacha a ghlanadh agus tailte a mheastar go bhfuil tábhacht straitéiseach leo don Ghrúpa i dtéarmaí straitéisí forbartha leanúnacha;
- fáil sé aonad tithíochta cónaithe ó fhéichiúnaí mar réiteach fiachais; agus
- dí-aithint socmhainn conartha caipitlithe i 2016, ach nár lean ar aghaidh. Diúscairtíú an socmhainn seo chuig aonán ina bhfuil infheistíocht ag GBNS tríd ionstraim chothromais tar éis seo i 2017.

Mar atá leagtha amach i Nóta 19.11, bhí céatadán suntasach de na sócmhainní sin a fuarthas le linn na bliana conraithe ag an dáta tuairiscithe ach ní raibh said curtha i gcrích go fóill. Aithnítear comaoin na réadmhaoine mar laghdú ar fhiacha gan íoc an fhéichiúnaí le GNBS agus méadú ar an réadmhaoin trádála atá i seilbh GNBS. Rinneadh an rangú idir iasachtaí agus fáiltais agus maoine trádála a athrú in 2016, agus rinneadh €16m a athrangú mar thoradh idir comaoin i leith maoine trádála (Nóta 19.11) agus Maoine trádála. Ní raibh aon tionchar aige sin ar an ráiteas ioncaim ná ar ghlansócmhainní GNBS.

Tá na méideanna iníoctha le réadmhaoin trádála a fháil agus a bhaineann le réadmhaoin a fuair BRSN san áireamh le Nóta 30.

21. BAINISTÍOCHT RIOSCA

Tá an Grúpa faoi réir roinnt rioscaí agus éiginnteachtaí i ngnáthchúrsa a ghníomhaíochtaí gnó. I measc na bpríomhrioscaí agus éiginnteachtaí gnó tá gnáthchoinníollacha maicreacnamaíocha. Ní féidir a bheith cinnte faoi impleacht nó dóchúlacht na rioscaí seo agus níl smacht ag an nGrúpa ar go leor acu. Is é an Bord atá freagrach as rialachas gach gníomhaíocht riosca agus tá creat bunaithe chun riosca ar fud an Ghrúpa a bhainistiú.

Le cois na ngnáthrioscaí thuasluaite, eascraíonn rioscaí sonracha as ionstraimí airgeadais a úsáid. I measc na bpríomhchataigóirí riosca aitheanta agus á mbainistiú ag an nGrúpa mar chuid dá ghnó laethúil tá riosca creidmheasa, riosca leachtachta agus maoinithe, riosca margaidh, praghasriosca agus riosca oibriúcháin.

Bainistiú sócmhainní agus dliteanas

Tá bainistiú sócmhainní agus dliteanas an GNBS á chomhlíonadh trí straitéisí atá faofa ag an mBord a chur i bhfeidhm. Is í foireann Chisteán an GNBS atá freagrach as an mbainistiú laethúil agus cuireann GBCN idirbhearta i gcrích thar cheann an GNBS. Ag toiseacht ó 1 Eanáir 2017 is Aonad Bainistíocht Maoiniú agus Fiacha GBCN a sholáthraíonn feidhmeanna stáitchiste áirithe.

De thoradh iasachtaí agus díorthach a fháil, tá an GNBS nochta do rioscaí airgeadra agus ráta úis. Tagann riosca airgeadra eachtraigh i gceist tráth éadála iasachta nuair a eisítear na hurrúis ainmnithe in EUR mar chomaoin do shócmhainní iasachta in GBP nó airgeadraí eile, ar an tsí sin, ag cruthú neamhréir airgeadra sócmhainní/dlitéanas don GNBS. Chomh maith leis sin, ní mór don GNBS dul i ngleic le rioscaí leanúnacha airgeadra i ndiaidh éadail iasachta de bhrí go ndéantar áiseanna neamh-euro a tharraingt anuas, a aisíoc nó a athsceidealú agus go ndéantar sócmhainní a dhiúscairt. Chomh maith leis sin, tá an GNBS nochta do riosca ráta úis ar iasachtaí agus díorthaigh faighte. Is é feidhmíocht reatha agus ionchasach iasachta nó díorthaigh príomhchúis na measúnachta ar an riosca ráta úis atá le bainistiú.

Tá GNBS nochta freisin do riosca ráta úis ar iasachtaí agus díorthaigh faighte. Is é feidhmíocht reatha agus ionchasach iasachta nó díorthaigh príomhchúis na measúnachta ar an riosca ráta úis atá le bainistiú.

Tá glactha ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord le beartas stuamachta leachtachta a áiríonn tástáil struis leanúnaigh leachtachta agus cothabháil maolán leachtachta íosta nó cúlchiste airgid. Déantar athbheithniú leanúnach ar an maolán seo ar aon dul leis an straitéis fhoriomlán bainistíochta sócmhainní agus dliteanas.

Rialachas agus Maoirseacht Riosca

An Coiste Bainistíochta Riosca

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca, fochoiste den Bhord, freagrach as bainistíocht agus comhlíonadh riosca sa Ghrúpa trí chéile. Déanann sé athbheithniú, thar ceann an Bhoird, ar phríomhrioscaí bunúsacha an ghnó agus cinntíonn sé go bhfuil creat oiriúnach bainistíochta riosca i bhfeidhm chun próifíl riosca agus nochtaí ábhartha an Ghrúpa a bhainistiú.

An Coiste Iniúcháireachta

Tá sé mar aidhm ag an gCoiste Iniúcháireachta a chinntiú go bhfuil riachtanais tuairiscithe airgeadais á gcomhlíonadh. Tuairiscíonn sé don Bhord maidir le héifeachtúlacht na bpróiseas rialaithe atá i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa. Tuairiscíonn sé ar neamhspleáchas agus ionrachas na bpróiseas iniúchta seachtraigh agus inmheánaigh, éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach an GNBS, na próis atá i bhfeidhm i ndáil le monatóireacht a dhéanamh ar ghéilliúlacht soláthraithe seirbhíse na hiasachta lena gcuid oibleagáidí conarthacha don GNBS agus géilliúlacht an GNBS le riachtanais ábhartha dlí, rialála agus cánachais.

An Coiste Creidmheasa

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmilgthe ag an mBord dó. Áiríonn siad seo inter alia faomhadh bainistiú sócmhainní féichiúnaí/straitéisí laghdaithe fiachais, réamhíocaíocht airgead nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní/iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisíocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoine agus cinntí le gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh nuair is cuí. Chomh maith leis sin, cuireann an Coiste Creidmheasa moltaí maidir le hiarratais chreidmheasa sonracha faoi bhráid an Bhord sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás cuí ina leith. Tá sé freagrach freisin as beartais Chreidmheasa agus Riosca a mheas chun críche fhaomhadh an Bhoird agus soláthróidh sé ról maoirseachta i dtéarmaí cinntí creidmheasa suntasacha a ndéantar faoi bhun an leibhéil údaráis atá tarmilgthe ar an gCoiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheas athbheithniú ar fhaisnéis bhainistíochta a ullmhaíonn na feidhmeanna um Aisghabháil Sócmhainní agus Bainistíocht Sócmhainní i ndáil le punann an GNBS.

Iniúchadh agus Riosca – Rannóg an Phríomhoifigigh Airgeadais (CFO)

Tá Iniúchadh agus Riosca mar aonad laistigh de rannóg CFO an GNBS agus é freagrach as comhordú agus monatóireacht a dhéanamh ar iniúchadh agus riosca inmheánach agus seachtrach. Tacaíonn an t-aonad le CFO an GNBS d'fhonn a chinntiú go bhfuil an GNBS ag feidhmiú laistigh de theorainneacha agus lamhálaí riosca faofa an Bhoird. Tá Iniúchadh agus Riosca freagrach freisin as dearadh agus cur i bhfeidhm Chreat Bainistíochta Riosca an GNBS. Soláthraíonn an t-aonad dúshlán agus measúnú neamhspleách d'fhóntacht na timpeallachta rialaithe, comhordaíonn sé gníomhaíochtaí iniúchta inmheánacha agus seachtracha ar fud an GNBS, na hInstitiúidí Rannpháirteacha agus Prríomh- agus Máistir-Sheirbhíseoir agus déanann sé monatóireacht agus tuairisciú don Choiste Iniúcháireachta agus don Bhord i ndáil leis an dul chun cinn le haghaidh a thabhairt ar ghníomhartha tugtha chun solais i dtorthaí iniúchta. Déanann an fhoireann Dearbhaíochta Cáilíochta san aonad Iniúcháireachta & Riosca a athshuódh i 2017 agus athbheithniú ar phunann sócmhainní GNBS go bhfeicfear an leibhéal comhréir le gach polasaí agus nós imeachta agus comhairle a chuir ar fáil áit ar feictear deiseanna smacht a fheabhsú.

Aonad Riosca an GBCN

Soláthraíonn aonad Riosca GBCN tacaíocht um riosca margaidh don Ghrúpa. Os a choinne sin, tá bainistíocht riosca creidmheasa contrapháirtí an Ghrúpa ar idirbhearta margadh-gaolmhar (díorthaigh agus éarlaisí airgid thirim), ar aon dul le beartas an Bhoird, tarmilgthe do GBCN freisin.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. BAINISTÍOCHT RIOSCA (AR LEAN)

21.1 Riosca margaidh

Is ionann riosca margaidh agus an riosca a bhaineann le caillteanas poitéinsiúil in ioncam nó glanhiúchas an Ghrúpa ag eascairt as athruithe ar rátaí úis, rátaí malairte nó praghsanna margaidh eile.

Eascaíonn rioscaí margaidh ó staideanna oscailte i dtáirgí ráta úis agus airgeadra, atá nochta do ghluaiseachtaí ginearálta agus sonracha margaidh, agus athruithe ar leibhéal luaineachta rátaí nó praghsanna margaidh dála rátaí úis, raon difríochta creidmheasa agus rátaí malairte eachtraí. Tá an Grúpa nochta do riosca margaidh ar a iasachtaí agus infháltais, urrúis agus díorthaigh. Cé go bhfuil sraith chuimsitheach nósanna imeachta bainistíochta riosca i bhfeidhm ag an nGrúpa chun impleacht gluaiseachtaí ar rátaí úis, rátaí malairte eachtraí agus rioscaí margaidh eile a bhfuil sé nochta dóibh a mhaolú agus a rialú, is deacair a rá go beacht céard iad na hathruithe atá i ndán ar choinníollacha geilleagracha nó margaidh nó a rá go cinnte cad iad na héifeachtaí a bheadh ag a leithéid sin d'athruithe ar an nGrúpa.

Tá urrúis fhiachais sinsearach an Ghrúpa ainmnithe in euro, cé go bhfuil céatadán suntasach de shócmhainní faighte an Ghrúpa ainmnithe i steirling agus dollair na Stát Aontaithe. Dá thoradh sin, tá úsáid fhairsing bainte ag an nGrúpa as díorthaigh airgeadra eachtraigh chun próifíl airgeadra a shócmhainní agus dliteanais a bhainistiú. Ar an gcuma chéanna, úsáidtear babhtálacha ráta úis chun neamhréireanna i bpróifíl ráta úis an Ghrúpa a bhainistiú.

21.2 Bainistíocht riosca margaidh

Cuspóir

Tá córais agus modheolaíochtaí éifeachtacha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun rioscaí margaidh ina ráiteas ar staid airgeadais a aithint agus a thomhas. Ina dhiaidh sin, déantar na rioscaí seo a bhainistiú laistigh de theorainneacha diana agus i gcomhthéacs éileamh coimeádach riosca atá ag teacht le reachtaíocht an GNBS.

Polasaithe

Tá bainistíocht an riosca margaidh laistigh den Ghrúpa á rialú ag beartais riosca margaidh atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord. Faomhann an Bord lámháltas foriomlán riosca margaidh agus tarmligeann sé an socrú teorann íseal-leibhéil chuig an gCoiste Bainistíochta Riosca. Tá bainistíocht phríomhrioscaí margaidh an Ghrúpa (ar nós ráta úis agus riosca airgeadra eachtrach) láraithe laistigh d'aonad Cisteáin an Ghrúpa. Soláthraíonn aonad Creidmheasa agus Riosca an GNBS maoirseacht agus tá sé freagrach as monatóireacht a dhéanamh ar an gcreat teorann laistigh de chomhthéacs na teorainneacha atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca. Soláthraíonn aonad Riosca GBCN tacaíocht riosca margaidh.

Maolú riosca

San áireamh i maolú riosca tá meaitseáil staideanna riosca sócmhainní agus dliteanas a mhéid agus is féidir, agus úsáid a bhaint as díorthaigh chun tréimhse agus íogaireacht ráta úis a bhainistiú laistigh den struchtúr teorainne faofa. Tá beartais Chlár Comhardaithe an Ghrúpa deartha lena chinntiú go bhfuil córas rialaithe dian i bhfeidhm a áiríonn raon sonracha táirgí agus teorainneacha faofa a fhorordú a chumhdaíonn na híogaireachtaí riosca ar fad a bhaineann le táirgí faofa.

Tá an Grúpa freagrach as tuairisciú chuig an gCoiste Bainistíochta Riosca agus anailís mhionsonraithe a dhéanamh ar na staideanna suntasacha riosca agus ar chomhlíonadh le teorainneacha riosca. Le cois teorainneacha ar staid riosca margaidh, úsáidtear tástáil struis chun an tionchar a mheas ar staid an Ghrúpa i leith raon cásanna margaidh tromchúiseacha. Úsáidtear tástálacha struis cás-bhunaithe agus ionsamhlúcháin stairiúla fadtréimhseacha (ag dul siar go dtí na 1990aidí) ar staideanna reatha chun riosca margaidh a mheas agus a bhainistiú.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca moltaí a athbhreithniú, a fhaomhadh agus a dhéanamh i ndáil le próifíl agus teorainneacha riosca margaidh sa Ghrúpa trí chéile. Ina theannta sin, buaileann Grúpa Bainistíochta Riosca Margaidh, ina chuimsítear bainisteoirí sinsearach ó Rannóg CFO an GNBS agus aonad Riosca GBCN, le chéile go rialta chun athbhreithniú a dhéanamh ar an staid riosca margaidh agus chun géilliúlacht a chinntiú le cinntí an Bhoird agus an Choiste Bainistíochta Riosca. San áireamh i dtuarascáil sheachtainiúil a chuireann aonad Riosca GBCN i dtoll a chéile tá anailís mhionsonraithe ar gach staid riosca shuntasach agus géilliúlacht le teorainneacha riosca.

21.3 Tomhas Riosca Margaidh

21.3.1 Riosca Ráta Úis

Tá an Grúpa neamhchosanta ar riosca rátaí úis tríd gluaiseachtaí sna rátaí úis atá sé neamhchosanta orthu. Tá córais éifeachtacha curtha i bhfeidhm leis na neamhchosanta seo a mhaolú.

Fuair an Grúpa iasachtaí ráta sheasta agus athraithe ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha, mar aon le díorthaigh a úsáideadh chun iasachtaí ráta athraithe a athrú go hiasachtaí ráta sheasta (d'fhéichiúnaithe). Lena chois sin, tá urrúis ráta chomhlúthaigh eisithe ag an nGrúpa agus tá sé páirteach in idirbhearta díorthaigh chun neamhréireanna ina phróifíl sócmhainní agus dliteanas a bhainistiú. Baineann an Grúpa úsáid as íogaireachtaí riosca, tástáil struis an fhachtóra riosca agus anailís ar chásanna chun monatóireacht a dhéanamh ar riosca an ráta úis agus é a bhainistiú. Ríomhtar íogaireachtaí riosca trí an athrú aníos comhthreomhar sa chuar toraidh a thomhas chun measúnú a dhéanamh ar impleacht gluaiseachtaí ráta úis.

21.3.1 Riosca Ráta Úis (ar lean)

Ní gá gurb ionann faisnéis aimsithe tríd an anailís íogaireachta agus an t-athrú iarbhir ar luach cothrom a thabhdh an Grúpa de réir gnáthchoinníollacha margaidh mar, bunaithe ar theorainneacha praiticiúla, is ar bhonn seasmhach a choinnítear gach athróg seachas fachtóirí riosca sonracha margaidh.

Tá achoimre le fáil sna táblaí seo a leanas ar nochtadh uaintráinsithe an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta (sonraithe roimh ré ag athphraghsáil chonarthach nó dáta aibíochta) do riosca ráta úis réamhshocráithe. Sonraítear ann, de réir uaintráinse, na sócmhainní agus dlíteanais a d'fhéadfadh a bheith faoi réir athshocrú ráta úis. Is i bhfoirm méideanna barúlacha a thaispeántar ionstraimí airgeadais.

Riosca Ráta Úis Grúpa 2017	0-6 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	733,470	-	733,470
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	25,000
Sócmhainní Airgeadais le fáil ar díol	430,000	-	430,000
Iasachtaí agus infháltais	3,193,505	-	3,193,505
Méideanna dlíte ó Institiúidí Rannpháirteacha	-	20,151	20,151
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	65,709	65,709
Sócmhainní eile	-	259,395	259,395
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	4,381,975	345,255	4,727,230
Dlíteanais airgeadais			
Méideanna dlíte le hInstitiúidí Rannpháirteacha	-	10,686	10,686
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	-	-	-
Dlíteanais eile	-	14,201	14,201
Iomlán na ndlíteanais airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	-	24,887	24,887
Riosca Ráta Úis Grúpa 2016	0-6 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	1,587,789	-	1,587,789
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GNBS	58,000	-	58,000
Sócmhainní Airgeadais le fáil ar díol	430,000	-	430,000
Iasachtaí agus infháltais	3,935,151	-	3,935,151
Méideanna dlíte ó Institiúidí Rannpháirteacha	-	20,481	20,481
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	55,500	55,500
Sócmhainní eile	-	777,061	777,061
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	6,010,940	853,042	6,863,982
Dlíteanais			
Méideanna dlíte le hInstitiúidí Rannpháirteacha	-	10,763	10,763
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	2,590,000	-	2,590,000
Dlíteanais eile	-	27,839	27,839
Iomlán na ndlíteanais airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	2,590,000	38,602	2,628,602

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. BAINISTÍOCHT RIOSCA (AR LEAN)

21.3 Tomhas Riosca Margaidh (ar lean)

21.3.1 Riosca Ráta Úis (ar lean)

**Riosca ráta úis
Gníomhaireacht
2017****Sócmhainní airgeadais**

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Sócmhainní eile

Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis**Dlíteanais airgeadais**

Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara

Dlíteanais eile

Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis**Riosca ráta úis
Gníomhaireacht
2016****Sócmhainní airgeadais**

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Sócmhainní eile

Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis**Dlíteanais**

Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara

Dlíteanais eile

Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis

	0-6 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	59	-	59
Sócmhainní eile	-	3,540,144	3,540,144
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	59	3,540,144	3,540,203
Dlíteanais airgeadais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	53,568	-	53,568
Dlíteanais eile	-	6,644	6,644
Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	53,568	6,644	60,212
Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2016	0-6 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	112	-	112
Sócmhainní eile	-	3,324,368	3,324,368
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	112	3,324,368	3,324,480
Dlíteanais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	53,699	-	53,699
Dlíteanais eile	-	7,449	7,449
Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	53,699	7,449	61,148

Íogaireacht riosca ráta úis

Tá léargas le fáil sa tábla seo a leanas ar íogaireacht an ráta úis a eascraíonn ó mhéadú 50 bonnphointe (bp) nó laghdú ar rátaí úis thar an gcuar, faoi réir ráta úis íosta de chuid 0%. Déantar an riosca a thomhas mar impleacht glanluacha láithrigh, ar ráiteas na staide airgeadais, an athraithe sin ar rátaí úis. Athraíonn an anailís seo gach ráta úis do gach airgeadra agus gach aibíocht an méid céanna ar bhonn comhuaineach.

Socraítear na rátaí úis le haghaidh gach airgeadra ar an 31 Nollaig 2017. Áirítear sna figiúirí seo éifeacht fáilithe ionstraimí, iasachtaí agus infháltas agus urrús eisiithe.

Anailís íogaireachta ráta úis – gluaiseacht 50bp thar chuar ráta úis

Grúpa	2017		2016	
	+50bp €'000	-50bp €'000	+50bp €'000	-50bp €'000
EUR	(3,073)	3,053	(1,392)	(1,789)
GBP	(423)	423	(580)	580
USD	(16)	16	(30)	30

Níl sócmhainní airgeadais nó dlíteanais airgeadais an Gníomhaireacht faoi réir rátaí úis.

21.3.2 Riosca malairte eachtraí

Mar chuid d'éadail iasachtaí agus díorthach ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha, fuair an Grúpa roinnt iasachtaí agus infháltas ainmnithe in airgeadra eachtrach, GBP go príomha. Mar thoradh, tá an Grúpa nochta d'éifeachtaí luaineachtaí i rátaí malairte airgeadra eachtraigh, i gcomhthéacs staid airgeadais agus sreabha airgid. Déanann an Grúpa monatóireacht rialta ar leibhéal nochta an airgeadra agus tá fáluithe bunaithe chun na rioscaí seo a mhaolú.

Tá achoimre sa tábla seo a leanas ar nochtadh an Ghrúpa do riosca airgeadra eachtraigh ar an 31 Nollaig 2017. San áireamh sa tábla freisin tá sócmhainní agus dliteanais an Ghrúpa luaite ag luachanna anonn, agus rangaithe de réir airgeadra. Áirítear sna táblaí seo ionstraimí fálaite a bhfuil d'éifeacht acu riosca airgeadra a laghdú go suntasach.

Grúpa 2017	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	608	4,954	5,562
Iasachtaí agus infháltais	17,043	402,424	419,467
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	(19,178)	(402,376)	(421,554)
Iomlán na sócmhainní nochta do riosca airgeadra	(1,527)	5,002	3,475
Grúpa 2016	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	2,258	81,479	83,737
Iasachtaí agus infháltais	32,196	537,136	569,332
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	(30,358)	(607,349)	(637,707)
Iomlán na sócmhainní nochta do riosca airgeadra	4,096	11,266	15,362

Is in euro atá sócmhainní agus dliteanais uile na Gníomhaireachta sonraithe. Dá réir sin, níl an Ghníomhaireacht nochta do riosca airgeadra eachtraigh.

Nochtadh do riosca airgeadra eachtrach – anailís íogaireachta

Bheadh neartú 10% an euro i gcoinne na n-airgeadraí seo a leanas ag an 31 Nollaig 2017 mar bhonn le cothromas agus brabús méadaithe na méideanna thíosluaite roimh cánachas. Glactar leis de réir na hanailíse seo, go bhfuil na hathróa eile ar fad, rátaí úis go háirithe, seasmhach. Bheadh éifeacht chothrom ach chodarsnach ag lagú 10% ar an euro i gcoinne na n-airgeadraí céanna, ar an mbonn go bhfanann na hathróa eile ar fad seasmhach.

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
GBP	(455)	(1,024)
USD	139	(372)

21.3.3 Praghasrioscaí eile

Tá an Grúpa nochta do phraghasriosca cothromais a eascraíonn as ionstraimí cothromais. Déantar luach cothrom ionstraimí cothromais a thomhas bunaithe ar ghlanluach sócmhainní an aonáin infheistíochta ag an dáta tuairiscithe. Déantar monatóireacht ar phraghasrioscaí cothromais tríd meastóireacht sócmhainní glan, a sholátharaíonn na bainisteoirí ciste.

Anailís íogaireachta ar phraghsanna cothromais

Cinneadh an anailís íogaireachta thíos bunaithe ar an nochtadh do phraghasrioscaí cothromais ag deireadh na tréimhse tuairiscithe.

Dá mbeadh na praghsanna cothromais 10% ní b'airde/ní b'ísle, thiocfadh méadú/laghdú €6.6m (2016: €5.5m) mar bhrabús roimh cháin don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2017, mar thoradh ar na hathruithe ar luach cothrom ionstraimí cothromais GNBS, a ndéantar a aicmiú mar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas, de réir bheartas cuntasáíochta 2.6.

Tá an Ghníomhaireacht cosanta ar phraghasrioscaí eile.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

22. RIOSCA CREIDMHEASA

Is é atá i riosca creidmheasa ná an riosca de chaillteanas airgeadais a thabhtú, agus aird á tabhairt ar an gcomhthaobhacht arna gealladh mar urrús a bheadh i gceist dá dteipfeadh ar fhéichiúnaí nó ar chontrapháirtí margaidh an Ghrúpa a chuid oibleagáidí conartha a i leith an Ghrúpa a chomhlíonadh. Baineann príomhriosca creidmheasa an GNBS le feidhmíocht a féichiúnaithe, agus le sócmhainní gaolmhara atá á gcoinneáil mar urrús. Tá neamhchosaint i gcoinne riosca comhdhlúite GNBS ag éirí ó neamhchosaint that a leabhar iasachta. Tá éifeacht ag comhdhlúite i bpunann ar leith, mar punann réadmhaioine, ar foriomlán leibhéil rioscar creidmheasa.

Tháinig neamhchosaintí maidir le féichiúnaithe an Ghrúpa chun chinn sa chéad dul síos de thoradh ar phunann suntasach iasachtaí réadmhaioine a fháil, san earnáil réadmhaioine tráchtála agus chónaithe in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe go príomha, agus ar bhonn nach bhfuil chomh suntasach i SAM agus sa chuid eile den domhan. Bíonn riosca creidmheasa i gceist maidir le gníomhaíochtaí iasachtaí an Ghrúpa, a dtugtar fúthu chun luach a choinneáil nó a fheabhsú d'fhonn an toradh airgeadais uasta a bhaint amach don Stát faoi réir an riosca inghlactha. Cruthaíonn ionstraimí airgeadais, amhail ráthaíochtaí agus tiomantais iasachta neamhtharraingthe, riosca creidmheasa chomh maith.

Is é riosca creidmheasa an riosca is suntasaí do ghnó an Ghrúpa. Dá bhrí sin, déanann an Grúpa a neamhchosaint i leith riosca creidmheasa a bhainistiú go cúramach. Maolaíodh an riosca creidmheasa a tháinig chun cinn de thoradh na punainne iasachtaí a fháil ar dtús trí ghrinnphróiseas díchill chuí dlí agus réadmhaioine a chur i gcrích. Dearadh an próiseas sin lena chinntiú go ndearnadh iasachtaí a luacháil i gceart i gcomhréir leis an scéim reachtúil ina ndearnadh foráil go bhfaigheadh an Grúpa iad. Déantar an riosca creidmheasa ag eascairt as gníomhaíochtaí bainistíochta riosca creidmheasa agus iasachtaí leanúnaí an Ghrúpa a mhaolú le Creat Nósanna Imeachta agus Beartaí Bainistíochta Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní an Ghrúpa.

Eascaíonn riosca creidmheasa i dtír rannán den Ghrúpa, eadhon Aisghabháil Sócmhainní, Soláthar Tithíochta agus Bainistiú Sócmhainní, agus déantar é a bhainistiú go príomha sna rannáin sin.

Aisghabháil Sócmhainní an GNBS

An phríomhaidhm ag an rannóg um Aisghabháil Sócmhainní nó aisghabháil ó na punann iasachta faighte a uasmhéadú, tríd straitéisí obrigh amach barrmhaith agus bainistiú éifeachtach féichiúnaithe agus glacadóirí a chhuir i bhfeidhm.

Roimh bhunú an Rannáin Soláthair Tithíochta sa chuid dheiridh de 2015, ba é Aisghabháil Sócmhainní an príomh-chomhéadan le féichiúnaithe/glacadóirí agus tá sí freagrach as an mhórchuid de na féichiúnaithe a bhainistiú, go díreach tríd an GNBS agus go hindíreach trí mheán Institiúidí Rannpháirteacha/Príomhsheirbhíseoir araon. Éilíonn an fhreagracht seo dianbhainistíocht laethúil trí chur chuige nuálach agus réiteach-bhunaithe: straitéisí, spriocanna agus garspriocanna soiléire a shonrú agus monatóireacht ghníomhach a dhéanamh orthu; costais féichiúnaithe, soláthraí seirbhíse agus ghlacadóirí a laghdú; ioncam a fháil agus a uasmhéadú; luachanna díolacháin a bharrfheabhsú trí bhainistíocht réamhghníomhach sócmhainní; caiteachas caipitiúil breise a sholáthar sa chás gur féidir luach breise a fháil nó luach a chosaint; airgeadas díoltóirí agus díolacháin iasachtaí/punann a úsáid áit ar cuí; athbhreithniú a dhéanamh go rialta ar dhíolachán sócmhainní in aghaidh roghanna coinneála sócmhainní, agus úsáid á baint inter alia as anailís lascainithe sreafa airgid.

Soláthar Tithíochta Cónaithe GNBS

Tar éis an chinneadh a rinneadh go déanach in 2015 maidir le cistiú a mhéadú d'fhorbairt tithíochta cónaithe inmharthana ó thaobh tráchtála de, leis an mbrabús ó shócmhainní forbartha faighte a uasmhéadú agus laghdú méadaithe ar fhiacha a éascú, cruthaíodh an Rannán Soláthair Tithíochta Cónaithe. Tá próiseas Faofa Creidmheasa an Rannáin Soláthair Tithíochta Cónaithe mar chuid de Bheartas agus Creat Nós Imeachta reatha an Ghrúpa. Ina theannta sin, cruthaíodh Foireann Creidmheasa agus Riosca tiomanta ar leith chun maoirseacht bhreise a chur ar fáil ar fhorfheidhmiú threoirilínte iasachta, ar shárú baic inmharthanachta, agus ar chomhlíonadh foshuíomhanna sreafa airgid i dtaca le cistiú breise réamhíochta. Mar gheall ar phríomhrialtán sa réimse seo beidh ag an Rannán Soláthair Tithíochta Cónaithe a chistiú do ghníomhaíocht foirgníochta a mhodhnú lena chinntiú go bhfuil sé ag teacht le líon iarbhrí in An Rinn, a choinnítear mar urrús d'iasachtaí a bhaineann le naisc éagsúla atá faoi ghlacadóireacht. Tá an rannóg freagrach freisin as scairseilbh mhionlaigh GNBS i bhfeithiclí infheistíochta áirithe a bhainistiú, i gCeantar Dugaí Bhaile Átha Cliath, lena n-áirítear infheistíochtaí i gCisté Infheistíochta Malartach Infheisteora Incháilithe (QIAIF) agus Feithiclí Bainistíochta Sócmhainní Comhchoiteann Éireannacha (ICAVs) áirithe (Féach Nóta 26). Bhainistigh an Rannán Bainistíochta Sócmhainní comhbhall thábhachtach do neamhchosaint an Ghrúpa i réadmhaioine forbarth Londain, ach tá an ghníomhaíocht seo críochnaithe den chuid is mó.

Bainistíocht Sócmhainní GNBS

Tá an Rannán Bainistíochta Sócmhainní freagrach as maoirseoireacht agus bainistiú a dhéanamh ar na talún forbartha suntasaí atá i seilbh GNBS agus cleachtóirí dócmhainneachta, lena n-áirítear, an t-achar fairsing i gcrios forbartha straitéisí Cheantar Dugaí Bhaile Átha Cliath (SDZ) agus Irish Glass Bottle (IGB) in An Rinn, a choinnítear mar urrús d'iasachtaí a bhaineann le naisc éagsúla atá faoi ghlacadóireacht. Tá an rannóg freagrach freisin as scairseilbh mhionlaigh GNBS i bhfeithiclí infheistíochta áirithe a bhainistiú, i gCeantar Dugaí Bhaile Átha Cliath, lena n-áirítear infheistíochtaí i gCisté Infheistíochta Malartach Infheisteora Incháilithe (QIAIF) agus Feithiclí Bainistíochta Sócmhainní Comhchoiteann Éireannacha (ICAVs) áirithe (Féach Nóta 26). Bhainistigh an Rannán Bainistíochta Sócmhainní comhbhall thábhachtach do neamhchosaint an Ghrúpa i réadmhaioine forbarth Londain, ach tá an ghníomhaíocht seo críochnaithe den chuid is mó.

Creat Nósanna Imeachta agus Beartas

Is é cuspóir foriomlán an Chreata Nósanna Imeachta agus Beartais agus Ralachas an Grúpa cúnma le comhshaoil smachta éifeachtach agus éifeachtúil a chuir i bhfeidhm agus a mhaoiniú.

Ar deireadh thiar, is é an Bord atá freagrach as riosca creidmheasa an Ghrúpa a bhainistiú. Tá rialú agus bainistiú riosca creidmheasa láraithe san fheidhm Aisghabháil Sócmhainní. Déantar riosca creidmheasa a thuairisciú don Bhord agus an Coiste Creidmheasa ar bhonn rialta agus tá an Creat faoi réir athbheithnithe bhliantúil foirmiúil.

Tá an Grúpa freagrach as iasachtaí a bhainistiú, a fhaightear faoi sholáthairtí an Achta. Cuirtear iasachtaí a fhaightear ó Institiúidí Rannpháirteacha i ngrúpaí le chéile agus déantar iad a bhainistiú trí rannpháirteachas le féichiúnaithe.

Ní mór don Ghrúpa cinntí creidmheasa éagsúla a dhéanamh, a d'fhéadfadh baint a bheith acu le iasachtaí nua, athstruchtúrú iasachtaí agus infháltas nó gníomh forfheidhmithe a ghlacadh. Go sonrach, d'fhéadfadh cinneadh creidmheasa tarlú de thoradh ar imeacht ar bith a d'fhéadfadh próifíl riosca bhunúsach neamhchosanta nó féichiúnaí a athrú, lena n-áirítear:

- Iarratas ar chreidmheas ó féichiúnaí/cleachtóir dócmhainn;
- Díolacháin sócmhainní a fhaomhadh;
- Togra ó féichiúnaí ina d'fhéadfadh spreagthaí nó comhréitigh phragmatacha/tráchtála a bheith i gceist d'fhonn staid fhoriomlán an GNBS a uasmhéadú;
- Straitéis féichiúnaí molta;
- Síneadh molta téarmaí le haghaidh neamhchosaintí uile féichiúnaí nó cuid díobh;
- Togra chun gníomh dócmhainneachta a chuir i bhfeidhm sa thionscnamh;
- Togra bainistíochta sócmhainní do shócmhainní urrúis, m.sh. léasanna nua a cheadú;
- Gníomh ag tríú páirtí maidir le féichiúnaí coiteann mar shampla institiúid neamh-rannpháirteach.

San áireamh le straitéisí oibriú amach ceadaithe ag GNBS líon féichiúnaithe tá socruithe tráchtála féideartha a spreagtar nuair a bhaintear spriocanna uailmhianacha airgeadais agus oibriúcháin amach. I gcásanna áirithe, má bhaineann féichiúnaithe amach na cuspóirí uailmhianacha sin, féadfaidh siad cuid d'aon bharrachas a bhaintear amach os cionn na spriocleibhéil a choinneáil. Is í an chuspóir atá leis seo ná cinnte a dhéanamh go spreagtar féichiúnaithe chun an t-uasluach a bhaint as oibriú amach agus réadú a gcuid sócmhainní. Mar gheall ar an bhfeabhas láidir leanúnach ar choinníollacha an mhargaidh réadmhaoiné ó bhí deireadh 2013 ann, spreagadh íocaíochtaí nó gníomhaíochtaí socrúcháin i líon áirithe cásanna. Áit is ceart é, breithnítear íoc táill bainistíochta ar bhunús cás ar chás mar phairt de maoiniú forbairt cónaithe feidhmiúil.

Déantar riosca creidmheasa a thomhas, a mheas agus a rialú le haghaidh na n-idirbheart agus na n-imeachtaí creidmheasa uile a eascraíonn de thoradh ar ghnóthú iasachtaí an Ghrúpa, agus de thoradh ar bhainistiú leanúnach na n-iasachtaí sin.

22.1 Riosca creidmheasa a thomhas

Cuireann an Grúpa na tomhais seo a leanas ar neamhchosaint i bhfeidhm:

Punann Iasachtaí – Neamhchosaint creidmheasa a thomhas

- Neamhchosaint parfhiachais – an méid comhlán atá dlite ag an bhféichiúnaí, i. na méideanna iomlána atá dlite de réir théarmaí conartha tosaigh na n-iasachtaí a gnóthaíodh. Ba é €74 billiún iomlán an parfhiachais a ghnóthaigh an Grúpa. Is €25.8bn (2016: €28.4bn) iomlán an parfhiachais ag dáta na tuairiscithe.
- Neamhchosaint fiachais an GNBS – an méid gnóthaithe a d'íoc an Grúpa (móide aon airgead nua a thug an Grúpa ar iasacht agus muirear úis curtha leis, lúide íocaíochtaí airgid faighte). Ba é €31.8 billiún an chomhaoin iomlán a íocadh i leith iasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara a fuarthas. Is €4.6bn (2016: €5.5bn) ollfhiachas gan íoc GNBS ag dáta na tuairiscithe.

De réir Alt 10 den Acht, ní mór don GNBS an toradh airgeadais is fearr is féidir a bhaint amach don Stát agus aird á tabhairt ar an bparfhiachas, ar chostas gnóthaithe, ar aon chostais de thoradh ar phlé le sócmhainní, ar chostas caipitil agus costais eile. Is tomhais bhunúsacha iad sin ar a mbunófar cinntí faoi chreidmheas agus faoi straitéis cháis. Is iad sin an bonn freisin chun an leibhéal Údarais Tarmilgthe iomchuí a shocrú le haghaidh cinntí creidmheasa arna ndéanamh ag an nGrúpa nó ag Institiúidí Rannpháirteacha. Déanann an GNBS monatóireacht ar neamhchosaint fiachais an GNBS agus Parfhiachais ar bhonn comhthreomhar agus baineann sí úsáid astu mar thaca leis na cinntí creidmheasa go léir.

Punann na nDíorthach – Neamhchosaint creidmheasa a thomhas

Chomh maith leis na hiasachtaí a ghnóthaigh an Grúpa, gnóthaíodh roinnt ionstraimí airgeadais díorthaigh a bhí ceangailte le hiasachtaí féichiúnaithe a gnóthaíodh ó hInstitiúidí Rannpháirteach.

Ag am ar bith, tá neamhchosaint riosca creidmheasa an Ghrúpa teoranta do luach cothrom dearfach na n-ionstraimí díorthach seo (i. sócmhainní le luach dearfach marc-go-margadh). Is iondúil nach bhfuil i gceist leis an luach marc-go-margadh seo ach cion beag den luach conartha (nó luach ainmniúil na n-ionstraimí gan íoc). Bá thrí ionstraim díorthach in iomlán a bhí fágtha ag an dáta tuairiscithe, le luach €17m (2016: €19m) gan íoc.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

22. RIOSCA CREIDMHEASA (AR LEAN)

22.1 Riosca creidmheasa a thomhas (ar lean)

Riosca comhchruinnithe

Bíonn riosca comhchruinnithe i gceist sa chás go bhfuil sé de chumas ag neamhchosaint aonair nó grúpa neamhchosaintí, bunaithe ar thréithe comhchoiteanna riosca, cailiteanais a chruthú atá mór go leor i gcoibhneas chaipiteal, shócmhainní iomlána, thuilleamh nó leibhéal riosca foriomlán an Ghrúpa lena chumas a phríomhchuspóirí a chomhlíonadh a chur i mbaol.

Déanann an Grúpa a nochtadh do riosca a bhainistiú go cúramach trí ráiteas inghlacthachta riosca an Ghrúpa agus déanann sé monatóireacht ar neamhchosaintí chun an iomarca comhchruinnithe riosca a chosc. Déantar monatóireacht rialta ar riosca comhchruinnithe do rannóga agus earnálacha, agus ar ghluaiseachtaí sna comhchruinnithe sin, chun an iomarca comhchruinnithe riosca a chosc, agus chun luathrabhadh a thabhairt ar bharrachais fhéideartha. Leis na tomhais sin, is féidir comhchruinnithe laistigh den Ghrúpa a thomhas agus dá bhrí sin éascaítear gníomh bainistíochta agus cinnteoireacht iomchuí.

22.2 Riosca creidmheasa a mheasúnú

Díríonn measúnú riosca creidmheasa ar cumas aisíochta an fhéichiúnaí agus contrapháirtí agus na feabhsuithe creidmheasa uile atá ar fáil, lena n-áirítear urrús. Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i mórán cásanna le ráthaíochtaí pearsanta.

Bhraith an Grúpa ar dtús ar na luachálacha a chuirtear ar urrús reatha agus iontaoibh a bhaineann le hiasachtaí arna ngnóthú mar chuid den phróiseas gnóthaithe. Mar sin féin, déanann an Grúpa iarracht a chinntiú go gcuirtear luacháil iomchuí, suas chun dáta ar aon fhoirmeacha breise urrúis nó iontaoibh san áireamh i dtogra creidmheasa nua ar bith ó fhéichiúnaí. D'fhéadfaí urrús reatha a athluacháil mar chuid den phróiseas sin freisin.

Is príomhchomaoín é, agus airgead nua á airleacan, ná cibé an bhfuil nó nach bhfuil feabhsú luacha i gceist le togra creidmheasa an fhéichiúnaí ó thaobh a chumas féideartha acmhainneacht a uasmhéadú chun cumas laghdaithe fiachais a aisíoc seachas díúscairt sócmhainní "mar atá".

Agus foirmeacha breise nó malartacha urrúis nó iontaoibhe á socrú, d'fhéadfadh an Grúpa measúnuithe sócmhainne pearsanta a choimisiúnú i leith féichiúnaí chun aon urrús nó iontaoibh a aithint a d'fhéadfadh a bheith ar fáil chun leasanna an Ghrúpa a chosaint.

22.3 Rialú riosca creidmheasa

Tá an Grúpa tar éis Creat Nósanna Imeachta agus Beartais um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní a shainiú a leagann amach leibhéil údaráis le haghaidh teorannacha creidmheasa agus cinntí creidmheasa ceadaithe, chomh maith le monatóireacht agus tuairisciú riosca creidmheasa atá le déanamh.

Leagann an Creat Nósanna Imeachta agus Beartais na teorannacha creidmheasa agus cinnteoireachta ceadaithe, mar shampla:

- Straitéisí oibriú amach Féichiúnaí agus Cleachtóirí Dócmhainneacht agus Athbhreithnithe Creidmheasa Straitéiseacha a fhaomhadh;
- Iasachtú nua a fhaomhadh;
- Athstruchtúrú iasachtaí nó athchaibidlíú iasachtaí i gcásanna nach dtugtar aon airgead nua ar iasacht;
- Gníomh forfheidhmithe arna ghlacadh ag an nGrúpa;
- Iasachtaí/sócmhainní a dhíol;
- Riachtanais bhainistíochta sócmhainní agus réadmhaoine;
- Costais féichiúnaí agus tríú páirtí riachtanach le straitéisí oibriú amach ceadaithe a chuir i bhfeidhm.

Déantar an leibhéal faofa atá riachtanach le haghaidh gach ceann de na cinntí creidmheasa seo a shocrú trí thagairt a dhéanamh do mhéid iomlán iarmhéid an fhéichiúnaí gan íoc.

Déanann duine amháin nó níos mó díobh seo a leanas cinntí creidmheasa a fhaomhadh, le leibhéal cascáideach d'údarás tarmligthe faofa:

- Sealbhóirí Beartais Údaráis Tarmligthe Painéil A nó Painéil ;
- Bainisteoir Rannach Sinsearaí;
- Ceannaire (nó Leascheannaire) Roinne;
- POF agus Ceannaire;
- An Coiste Creidmheasa;
- An Bord.

Déanann an Fhoireann um Bainistiú Ghnó, agus feidhm an iniúchta inmheánaigh maoirseacht ar an ngéilliúlacht leis an mBeartas Údaráis Tarmligthe.

Tá bearta rialaithe agus maolaithe sonracha arna nglacadh ag an nGrúpa léirithe thíos:

(a) Bainistiú Airgid Thirim

Tá bainistiú airgid thirim laistigh de rannpháirteachas le féichiúnaí ina phríomhrialú d'fhonn a chinntiú go bhfuil forchostais, caipiteal oibre nó íocaíochtaí caiteachais chaipitil fhorbartha oiriúnach agus fóraithe i dtreo is go ndéanfaí sceitheadh féideartha airgid thirim a chosc. Tá gá le infheictheacht iomlán ioncaim ó chíos/trádál agus ioncaim ó dhíolacháin sócmhainní, ioncaim ó aonad cónaithe maoinithe ag GBNS san áireamh chomh maith.

(b) Comhthaobhacht

Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe agus cleachtóirí dócmhainneachta a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i mórán cásanna le ráthaíochtaí pearsanta agus corparáideacha.

Cuireann an Grúpa raon beartas agus cleachtas i bhfeidhm chun riosca creidmheasa a mhaolú. Is é an ceann is traidisiúnta díobh sin ná an chéad urrús muirir sheasta a ghlacadh maidir le haon chaipiteal oibre nó chaipiteal forbartha arna airleacan.

Is iad seo a leanas na príomhchineálacha comhthaobhachta atá inghlactha chun riosca creidmheasa a mhaolú ar iasachtaí agus infháltais:

- Morgáistí ar thalamh agus réadmhaoin éagsúil;
- Muirir chomhlúthacha ar shócmhainní gnó amhail áitreabh, fardal agus cuntais infhála;
- Muirir ar ionstraimí airgeadais amhail cothromais agus urrúis fhiachais;
- Muirir ar éarlaisí bainc, le díol cuntais adhmháil do fhéichiúnaí a bhaineann úsáid as maoiniú forbairt cónaithe ceadaithe san áireamh.

(c) Díorthaigh

hiasachta. Rinne an Grúpa díorthaigh a idirbheartú le GBCN chun neamhchosaintí airgeadra eachtraigh agus ráta úis a fhálú.

Déantar neamhchosaint creidmheasa díorthach a ghnóthaítear, mar aon le neamhchosaintí féideartha de thoradh ar ghluaiseachtaí margaidh, a bhainistiú mar chuid de bhainistiú foriomlán neamhchosaintí na bhféichiúnaithe.

Maidir le díorthaigh ar chuaigh an Grúpa isteach iontu, is í GBCN an t-aon chontrapáirtí.

22.4 Neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa - roimh chomhthaobhacht arna coinneáil nó feabhsuithe creidmheasa eile

Sa tábla thíos leagtar amach an neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa le haghaidh sócmhainní airgeadais a raibh riosca creidmheasa ag baint leo (glan ó bhearnú) amhail ag 31 Nollaig 2017, gan aird a thabhairt ar chomhthaobhacht ná feabhsuithe creidmheasa eile atá ar láimh. Tá neamhchosaintí bunaithe ar na glanmhéideanna carraeireachta a thuairiscítear i Ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa.

Grúpa	Nóta	Neamhchosaint uasta 2017 €'000	Neamhchosaint uasta 2016 €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		733,470	1,587,789
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN		25,000	58,000
Sócmhainní airgeadais infhaighte		495,097	519,378
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha		20,151	20,481
Ionstraimí airgeadais díorthaigh		18,437	25,999
Iasachtaí agus infháltais			
Talamh agus forbairt		2,267,831	2,644,853
Réadmhaoin infheistíochta		2,331,457	2,851,227
Bearnú		(1,405,783)	(1,560,929)
Iasachtaí agus infháltais (glan ó bhearnú)		3,193,505	3,935,151
Sócmhainní eile		259,395	777,061
Infheistíocht i ionstraim cothromais		65,709	55,500
Iomlán na sócmhainní		4,810,764	6,979,359
Tiomantais iasachta	23.4	493,450	377,972
Neamhchosaint uasta iomlán		5,304,214	7,357,331

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

22. RIOSCA CREIDMHEASA (AR LEAN)

22.4 Neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa - roimh chomhthaobhacht arna coinneáil nó feabhsuithe creidmheasa eile (ar lean)

Gníomhaireacht	Neamhchosaint uasta 2017 €'000	Neamhchosaint uasta 2016 €'000
Airgead tirim	59	112
Infheistíochtaí i bhfochuideachtaí	49,000	49,000
Sócmhainní eile	3,540,144	3,324,368
Neamhchosaint uasta iomlán	3,589,203	3,373,480

22.5 Faisnéis faoi chaighdeán creidmheasa iasachtaí agus infháltais agus ionstraimí airgeadais eile

(a) Iasachtaí agus infháltais nach bhfuil thar an dáta dlite ná bearnaithe

Tá beartas grádaithe curtha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun próifíl riosca a sholáthar de phunanna n GNBS agus a bhaineann le féichiúnaithe uile. Déanann scála grád creidmheasa an GNBS iarracht tomhas den riosca a shannadh ar aisghabháil sócmhainn airgeadais agus tá sé bunaithe ar dhá ghné le naoi ngrád féideartha á léiriú mar chomhcheangal d'uimhir agus litir 1A, 3B s.rl.

- Sa chéad ghné (scála 1, 2, 3) tomhaistear cáilíocht na sócmhainní bunúsacha a ghnóthaítear agus an t-ionchas maidir le haisghabháil fiachais a bhaineann le fiachas an GNBS. Tá an chéad ghné seo sa raon ó chásanna ina bhfuiltear ag súil go mbeidh an aisghabháil níos mó ná fiachas an GNBS go dtí cásanna ina meastar go mbeidh easnamh ar fhiachas an GNBS agus go bhfuil foráil bhearnaithe marcáilte i gcoinne na neamhchosanta.
- Sa dara gné (scála A, B, C) déantar leibhéal feidhmíochta an fhéichiúnaí a rátáil trí bhaint amach na spriocanna airgeadais agus neamhairgeadais, a comhaontaíodh trí phróiseas rannpháirteachais an fhéichiúnaí, a thomhas.

Is féidir an 9 dtoradh féideartha gráid a achoimriú sna catagóirí seo a leanas:

- **Sásúil:** Cumas chun tiomantais airgeadais a chomhlíonadh agus dóchúlacht íseal go mbeidh caillteanas i gceist.
- **Breathnaigh:** Ní mór monatóireacht níos grinne a dhéanamh ach léirítear fós féin an cumas chun tiomantais airgeadais a chomhlíonadh.
- **Bearnaithe:** Ní mór go mbeadh leibhéal éagsúla airde á dtabhairt ar neamhchosaintí agus tá bainistíocht ghníomhach na punainne agus ionchais chaillteanas ina n-ábhair imní.

Dáileadh grád maidir le hiasachtaí agus infháltais agus féichiúnaithe nach bhfuil thar an dáta dlite ná bearnaithe

	2017 €'000	2016 €'000
Sásúil (GNBS)	785,329	1,381,484
Breathnaigh	623,280	763,460
Iasachtaí agus infháltais nach bhfuil thar an dáta dlite ná bearnaithe	1,408,609	2,144,944

Tá sócmhainní uile na Gníomhaireachta ina sócmhainní idirghrúpa agus ina sócmhainní reatha.

(b) Níor bearnaíodh iasachtaí agus infháltais atá thar an dáta dlite

Níl an nochtadh atá riachtanach de réir alt 37(a) de IFRS 7 maidir le hanailís aosaithe iasachtaí agus infháltas atá 'thar an dáta dlite ach nach bhfuil bearnaithe' á soláthar. Tá an anailís aosaithe reatha bunaithe ar théarmaí conartha bunaidh iasachtaí a ghnóthaítear ó Institiúidí Rannpháirteacha, agus ní léiríonn sé feidhmíocht na hiasachta i gcomparáid le luach gnóthaithe na hiasachta.

Tá infháltais uile na Gníomhaireachta dlite ó aonáin ghaolmhara agus tá siad reatha. Níl aon cheann díobh thar an dáta dlite ná bearnaithe.

(c) Iasachtaí agus infháltais a ndéantar measúnú orthu ar bhonn aonair le haghaidh bearnaithe

Bhí luach anonn de chuid €3.2bn (2016: €3.5bn) ag baint le hiasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara a cinneadh go raibh siad bearnaithe de thoradh ar an athbheithniú bearnaithe aonair a rinneadh (féach an tábla seo a leanas) agus ghin siad ioncam úis de €136m i 2017 (2016: €142m).

Tá iasachtaí GNBS urraithe ag sócmhainní féichiúnaithe atá lonnaithe go príomha i bPoblacht na hÉireann. I gcásanna áirithe d'fhéadfaí go bhfuair GNBS táillí thar shócmhainní breise i bhfoirm breithiúnais nó comhaontuithe le féichiúnaithe a d'fhéadfaí a úsáid d'fhonn méideanna atá dlite ag féichiúnaithe le GNBS a shásamh.

Iasachtaí agus infháltais a ndéantar measúnú orthu ar bhonn aonair le haghaidh bearnaithe

	2017 €'000	2016 €'000
Iasachtaí comhlána agus díorthaigh ghaolmhara	4,559,675	5,504,753
Iasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara arna mbearnú ar bhonn aonair	(3,219,601)	(3,507,065)
Iasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara nach ndéantar iad a bhearnú ar bhonn aonair	1,340,074	1,997,688

Tá iasachtaí comhlána agus díorthaigh ghaolmhara arna measúnú le haghaidh bearnú difriúil ó Iasachtaí chomhlána agus infháltais mar atá i Nóta 19, mar nach bhfuil rótharraingtí de €33m agus airgead tirim faoi bhealach de €8m agus iasachtaí agus infháltais eile de €28m san áireamh leis an iarmhéid thuas.

Ní dhéantar aon cheann de na sócmhainní atá neamhchosanta i leith riosca creidmheasa sa Ghníomhaireacht a bhearnú ar bhonn aonair.

(d) Iasachtaí agus airleacain athchaibidlíthe

Tá beartais athstruchtúraithe leagtha amach i mBeartas Praghsála agus Athstruchtúraithe GNBS atá san áireamh i gCreat Beartas agus Nósanna Imeachta an Ghrúpa. Féadfar iasachtaí a athstruchtúrú bunaithe ar an straitéis is iomchuí le go n-aisíocfaí na hoibleagáidí fiachais uile gan íoc, agus struchtúir, ráthaíochtaí agus straitéisí díolacháin á gcur san áireamh. Déanann an tÚdarás Tarmilgthe/Coiste Creidmheasa agus, nuair is cuí, an Bord athbheithniú agus faomhadh ar shonraí gach plean athstruchtúraithe arna mholadh, lena n-áirítear aon chlaonadh ón mbeartas.

Ní dhearnú ath-idirbheartaíocht ar aon cheann de na hiasachtaí nochtaithe ag riosca creidmheasa le linn an tréimhse (2016: éniallas).

(e) Méideanna ionstraimí airgeadais eile

Rinneadh cáilíocht chreidmheasa mhéideanna na n-ionstraimí airgeadais a leanas a ghrádú mar shásúil ar an dáta tuairiscithe agus níl siad dlite thar téarma ná laghdaithe:

- Airgead tirim agus coibhéisí airgid
- Sócmhainní airgeadais atá ar fáil lena ndíol
- Méideanna atá dlite le hionstraimí Rannpháirteacha nó uathu
- Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais
- Sócmhainní eile
- Dliteanais eile.

Is é atá i gceist le sócmhainní airgeadais atá ar fáil lena ndíol ná bannaí rialtais lena mbaineann rátáil A+, agus dá réir sin, a ndearnadh iad a ghrádú mar atá thuas.

Níl an Grúpa tar éis anailís aoise ar shócmhainní airgeadais atá dlite thar téarma a nochtadh toisc nach bhfuil an fhaisnéis ar fáil chun aosú na n-ionstraimí sin a chinneadh go cruinn.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

22. RIOSCA CREIDMHEASA (AR LEAN)

22.6 Tuairisciú geografacha

Déantar anailís sa tábla seo a leanas ar neamhchosaintí creidmheasa príomha an Ghrúpa ar a méideanna carraeireachta, bunaithe ar láthair na n-iasachtaí agus na n-infháltas agus unfheistíochtaí i ionstraimí airgeadais comhthaobhachta.

Earnálacha geografacha 2017 Grúpa	Éire ag eisiámh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Bearnú iasachta €'000	Iomlán €'000
Iasachtaí agus infháltais					
– Talamh agus forbairt	1,967,531	196,717	103,583	-	2,267,831
– Réadmhaoin infheistíochta	1,846,617	346,884	137,956	-	2,331,457
Bearnú iasachtaí agus infháltas	-	-	-	(1,405,783)	(1,405,783)
Iomlán na n-iasachtaí agus na n-infháltas	3,814,148	543,601	241,539	(1,405,783)	3,193,505
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	733,470	-	-	-	733,470
Airgead tugtha, ar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	-	-	25,000
Sócmhainní airgeadais infhaighte	495,097	-	-	-	495,097
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	18,437	-	-	-	18,437
Méideanna dlí ó Institiúidí Rannpháirteacha	20,151	-	-	-	20,151
Fardail – Réadmhaoin trádála	274,318	-	3,039	-	277,357
Sócmhainní eile	259,395	-	-	-	259,395
Infheistíochtaí in ionstraim gnáthscair	51,611	-	14,098	-	65,709
Réadmhaoin, innealra agus trealamh	1,008	-	-	-	1,008
Iomlán na sócmhainní	5,692,635	543,601	258,676	(1,405,783)	5,089,129
Earnálacha geografacha 2016 Grúpa	Éire ag eisiámh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Bearnú iasachta €'000	Iomlán €'000
Iasachtaí agus infháltais					
– GNBS Talamh agus forbairt	1,944,740	588,375	111,738	-	2,644,853
– Réadmhaoin infheistíochta	2,258,904	426,172	166,151	-	2,851,227
Bearnú iasachtaí agus infháltas	-	-	-	(1,560,929)	(1,560,929)
Iomlán na n-iasachtaí agus na n-infháltas	4,203,644	1,014,547	277,889	(1,560,929)	3,935,151
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	1,587,789	-	-	-	1,587,789
Airgead tugtha, ar urrús comhthaobhach do GBCN	58,000	-	-	-	58,000
Sócmhainní airgeadais infhaighte	519,378	-	-	-	519,378
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	25,999	-	-	-	25,999
Méideanna dlí ó Institiúidí Rannpháirteacha	20,481	-	-	-	20,481
Fardail – Réadmhaoin trádála	328,918	-	1,300	-	330,218
Sócmhainní eile	777,061	-	-	-	777,061
Infheistíochtaí in ionstraim gnáthscair	45,075	-	10,425	-	55,500
Réadmhaoin, innealra agus trealamh	1,344	-	-	-	1,344
Iomlán na sócmhainní	7,567,689	1,014,547	289,614	(1,560,929)	7,310,921

Sa ráiteas ar staid airgeadais na Gníomhaireachta, cuimsítear sócmhainní idirghrúpa maidir le cúiteamh na gcostas riarachán ón nGrúpa, dá réir sin tá na sócmhainní go léir atá neamhchosanta i leith riosca creidmheasa sa Gníomhaireacht lonnaithe in Éirinn.

23. RIOSCA LEACHTACHTA

Is é atá i riosca leachtachta ná an riosca nach mbeadh an Grúpa in ann a chuid oibleagáidí airgeadais uile a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlite. Tagann riosca leachtachta chun cinn de bharr difríochtaí in uainíocht idir insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid.

23.1 Próiseas bainistíochta riosca leachtachta

Tugtar faoi phróiseas bainistíochta riosca leachtachta an Ghrúpa laistigh den Ghrúpa agus déanann foireann ar leithligh i gCisteán an GNBS monatóireacht air. Áirítear sa phróiseas sin:

- Bainistíocht a dhéanamh ar riachtanais laethúla leachtachta agus maoinithe an GNBS lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé na hoibleagáidí go léir de réir mar a bheidh siad dlite: áirítear leo sin tiomantais iasachtaithe na todhchaí, ús ar dhliteanais, breacadh comhthaobhachta, costais, táillí agus speansais oibriúcháin laethúla.
- Bainistíocht Sócmhainní agus Dliteanas; trí mhonatóireacht a dhéanamh ar an bpróifíl aibíochta laistigh de ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa lena chinntiú go gcoinnítear acmhainní airgid imleora agus/nó go mbunaítear maoiniú imleor i gcásanna inar cosúil go dtarlóidh neamhréireanna, agus dá bhrí sin ag íoslaghdú tionchar eis-sreafaí leachtachta.

Déantar monatóireacht agus tuairisciú tríd an sreabhadh airgid a thomhas agus trí réamh-mheastacháin faoin sreabhadh airgid le haghaidh tréimhsí idir seachtain amháin agus bliain amháin agus clúdaíonn an próiseas planála tréimhse níos faide ná bliain amháin. Cuireann aonad Riosca GBCN réamh-mheastacháin leachtachta neamhspleácha ar fáil don Bhord agus don Choiste Bainistíochta Riosca. Bíonn réamhaisnéis 'anásta' san áireamh sna réamh-mheastacháin go léir le freastal ar thréimhsí fada neamhchinnteachta. Is é túsphointe na réamh-mheastachán sin anailís a dhéanamh ar aibíocht chonartha na ndliteanas airgeadais agus dáta aisíocaíochta ionchais na sócmhainní airgeadais.

I 2017, is socraíocht dliteanais eile an príomhriosca leachtachta don Ghrúpa. Roimh 2017, ba príomhriosca leachtachta don Ghrúpa ná maoiniú na n-urrús fiachais sinsearach (urrúis) eisithe ag an GNBS mar chomaoín le haghaidh 95% de luach na sócmhainní a gnóthaíodh. Roimh fuascailt na urrúis fiachais sinsearach, is na hurrúis i mbun eisiúna cead don eisitheoir (sa chás nach bhfuair an t-eisitheoir Fógra um Sheachadadh Fisiceach Diúltaithe don Sealbhóir) na hurrúis go léir, nó cuid díobh, a shocrú nuair a thiocfaidh siad chun aibíochta trí hurrús nua a eisiúint ar na téarmaí céanna is a bhain leis an urrús eiseachn (seachas i gcás aibíochta a d'fhéadfadh a bheith suas le 364 lá ón dáta eisiúna, d'ainneoin go bhféadfadh tréimhse aibíochta níos giorra a bheith i gceist leis an urrús eiseachn).

23.2 Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh

Léiríonn an tábla seo a leanas na sreabha airgid atá iníoctha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de bhun a dhliteanas airgeadais neamhdhíorthaigh trí na haibíochtaí conartha atá fágtha ag an dáta tuairiscithe. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreafaí airgid neamhslasainithe.

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2017

Dlíteanais

Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha

Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna

Dlíteanais eile

Iomlán na ndliteanas

Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú

0-6 mhí
€'000

Iomlán
€'000

10,686

10,686

-

-

14,037

14,037

24,723

24,723

1,253,567

1,253,567

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2016

Dlíteanais

Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha

Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna

Dlíteanais eile

Iomlán na ndliteanas

Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú

0-6 mhí
€'000

Iomlán
€'000

10,763

10,763

2,590,000

2,590,000

27,679

27,679

2,628,442

2,628,442

2,165,167

2,165,167

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

22. RIOSCA CREIDMHEASA (AR LEAN)

23.2 Non-derivative cash flows (ar lean)

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh
Gníomhaireacht
31 Nollaig 2017

Dlíteanais

Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara

Dlíteanais eile

Iomlán na ndlíteanas

Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú

0-6 mhí
€'000Iomlán
€'000

53,568

53,568

6,644

6,644

60,212

60,212

59

59

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh
Gníomhaireacht
31 Nollaig 2016

Dlíteanais

Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara

Dlíteanais eile

Iomlán na ndlíteanas

Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú

0-6 mhí
€'000Iomlán
€'000

53,699

53,699

7,449

7,449

61,148

61,148

112

112

I measc na sócmhainní atá ar fáil chun na dlíteanais go léir a chomhlíonadh agus chun na tiomantais iasachta atá dlite a chlúdach tá airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim, earlaisí téarm agus sócmhainní airgeadais ar fáil le díol. Ní chuireann sócmhainnó ar son bainistíocht riosca leachta iarmhéid iasachtaí agus infhalú a bhfuil fáil orthu san áireamh.

23.3 Sreafaí airgid díorthaigh

(a) Díorthaigh socraithe ar bhonn glan

I measc dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn glan tá Díorthaigh ráta úis.

Sa tábla seo a leanas déantar anailís ar dhlíteanais airgeadais dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn glan i ngrúpálacha aibíochta ábhartha bunaithe ar an tréimhse atá fágtha ag an dáta tuairiscithe go dtí dáta aibíochta an chonartha. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreabha airgid neamhslascaithe.

Grúpa
31 Nollaig 2017

Díorthaigh ráta úis – sa chás nach gcuirtear cuntasáocht fálaithe i bhfeidhm

0-6 mhí
€'0006 -12 mhí
€'0001-5 bliana
€'000Os cionn
5 bliana
€'000Iomlán
€'000

978

488

4,184

1,988

7,638

Grúpa
31 Nollaig 2016

Díorthaigh ráta úis – sa chás nach gcuirtear cuntasáocht fálaithe i bhfeidhm

0-6 mhí
€'0006 -12 mhí
€'0001-5 bliana
€'000Os cionn
5 bliana
€'000Iomlán
€'000

1,040

552

4,918

3,033

9,543

(b) Díorthaigh socraithe ar bhonn comhlán

I measc dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn comhlán tá:

- Díorthaigh malairte eachtraí: réamh-airgeadra, babhtálacha airgeadra; agus
- Babhtálacha rátaí úis tras-airgeadra.

Sa tábla seo a leanas déantar anailís ar ionstraimí airgeadais dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn comhlán i ngrúpálacha aibíochta ábhartha bunaithe ar an tréimhse atá fágtha ag an dáta tuairiscithe go dtí dáta aibíochta an chonartha. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreabha airgid neamhlascainithe.

Grúpa 31 Nollaig 2017	0-6 mhí €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh airgeadra eachtrach:		
– Eis-sreabhadh	(421,554)	(421,554)
– Insreabhadh	420,274	420,274
Eis-sreabhadh iomlán	(1,280)	(1,280)
Grúpa 31 Nollaig 2016	0-6 mhí €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh airgeadra eachtrach:		
– Eis-sreabhadh	(637,707)	(637,707)
– Insreabhadh	641,657	641,657
Eis-sreabhadh iomlán	3,950	3,950

23.4 Tiomantais iasachta

Tá achoimre ar dhátaí mhéideanna conartha ionstraimí airgeadais an Ghrúpa, lena dtiomnaítear é do chreidmheas a shíneadh do chustaiméirí agus do shaoráidí creidmheasa eile, sa tábla seo a leanas.

Grúpa Tiomantais go dtabharfar iasacht	Tráth nach déanaí ná 1 bhliain €'000	1-5 bliana €'000	Os cionn 5 bliana €'000	Iomlán €'000
31 Nollaig 2017	188,864	295,205	9,381	493,450
31 Nollaig 2016	172,959	183,340	21,673	377,972

Níl aon tiomantais iasachta ag an nGníomhaireacht.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

24. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS

(a) Comparáid idir luach carraeireachta agus luach cothrom

Tugtar achoimre sa tábla thíos ar mhéideanna carraeireachta agus luachanna cothroma na sócmhainní airgeadais agus na ndliteanas airgeadais arna gcur i láthair sa ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta.

Grúpa	2017 Luach anonn €'000	2017 Luach cothrom €'000	2016 Luach anonn €'000	2016 Luach cothrom €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	733,470	733,470	1,587,789	1,587,789
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	25,000	58,000	58,000
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	495,097	495,097	519,378	519,378
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha	20,151	20,151	20,481	20,481
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	18,437	18,437	25,999	25,999
Iasachtaí agus infháiltais	3,193,505	3,345,456	3,935,151	4,536,190
Sócmhainní eile	282,339	282,339	802,271	802,271
Infheistíochtaí i ionstraim cothromais	65,709	65,709	55,500	55,500
Iomlán na sócmhainní	4,833,708	4,985,659	7,004,569	7,605,608
Dlíteanais airgeadais				
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	10,686	10,686	10,763	10,763
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	4,375	4,375	4,365	4,365
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	-	-	2,590,000	2,591,659
Dlíteanais eile	14,201	14,201	27,839	27,839
Iomlán na ndliteanas	29,262	29,262	2,632,967	2,634,626
Gníomhaireacht				
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	59	59	112	112
Sócmhainní eile	3,540,144	3,540,144	3,324,368	3,324,368
Infheistíocht i bhfochuideachtaí	49,000	49,000	49,000	49,000
Iomlán na sócmhainní	3,589,203	3,589,203	3,373,480	3,373,480
Dlíteanais airgeadais				
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	53,568	53,568	53,699	53,699
Dlíteanais eile	6,644	6,644	7,449	7,449
Iomlán na ndliteanas	60,212	60,212	61,148	61,148

Sócmhainní airgeadais nach dtomhaistear ina dhiaidh sin ar luach cothrom

I gcás sócmhainní agus dliteanas airgeadais nach ndéantar iad a thomhas ar luach cothrom ina dhiaidh sin sa ráiteas faoin staid airgeadais, tá na modhanna agus na boinn tuisceana a úsáidtear chun luach cothrom na sócmhainní agus na ndliteanas sin a ríomh leagtha amach thíos.

(i) Airgead tirim agus iarmhéideanna le bainc

Is ionann luach cothrom na socrúchán ráta chomhlúthaigh agus na n-éarlaisí téarma agus a méid carraeireachta. Tá luach cothrom measta na n-éarlaisí úsmhara seasta cothrom lena luach carraeireachta ag deireadh na tréimhse toisc go bhfuil éarlaisí gearrthéarmach agus ní bhíonn ach éifeacht an-bheag ag lascaí.

(ii) Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha

Tá luach cothrom measta na méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha cothrom lena luach carraeireachta ag deireadh na tréimhse toisc go bhfuil infháltais reatha agus socrófar le hairgead tirim iad.

(iii) Iasachtaí agus infháltais

Taispeántar iasachtaí agus infháltais glan de mhuir um bearnú. Measadh luach cothrom na n-iasachtaí agus na n-infháltas ag baint úsáide as na sreabha airgid ionchais don todhchaí sa phunann. Rinneadh sreabha airgid ionchais don todhchaí le haghaidh féichiúnaithe suntasacha aonair a athbheithniú mar chuid den mheasúnú ar shreabhadh airgid bearnaithe ag an dáta tuairiscithe. Agus luach cothrom á chinneadh ag deireadh 2017, déantar sreabha airgid don todhchaí a lascaí trí úsáid a bhaint as ráta lascaíne iomchuí. Le linn 2017, tháinig athrú ar mhodheolaíocht na rátaí lascaíne a úsáideadh chun luach cothrom a chinneadh mar thoradh ar mheastóireacht ar an tsamhail luach cothrom agus ar obair leanúnach chun ullmhú do chur i bhfeidhm IFRS 9. Ós rud é nach raibh na pointí sonraí a úsáideadh le luach cothrom a mheas ar fáil ag deireadh 2016, níl sé infheidhmithe tionchar rátaí lascaíne athbheithnithe ar chomparáid na bliana roimhe sin a mheas.

Tá tuilleadh sonraí le fáil i Nóta 2.3 maidir le glacadh an Ghrúpa le IFRS 9, a mbeidh athruithe ar rátaí lascaíne mar thoradh air.

(iv) Urrúis fhiachais i mbun eisiúna

Rinneadh na luachanna cothroma comhiomlána a ríomh bunaithe ar praghasanna luaite ag Banc Ceanannais na hÉireann.

(b) Ordilathas luacha chothroim

Sonraíonn IFRS 13, *Tomhas Cóirluacha ordilathas* trí leibhéil de theicnící luachála bunaithe ar cibé an bhfuil na hionchuir do na teicnící luachála sin inbhraite nó nach bhfuil. Léiríonn ionchuir inbhraite sonraí margaidh a fhaightear ó fhoinsí neamhspleácha; léiríonn ionchuir neamh-inbhraite boinn tuisceana margaidh an Ghrúpa. Cuimsítear san ordilathas luacha chothroim:

- Leibhéal 1 – Praghsanna luaite (gan coigeartú) i margaí gníomhacha le haghaidh sócmhainní comhionanna nó dliteanas comhionann. Áirítear ar an leibhéal seo urrúis chothromais liostaithe agus ionstraimí fiachais ar mhalartuithe aitheanta.
- Leibhéal 2 – Ionchuir seachas praghsanna luaite san áireamh i Leibhéal 1 atá inbhraite don tsócmhainn nó don dliteanas, go díreach (is é sin, mar phraghsanna) nó go hindíreach (is é sin díorthaithe ó phraghsanna). Áirítear ar an leibhéal seo conarthaí díorthaigh thar an gcuntar. Baineann foinsí na bparaiméadar ionchuir úsáid as an gcuair toraidh LIBOR caighdeánach.
- Leibhéal 3 – ionchuir don tsócmhainn nó don dliteanas nach bhfuil bunaithe ar shonraí margaidh inbhraite (ionchuir neamh-inbhraite). Áirítear ar an leibhéal seo infheistíochtaí cothromais agus ionstraimí fiachais a bhfuil comhpháirteanna suntasacha neamh-inbhraite iontu.

Ní mór sonraí margaidh inbhraite a úsáid don ordilathas seo nuair atá siad ar fáil. Tugann an Grúpa praghsanna margaidh ábhartha agus inbhraite faoi deara ina chuid luachálacha nuair is féidir.

Ordilathas ar luacha cothrom le haghaidh sócmhainní agus dliteanas arna dtomhas ar luach cothrom

Grúpa 31 Nollaig 2017	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	16,972	-	16,972
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	1,465	-	1,465
Sócmhainnó airgeadais ar fáil le díol	495,097	-	-	495,097
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	-	65,709	65,709
Iomlán na sócmhainní	495,097	18,437	65,709	579,243
Dlíteanais				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	2,687	-	2,687
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	1,688	-	1,688
Iomlán na ndlíteanas	-	4,375	-	4,375

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

24. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

(b) Ordlaithas luacha chothroim (ar lean)

Grúpa 31 Nollaig 2016	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	19,458	-	19,458
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	6,541	-	6,541
Sócmhainnó airgeadais ar fáil le díol	519,378	-	-	519,378
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	-	55,500	55,500
Iomlán na sócmhainní	519,378	25,999	55,500	600,877
Dlíteanas				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	3,316	-	3,316
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	1,049	-	1,049
Iomlán na ndlíteanas	-	4,365	-	4,365

I gcás sócmhainní agus dlíteanas a aithnítear sna ráitis airgeadais ar bhonn athfhillteach, cinneann an Grúpa cibé an ndearnadh aistriú idir leibhéil sa ghrádlathas trí athmheasúnú a dhéanamh ar catagóirí (bunaithe ar an ionchur ar an leibhéal is ísle atá suntasach maidir le tomhas an luacha chóir mar iomlán ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe). Is é beartas an Ghrúpa aistriú isteach i leibhéil an ghrádlathais um luach cóir, agus amach uathu, ar dháta an imeachta, nó athrú ar imthosca a bhí ina chúis leis an aistriú, a aithint.

Ní raibh aon aistriú idir leibhéil céimlathas le linn 2017. Tar éis athbhreithniú ar an gcur chuige luachála a úsáideadh le haghaidh infheistíochtaí in ionstraimí cothromaí in 2016, úsáidtear comhpháirteanna suntasacha neamh-inbhraite le haghaidh luachála agus mar sin de tá sé níos cuí Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais a rangú mar Leibhéal 3. Rinneadh an rangú seo ar an gcomparáid freisin.

Léirítear sa tábla seo a leanas réiteach méideanna oscailte agus dúnta sócmhainní airgeadais Leibhéal 3 (Leibhéal 1 roimh seo) atá taifeadta ag luach cóir. De réir IFRS, i gcás sócmhainní agus dlíteanas airgeadais nach n-iompraítear ar luach cóir ach a nochtar luach cóir ina leith, ní mór iad a rangú laistigh de ghrádlathas an luacha chóir. Déantar sócmhainní agus dlíteanas airgeadais arna dtomhas ag costas amúchta a rangú faoi Leibhéal 1, ach amháin iasachtaí agus fáiltais agus urrúis fiachais a rangáitear mar Leibhéal 3.

Ní iompraítear ceann ar bith de shócmhainní ná dlíteanas na Gníomhaireachta ar luach cóir.

Léirítear sa tábla seo a leanas réiteach méideanna oscailte agus dúnta sócmhainní airgeadais Leibhéal 3 atá taifeadta ag luach cóir.

Grúpa Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		55,500	48,211
Infheistíochtaí breise		15,446	5,075
Dáileachain airgead tirim		-	(1,248)
Gluaiseachtaí luacha cóir	7	(5,237)	3,462
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		65,709	55,500

Níor réadaíodh aon gnóthachain nó caillteanas le linn an bhliain airgeadais (2016: gnóthas €6.0m) ar dhiúscairt ionstraimí cothromais an Ghrúpa. Tá gnóthachain 2016 sa ráiteas ioncam mar ioncam eile.

Eolas cainníochtúil faoi thomhais luach cothrom (Leibhéal 3)

Sócmhainní Leibhéal 3	Teicníc luachála	Oonchuir neamh-inbhraite	Luach cothrom	
			31 Nollaig 2017 €'000	31 Nollaig 2016 €'000
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	Inchomparáideacht maragaidh	Luach sócmhainní glan	65,709	55,500

Íogaireacht thomhais Leibhéal 3

Bíonn méid áirithe measraithe i gceist le teicnící luachála a chur chun feidhme. Rinneadh an anailís íogaireachta a chinneadh bunaithe ar an nochtadh do thoimhdí malartacha féideartha sa mhodheolaíocht luachála ag deireadh na tréimhse tuairiscithe. Meastar go gciallódh méadú 10% ar luach na nglansócmhainní go mbeadh méadú 10% le feiceáil ar an luach cóir.

Catagóirí sócmhainní airgeadais agus dlíteanas airgeadais

Déantar dlíteanas agus sócmhainní airgeadais a chatagóiriú i gcomhréir le IAS 39 sa chaoi seo a leanas:

- Iasachtaí agus infháltais
- Sócmhainní airgeadais nó dlíteanas ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas – á gcoinneáil le haghaidh trádála (FVTPL)
- Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin (AFS)
- Dlíteanas airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta.

Sócmhainní Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2017	Iasachtaí agus infháltais €'000	FVTPL €'000	AFS €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	733,470	-	-
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	-
Sócmhainní airgeadais infhaighte	-	-	495,097
Méideanna dlíte ó Institiúidí Rannpháirteacha	20,151	-	-
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	18,437	-
Iasachtaí agus infháltais	3,193,505	-	-
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	65,709	-
Sócmhainní eile	259,395	-	-

Dlíteanas Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2017	Dlíteanas airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta €'000	FVTPL €'000
Méideanna dlíte le hInstitiúidí Rannpháirteacha	10,686	-
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	4,375
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	-	-
Dlíteanas eile	14,201	-

Sócmhainní Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2016	Iasachtaí agus infháltais €'000	FVTPL €'000	AFS €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	1,587,789	-	-
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	58,000	-	-
Sócmhainnó airgeadais ar fáil le díol	-	-	519,378
Méideanna dlíte ó Institiúidí Rannpháirteacha	20,481	-	-
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	25,999	-
Iasachtaí agus infháltais	3,935,151	-	-
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	55,500	-
Sócmhainní eile	777,061	-	-

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

24. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

(b) Ordlathas luacha chothroim (ar lean)

Catagóirí sócmhainní airgeadais agus dlíteanas airgeadais (ar lean)

Dlíteanais Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2016	Dlíteanais airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta €'000	FVTPL €'000
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	10,763	-
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	4,365
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	2,590,000	-
Dlíteanais eile	27,839	-

Rangaítear airgead tirim agus coibhéis airgead tirim agus Eile san Gníomhaireacht mar iasachtaí agus infhalú. Rangaítear iasachtaí le úis orthú agus iasachtaí agus dlíteanais eile san Gníomhaireacht mar dlíteanais tomhaiste ag costas amúchta.

25. RÉADMHAOIN, INNEALRA AGUS TREALAMH

Grúpa agus Gníomhaireacht	2017 €'000	2016 €'000
Costas		
Iarmhéid ag 1 Eanáir	2,546	2,546
Dímheas		
Dímheas carntha ag 1 Eanáir	(1,202)	(866)
Muirear dímheasa don bhliain	(336)	(336)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	(1,538)	(1,202)
Glanluach leabhair ag 31 Nollaig	1,008	1,344

Áiríonn réadmhaoín, innealta agus trealamh costais feistithe léasa tabhaithe go dtí seo. Déantar costais feistithe léasa caipitlithe a dhímheas ar an méid atá fágtha da ré ag ráta de chuid 10% sa bhliain i gcomhréir le beartas cuntasáiochta 2.24.

26. INFHEISTÍOCHTAÍ IN IONSTRAIMÍ COTHROMAIS

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Sócmhainní airgeadais ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas	65,709	55,500

D'éadfaidh an Ghrúpa infheistiú in ionstraim gnáthscaire le luach a uasmhéadú agus seachadadh éifeachtach forbairt tráchtála agus cónaithe a éascú.

Is ionann an ghluaiseacht in infheistíochtaí i gluaiseachtaí ionstraimí cothromais, fáltas agus diúscairtí. Tiománann gluaiseachtaí i luach glan sócmhainne cistí bunúsach gluaiseachtaí luach cothromais ar a bhfuil tionachar ag dáileacháindéanta le linn na bliana.

Ní raibh aoín infheistíochtaí ag an Gníomhaireacht in ionstraimí cothromais.

27. CÁIN IARCHURTHA

Déantar sócmhainní agus dliteanais ioncam iarchurtha a fhritháireamh nuair is ann do cheart infheidhmithe le dlí sócmhainní cánach reatha a fhritháireamh i gcoinne dliteanais chánach reatha agus nuair a bhaineann na cánacha ioncam iarchurtha leis an údarás fioscach céanna.

Tá dliteanais agus sócmhainní cánach iarchurtha inchurtha i leith na nithe seo a leanas:

Grúpa	Cáin iarchurtha		Cáin iarchurtha ar dhifríochtaí sealadacha €'000	Iomlán €'000
	Sócmhainní €'000	Dlíteanais €'000		
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2017	1,091	(11,384)	-	(10,293)
Gluaiseacht sa bhliain	876	5,964	-	6,840
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2017	1,967	(5,420)	-	(3,453)
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2016	44,813	(15,889)	(54)	28,870
Gluaiseacht sa bhliain	(43,722)	4,505	54	(39,163)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2016	1,091	(11,384)	-	(10,293)

Réiteach na gluaiseachta sa cháin iarchurtha iomlán go muirear cánach sa ráiteas ioncaim agus ioncam cuimsitheach eile

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta sa ráiteas ioncaim	13	7,854	(21,464)
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	14,35	(1,014)	(17,699)
Gluaiseacht iomlán i gcáin iarchurtha sa bhliain		6,840	(39,163)

Níl aon dliteanais nó sócmhainní cánach iarchurtha ag an nGníomhaireacht.

Aithníodh glandliteanas cánach iarchurtha de €3.5m (2016 €10m) maidir le díorthaigh, infheistíochtaí cothromais, coigeartuithe idirthréimhseacha agus sócmhainní airgeadais atá ar fáil lena ndíol. De réir na gcaighdeán cuntasafóichta, aithnítear cáin iarchurtha sa chás go bhfuil cuntas ar an iontráil chomhfhreagrach. i. sa ráiteas ioncaim nó in ioncam cuimsitheach eile. Le héifeacht ón 1 Iúil 2017, ní bheidh aon ghluaiseachtaí luacha chóir neamhréadaithe sna hinfeistíochtaí cothromais agus díorthaigh atá á gcoinneáil ar chuntas trádála faoi réir cháin iarchurtha a thuilleadh mar beidh an cur chuige cánach i gcomhréir leis an gcur chuige cuntasafóichta. Tabharfar coigeartuithe idirthréimhseacha a bhaineann le gluaiseachtaí luacha chóir neamhréadaithe roimhe seo isteach sa mhuirear i leith cánach thar thréimhse 5 bliana (nó níos luaithe más cuí) ag tosú sa bhliain reatha.

Tá muierear cánach iarchurtha de chuid €1m (2016: €18m) aitheanta in ioncam cuimsitheach eile i ndáil le cáin iarchurtha ar an ngluaiseacht luach cothrom ar dhíorthaigh sa chás go gcuirtear cuntasafóicht fála i bhfeidhm.

28. SÓCMHAINNÍ EILE

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Ús babhtála tabhaithe infhála	830	882
Ús infhaighte ar sócmhainní airgead ar fáil le díol	-	6,658
Breithniú iarchurtha infhála ó díolacháin iasachtaí	242,894	763,440
Cáin réamhdhíolta	22,944	25,210
Sócmhainní eile	15,671	6,081
Iomlán sócmhainní eile	282,339	802,271

Baineann ús babhtála tabhaithe leis an ús tabhaithe ar dhíorthaigh faighte ag an nGrúpa ó Institiúidí Rannpháirteacha.

Baineann comaoín iarchurtha le díolacháin iasachta a conraítear roimh deireadh na bliana agus fuarthas na fáiltais iomlán tar éis deireadh na bliana.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

28. SÓCMHAINNÍ EILE (AR LEAN)

Rinne an Grúpa ró-íocaíocht de €7m de cháin chorparáide don bhliain. Tá iocaíocht €16m a rinneadh i 2017 agus 2016 i dtaca le dliteanais S96.3 san áireamh san réamhíocaíocht cáineach.

Gníomhaireacht	2017 €'000	2016 €'000
Costais in-aisíochta ó NALML	4,239	5,156
Ús infhaighte ó bhrabús iasacht rannpháirteach le BSN	3,535,296	3,318,667
Infháiltais eile	609	545
Iomlán	3,540,144	3,324,368

Is sócmhainní reatha gach sócmhainn eile sa Ghrúpa agus Cuideachta.

29. URRÚIS FHIACHAIS SINSEARAÍ I MBUN EISIÚNA

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
I mbun eisiúna ag tús na bliana airgeadais	2,590,000	8,090,000
Fuascailte i rith na bliana airgeadais	(2,590,000)	(5,500,000)
I mbun eisiúna ag 31 Nollaig	-	2,590,000

Téarmaí nótaí eisiithe do fháltas iasachtaí ag BISN C.G.A.

Is ionann iomlán na n-urrús féich gan íoc an 31 Nollaig 2016, a eisíodh i leith gnóthú bunaidh iasachtaí BISNT agus €2.59bn. Díoladh iad ina iomláine i 2017. Is Nótaí Rátaí Chomhlúthaigh arna ráthú ag an rialtas iad na hurrúis fiachais uile, nótaí a d'eisigh BSN agus a aistríodh go SGBSN faoi shaoráid iasachta rannpháirteach bhrabúis agus ansin ar aghaidh go BISN. D'úsáid BISN na hurrúis sin mar chomaoín (95%) don phunann iasachta a gnóthaíodh ó gach ceann de na hInstitiúidí Rannpháirteacha.

Díoltar ús go leath-bhlantúil ar 1 Márta agus 1 Meán Fómhair. Ní raibh aon ús fabhraithe ag sealbhóirí urrús fiachais i gceist i 2017 mar go bhfuil an ráta cúpóin, atá bunaithe ar Euribor, ag an ráta diúltach is ísle de 0%.

Cheadaigh na hurrúis a bhí i mbun eisiúna don eisiitheoir (sa chás nach bhfuil Fógra Diúltaithe um Sheachadadh Fisiciúil Sealbhóra faighte ag an eisiitheoir) na hurrúis uile, nó cuid díobh, a shocrú go fisiciúil an tráth aibíochta a bhí suas le 364 lá ón dáta eisiúna, d'ainneoin go bhféadfadh tréimhse aibíochta níos giorra a bheith luaite leis an t-urrús reatha.

Socraíodh na hurrúis ar fad a tháinig chun aibíochta an 1 Márta 2017 go fisiciúil trí hurrúis nua a eisiúint a raibh dáta aibíochta 1 Márta 2018 luaite leo, le heisceacht nótashealbhoir amháin, ar socraíodh a urrús in airgead tirim.

Athruithe i dliteanais ag éirí ó gníomhaíochtaí airgeadais

Grúpa	Urrúis fiacha sinsearacha €'000
Ag tús na bliana	2,590,000
Sreabhhabh airgid	
– Fuascailt urrús fiacha sinsearacha	(2,590,000)
Athruite neamhairgid	-
Ag deireadh na bliana	-

Le linn na bliana a chríochnaigh 31 Nollaig 2017 is é niallas an suim ó athruithe neamhairgid sa Gníomhaireacht ar dhliteanais ag éirí ó gníomhaíochtaí airgeadais.

30. DLITEANAIS EILE

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Ús babhtála fabhraithe iníoctha ar dhíorthaigh eile	164	160
Ús iníoctha ar aigead tirim agus comhluachanna in airgead tirim	310	290
Costais fhabhraithe	8,381	18,248
CBL iníoctha	4,482	5,192
Méideanna iníoctha le réadmhaoine trádála a fháil	-	3,000
Dlíteanais eile	864	949
Iomlán na ndlíteanas eile	14,201	27,839

Baineann méideanna iníoctha le réadmhaoine trádála a fháil i 2016 le méid gan íoc tar éis do BRSN réadmhaoine a fháil. Bhí sé seo dlite in 2017.

Gníomhaireacht	2017 €'000	2016 €'000
Méideanna dlite don GBCN	1,726	5,299
Méideanna dlite le haonáin an Ghrúpa	4,475	1,625
Dlíteanais eile	443	525
Iomlán na ndlíteanas eile	6,644	7,449

Is dlíteanais reath gach urrúis fhiachais sinsearch imbun eisiúna.

31. CÁIN INÍOCHTA

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Cáin shiarchoinneálach seirbhísí gairmiúla agus cánacha eile iníoctha	363	534
Cáin iomlán iníoctha	363	534

32. TIOMANTAIS AGUS DLITEANAIS THEAGMHASACHA

(a) Dlíteanais theagmhasacha

Ar 26 Feabhra 2010 cheadaigh an Coimisiún Eorpach (an 'Comisiún') bunú GNBS faoi rialacha maidir le stáitchabhair an AE. Chuir an Comisiún in iúl go raibh sé sásta go raibh an scéim de réir treoirlínte faoiseamh sócmhainn bhearnaithe do bhancanna a lig do stáitchabhair a bhí deartha le cuir isteach dromchúiseach in eacnamaíocht Ballstát a leigheas agus go gcuideodh sé dul i ngleic le ceist caighdeán sócmhainne i gcóras banc na hÉireann agus cuir chun cinn filleadh ar margadh gnáth feidhmiú.

Rinneadh gearán leis an gCoimisiún in raibh líomhain de bhronnadh stáitchabhair neamhúdairithe tríd oibríochtaí agus gníomhaíochtaí GNBS. Tá a chinneadh déanta ag an gCoimisiún ar an ábhar sin, agus chinn sé go raibh na bearta líomhnaithe (a) "ann cheana féin" agus nach ionann iad agus cúnamh nua ná neamhdhleathach, maidir le cuid de na hábhair, agus (b) nach ionann iad agus cúnamh Stáit, maidir leis na líomhaintí eile a rinne na gearánaigh. Ní léir é an mbeidh na gearánaigh ag iarraidh gníomh breise a ghlacadh i gcoinne chinneadh an Choimisiúin.

Scartha ó thuas, ag dáta tuairisicthe, tá NAMA mar pháirtí i méid airithe cásanna dlí a leanann mar pháirt dá gnáth cúrsa gnóithe. Ní féidir brath ar meastachán den eis-sreabhadh acmhainní eacnamaíoch sna cásanna seo mar a aithníonn an Ghrúpa ag an dáta tuairisicthe.

(b) Tiomantaís

Níl aon rathaíochtaí nó lireacha creidmheasa ag an Ghrúpa ag an dáta tuairisicthe.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

32. TIOMANTAIS AGUS DLITEANAIS THEAGMHASACHA (AR LEAN)

(b) Tiomantaís (ar lean)

Tá léas oibriúcháin ag an nGrúpa i ndáil leis an tríú hurlár agus cuid den chéad urlár dá oifig cláraithe, Foirgneamh an Stáitchiste. Ag an dáta tuairiscithe, tréimhse 2 bhliain agus 10 mí atá i gceist i dtréimhse an léasa go dtí an chéad chlásal scoir i ndáil leis an tríú urlár. Is 0.5 bliana atá i gceist i dtréimhse an léasa go dtí an chéad chlásal scoir i ndáil leis ainneacs an chéad úrlár agus 3 bliana i ndáil leis an chéad urlár.

B'ionann méideanna léasa oibriúcháin a caitheadh sa bhliain agus €2.7m (2016: €2.1m).

Leagtar amach íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí sa tábla seo a leanas:

Grúpa agus Gíomhaireacht	2017 €'000	2016 €'000
Comhlán (roimh aisíocaíochta)		
Níos lú ná 1 bhliain amháin	2,357	2,181
Idir bliain amháin agus cúig bliana	4,123	5,766
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	6,480	7,947
Aisíocaíocht		
Níos lú ná 1 bhliain amháin	890	926
Idir bliain amháin agus cúig bliana	-	890
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	890	1,816
Glan (tar éis aisíocaíochta)		
Níos lú ná 1 bhliain amháin	1,467	1,255
Idir bliain amháin agus cúig bliana	4,123	4,876
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	5,590	6,131

Tar éis laghdú ar riachtanais áitíochta GNBS in 2017, tá cuid den chéad urlár agus an fortheach ar an gcéad urlár in úsáid ag gníomhaireachtaí eile de chuid GBCN. Áirítear le gealltanais léasa íosta na todhchaí nochta thuas aisíocaíocht mheasta de €0.9m (2016: €1.8m) a gheobhfar ó ghníomhaíochtaí GBCN don spás a bhfuil siad ag baint úsáide as.

Íocaíochtaí léasa eile

Leagtar amach íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí a bahineann le réadmhaoine fardalacha ag an nGrúpa sa tábla seo a leanas:

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Níos lú ná 1 bhliain amháin	11,614	8,694
Idir bliain amháin agus cúig bliana	46,382	34,726
Níos mó ná cúig bliana	158,813	127,133
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	216,809	170,553

Áirítear le fáiltais ó léasa oibriúcháin na léasanna atá i seilbh dhá fhochuideachta, NARPS agus NAPM.

Baineann léasanna oibriúcháin in NARPS leis an maoín fardail atá faoi úinéireacht na Cuideachta agus lena mbainfidh téarma léasa 20 bliain agus 9 mí. Tá sé de rogha ag léasaithe na haonaid mhaoine a cheannach ar mhargadhluach oscailte na maoine, agus lascaine 10% ag baint leo ar feadh tréimhse 6 mhí, ag tosú an 14ú bliain de théarma an léasa.

Baineann an léas oibriúcháin le maoín fardail atá faoi úinéireacht na Cuideachta, agus a bhfuil sé ar léas ag tríú páirtí, lena mbaineann téarma léasa 5 bliana, a rachaidh in éag in 2021.

Níl aon íosfháltais chíosá oibriúcháin ag an nGníomhaireacht.

33. IASACHTAÍOCHT AGUS IASACHTAÍ ÚSMHARA

Gníomhaireacht	2017 €'000	2016 €'000
Iasacht dlite le BISN agus ús gaolmhar	53,568	53,699

Ar an 25 Feabhra 2011, d'eisigh BISNT, aonán an Ghrúpa, iasacht úsmhar de chuid €52m leis an GNBS. Ba é cuspóir na hiasachta maoiniú a sholáthar ón nGrúpa don GNBS chun iasacht de chuid €49m agus ús tabhaithe a aisíoc leis an Lárchiste. Tá ús bunaithe ar rata 6 mhí Euribor. Déantar an iasacht a shíneadh ar bhonn bliantúil ar an 25 Feabhra mura gcuirtear deireadh leis faoi mar atá aontaithe ag na páirtithe. Níl aon iasachtaí nó iasachtaíochtaí seachtracha ag an nGrúpa.

Aithníodh ráta diúltach úis €0.13m (2016: €0.058m) ar an iasacht mar gheall ar rátaí diúltach Euribor le linn na bliana (Réach Nóta 7).

34. GNÁTHSCAIR EILE

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
I mbun eisiúna ag 1 Eanáir agus 31 Nollaig	1,593,000	1,593,000

Is ionann an méid thuasluaite agus Fobhannaí Ráta Seasta Inghlaoite a d'eisigh BSN agus a aistríodh chuig SGBSN faoi shocrú iasacht rannpháirteach brabúis agus a d'aistrigh SGBSNT chuig BISNT. D'úsáid BISN na hurrúis seo mar chomaoín (5%) don phunann iasachta faighte ó gach Institiúid Rannpháirteach.

Is ionann an ráta úis ar na hionstraimí agus ráta 10 mbliana Rialtas na hÉireann ag dáta an chéad eisiúna, móide 75 bonnphointe. Tá an ráta seo socraithe ag fáltas seasta 5.264%. Is ar bhonn bliantúil a íoctar ús, ach is de rogha an eistheora a dhearbhaítear an cúpón. Ní bheidh cúpóin a dhearbhaítear in aon bhliain ag carnadh. Dhíol GNBS an cúpón cliantúil de €83.86m ar a fhófiach ó Márta 2014. Díoladh cáin shiarchoinneálach €0.7m (2016: €0.7m) leis na Coimisinéirí Ioncaim mar díolacháin cúpóin i 2017.

Ainneoin na mbannaí a bheith suthain de nádúr, féadfaidh an t-eistheoir na bannaí a "ghairm" (.i. a fhuascailt) ar an gcéad dáta gairme (atá 10 mbliana i ndiaidh an dáta eisiúna), agus gach dáta íocaíochta úis ina dhiaidh sin (beag beann ar cibé an bhfuil nó nach bhfuil an t-ús le híoc).

Faoi IAS 32, is ionann é agus bunús an chomhaontú conarthach um ionstraim airgeadais, seachas a fhoirm dlí, a bhfuil a rangú á rialú aige. Ó tharla nach bhfuil aon oibleagáid chonarthach sna nótaí fofhiachais aon íocaíochtaí a dhéanamh (ús nó príomha) sa chás nach mian leis an nGrúpa aon íocaíochtaí a dhéanamh, de réir IAS 32 tá an fofhiachas rangaithe mar ghnáthscair sa ráiteas ar staid an airgeadais, agus aon íocaíochtaí cúpóin á rangú mar íocaíochtaí díbhinne (Nóta 36).

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

35. CÚLCHISTÍ EILE

Grúpa	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Cúlchiste fálaíthe an tsreafa airgid			
Ag 1 Eanáir		-	(54,300)
Athruithe i nglanluach cóir		-	72,401
Ús fálaíthe socraithe i rith na bliana		-	107,350
Gluaiseacht i bhfabhrú úis		-	(34,143)
Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim	5	-	(73,207)
Glanghluaiseacht i gcúlchiste fálaíthe an tsreafa airgid roimh cánachas	14	-	72,401
Cáin iarchurtha aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	14,27	-	(18,101)
Ag 31 Nollaig		-	-
Cúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin			
Ag 1 Eanáir		13,918	-
Coigeartú eile		(6,659)	-
Aithrithe i luach cóir	16	(2,080)	13,516
Glanghluaiseacht i gcúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin roimh cánachas	14	(8,739)	13,516
Cáin iarchurtha aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	14,27	(1,014)	402
Ag 31 Nollaig		4,165	13,918
Iomlán na gcúlchistí eile		4,165	13,918

Cuimsíonn cúlchistí eile na cúlchistí fála um shreabhadh airgid agus an cúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin.

Cuireann an GNBS cuntasáíocht fála i bhfeidhm ar roinnt dá cuid urrúis fiachais shinsearach a mbun eisiúna. Aithníodh aon ghnóthachain nó caillteanais luach cóir ar dhíorthaigh i gcúlchiste fhálú an tsreafa airgid go dtí go ndearnadh na caidrimh fála a dhí-aithint nó go dtí go dtáinig na díorthaigh chun aibíochta. Rinneadh gach caidreamh fála eile a dhí-aithint ar an 28 Eanáir 2016 agus tháinig na díorthaigh chun aibíochta mar gheall air sin le linn Meán Fómhair 2016.

Ní raibh aon ghluaiseacht i gcúlchiste fhálú an tsreafa airgid do 2017 (2016: méadú de €72m) roimh chánachas. Ba ionann an méadú i 2016 agus an ghluaiseach luacha cóir ar dhíorthaigh áit a bhfuil cuntasáíocht fálaíthe i bhfeidhm de €74m fritháirithe go páirteach ag méid a tugadh ar aghaidh ó chúlchiste fhálú an tsreafa airgid go dtí an ráiteas ioncaim de €2m.

Rangaítear bannaí rialtais mar shócmhainní ar fáil le haghaidh díolacháin de réir CIC 39. Aithnítear athruithe ar luach cothrom i gcúlchistí. Le linn 2016, fuair GNBS bannaí státchiste rialtas na hÉireann le luach ainmniúil de €430m. Níor fuarthas aon bannaí státchiste rialtas breise le linn an bhliain airgeadais.

Ba é an ghluaiseacht i gcúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin don bhliain agus laghdú de €9m (2016: méadú €14m), lena léirítear an ghluaiseacht i luach cóir na sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin a fuarthas na linn 2016.

36. RÉITEACH CÚLCHISTÍ AGUS ÚS NEAMHRIALAITHE I BHFOCHUIDEACHTAÍ

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Tuilleamh choinnithe		
Ag 1 Eanáir	3,034,419	1,615,937
Brábús don bhliain airgeadais	480,814	1,502,705
Dibhínn íolta ar ghnáthscaireanna B	(547)	(367)
Cúpón íoctha ar fhobhannaí	(83,856)	(83,856)
Ag 31 Nollaig	3,430,830	3,034,419
Leasanna neamh-urlámhais		
Brábús don bhliain airgeadais	-	-
Gníomhaireacht	2017 €'000	2016 €'000
Tuilleamh choinnithe		
Ag 1 Eanáir	3,313,676	1,818,276
Brábús don bhliain airgeadais	216,323	1,495,400
Ag 31 Nollaig	3,529,999	3,313,676

I Márta 2017, dhearbhaigh agus d'fhaomh Bord GINBS íocaíocht díbhíne €0.01072 (2016: €0.00719 gach scar) in aghaidh na scaire. Bhí méid na díbhíne in aghaidh na scaire bunaithe ar thoradh bannaí rialtais deich mbliana na hÉireann amháin an 31 Márta 2017, agus b'ionann é agus €0.55m (2016: €0.37m). Íocadh an díbhíne le sealbhóirí gnáthscaireanna B de chuid GINBS amháin, na hinfheisteoirí príobháideacha, a bhfuil 51% den Chuideachta faoina n-úinéireacht. Níor íocadh díbhíne ar bith le gnáth-scairshealbhóirí A, an GNBS an Gníomhaireacht, a bhfuil úinéireacht 49% den Chuideachta aici.

I Feabhra 2017, chinn Bord BSN gur chuí, i gcomhthéacs fheidhmíocht airgeadais fhoriomlán chomhiomlán GNBS agus a cuspóirí, go n-íocfaí an cúpón bliantúil ar na bannaí tánaisteacha €83.86m (2016: €83.86m) a bhí dlite ar an 1 Márta 2017. Déantar na bannaí tánaisteacha a aicmiú mar chothromas sa ráiteas ar an staid airgeadais, agus dá bhrí sin aithnítear na híocaíochtaí cúpóin gaolmhara sa chothromas. Féach Nóta 34 Le haghaidh tuilleadh sonraí.

Is ionann ús neamhrialaithe i bhfochuideachtaí agus gnáth-scairchaipiteal i bhfochuideachtaí nach bhfuil inchurtha go díreach nó go neamhdhíreach don mháthair-aonán. I gcomhthéacs an Ghrúpa is ionann é seo agus infheistíocht déanta ag infheisteoirí príobháideacha i ngnáth-scairchaipiteal GINBS.

D'infheistigh an GNBS, i dteannta infheisteoirí príobháideacha, in GINBS. Tá 49% de scairchaipiteal eisithe GINBS i seilbh an GNBS agus is i seilbh infheisteoirí príobháideacha atá an 51% eile den scairchaipiteal.

Faoi réir théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir GNBS agus na hinfheisteoirí príobháideacha, féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBS a chrosadh.

Faoin gcomhaontú scairshealbhóra, tá an toradh uasta a íocfar le hinfheisteoirí príobháideacha i bhfoirm díbhíne faoi réir Thoradh Bannaí 10 mbliana Rialtas na hÉireann infheidhme ag dáta dearbhaithe na díbhíne. Ina theannta sin, déantar an toradh uasta infheistíochta do na hinfheisteoirí príobháideacha a chaidheáil faoi Airteagail Chomhlachais GINBS.

De bhua an rialaithe seo atá ag an GNBS ar GINBS, tá GINBS agus a fochuideachtaí comhdhlúite ag an GNBS.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

37. SCAIREANNA AGUS INFHEISTÍOCHTAÍ I NGNÓTHAIS GHRÚPA

Tá €100m scairchaipiteal ag GINBS agus €49 milliún infheistithe ag an GNBS in GINBS, agus fuair sí 49 milliún gnáthscair A ar a shon. B'infheisteoirí príobháideacha a d'infheistigh an €51 milliún eile in GINBS, agus fuair gach infheisteoir díobh comhscair de 51 milliún gnáthscair B. Faoi réir théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir GNBS agus na hinfeisteoirí príobháideacha, féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBST a chrosadh. De thoradh an chrosta seo, tá srian ar chumas na n-infheisteoirí príobháideacha beartais airgeadais agus oibriúcháin an aonáin a rialú agus is ag an GNBS atá ceart chun rialaithe éifeachtaigh na cuideachta. De bhua an rialaithe seo tá an GINBST agus a fochuideachtaí comhdhlúite ag an GNBS agus tuairiscítear an infheistíocht sheachtrach 51% i GINBSmar ús neamh-rialaithe sna ráitis airgeadais.

37.1 Fochuideachtaí

Tá cur síos déanta ar struchtúr Ghrúpa an GNBS i Nóta 1. Seo a leanas gnóthais fochuideachta agus úinéireacht céatadán an GNBS sna fochuideachtaí sin:

Grúpa Stádas Cosanta	Céadtadán úinéireacht	Céadtadán cearta vótála	Príomhghníomhaíocht	Tír ionchorpraithe
An Gníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A.	49%	100%	Cuideachta shealbhaíochta agus iasachtú	Éire
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Eisiúint fiachais	Éire
Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní na cuideachta sealbhaíochta	Éire
Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní	Éire
Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A.	49%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe mar ghlanadh fiachais dlithe le GNBS Éire	Éire
North Wall Plaza Management Company D.A.C.	26.5%	100%	Bainistíocht áit poiblí an talún ag 72-80 Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1	Éire
Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Eastát réadach	Éire
Seirbhísí Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Cuideachta sealbhaíochta mar scairsheilbhe i gcomhphairtíocht ginearálta	Éire
Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A.	49%	100%	Infheistíocht Teoranta i gcomhphairtíocht mar pháirtí teoranta	Éire
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Soláthar na réadmhaoine cónaithí chun críocha na tithíochta sóisialta	Éire
National Asset Sarasota Limited Liability Company	49%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe lonnaithe sna Stáit Aontaithe mar ghlanadh fiachais dlithe don GNBS	US
Gabháltais Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta(faoi Leachtú Toilteannach)	49%	100%	Neamh-thrádála	Éire
RLHC Resort Lazer SGPS, S.A.	49%	100%	Aathstruchtúrú dlíthiúil a éascú	an Phortaingéil
RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A.	49%	100%	Aathstruchtúrú dlíthiúil a éascú	an Phortaingéil

Ag an dáta tuairisthe bhí oifigí cláraithe na bhfochuideachtaí ar fad i Áras an Chisteáin, Sráid na Canála Móire, Baile Átha Cliath 2 ach amháin RLHC agus RLHC II. Tá oifig cláraithe RLHC agus RLHC II i Rua Garrett, n.º 64, 1200-204 Liospóin, An Phortaingéil.

37.2 Infheistíocht i Bhfochuideachtaí

Gníomhaireacht	2017 €'000	2016 €'000
49,000,000 scair i GINBST	49,000	49,000

In 2010 rinne an Gníomhaireacht infheistíocht de chuid €49m i GINBS.

Mheas an Gníomhaireacht an raibh bearnúchán dá infheistíochtaí i GINBST faoi IAS 36 Bearnúchán Sócmhainní. Tá an Gníomhaireacht sásta nach bhfuil comhartha do bhearnúchán.

37.3 Sonraí fochuideachtaí nach ar lán-úinéireacht ina bhfuil ús neamhrialaithe ag an GNBS

Tá an 51% eile de na fochuideachtaí atá liostaithe i 37.1 faoi úinéireacht ag infheisteoirí príobháideacha, de bhua a n-úinéireacht 51% den GNBS.

Iócadh díbhinn de luach €0.55m (2016: €0.37m) leis na hinfeisteoirí príobháideacha le linn na bliana. Níl aon leas breise ag na hinfeisteoirí príobháideacha i ngníomhaíochtaí nó sreabhadh airgid an ghrúpa. Ba ionann an t-ús neamhrialaithe carnta ag deireadh na tréimhse tuairiscithe agus €51m (2016: €51m).

Faoi gcomhaontú scairshealbhóra, tá an toradh uasta a íocfar le hinfeisteoirí príobháideacha i bhfoirm díbhinne faoi réir Thoradh Bannaí 10 mbliana Rialtas na hÉireann infheidhme ag dáta dearbhaithe na díbhinne. Ina theannta sin, déantar an toradh uasta infheistíochta do na hinfeisteoirí príobháideacha a chaidheáil ag 10% den ús cothromais faoi Airteagail Chomhlachais GINBS.

Féadfar brabúis a eascróidh a leithdháileadh don ús neamhrialaithe de réir bheartas cuntasáíochta 2.26.

37.4 Sonraí maidir le fochuideachtaí neamh-chomhdhlúite

National Asset Leisure Holdings Limited (faoi Leachtú Deonach)

Ar an 10 Eanáir 2014 bhunaigh GNBS fochuideachta nua, National Asset Leisure Holdings Limited (faoi Leachtú Deonach) (NALHL). Is fochuideachta ar lánúinéireacht de chuid NAPM é NALHL (faoi Leachtú Deonach), a bunaíodh chun seilbh a fháil ar 100% de scairchaipiteal dhá aonán de bhunadh na Portaingéile, RLHC agus RLHC II.

Bhí bunú na n-aonán seo de dhíth chun éascú a dhéanamh ar athstruchtúrú dlíthiúil de líon na n-aonán le sócmhainní réadmhaoiné Portaingéalacha. Tar éis don athstruchtúrú dlíthiúil a bheith curtha i gcrích, cuireadh NALHL (faoi Leachtú Deonach) faoi leachtú ar an 18 Nollaig 2014. Tá NALHL (faoi Leachtú Deonach) faoi rialú an leachtaitheora, agus is é an té sin a dhéanfaidh réadú ar shócmhainní na Cuideachta. Ní raibh aon athrú i stádas NALHL (faoi Leachtú Deonach) le linn 2017.

Toisc go bhfuil cearta an scairshealbhóra glactha ag an leachtaitheoir agus gurb é an té sin a rialaíonn NALHL (faoi Leachtú Deonach) araon anois, níl NALHL (faoi Leachtú Deonach) agus a chuid fochuideachtaí, RLHC I agus RLHC II, comhdhlúite i dtorthaí an Ghrúpa GNBS.

Féach Nóta 39.6 i gcomhair sonraí maidir leis na sócmhainní arna sealbhú ag na cuideachtaí sin.

38. NOCHTADH PÁIRTITHE GAOLMHARA

Seo a leanas páirtithe gaolmhara an Ghrúpa:

Fochuideachtaí

Tá sonraí maidir leis an ús i seilbh fochuideachtaí an GNBS luaite i Nóta 37.1 agus Nóta 1 de na ráitis airgeadais.

GBCN

Soláthraíonn GBCN seirbhísí foirne, airgeadais, cumarsáide, teicneolaíochta, riosca agus acmhainní daonna don GNBS. Gearrtar na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) ar bhúnús fhíorchostas agus ag déanann an Grúpa an Ghníomhaireacht a aisíoc. Is €38.0m (2016: €47.2m) iomlán na costais don bhliain, le hiarmhéid deiridh €1.7m ag deireadh 2017 (2016: €5.3m) iníochta. Tásonraí na gcostas gearrtha ar an nGrúpa le fáil i Nóta 10. Is í GBCN an contrapháirtí le haghaidh staideanna díorthaigh an GNBS i gcomhthéacs a cuid bainistíochta ar mhalairt eachtrach agus nochtheadh ráta úis. Éilítear ar an GNBS urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaobhachta (CPA) d'fhonn nochtheadh GBCN do dhíorthaigh an GNBS. Tá infheistíochtaí nóta Stáitchiste agus Bannaí Gearrthréimhseacha an Chisteáin, eisithe ag GBCN, i seilbh an GNBS. Fuair GNBS seilbh ar nótaí úis Stáitchiste a d'eisigh GBNS. Níor choinnigh GNBS aon nótaí Stáitchiste (2016: €0.67m) ag an dáta tuairisiciú ar caitheadh leo mar airgead tirim agus coibhéis airgead tirim (féach Nóta 15).

Le linn na bliana, thabhaigh GNBS costais €4,000 (2016: €Niallas) ar chostais árachas iníochta leis an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát. Is €Niallas (2016: €Niallas) an tiarmhéid iníochta leis an an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát ag deireadh 2017.

Scéim Pinsean Shochair Shainithe an GBCN

Tá an fhoireann ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí le Scéim Pinsean Shochair Shainithe GBCN thar ceann na bhfostaithe cuí. Tá an scéim pinsean á rialú agus á bainistiú ag iontaobhaithe neamhspleácha ceaptha ag GBCN. Mar chuid den chomhaoin i ndáil leis an soláthar foirne tá íocaíocht de chuid €3.5m (2016: €4.0m), déanta ag an nGrúpa, ag léiriú aisíoc ranníocaíocht GBCN dom scéim pinsean i ndáil leis na hOifigigh seo de chuid an GNBS.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

38. NOCHTADH PÁIRTITHE GAOLMHARA (AR LEAN)

Aire Airgeadais

Bhunaigh an tAire GNBS faoi Acht GNBS 2009. De réir Alt 13 agus 14 den Acht tá cumhachtaí áirithe ag an Aire Airgeadais i ndáil leis an GNBS. Forálann Alt 13 go bhféadfaidh an tAire treoirleá a eisiúint don GNBS chun críocha an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aird a thabhairt ar a leithéid sin de threoirleá agus a feidhmeanna á comhlíonadh. Forálann Alt 14 go bhféadfaidh an tAire treoracha a eisiúint don GNBS maidir le cur i gcrích chuspóirí an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aon treoir dá leithéid sin a chomhlíonadh.

Is é éifeacht na bhforálacha reachtúla seo ná go bhfuil de chumhacht ag an Aire Airgeadais tionchar suntasach a bheith aige ar an GNBS.

Institiúidí Rannpháirteacha

I rith 2010, achtaíodh roinnt beart reachtach a thug cearta agus cumhachtaí don Aire Airgeadais thar institiúidí airgeadais ar leith i ndáil le ceisteanna éagsúla úinéireachta, comhdhéanamh an bhoird, éadail nó díolachán fochuideachtaí, gníomhaíocht gnó, athstruchtúrú agus gníomhaíocht baincéireachta. Chomh maith leis sin, chomhaontaigh na hInstitiúidí Rannpháirteacha dul i gcomhairle leis an Aire roimh aon ghníomhaíocht ábhartha a d'fhéadfadh leas a bheith ag an bpobal inti a chur i gcrích.

Is institiúidí creidmheasa iad Institiúidí Rannpháirteacha atá ainmnithe ag an Aire mar Institiúid Rannpháirteach, faoi Alt 67 den Acht. Tá sócmhainní iasachta aistrithe ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha chuig an GNBS ar an dáta tuairiscithe, AIB c.p.t. (ag ionchorprú EBS), Banc na hÉireann agus IBRC.

D'eisigh an Grúpa nótaí sinsearach agus fo-urrúis agus d'aistrigh sé iad chuig na hInstitiúidí Rannpháirteacha in áit sócmhainní iasachta. Nochtair idirbhearta le hInstitiúidí Rannpháirteacha sna ráitis airgeadais go príomha faoi Nóta 19, Iasachtaí agus Infháiltais, Nóta 17, Méideanna dlite do agus ó Institiúidí Rannpháirteacha agus nótaí gaolmhara an Ráitis Ioncaim.

Le linn 2016, dhíol an Grúpa iasacht le Aillied Irish Banks c.p.t. ar shuim iomlán de €41m. Níor dhíol an Grúpa aon iasacht le Aillied Irish Banks c.p.t. i 2017.

Tá cuntas oibriúcháin ag an nGrúpa le AIB c.p.t. ina raibh iarmhéid de chuid €26m (2016: €25m) ag an dáta tuairiscithe. I rith na bliana bhí an meán-iarmhéid dúnta laethúil cothrom le €22m (2016: €15m).

I gcaitheamh na bliana chuir an Grúpa airgead i dtaisce le AIB c.p.t. B'ionann an meán a cuireadh i dtaisce leis an bhanc agus €23m (2016: €33m). Ag an dáta tuairiscithe bhí taisce €31m le AIB c.p.t. ar feadh cúig lá.

Seo a leanas na táillí iníoctha leis an hInstitiúidí Rannpháirteacha i ndáil le costais seirbhísithe iasachta tabhaithe i rith na bliana:

Institiúidí Rannpháirteacha	2017 €'000	2016 €'000
AIB, c.p.t.	2,823	3,278
Banc na hÉireann	357	546
	3,180	3,824

New Ireland Assurance Co p.l.c.

Tá scair 17% de scairchaipiteal GINBS, fochuideachta den GNBS (a fhreagraíonn do 17 milliún den 51 milliún scair B eisithe ag GINBS chuig infheisteoirí príobháideacha) an ceann i seilbh New Ireland Assurance Co p.l.c., fochuideachta de Bhanc na hÉireann. Nochtair íocaíochtaí díbhinne a rinneadh le hinfheistitheoirí príobháideacha i Nóta 36.

Príomhphearsanra bainistíochta

Tá an Ghníomhaireacht á rialú ag Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS agus an Bord. Is comhalta ex-officio den Bhord é Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GBCN. Tá údarás ag an POF agus ag an mBord i ndáil le gníomhaíochtaí an GNBS agus a fochuideachtaí a phleanáil, a stiúradh agus a rialú agus tá siad freagrach as an méid sin agus mar sin, is príomhphearsanra bainistíochta de chuid an GNBS iad. Nochtair táillí íoctha le comhaltaí Boird i Nóta 10. Rinne GBNS íocaíocht breise €18,000 (2016: €18,000) a bhain le tobach pinsin ar thaillí an Bhoird. Níl fostaí ar bith ag an nGrúpa.

Sainítear Príomhphearsanra Bainistíochta faoin gCód Cleachtais do Rialachas na gComhlachtaí Stáit (2016) mar na baill foirne sin a thuairiscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Ag an dáta tuairiscithe, tá ochtar ball foirne ag an GNBS a thuairiscíonn don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Tá luach saothair comhiomlán na príomhphearsanra bainistíochta sin nochta i Nóta 10.

Idirbhearta le haonáin an Ghrúpa

Seo a leanas na méideanna atá dlite do agus ó pháirtithe leasmhara ag an dáta tuairiscithe. Is ar bhonn praghas fad láimhe a dhéantar gach idirbheart le páirtithe gaolmhara.

	2017 €'000	2016 €'000
Ioncam úis:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Ús ar iasacht le NAM	216,629	1,495,779
Speansais eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Costais athcúitihte ó Ghrúpa NAM	40,970	49,661
Sócmhainní eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Costais athcúitihte ó Ghrúpa BISNT	4,239	5,156
Ús infhaighte ó iasacht rannpháirteach brabúis ó NAM	3,535,296	3,318,667
	3,539,535	3,323,823
Dlíteanais eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Méideanna dlite le aonán de chuid an Ghrúpa	4,475	1,625

Iasacht dlite le BISNT

Réamhiocadh iasacht úis de luach €52 milliún ó BISNT leis an nGníomhaireacht. Tuilltear ús ar an iasacht seo ag ráta sé mhí EURIBOR. B'ionann an t-ús tuillte ar an iasacht seo don bhliain €0.13m (2016: €0.058m). Ba €54m (2016: €54m) an tiarmhéid aisíoctha ag deireadh 2017

Comhaontuithe iasachta rannpháirteacha brabúis

Chuaigh an Ghrúpa i mbun méid gcomhaontaithe iasacht rannpháirteach brabúis agus comhaontaithe idirghrúpa mar atá leagtha amh sa tábla thíos:

	2017 €'000	2016 €'000
Comhaontaithe iasacht rannpháirteach brabúis		
BSN le SGBSN (i mbun i 2010)	1,593,000	4,183,000
SGBSN le BISN (i mbun i 2010, leasaithe i 2017)	1,605,177	4,179,571
SGBSN le NAJVA (i mbun i 2013)	4,040	16,879

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

38. NOCHTADH PÁIRTITHE GAOLMHARA (AR LEAN)

Comhaontaithe iasachta idirghrúpa (ar lean)

Comhaontaithe iasachta idirghrúpa	2017 €'000	2016 €'000
GINBS le BSN (i mbun i 2010)	105,259	105,010
BISN le SRCSN (i mbun i 2012)	214,779	209,605
BISN le BRSN (i mbun i 2012)	66,153	123,468
BISN le NASLLC (i mbun i 2013)	2,051	2,303
BISN le NANQ (i mbun i 2015)	32,135	31,745
BISN le NAJVA (i mbun i 2017)	27,607	-
BRSN le NALHL(faoi Leachtú Deonach) (i mbun i 2014)	100	100

Le linn an bhliain airgeadais, thogh BISN réimeas roinn 110 a fhágail. Leasú a aontú iasachtach rannpháiteach brabúis le NAMGS le hAontú Áis Fórlíontach agus áis iasachtach leasaithe agus athsonraithe le NAMGS, mar a ceadú Bord BISN.

39. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA

D'fhonn a cuspóirí a chomhlíonadh, tá aonáin shainchuspóireacha bunaithe ag an GNBS mar atá sonraithe i Nóta 1. Ullmhaíonn agus cuireann na haonáin seo ráitis airgeadais ar leith i láthair. De réir riachtanais Alt 54 den Acht, soláthraítear an fhaisnéis bhreise seo a leanas, i ndáil leis an GNBS agus gach aonán den Ghrúpa.

39.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Leagtar amach na táillí riaracháin tabhaithe ag Grúpa an GNBS i Nóta 10.

Léirítear na costais i ndáil le gach aonán GNBS sna táblaí anseo thíos.

Áiríonn costais BISNT agus BRSN le chéile athmhúirearú de chuid €38.0m (2016: €47.2m) i ndáil le costais GBCN tabhaithe ag an nGníomhaireacht. Áirítear na costais seo sna cuntais chomhdhlúite freisin.

Ní raibh NWPMC ina eintiteas de chuid Ghrúpa GNBS tráth ráitis airgeadais dheireadh na bliana 2016. Le linn 2017, ainmníodh é ina eintiteas de chuid Ghrúpa GNBS, agus cuireadh san áireamh é i gcuntas comhdhlúite 2017 le haghaidh Ghrúpa GNBS. Is chun críocha faisnéise amháin a léirítear na figiúirí comparáideacha thíos.

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	Nóta	2017 €'000	2016 €'000
Costais in-aisíochta le GBCN	10.1	37,677	46,966
Táillí príomhsheirbhíseora	10.2	9,881	15,215
Táillí máistir- sheirbhíseora	10.3	1,600	1,479
Costais aistrithe punainne	10.4	2,170	2,703
Táillí dlí	10.5	5,686	2,882
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	10.6	4,517	4,013
Costais chíosa agus áitíochta	10.7	2,636	2,883
Táillí iniúchóireachta inmheánacha	10.8	751	752
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	10.9	634	1,250
Iomlán na gcostas riaracháin BISN		65,552	78,143

39.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	<i>Nóta</i>	2017 €'000	2016 €'000
Costais in-aisíochta le BRSN	10.1	304	263
Táillí bainistíochta punainne		51	171
Táillí dlí		280	122
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta		6	46
Iomlán na gcostas riaracháin BRSN		641	602
Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC Cineál costais		2017 €'000	2016 €'000
Táillí dlí		54	-
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta		6	24
Iomlán na gcostas riaracháin SNSLLC		60	24
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais		2017 €'000	2016 €'000
Táillí dlí		270	-
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta		59	-
Total NASLLC administration expenses		329	-
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais		2017 €'000	2016 €'000
Táillí bainistíochta punainne		178	331
Táillí dlí		101	446
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta		4	-
Iomlán na gcostas riaracháin SRCSNT		283	777
NANQ Cineál costais		2017 €'000	2016 €'000
Táillí bainistíochta punainne		19	-
Táillí dlí		142	40
Táillí bainistíochta		12	20
Táillí cánach		-	3
Iomlán na gcostas riaracháin NANQ		173	63
NWPMC Cineál costais		2017 €'000	2016 €'000
Táillí proifisiúnta		9	6
Táillí Boird		3	6
Iomlán na gcostas riaracháin NWPMC		12	12

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

39. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA (AR LEAN)

39.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)⁹

RLHC Resort Lazer SGPS, S.A. (RLHC I) Cineál costais	2017 €'000	2016 €'000
Seirbhísí proifisiúnta	242	13
Iomlán na gcostas riaracháin RLHC I⁹	242	13
RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A. (RLHC II) Cineál costais	2017 €'000	2016 €'000
Seirbhísí proifisiúnta	107	10
Iomlán na gcostas riaracháin RLHC II⁹	107	10

39.2 Urrúis féich eisithe chun críocha an Achta

Grúpa	2017 €'000	2016 €'000
Nótaí sinsearachais eisithe ag BSN	-	2,590,000
Fofhiach eisithe ag BSN	1,593,000	1,593,000
Iomlán	1,593,000	4,183,000

39.3 Urrúis fiachais fuascailte le hInstitiúdaí Airgeadais sa tréimhse airgeadais

39.3.1 Urrúis féich sinsearachais ráthaithe ag an Rialtas

Institiúid Airgeadais	Gan íoc ag 1 Eanáir 17 €'000	Fuascailte €'000	Gan íoc ag 31 Nollag 17 €'000
AIB	1,805,000	(1,805,000)	-
BOI	454,000	(454,000)	-
Permanent TSB (IL&P roimh seo)	248,000	(248,000)	-
Banc Ceannais na hÉireann	83,000	(83,000)	-
Iomlán	2,590,000	(2,590,000)	-

Institiúid Airgeadais	Gan íoc ag 1 Eanáir 16 €'000	Fuascailte €'000	Gan íoc ag 31 Nollag 16 €'000
AIB	5,643,000	(3,838,000)	1,805,000
BOI	1,421,000	(967,000)	454,000
Permanent TSB (IL&P roimh seo)	772,000	(524,000)	248,000
Banc Ceannais na hÉireann	254,000	(171,000)	83,000
Iomlán	8,090,000	(5,500,000)	2,590,000

⁹ Meastar na méideanna seo bunaithe ar chuntais neamhniúchta an 30 Meán Fómhair 2016, go dtí go mbeidh cuntais iniúchta deireadh na bliana 2017 críochnaithe ar fáil. Bunaíodh comparáideanna 2016 ar cuntais neamhniúchóirthe 31 Nollaig 2015. Mar atá leagtha amach i Nóta 37.4, níl na hinfeistíochtaí seo comhdhlúite i ráitis airgeadais Ghrúpa GNBS.

39.3.2 Urrúis fófhiacha sealbhaithe

Institiúid Airgeadais	Gan íoc ag 1 Noll 17 €'000	Gan íoc ag 31 Noll 16 €'000
AIB	417,000	451,000
BOI	281,000	281,000
Nótashealbhóirí Eile	875,000	841,000
EBS	20,000	20,000
Iomlán	1,593,000	1,593,000

39.4 Réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa bhliain

Ní raibh aon réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa bhliain.

39.5 Réamhíocaíochtaí déanta ag an GNBS le féichiúnaithe trí mheán Institiúidí Rannpháirteacha sa tréimhse

Institiúid Rannpháirteach	Méid réamhíoctha 2017 €'000	Méid réamhíoctha 2016 €'000
AIB	452,182	348,775
Asset Services (Capita roimhe seo)	120,031	288,679
Airgeadais Díoltóra	-	2,645
Iomlán	572,213	640,099

39.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Tá léargas le fáil anseo thíos ar na sócmhainní i seilbh an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS. San áireamh sna sócmhainní seo tá sócmhainní agus dliteanais idirghrúpa agus iasachtaí rannpháirteacha brabúis idirghrúpa idir aonáin Ghrúpa an GNBS.

Ní raibh NWPMC ina eintiteas de chuid Ghrúpa GNBS in 2016, agus ní raibh sé comhdhlúite ag an am sin. Le linn 2017, ainmníodh é ina eintiteas de chuid Ghrúpa GNBS, agus cuireadh san áireamh é i gcuntas comhdhlúite 2017 le haghaidh Ghrúpa GNBS. Is chun críocha faisnéise amháin a léirítear na figiúirí comparáideacha thíos ó 2016.

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GNBS)	2017 €'000	2016 €'000
Infheistíocht sa GINBST	49,000	49,000
Airgead tirim	59	112
Ús infhaighte ón iasacht le BSN	3,535,296	3,318,667
Infháiltas idirghrúpa	4,239	5,156
Infháiltas eile	609	545
Réadmhaoin, innealra agus trealamh	1,008	1,344
Iomlán	3,590,211	3,374,824
An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS)	2017 €'000	2016 €'000
Iasacht le BSNT	99,900	99,900
Ús ar iasacht idirghrúpa	5,359	5,110
Airgead tirim	251	251
Iomlán	105,510	105,261

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

39. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA (AR LEAN)

39.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.(BSN)	2017 €'000	2016 €'000
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le SGBSNT	1,593,000	4,183,000
Ús ar iasacht rannpháirteach brabús	3,477,879	3,177,144
Infháltas idir-ghrúpa	278,068	278,068
Réamhíocaíochtaí Cánach	-	15,658
Iomlán	5,348,947	7,653,870

Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SGBSN)	2017 €'000	2016 €'000
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le BSN	1,605,177	4,179,571
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le NAJVA	4,040	16,879
Ús ar iasachtaí rannpháirteacha bhrabúis	3,429,859	3,178,074
Infháltas idirghrúpa	267,098	183,243
Iomlán	5,306,174	7,557,767

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BISN)	2017 €'000	2016 €'000
Airgead tirim	712,823	1,574,204
Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	58,000
Infhála ó Institiúidí Rannpháirteacha	20,151	20,481
Sócmhainní airgeadais infhaighte	495,097	519,378
Ionstraim airgeadais dlíte	18,437	25,999
Iasachtaí agus infháltais	3,165,776	3,899,930
Infháltas idir-ghrúpa	690,104	624,483
Ús fabhraithe infhála	830	882
Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais	36,068	38,246
Fardail – Réadmhaoine trádála	1,300	1,300
Sócmhainní eile	294,215	784,168
Iomlán	5,459,801	7,547,071

NANQ	2017 €'000	2016 €'000
Airgead tirim	2,406	717
Iasachtaí agus infháltais	8,937	9,734
Fardail – Réadmhaoine trádála	21,750	21,750
Ioncam cíosa infhaighte	3	4
Iomlán	33,096	32,205

BRSN	2017 €'000	2016 €'000
Sócmhainní eile	21	14

39.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

BRSN	2017 €'000	2016 €'000
Airgead tirim	3,398	2,880
Infheistíochtaí in ionstraimin cothromais	534	534
Fardail – Réadmhaoine trádála	49,382	118,462
Infháltas idir-ghrúpa	100	93
Sócmhainní eile	9,983	-
Iomlán	63,397	121,968

Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A. (NAJVA)	2017 €'000	2016 €'000
Airgead tirim	11,255	4,129
Fardail – Réadmhaoine trádála	203,486	205,492
Sócmhainní eile	473	921
Iomlán	215,214	210,542

Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A.	2017 €'000	2016 €'000
Airgead tirim	3,278	5,495
Infheistíochtaí in ionstraimin cothromais	29,641	17,254
Iasacht infhála	18,792	5,781
Sócmhainní eile	-	53
Iomlán	51,711	28,583

Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC (SNSLLC)	2017 €'000	2016 €'000
Iasachtaí agus infháltais	-	3,168
Fardail – Réadmhaoine trádála	1,739	-
Iomlán	1,739	3,168

National Asset Leisure Holdings Ltd (i Leachtú Toillteanach) (NALHL)	2017 €'000	2016 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí ¹⁰	39,363	7,686

RLHC Resort Lazer SGPS, S.A. (RLHC)	2017 €'000	2016 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí ¹⁰	35,398	6,899

RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A. (RLHC II)	2017 €'000	2016 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí ¹⁰	3,965	787

¹⁰ Meastar na méideanna seo bunaithe ar chuntais neamhiniúchta an 30 Meán Fómhair 2016, go dtí go mbeidh cuntais iniúchta deireadh na bliana 2017 críochnaithe curtha ar fáil. Bunaíodh comparáideanna 2016 cuntais neamhniúchóirthe 31 Nollaig 2015. Mar atá leagtha amach i Nóta 37.4, níl na hinfheistíochtaí seo comhdhlúite i ráitis airgeadais Ghrúpa GNBS.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

39. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA (AR LEAN)

39.7 Bearta tacaíochta an rialtais, lena náirítear ráthaíochtaí, faighte ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Aonán	Cur Síos	Méid eisthe an 31 Nollaig 2017 €'000	Méid eisthe an 31 Nollaig 2016 €'000
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta	Ar an 26 Márta 2010, ráthaigh an tAire Nótaí Sinsearacha eisthe ag an GNBS mar atá foráilte faoi Alt 48 den Acht fán GNBS 2010. Is é €51.3 billiún an phríomhshuim chomhiomlán uasta Nótaí Sinsearacha le heisiúint ag aon am ar leith.	-	2,590,000
		-	2,590,000

Féach Nóta 29 ar son níos mó sonraí.

40. BAINISTIÚ CAIPITIL

Déanann an Grúpa a struchtúr caipitil a bhainistiú agus déanann sé coigeartuithe air de réir athruithe i gcúinsí eacnamaíocha agus thréithe riosca a chuid gníomhaíochtaí. Is iad seo a leanas cuspóirí an Ghrúpa agus caipiteal á bhainistiú aige ina ráiteas ar staid airgeadais:

- Cumas an grúpa leanúint mar ghnóthas leantach a chosaint, i dtreo is go mbeidh sé in ann leanúint d'fháltais a sholáthar do scairshealbhóirí agus tairbhí a sholáthar do scairshealbhóirí eile;
- Bonn caipitil láidir a choinneáil chun tacú le forbairt a ghnó;
- Aon bharrachas a dháileadh don Státchiste ó am go ham.

Cuimsítear Scairchaipiteal (Nóta 37) agus Cothromas Eile (Nóta 34) i mbonn caipitil an Ghrúpa. Níl an Grúpa faoi réir aon riachtanaí chaipitil arna ngearradh go seachtrach.

41. IMEACHTAÍ I NDIAIDH AN DÁTA TUAIRISCITHE

a) Díbhinn

Ar an 15 Márta 2018, dhearbhaigh agus d'fhaomh Bord an GINBS íocaíocht díbhinne €454,000. Is 0.891% an ráta díbhinne infheidhme, byunaithe ar thoradh bhannaí 10 mbliana an Rialtas Éireannach. Is le húnéirí gnáthscaireanna B amháin a íocadh é seo.

b) Cúpón ar Fhofhiachas

Ar an 28 Feabhra 2018, rinne an GNBS íocaíocht chúpóin de €83.86 milliún as ús ar an bhfofhiachas a sheirbhísiú. Le haghaidh breis eolais faoin bhfofhiachas, féach Nóta 34, Gnáthscair eile.

c) Eile

An 3 Aibreán 2018, thug NAM CGA cuireadh do shealbhóirí na bhFobhannaí suthaine ráta comhlúthaigh a bheidh inghlaoite den chéad uair an 1 Márta 2020 na bannaí sin a thairiscint lena gceannach ag NAM ar airgead tirim. Meastar go ndéanfar bannaí lena mbaineann luach ainmniúil €243m a athcheannach ar chomaoin iomlán €262.7m in Aibreán 2018. Tabharfar cuntas ar chostas an idirbhirt sin, in éineacht le haon chostais idirbhirt incriminteacha, sa chothromas i Ráitis Airgeadais 2018.

Ní raibh aon imeachtaí eile tar éis an dáta tuairiscithe ar fiú iad a nochtadh sna ráitis airgeadais.

42. FAOMHADH NA RÁITEAS AIRGEADAIS

D'fhaomh an Bord na ráitis airgeadais ar 25 Aibreán 2018.

Gluais na Dtéarmaí

Comhthaobhacht Geall iasachtaí réadmhaoin shonrach d'iasachtóir, le forghéilleadh i gcomhthéacs mainneachtana.

Contrapháirtí An páirtí lena bhfuil Conradh nó idirbeart airgeadais á sheirbheáil.

Babhtáil Trasaigeadra Comhaontú chun sreabha airgid a bhabhtáil le hiasachtaí den mhéid agus de réir na dtéarmaí céanna ach ainmnithe in airgeadraí difriúla. Úsáideann an Grúpa seo na comhaontuithe seo chun costas Euro idirbheart ainmnithe in airgeadra eachtrach a shocrú.

Luach Margaidh Reatha An méid measta a bheadh i gceist le malartú réadmhaoine idir ceannaitheoir agus díoltóir toilteanach in idirbheart ar bhonn praghas fad láimhe.

Féichiúnaí Iasachtaí, a bhfuil iasachtaí incháilithe luaite leis agus a bhfuil na hiasachtaí seo aistrithe chuig an nGrúpa. Tagraíonn an Grúpa don iasachtaí mar fhéichiúnaí. Is ionann nasc féichiúnaí agus grúpa iasachtaí atá nasctha le féichiúnaí.

Pleananna gnó féichiúnaí Pleananna gnó curtha i dtoll a chéile ag gach féichiúnaí ina sonraítear an bealach atá beartaithe acu le fiachas a aisíoc agus an plean atá acu chun an aisíocaíocht fiachais a chinntiú. Déantar pleananna gnó féichiúnaí a athbhreithniú go neamhspleách agus a fhaomhadh idir an GNBS agus an féichiúnaí.

Tionscnamh um íocaíocht iarchurtha Seoladh an tionscnamh um íocaíocht iarchurtha maidir le morgáistí ar mhaoín chónaithe 80:20 in 2012 chun cabhrú le ceannaitheoirí céaduaire agus úinéirí-áititheoirí eile ar mian leo maoín a cheannach agus gníomhaíocht sa mhargadh tithíochta a spreagadh. Rinneadh cosaint phraghaís theoranta a thairiscint do cheannaitheoirí ar feadh tréimhse cúig bliana. Níl na maoine faoi úinéireacht GNBS agus ní eisíonn sí na morgáistí. Bhí trí cinn de na bainc Éireannacha rannpháirteach sa scéim.

Díorthach Is ionstraim airgeadais é díorthach a dtagann a luach as mír bhunúsach mar sampla rátaí úis nó airgeadra, agus is féidir é a úsáid chun rioscaí a bhaineann le hathruithe ar luach na míre bunúsaí a bhainistiú.

Ráta Lascaíne An ráta a úsáidtear chun sreabha airgid amach anseo a lascaíniú go dtí a luachanna reatha.

Dícheall Cuí Breithmheas cuimsitheach ar ghnó agus é mar aidhm go háirithe luach a shócmhainní agus dliteanas a bhunú. Déanann an Grúpa dhá chineál dícheall chuí, dícheall cuí Dí agus dícheall cuí Réadmhaoine.

Imeachtaí Forfheidhmiúcháin Imeachtaí a bhfuil sé mar bhonn leo comhlíonadh le conarthaí dlí a chinntiú.

Euribor Is é Ráta Tairgthe Idirbhainc an Euro an ráta a dtairgeann príomhbhanc amháin éarlaisí idirbhainc euro le banc eile atá laistigh de limistéar an Euro.

Ráta Comhlúthach Ráta úis a athraíonn go tréimhsiúil mar atá comhaontaithe air i gconarthaí.

Díorthach Malairte Eachtraí/Babhtáil Trasaigeadra Conradh airgeadais ina gcomhaontaíonn an ceannaitheoir agus an díoltóir sreabha airgid chomhlúthacha a bhabhtáil idir dhá airgeadra dhifriúla, i rith tréimhse sonraithe ama.

Babhtáil FX Is ionann Babhtáil FX agus ceannach agus díolachán comhuaineach méideanna comhionanna airgeadra amháin le hairgeadra eile a bhfuil dá dhátha luacha difriúil acu (spota ar aghaidh de ghnáth).

Fálú Páirt a ghlacadh i gcomhaontú chun riosca athruithe díobhálacha ar phraghas sócmhainne nó dliteanas a bhainistiú.

Iasacht Bhearnaithe Déantar iasacht a bhearnú sa chás nach bhfuil an chuma ar an scéal go mbaileoidh an t-iasachtóir luach iomlán na hiasachta.

Babhtáil Ráta Úis Díorthach ina malartaíonn páirtí amháin sruth sreabha airgid le sruth sreabha airgid páirtí eile bunaithe ar phríomh-mhéid sonraithe. Áirítear anseo, de ghnáth, babhtáil sreabha airgid atá coibhéiseach le híocaíochtaí úis athraitheacha do shreabha airgid coibhéiseach le híocaíochtaí úis seasta ar an bpríomh-mhéid céanna.

Fardail Réadmhaoin faighte ag an GNBS agus coimeáda ar a ráiteas ar staid an airgeadais.

Comhfheithiclí Bainistíochta Sócmhainne na hÉireann (ICAVanna) Is é seo feithicil cistiúcháin a fhéadtar a úsáid chun UCITS agus cistí infheistíochta malartacha a bhunú.

Iasachtaí talún agus forbatha Áirítear in iasachtaí talún agus forbatha iasachtaí ar thalamh atá ceannaithe chun críche forbatha, agus iasachtaí atá faighte ar thalamh páirtfhorbatha.

Tiomantais iasachta Iarmhéid creidmheasa atá tiomanta ag BISN a sholáthar dá custaiméirí.

Luach Geilleagrach Fadtréimhseach (LTEV) An luach cinnte ag an GNBS de réir an Acht, gur féidir a bheith ag súil, go réasúnta, le sócmhainn a bhaint amach i gcóras airgeadais chobhsaí nuair a bhíonn na coinníollacha géarchéime atá i bhfeidhm tráth aithithe an Aichta feabhsúcháin agus, i gcás réadmhaoine, ina bhfuil praghas nó toradh na réadmhaoine amach anseo comhsheasmhach le hionchais réasúnta ag féachaint do mheán stairiúil fadtréimhseach.

Luach Marcáil ón Margadh Praghas nó luach urrúis, punainne nó cuntais a léiríonn a luach reatha margaidh seachas a luach de réir na leabhar.

OTC Thar an gCuntar Ag tagairt do dhíorthaigh nach bhfuil á dtrádáil ar mhalartú aitheanta.

Gluais na Dtéarmaí (ar lean)

Institiúid Rannpháirteach Institiúid Creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire faoi Alt 67 den Acht mar Institiúid Rannpháirteach, lena n-áirítear aon fhochuideachtaí nach bhfuil curtha as an áireamh faoin alt sin.

Luach Reatha Luach ar dháta áirithe ar íocaíocht amach anseo nó sraith íocaíochtaí amach anseo, lascainithe chun léargas a thabhairt ar amluach airgid agus fachtóirí eile dála riosca infheistíochta.

Príomhsheirbhíseoir Institiúid Rannpháirteach a bhainistíonn féichiúnaithe thar ceann an GNBS laistigh de theorainneacha údaráis faofa ag an Bhord.

Iasacht Rannpháirteach Brabúis Iasacht a sholáthraíonn an t-iasachtóir a bhfuil a thoradh ag brath, i bpáirt ar a laghad, ar bhrabúsacht an iasachtaí.

Réamhíocaíocht Cháilitheach Réamhíocaíocht déanta ag Institiúid Rannpháirteach le hiasachtóir (ar sócmhainní incháilithe a iasachtaí) i ndiaidh don Aire Airgeadais an GNBS a fhógairt ar an 7 Aibreán 2009. Ní bhíonn an réamhíocaíocht cáilitheach ach amháin má rinneadh é mar chuid de ghnáthshocruithe baincíreachta tráchtála. Ní raibh lascaine ar bith i gceist ar na réamhíocaíochtaí seo.

Slándáil (a) Muirear, (b) ráthaíocht, slánaíocht nó urra, (c) ceart fritháirimh, (d) bintiúr, (e) bille malairte, (f) nóta gealltanais, (g) comhthaobhacht, (h) aon mhodh eile chun na nithe seo a leanas a chinntiú—(i) íoc fiachais, nó (ii) urscaoileadh feidhmíocht oibleagáide nó dliteanais, agus (i) aon chomhaontú nó socrú eile a bhfuil éifeacht chosúil aige.

Bannaí stáitchiste gearrthréimhseacha Bannaí stáitchiste rialtas na hÉireann faighte do bhainistíocht leachtachta.

Aonán Sainchuspóireach Aonán dlí cruthaithe chun cuspóir dea-shainithe cúng, sonrach nó sealadach a chomhlíonadh.

Fofhiachas Fiachas atá in-aisíoctha i ndiaidh na bhfiachas eile a bheith aisíoctha. Íocann an GNBS 5% de phraghas ceannaigh na n-iasachtaí a fhaigheann sé i bhfoirm fobhannaí.

Tráinse Grúpa iasachtaí ó fhéichiúnaithe difriúla, a aistrítear chuig an GNBS ag pointe ama ar leith. Is i bhfoirm tráinsí a aistrítear sócmhainní ó na hInstiti.

**Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní**

**Gníomhaireacht Náisiúnta um
Bhainistíocht Sócmhainní**
Áras an Chisteáin, Sráid na Canála Móire,
Baile Átha Cliath 2, D02 XN96, Éire

T +353 1 664 0800
+353 1 665 0000
F +353 1 664 0890

www.nama.ie